This is a digital copy of a book that was preserved for generations on library shelves before it was carefully scanned by Google as part of a project to make the world's books discoverable online.

It has survived long enough for the copyright to expire and the book to enter the public domain. A public domain book is one that was never subject to copyright or whose legal copyright term has expired. Whether a book is in the public domain may vary country to country. Public domain books are our gateways to the past, representing a wealth of history, culture and knowledge that's often difficult to discover.

Marks, notations and other marginalia present in the original volume will appear in this file - a reminder of this book's long journey from the publisher to a library and finally to you.

Usage guidelines

Google is proud to partner with libraries to digitize public domain materials and make them widely accessible. Public domain books belong to the public and we are merely their custodians. Nevertheless, this work is expensive, so in order to keep providing this resource, we have taken steps to prevent abuse by commercial parties, including placing technical restrictions on automated querying.

We also ask that you:

+ *Make non-commercial use of the files* We designed Google Book Search for use by individuals, and we request that you use these files for personal, non-commercial purposes.

+ *Refrain from automated querying* Do not send automated queries of any sort to Google's system: If you are conducting research on machine translation, optical character recognition or other areas where access to a large amount of text is helpful, please contact us. We encourage the use of public domain materials for these purposes and may be able to help.

+ *Maintain attribution* The Google "watermark" you see on each file is essential for informing people about this project and helping them find additional materials through Google Book Search. Please do not remove it.

+ *Keep it legal* Whatever your use, remember that you are responsible for ensuring that what you are doing is legal. Do not assume that just because we believe a book is in the public domain for users in the United States, that the work is also in the public domain for users in other countries. Whether a book is still in copyright varies from country to country, and we can't offer guidance on whether any specific use of any specific book is allowed. Please do not assume that a book's appearance in Google Book Search means it can be used in any manner anywhere in the world. Copyright infringement liability can be quite severe.

About Google Book Search

Google's mission is to organize the world's information and to make it universally accessible and useful. Google Book Search helps readers discover the world's books while helping authors and publishers reach new audiences. You can search through the full text of this book on the web at `http://books.google.com/`

Over dit boek

Dit is een digitale kopie van een boek dat al generaties lang op bibliotheekplanken heeft gestaan, maar nu zorgvuldig is gescand door Google. Dat doen we omdat we alle boeken ter wereld online beschikbaar willen maken.

Dit boek is zo oud dat het auteursrecht erop is verlopen, zodat het boek nu deel uitmaakt van het publieke domein. Een boek dat tot het publieke domein behoort, is een boek dat nooit onder het auteursrecht is gevallen, of waarvan de wettelijke auteursrechttermijn is verlopen. Het kan per land verschillen of een boek tot het publieke domein behoort. Boeken in het publieke domein zijn een stem uit het verleden. Ze vormen een bron van geschiedenis, cultuur en kennis die anders moeilijk te verkrijgen zou zijn.

Aantekeningen, opmerkingen en andere kanttekeningen die in het origineel stonden, worden weergegeven in dit bestand, als herinnering aan de lange reis die het boek heeft gemaakt van uitgever naar bibliotheek, en uiteindelijk naar u.

Richtlijnen voor gebruik

Google werkt samen met bibliotheken om materiaal uit het publieke domein te digitaliseren, zodat het voor iedereen beschikbaar wordt. Boeken uit het publieke domein behoren toe aan het publiek; wij bewaren ze alleen. Dit is echter een kostbaar proces. Om deze dienst te kunnen blijven leveren, hebben we maatregelen genomen om misbruik door commerciële partijen te voorkomen, zoals het plaatsen van technische beperkingen op automatisch zoeken.

Verder vragen we u het volgende:

+ *Gebruik de bestanden alleen voor niet-commerciële doeleinden* We hebben Zoeken naar boeken met Google ontworpen voor gebruik door individuen. We vragen u deze bestanden alleen te gebruiken voor persoonlijke en niet-commerciële doeleinden.

+ *Voer geen geautomatiseerde zoekopdrachten uit* Stuur geen geautomatiseerde zoekopdrachten naar het systeem van Google. Als u onderzoek doet naar computervertalingen, optische tekenherkenning of andere wetenschapsgebieden waarbij u toegang nodig heeft tot grote hoeveelheden tekst, kunt u contact met ons opnemen. We raden u aan hiervoor materiaal uit het publieke domein te gebruiken, en kunnen u misschien hiermee van dienst zijn.

+ *Laat de eigendomsverklaring staan* Het “watermerk” van Google dat u onder aan elk bestand ziet, dient om mensen informatie over het project te geven, en ze te helpen extra materiaal te vinden met Zoeken naar boeken met Google. Verwijder dit watermerk niet.

+ *Houd u aan de wet* Wat u ook doet, houd er rekening mee dat u er zelf verantwoordelijk voor bent dat alles wat u doet legaal is. U kunt er niet van uitgaan dat wanneer een werk beschikbaar lijkt te zijn voor het publieke domein in de Verenigde Staten, het ook publiek domein is voor gebruikers in andere landen. Of er nog auteursrecht op een boek rust, verschilt per land. We kunnen u niet vertellen wat u in uw geval met een bepaald boek mag doen. Neem niet zomaar aan dat u een boek overal ter wereld op allerlei manieren kunt gebruiken, wanneer het eenmaal in Zoeken naar boeken met Google staat. De wettelijke aansprakelijkheid voor auteursrechten is behoorlijk streng.

Informatie over Zoeken naar boeken met Google

Het doel van Google is om alle informatie wereldwijd toegankelijk en bruikbaar te maken. Zoeken naar boeken met Google helpt lezers boeken uit allerlei landen te ontdekken, en helpt auteurs en uitgevers om een nieuw leespubliek te bereiken. U kunt de volledige tekst van dit boek doorzoeken op het web via `http://books.google.com`

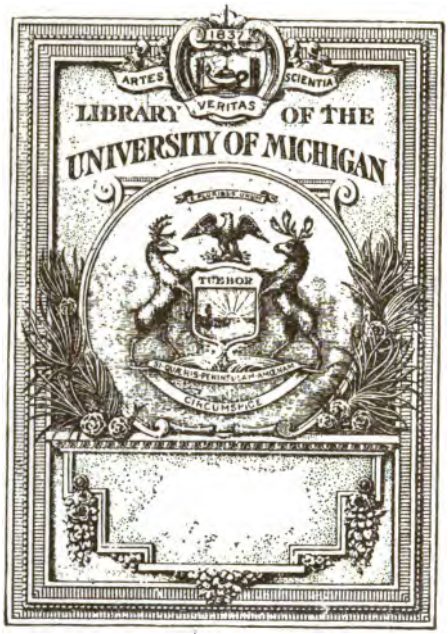
1837
ARTES
VERITAS
SCIENTIA
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF MICHIGAN
TIBI HOC
CIRCUMDEDIT

DJ
204
.S175
A3

941.2
S75b

BRIEVEN EN NEGOTIATIEN.

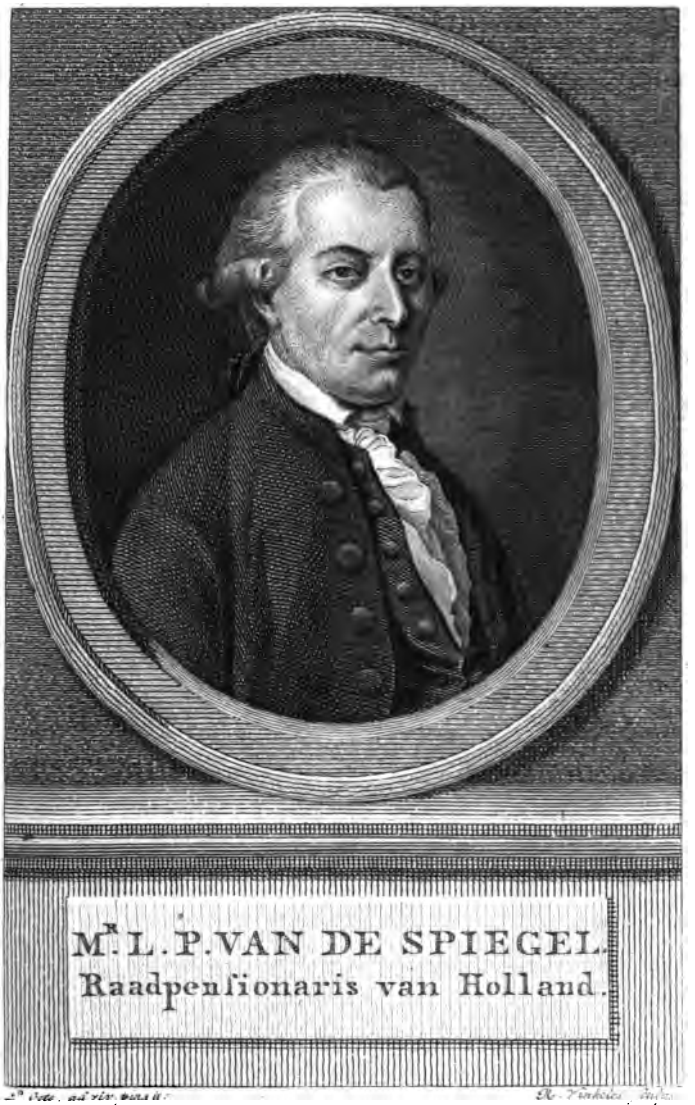

M^r. L. P. VAN DE SPIEGEL.
Raadpensionaris van Holland.

BRIEVEN

EN

NEGOTIATIEN,

VAN

Mr. L. P. VAN DE SPIEGEL,

Als Raadpensionaris van Holland.

GEDUURENDE DEN JONGSTEN OORLOG VAN DEZEN STAAT MET DE FRANSCHE REPUBLIEK.

WAARBIJ GEVOEGD ZIJN VEELE

AUTHENTIQUE STUKKEN,

STREKKENDE TOT BETER VERSTAND VAN DEZELVE BRIEVEN.

EERSTE DEEL.

TE AMSTERDAM, BIJ
JOHANNES ALLART.
MDCCCIII.

AAN DEN LEZER.

Nauwlijks was de blijde Vrede, door het ſluiten van Præliminaire voorwaarden, op den eerſten October 1801, *waarſchijnlijk geworden, of men zag van verſcheiden kanten aankondigen, meer dan eene geſchiedenis van den jongst afgelopenen Oorlog, en van zommige voorname Perſonadien, die daarin een rol geſpeeld hadden.*

Deze ontwerpen, daar wij zo digt bij de gebeurtenisſen, en de meeste hoofden der onderſcheiden Regerings-beſtuuren, die zig zedert 1794. *hebben afgewisſeld, nog in leven waren, ſcheenen aan alle deskundigen ter ontijdiger uur gevormd te zijn, en aan gene der vereischten eener onpartijdige en nauwkeurige geſchiedenis te kunnen voldoen.*

Beter kwam dezelven voor, om in dit tijdſtip ſlechts bouwſtoffen bij te dragen, waaruit eenmaal kundige en getrouwe Schrijvers de historie van den jongſten Oor-

374561

log, vooral het aandeel, hetwelk ons Vaderland daarin gehad heeft, zouden mogen opmaken, of immers toelichten en ophelderen.

Onder deze bijdragen ſcheenen de eerſte plaats te verdienen zodanige oirſpronglijke ſtukken, die ligtelijk geheel en al weg konden geraken, en uit welke egter de oogmerken en gedragingen der perſonen, zo wel als de drijfveêren en roerzels der publieke gebeurtenisſen, konden worden gekend en beöordeeld.

Van zodanigen aart waren de Brieven en Negotiatien, door Mr. L. P. VAN DE SPIEGEL, *den laatſten Raadpenſionaris van de Heeren Staaten van Holland, in zijn publiek character, afgezonden en ondernomen, geduurende het zo gewigtig tijdvak, beginnende van de Oorlogs-verklaring der Franſche Nationale Conventie tegen den Prins Stadhouder en de Zijnen, tot aan het oogenblik der overmeestering van deze Republiek door de Franſche Wapenen.*

In een onmiddelijk verband met deze brieven ſtaan, onzes inziens, alle die Staats-Reſolutien, grootendeels uit zijne pen gevloeid, of immers, onder medewerking

zo wel, als door den invloed, van denzelfden Staats-Minister, geduurende dien Oorlog, genomen, voor zo verre dezelve de Policy, Militaire, Diplomatiſche of Financieele onderwerpen betroffen. — Deze Stukken, met de meeste zorg uit de Staats-Registers, of ook van elders opgezocht en verzameld, zijn op hunne juiste plaatſen in deze verzameling ingevlochten, om alzo een geheel uit te maken.

Behalven dit hoofd-oogmerk van algemeene nuttigheid, 't welk wij door de uitgave van dezen bundel bedoeld hebben, kwamen 'er nog andere beweegoorzaken bij, die ons daartoe hebben aangeſpoord.

Men heeft zo onderſcheiden geöordeeld over het Staatkundig Sijstema, hetwelk door het Staats-Beſtuur van Nederland, in de Jaren 1793. *en* 1794. *is gevolgd: men heeft den eerſten Minister van den Staat in dien tijd, en deszelfs publiek gedrag, uit zo verſchillende oogpunten beſchouwd: dat het niet ongepast ſcheen voor de onpartijdige nakomelingſchap een monument daar te ſtellen, waaruit de Raadpenſionaris* VAN

DE

DE SPIEGEL, *even zo wel, zo niet beter, zoude kunnen worden beöordeeld, dan een zijner beroemdſte voorgangeren, Mr.* JOHAN DE WITT, *uit zijne Brieven en Negotiatien voor ons bekend is geworden.*

In de derde plaats, zal deze onze Verzameling aan Vaderlandſche jongelingen, die hunne Academiſche Studien voltrokken hebben, en tot beſtuur van 's Lands zaken geroepen worden, kunnen dienen tot een nuttig voorbeeld, hoe Mr. L. P. VAN DE SPIEGEL, *met even zo veel order als met weinig omſlag, en in een zeer eenvoudigen ſtijl, de gewigtigſte zaken des Land gewoon was te behandelen; en naar zijne denkwijze, practicaal die* regelen van Regeerkunde *poogde uit te oeffenen, waar over hij de eerſte, en, zo verre wij weeten, de eenigſte onder onze Landgenoten, eene zo keurige als wijsgeerige verhandeling ten nutte van eenige jonge Zeeuwſche Regenten in vroegere dagen had vervaardigd, en doen drukken; eene verhandeling, welker lectuur en meditatie niet genoeg aan allen, die zig op ware kennis in het behandelen van des Lands zaken toeleggen, kan worden aangeprezen.*

BRIE-

BRIEVEN

EN

NEGOTIATIËN ENZ.

No. I.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 24 *December*, 1792.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Daar wij thans vijf Posten uit het Rijk mankeeren, en genoegzaam alles wat ons van particuliere narigten zou kunnen voorzien, wordt *opgehouden, zal* Uw H.W.G. zig niet verwonderen dat wij zelfs in de compleetſte onzekerheid zijn van 't geen omtrent den Rhijn omgaat; doch heden wordt met fiducie gezegd, dat de Franſche Troupes het Pruisſisch grondgebied hebben ontruimd, zo zeer wegens het natte weder en de ſlegte geſteldheid der Armée, als wegens de aannadering der Pruisſiſche verſterking; dan in de ſuppoſitie dat zulks te *Berlijn* beter zal bekend zijn dan hier, zal ik Uw

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

H. W. G. liever informeeren van den toeſtand der zaaken in de Republicq.

In het algemeen mag men zeggen, dat dezelve zeer criticq is, en ze is zelfs een' tijd lang zeer precair geweest, dewijl ik mij verbeelde, dat zoo de Franſchen, na het verjaagen van de Oostenrijkers uit *Braband*, ons daadelijk waren aangevallen, men zig zeer bezwaarlijk zou hebben kunnen defendeeren; tegenwoordig is 'er meer verwagting van een goede defenſie, te meer daar het winterſaiſoen niet veel militaire expeditiën in dit Land toelaat en de vrees van den zeekant ook weggenomen is, door de formidable wapening van *Engeland*, en de efforts die men hier zal aanwenden.

In het begin van deze poſitie van zaaken was onze beste politique, tijd te winnen — het was klaar te zien, dat de Franſchen allerlei chicanes zogten om ons te provoceeren, zoowel met het pasſeeren van het Territoir naar den kant van *Maastricht*, als met het openen van de Schelde; en de eerſte kanonſchoot van onzen kant zou gevolgd

volgd zijn geweest van een attaque — de quæstie was bij ons niet, *of* men zou reſiſteeren tegen zulke geweldaadigheden, maar *wanneer* men reſiſteeren zou, en de deciſie moest *natuurlijk zijn*, dat men geen *reſiſtentie* beginnen moet, voor dat men wel in gereedheid is. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het Interieur van de Republicq is vrij tranquil — menſchen, die iets te verliezen hebben, ſchoon ze al tot de Patriotſche Partij behooren, vreezen eenen vijändelijken inval, welke hunne Eigendommen in gevaar ſtelt; maar anderen, die of hunne wraakzugt willen voldoen, of hunnen ſtand verbeteren door omkeering, verlangen 'er naar — *de laatſten zijn* evenwel verre de minſten in getal, en men zou ze in 't geheel niet moeten vreezen, indien men durfde verzekeren dat bij eene vijändelijke attaque van buiten, de bedaarde fermeteit van binnen zou bewaard worden — Dat 'er Conventiculen of zoogenaamde Clubs gehouden worden; dat een menigte van die menſchen gewapend zijn, en zig voorſtellen een Revolutie te bewerken, is zeer zeker; maar ſchoon men dit weet, het is

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

niet gemakkelijk in een Republicq het te beletten, en men ziet 'er uit, dat de Vrijheid en Wetten, wanneer de Regeering zig enkel daaraan houdt, en de Ingezetenen het middel vinden om dezelven te eludeeren, niet sufficient zijn tot verzekering van de ordre in de Maatschappij: — uit alles egter wat ik heb kunnen nagaan, schijnt het mij zeer zeker, dat wij geen revolte van binnen te wagten hebben, dan te gelijk met een attaque van buiten, en die is niet waarschijnlijk als tegen het voorjaar, ten ware een sterke vorst dezelve eerder mogt faciliteeren, in welk geval het embarras ongetwijfeld zeer groot zou zijn.

Ik refereere mij verder aan het nevensgaande Cijffer als thans, en heb de eer, &c.

In Cijffer.

„ De Engelschen zijn zeer nabij geweest van een' opstand in hun Land te hebben, die ter zelver tijd hier ook zou begonnen zijn, en gepaard gaan met een' aanval op de Republicq — tegenwoordig ziet de Engelsche Natie het gevaar, en vereenigt zig tot bewaaring der Constitutie: het zou wenschelijk

„ lijk zijn; indien wy dat *Public Spirit* VAN DE SPIEGEL
„ ook in onze Republiek konden brengen. aan RHEDE.

„ Indien er al eenige genegenheid bij
„ *Engeland* geweest is om aan de ge-
„ neraale Vrede te werken, gelijk aan UEd.
„ bekend moet zijn uit de ouvertures van
„ den Heer EDEN, zoo zijn de omſtandig-
„ heden tegenwoordig zeer veranderd,
„ en het nieuw Regt der Volkeren, dat
„ de Franſchen in eenige van hunne De-
„ creeten aan den dag leggen, maakt dat
„ men met die Natie niet handelen kan,
„ zoolang die Decreeten niet zijn inge-
„ trokken: van dien aart zijn b. v. het
„ Decreet over de vrijheid van de Schelde
„ en de *Maas*, 't welk ook tot den Rhijn
„ zal uitgeſtrekt worden (1); het Decreet
„ van aſſiſtentie te geeven aan alle Volk
„ dat van Regeering wil veranderen (2);
„ het

(1) Zie dit Decreet, of eigenlijk de Reſolutie van den toenmaaligen Uitvoerenden Raad, over de opening der Schelde en Maas, agter den brief No. 2.

(2) Het bedoeld Decreet is van den 19den November, 1792, en van den volgenden inhoud: „ De Nationaale Conventie declareert, dat zij

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ het Decreet hoe de Generaals zig moe-
„ ten gedragen in de landen door de Fran-
„ ſche wapenen geöccupeerd, enz. (3).

„ Voor zoo verre het mij voorkomt,
„ zal *Engeland* zig niet verder aan de
„ Hoven van *Berlijn* of *Weenen* adres-
„ ſeeren, en zal prefereeren haar eigen ſpel
„ te ſpeelen, zoo dat de idée in uw Cijffer
„ n°. hierdoor inexecutabel wordt. (4)

„ On-

„ hulp en broederſchap zal accordeeren aan alle
„ Volken, die vrij willen worden. Zij belast
„ den Uitvoerenden Raad om aan de Generaals
„ de nodige beveelen te geeven ten einde die
„ Volken bijſtand te bieden, en de ingezetenen
„ te verdeedigen welken om de zaak der vrijheid
„ vervolgd zouden mogen zijn of worden. De
„ Uitvoerende macht zal door de Generaals deze
„ verklaring doen bekend maken en drukken in de
„ landen, in welken zij zouden mogen trekken."

(3) Decreet van 15 December, 1792, nader geämplieerd den 22 derzelve maand; hetzelve had zijne bijzondere betrekking op de Oostenrijkſche Nederlanden. Het is te wijdloopig om hier in gevoegd te worden, en behoort niet tot dit beſtek, als zijnde op de Vereenigde Nederlanden nooit toepaſſelijk gemaakt.

(4) In het oirſprongkelijke handſchrift is de

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ Ondertusschen is ons geval onder-
„ scheiden; en wij kunnen ons niet iso-
„ leeren, gelijk *Engeland;* want, zoo wij
„ te lande geättaqueerd worden, hebben
„ wij vreemde *hulp noodig,* en het zal ons
„ moeijelijk zijn, dezelve te bekomen,
„ zonder dat van ons ook wat gevergd
„ zal worden.

„ Men heeft hier in bedenking geno-
„ men den Koning van Pruisfen te sondee-
„ ren op het secours bij de Alliantie van
„ 1788 beloofd; maar men is het niet
„ eens hoedanig dit best aan te leggen,
„ en UWE. zou mij verpligten deszelfs
„ advijs daaróp te willen suppediteeren *in*
„ *een apart papier.*"

(Was Get.)

L. P. VAN DE SPIEGEL.

de nummer oningevuld, het geen in meer volgende brieven plaats heeft, en eens, voor altijd, hier word opgemerkt.

No. II.

Aan den Heer Baron VAN HAAFTEN, *te* Weenen, 's Hage, *den* 31 *December*, 1792.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Gisteren avond heb ik door de bezorging van den Heer NOORDBERG wel ontfangen Uw H. W. G. depêche van den dezer, waarvoor ik zeer bedanke, dewijl dezelve bijzonderheden inhoudt, welken niet zoo duidelijk bekend waaren, maar die evenwel niet nalaaten verwondering te verwekken bij de geenen, die de perſonagiën kennen.

De ongelukkige uitkomst der laatſte Campagne in de Nederlanden en in Duitschland voorgevallen, hebben den ſtaat van deeze Republicq, op een allerbijzonderſte wijze, criticq gemaakt; en alles kwam zoo ſchielijk op malkander, dat zoo de Franſchen ons voor vier of zes weeken geättaqueerd hadden, zij ons zekerlijk buiten eenig postuur van reſiſtentie zouden hebben gevonden; wanneer de Republicq dan, met voorzigtigheid, ten opzigte van de inſultante vergingen zig gedragen heeft,

zal

zal Uw H. W. G. wel begrijpen, dat het niet gedaan is in vertrouwen, dat wij daardoor vrij zouden loopen, maar om tijd te winnen en geen prætexten tot *dadelijke* aggressie te *geeven* — de quæstie is bij ons nooit geweest, *of* men reſiſteeren zou tegen het dwaaze Decreet (L^a. A.) van de vrije paſſage op de Schelde en Maas; (waarbij men ook denkt den Rhijn te voegen) maar *wanneer* men reſiſteeren zou? en de tijd ſchijnt nu gekomen te zijn, terwijl het winterſaiſoen in ons Vaderland en de Engelſche wapening twee geälliëerden zijn, met welken wij, onder Gods Zeegen, een' goeden wederſtand kunnen bieden. VAN DE SPIEGEL en VAN HAAFTEN.

Het is ondertuſſchen zeer aparent, dat, zoo wij geättacqueerd worden, het van differente kanten zal zijn, en dat 'er in 't begin, aan den eenen of anderen kant, terrein zal verloren worden, nadien onze Armée (van welke een groot gedeelte in de Binnenſteden moet blijven tot bewaaring van de rust) niet ſufficient is, om overal face te maken; maar het welk het meest te apprehendeeren is, is de ſituatie van binnen — het is wel te ver-

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

moeden, dat dezelve tranquil zal blijven, zoolang de Republicq niet in oorlog is; maar zodra dit laatſte gebeurt, ſtaa ik 'er geen oogenblik voor in, en die ſchok zou zeer violent kunnen zijn, dewijl de zagtheid van ons Gouvernement al veel dingen heeft getolereerd, waarvan men zig wel te laat zou kunnen beklaagen, al was het niets anders als de gemaklijkheid voor alle Ingezetenen, om zig van wapens te voorzien.

De zig noemende Franſche Minister te *London*, CHAUVELIN, heeft voor drie of vier dagen een Memorie gezonden aan Lord GRENVILLE, (L^a. B) 't welk 't ſingulierſte ſtuk is, dat men zien kan; ik zal tragten Uw H. W. G. met den volgenden post een Copie daarvan te zenden; het ſchijnt ingerigt, om de Engelſche Natie optezetten tegen het Ministerie en om teffens de rupture te verhaasten, althans te provoceeren.

Ik conſidereere die rupture als onvermijdelijk en dus ook voor onze Republicq: het is nu maar te wenſchen, dat 'er een goed

goed Concert van Operatiën zal geformeerd worden tusschen de Oorlogende Mogendheden, om aan de razernij van onze tijden eens paalen te zetten. VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Ik heb de eer, &c.

PS. Wat denkt men van *Rusland*? In de voorleden week zijn van dien kant ouvertures in *Engeland* gedaan met opzigt tot de Fransche zaaken, die wel attentie verdienen, als men mag vertrouwen, dat ze wel gemeend zijn.

Ex-

L^a. A. *Extraet uit het Register der Raadsbeſluiten van den Proviſioneelen Uitvoerenden Raad der Franſche Republiek.*

16 *November*, 1792.

Eerſte jaar der Republiek.

„ De Uitvoerende Raad, raadpleegende over „ het gedrag, door de Franſche legers te houden, in de landen, door dezelven bezet, en „ bijzonder in de Belgiſche Provinciën, heeft „ een der leden dit volgende aangemerkt": :

1°. Dat de beletzelen en hinderpalen, welken de Scheepvaart en Koophandel geleden hebben, zo op de Schelde als op de Maze, rechtſtreeks ſtrijdig zijn met de grondſtellingen van het Natuurlijk Recht, 't welk alle Franſchen gezworen hebben te verdedigen.

2°. Dat de loop der Rivieren de gemeenſchappelijke en onvervreemdbare eigendom is der Bewoonderen van alle de ſtreken, die door derzelver wateren bevochtigd worden; dat een Volk zonder onrechtvaardigheid geen aanſpraak zou kunnen maken op het recht om bij uitſluiting meester te zijn van 't Canaal eener Riviere, en te beletten, dat de naburige Volken, die langs de hogere oevers wonen, hetzelfde voordeel genieten. Dat zodanig een recht *een overblijfzel is der Feodale Servituten*, of ten minſten een hatelij-

lijke Monopolie, die niet heeft kunnen geëtablisseerd worden dan door geweld, noch toegestaan dan door onvermogen; dat het derhalven kan herroepen worden ten allen tijde, en in weêrwil van alle verdragen, dewijl de Natuur even weinig *geprivilegeerde Volken*, als *Individus* kent, en de *Rechten van den mensch* voor altijd imprescriptibel zijn.

3°. Dat de roem der Fransche Republiek eischt, dat overal waar zich de bescherming harer wapenen uitstrekt, de *Vrijheid* hersteld, en de *Dwinglandij* ter neêrgeworpen worde.

4°. Dat, wanneer bij de voordeelen, aan het Volk van *België* door de Fransche Armeen toegebragt, gevoegd zal worden de vrije vaart der Rivieren, en de bevrijding van den handel dezer Provinciën, dit Volk niet alleen niet meer zal behoeven te vrezen voor zijne eigen onafhankelijkheid, noch te twijffelen aan de belangloosheid waardoor de Republiek gedreven wordt; maar dat zelfs de Volken van *Europa* alsdan niet zullen kunnen weigeren te erkennen, dat de omverwerping van alle overheerschingen, en de zegepraal der *Rechten van den Mensch* de eenige eerzucht zijn van het *Fransche* Volk.

„ De Raad, getroffen door deze gewichtige „ bedenkingen, besluit: „ „ Dat de Gene„ „ raal, commandeerende en Chef de Fran„ „ sche Armeen in de Expeditie van *België*, „ „ gehouden zal zijn de striktste maatregelen te „ „ nemen, en alle middelen aantewenden, die

„ „ in

„ „ in zijne macht zijn, om de vrijheid der
„ „ Scheepvaart en der transporten langs den ge-
„ „ heelen loop der Schelde en der Maze te
„ „ verzekeren." "

Voor Copie conform 't Register.

(*Was Get.*)

GROUVELLE, Secret.

L^a. B. *Nota, door den Minister* CHAUVELIN *op den 27 December, 1792, aan Lord* GRENVILLE *te Londen toegezonden.*

„ De *ondergeteekende, Minister* Plenipotentiaris van Frankrijk, heeft de eer aan zijne Excellentie Lord GRENVILLE de inſtructiën mede te deelen, welken hij van den Uitvoerenden Raad der Franſche Republiek ontvangen heeft, met order om die onder het oog te brengen van den Secretaris van Staat van zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit, van het Departement der buitenlandſche zaaken, wanneer hij geloofde niet ſpoedig genoeg een mondgeſprek met dien Minister te zullen kunnen bekomen."

„ Het Franſche Gouvernement, voortgaande met deszelfs Minister Plenipotentiaris te *Londen* te laaten, na het tijdſtip van het rappél van Lord GOWER uit *Parijs*, heeft gemeend aan zijne Groot-Brittanniſche *Majeſteit* een niet twijfelachtige proef te geeven van zijn verlangen om met Dezelve in goede verſtandhouding te leeven, en de wolken te zien verdwijnen, welken de noodzaaklijke en met het binnenlandſche beſtier van *Frankrijk* vereenigde evenementen toen ſchenen te doen geboren worden. De oogmerken van den Uitvoerenden Raad van *Frankrijk* met opzicht tot *Engeland* hebben niet opgehouden dezelfde te zijn; maar Hij heeft het publiek gedrag, dat het Britſche Ministerie ten aanzien van *Frankrijk* houdt, niet met onverſchilligheid kunnen aanzien. Het is met leedweezen dat Hij in dat gedrag de ken-

kenmerken van eene kwaadwillendheid ontdekt heeft, aan welke hij echter zich moeite aandoet van geen geloof te ſlaan. Hij heeft echter gevoeld aan de Franſche Natie verſchuldigd te zijn van dezelve niet langer in den ſtaat van onzekerheid te laaten, welke door de Engelſche Natie ook moet worden gevoeld, en die derzelver beide even onwaardig is."

„ Ingevolge daarvan heeft de Uitvoerende Raad der *Franſche* Republiek den *Franſchen* Minister te *Londen* geauthoriſeerd om met vrijmoedigheid aan de Ministers van zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit af te vraagen:" of *Frankrijk* „ *Engeland* als eene Neutraale dan als eene „ vijandlijke Mogendheid moet aanzien?" en denzelven ſpeciaal gelast om ten deezen opzichte een difinitief antwoord te verkrijgen.

„ Maar, van de Ministers van zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit eene vrijmoedige en oprechte verklaaring over derzelver oogmerken jegens *Frankrijk* afvraagende, heeft de Uitvoerende Raad niet gewild, dat aan haar de minſte twijfel overbleef ten aanzien van de geneigdheden van *Frankrijk* jegens *Engeland*, en van deszelfs verlangen om met haar in Vrede te blijven. Hij heeft zelfs vooraf willen antwoorden op alle de verwijten, welken men in de verzoeking zou kunnen komen om te doen, ten einde eene Vredebreuk te rechtvaardigen."

„ De redenen nagaande, welke zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit zouden kunnen doen beſlui-

ten

ten, om met de Franſche Republiek te breeken, heeft de Uitvoerende Raad dezelve niet kunnen zien, dan in eene verkeerde uitlegging, misſchien gegeeven aan een Decreet der Nationaale Conventie van den 19 November. Zo men zich ter goeder trouw over dat Decreet ongerust maakt, kan het niet zijn dan bij gebrek van 'er den waren zin van te verſtaan. Nimmer heeft de Nationaale Conventie begrepen, dat de Franſche Republiek muiterijen zou begunſtigen, de twisten van eenige oproermaakers voorſtaan, in een woord, dat zij onrusten zou zoeken te verwekken, in eenig land, welk, Vriend of Onzijdig, het ook zou mogen weezen. Dit denkbeeld zou door alle de Franſchen verworpen worden. Men kan het niet van de Nationaale Conventie onderſtellen, zonder haar ongelijk aan te doen. Het Decreet is dan niet toepaſelijk dan op Volken, welken, na hunne Vrijheid bevochten te hebben, door de plechtige en niet dubbelzinnige uitdrukking van den algemeenen wil, de broederſchap en hulp der Republiek zouden inroepen."

„ Niet alleen moet en wil Frankrijk de onafhanglijkheid van Engeland reſpecteeren, maar ook die zijner Geällieerden, met welken het niet in Oorlog is. De ondergetekende is derhalven gelast, formeel te verklaaren: Dat het Holland niet zal aantasten, zoolang die Mogendheid zich, van haaren kant, binnen de paalen eener ſtipte Neutraliteit jegens Frankrijk gedraagen zal."

„ Het Britsch Gouvernement dus omtrent dee-

ze twee poincten gerust geſteld, zou 'er dus geen voorwendſel voor de minſte zwaarigheid overblijven, dan ten aanzien van de opening der Schelde; eene vraag, onherroepelijk door de reden en de billijkheid beſlist, en op zichzelve van weinig belang, en waarover de meening van Engeland, en veelligt zelfs van Holland, genoeg bekend is, zoodat het moeijelijk zou zijn, dezelve ernſtiglijk tot de eenige oorzaak des oorlogs te maaken. Indien nogthans het Britſche Miniſterie zich van deeze laatſte beweegreden bediende, om Frankrijk den Oorlog te doen verklaaren, zou het dan niet waarſchijnlijk weezen, dat zijne geheime intentie zou geweest zijn, het kostte wat het wilde, eene vredebreuk te verwekken, en dat het zich thans van het iedelſte aller voorwendſels bedienen zou, om aan eenen onbillijken en ſedert lang overlegden aanval eenen ſchijn te geeven."?

„ In deeze onderſtelling, welke de Uitvoerende Raad verwerpt, zou de Ondergetekende geauthoriſeerd zijn, de waardigheid des Franſchen Volks met kracht ſtaande te houden, en te verklaaren: „ Dat dit vrij en magtig Volk den Oorlog zou aanneemen, en eenen zoo onrechtvaardigen en van zijnen kant zoo weinig uitgedaagden aanval met verontwaardiging afkeeren." Wanneer alle de verklaaringen, geſchikt om de zuiverheid der oogmerken van Frankrijk te bewijzen, wanneer alle de vreedzaame en verzoenende middelen door hetzelve zouden uitgeput geweest zijn, is het blijkbaar, dat al het

ge-

gewigt, alle de verantwoordlijkheid des oorlogs, vroeg of laat, op die geenen zou vallen, welken denzelven zouden verwekt hebben. Het zou waarlijk niets dan een oorlog van het Britsch Miniſterie *tegen de Franſche* Republiek zijn; en, *zo deeze waarheid een oogenblik twijfelachtig* kon zijn, zou het veeliigt niet onmooglijk voor Frankrijk zijn, om het Britſche Volk, 't welk door haar vertrouwen te geeven, aan het *Miniſterie* nooit afſtand gedaan heeft, van de oeffening noch haarer reden, ofte van haaren eerbied voor waarheid en billijkheid, welras daarvan te overtuigen."

„ Deeze zijn de Inſtructien, welken de Ondergetekende order gekregen heeft, aan Lord Grenville officieel mede te deelen, hem en den geheelen Raad zijner Britſche Majeſteit uitnoodigende, om de verklaaringen en verzoeken, daarin begrepen, met de ernſtigſte aandacht te overweegen. 't *Is klaarblijklijk*, dat de Franſche *Natie* den Vrede met *Engeland* zoekt te bewaaren. *Zij* heeft zulks getoond, toen zij zoo openhartig als getrouw 'er over uit was, om alle de vermoedens, welken zoo veele driften en vooroordeelen zonder ophouden tegen dezelve verheffen, te doen verdwijnen. Maar hoe meer zij zal gedaan hebben, om Europa van de zuiverheid haarer oogmerken, van de oprechtheid haarer intentiën te overtuigen, des te meer recht zal zij hebben om te eisſchen, dat zij niet langer miskend worde.

„ De ondergetekende is gelast, een ſchrift-

lijk Antwoord op deeze Nota te vraagen. Hij hoopt, dat de Britſche Miniſters, door de explicatiën, daarin vervat, tot ideën, gunſtiger voor de nadering der beide Landen, zullen te rug gebragt worden, en niet noodig hebben, om daartoe te rug te komen, het oog te veſtigen op de ſchriklijke verantwoordlijkheid eener Oorlogsverklaaring, welke buiten tegenſpraak hun werk zou zijn, welker gevolgen voor de beide Landen en het geheele menschdom verderflijk zouden zijn, terwijl een edelmoedig en vrij volk niet lang zou kunnen bewilligen, in het verraaden zijner belangen, door eene tijranniſche Coalitie behulpzaam te zijn en te onderſteunen."

(*was geteekend*)

CHAUVELIN.

L^a. C. *Deze bovenſtaande nota van den Heer* CHAUVELIN *is gepreſenteerd aan het Britſch Miniſterie op uitdrukkelijken last van den Staats Raad der Franſche Republiek, zo als blykt, uit het Rapport van den Franſchen Miniſter van Buitenlandſche Zaken,* LE BRUN, *op den* 20 *December,* 1792, *aan de* Nationale Conventie *ingezonden, en hetwelk te gewichtig is, om het hier niet in te voegen.*

„ *Parijs,* 20 *December.*

„ LE BRUN, *Minister der Buitenlandſche Zaken, aan den Prefident der Nationale Conventie.*

„ Het Parlement van Groot Brittanje, 't welk „ geprorogeerd was tot de maand Januarij, is „ onverwacht weder bijeengeroepen: en de „ opening van deszelfs Zitting heeft den 14. „ dezer maand plaats gehad. Deze buitenge„ wone maatregel moet natuurlijk de aandacht „ van het Fransch Gouvernement opwekken om„ trent deszelfs oorzaken en uitwerkzelen. Het „ is van mijnen plicht, de *Nationale Conventie* „ niet onkundig te laten van 't geen ik daar„ omtrent heb kunnen ontdekken.

„ Kort na den onſterflijken dag van den 10 „ August. en de toen in onzen regeeringsform „ ingevoerde verandering, heeft het Engelsch

„ Miniſterie kunnen goedvinden alle officieele
„ verſtandhouding met ons aftebreken, en zijnen
„ Ambasſadeur terug te roepen; 't zij, omdat
„ hetzelve overtuigd was, dat de dagen eener
„ contra-Revolutie en onzer ſlavernije nabij wa-
„ ren, 't zij alleenlijk, gelijk de vermaarde Spre-
„ ker der Oppoſitie zich geestig uitdrukte in de
„ eerſte Zitting van 't Huis der Gemeenten,
„ „ om dat hetzelve het onbetamelijk en der
„ „ Koninglijke Majeſteit van Groot Brittanje
„ „ onwaardig oordeelde, eenen Repreſentant
„ „ te hebben bij eenen *Uitvoerenden Raad*,
„ „ wiens Leden niet gezalfd waren uit de
„ „ *Heilige Kruik* voor 't Hoofd-altaar *van*
„ „ *Rheims*." Wat hier ook van zijn moge, de
„ proviſionele *Uitvoerende Raad* heeft niet ge-
„ meend dezelfde handelwijs te moeten volgen:
„ hij heeft volhard te Londen eenen Miniſter
„ der Franſche Republiek te onderhouden, en
„ heeft dezen uitdrukkelijk gelast alle gelegen-
„ heden aantegrijpen, om der Engelſche Natie
„ te verzekeren, dat, niettegenſtaande de on-
„ vergenoegdheid van derzelver Gouvernement,
„ het Franſche Volk niets vuriger verlangt dan
„ derzelver achting te verdienen, en de banden
„ van goede eensgezindheid en vriendſchap toe
„ te trekken, welken twee edelmoedige en vrije
„ Natiën voor altijd moeten vereenigen. De *Na-*
„ *tionale Conventie* heeft, verſcheidene malen,
„ de eclatantſte blijken ontvangen van de weder-
„ kerigheid dezer goedwilligheid, en van de op-
„ rechte deelneming des Engelſchen Volks aan
„ den voorſpoed onzer wapenen, en aan de
„ zegepraal der vrijheid van Frankrijk.

„ Maar

„ Maar deze zelfde luisterrijke evenementen
„ werkten in eenen geheel tegengestelden zin op
„ het Ministerie van *St. James.* Welhaast de-
„ den de vrees, of de jaloersheid van onze
„ overwinningen, de aanzoeken onzer laffe Re-
„ bellen, *de fraaije intrigues der vijandelijke*
„ *Hoven*, en eene geheime ongerustheid, welke
„ de menigvuldige adressen van gelukwensching,
„ die van alle kanten van Engeland tot ons
„ kwamen, bij hetzelve verwekten, hetzelve
„ besluiten tot meer openbare militaire beweging-
„ gen, en tot eene spoedige bijeenroeping van
„ het Parlement.

„ De *Nationale Conventie* zal uit het discours,
„ bij deszelfs opening gehouden, zien, dat
„ de vijandlijke maatregelen, ten voornamen
„ en ostensibelen doel hebbende om zich te
„ verzetten tegen de gisting des Volks, die
„ zich zedert eenigen tijd in Engeland gemani-
„ festeerd heeft; insgelijks, tot een zeker point,
„ gedirigeerd zijn tegen Frankrijk. *Dit* toch
„ is blijkbaar uit verscheidene inculpatiën, in
„ welker toepassing men zich niet kan misgissen,
„ niettegenstaande de vague manier waarop men
„ dezelven heeft voor den dag gebragt. Wan-
„ neer het ogenblik zal gekomen zijn om op
„ deze aantijgingen te antwoorden, zal het voor
„ het Fransch Gouvernement gemakkelijk vallen
„ zich volkomenlijk te rechtvaardigen: hetzel-
„ ve zal niet vrezen zich daaromtrent te beroe-
„ pen op geheel Europa, op 't getuignis van
„ Pitt zelf. Dan zal men zien, wien men
„ hebbe te beschuldigen van met het goud der

„ omkoplnge de zaden van het mistrouwen, der
„ onrust en der verwarring geſtrooid te hebben.
„ Immers, indien de Agenten, zelfs de niet ge-
„ accrediteerden, welken wij in Engeland on-
„ derhouden, wettelijk hadden kunnen verdacht
„ gehouden worden van deze manœuvres, die
„ alleen het werk zijn der zwakheid; zo hun
„ gedrag niet tevens omzichtig en loijaal geweest
„ ware; dan zouden andere leden van het En-
„ gelsch Miniſterie niet verlangd hebben hen
„ vertrouwelijk te zien, met hen in onderhan-
„ delingen te treden, en hun geheime confereu-
„ tiën toe te ſtaan.

„ Ik zal onder 't oog der Committés, welken
„ het der Nationale Conventie behagen zal aan
„ te wijzen, brengen de nauwkeurige détails
„ van deze conferentiën; de klachten, de tegen-
„ werpingen, de antwoorden, de aanbiedingen
„ en voorſlagen, welken men aldaar wederkerig
„ aan malkanderen gedaan heeft; de inſtructiën,
„ welken aan onze Agenten in deze delicate om-
„ ſtandigheden gegeven zijn; eindelijk, den ſtaat
„ der krijgstoerustingen die geordonneerd zijn
„ geweest. Daaruit zal blijken, dat tot nu toe
„ die toerustingen niets hebben dat ons moete
„ alarmeeren, vermits dezelven niet meer dan
„ vier ſchepen van linie groter zijn dan die wel-
„ ken in de vorige jaren hebben plaats gehad;
„ vermits, onder de 16 Schepen, die uitgerust
„ worden, 'er ten minſte 10 zijn bekend onder
„ de benaming van *Kusthewaarders*, dat is te
„ zeggen, de oudſten en ſlechtſten van de Engel-
„ ſche zeemacht; eindelijk, vermits de Koning

„ ver-

„ verklaard heeft, „ dat deze toerustingen genen
„ „ buitengewonen impost zouden veroorzaken;
„ „ en dat, tot goedmaking van dezelven, toe-
„ „ reikende zouden zijn de fondsen geschikt
„ „ tot de jaarlijkſche vernietiging der Nationale
„ „ ſchuld," *Daaruit blijkt verder, dat de be-*
„ zwaren, welken ten voorwendzel van deze toe-
„ rustingen dienen, zich bepalen tot drie voor-
„ name, namelijk:

„ 1°. De opening der Schelde.

„ 2°. Uwlieder Decreet van 19 November.

„ 3°. De oogmerken, welken men de Fran-
„ ſche Republiek toeſchrijft met opzicht
„ tot Holland.

„ Op het eerſte poinct heeft men geant-
„ woord met argumenten gegrond op het recht
„ der Nature, op het recht der volken, op alle
„ de *principes van rechtvaardigheid* en van vrij-
„ heid, welke de Franſche Natie voor onſchend-
„ baar verklaard heeft, en welker geheel en vol-
„ komen genot zij aan de Belgen niet konde
„ weigeren. Men heeft geantwoord, „ dat
„ „ Tractaten, door de hebzucht afgedwongen,
„ „ door het Despotisme ingewilligd, de van
„ „ het juk verloste en vrije Belgen niet kon-
„ „ den verbinden." Men heeft geantwoord
„ door het ſtilzwijgen, 't welk Engeland zel-
„ ve gehouden had in 1784 en 1785, toen
„ dezelfde questie op eene vijandlijke wijze
„ door Keizer Joſef II. gedreven wierd.

„ Op het tweede bezwaar heeft men geant-
„ woord door eene onbewimpelde openlegging
„ der ware bedoelingen, die de *Nationale Con-*
„ *ventie* bezielden, toen dezelve dit weldadig
„ Decreet genomen heeft. 'Er zijn twee zeer
„ onderſcheidene gevallen, waarin dit Decreet
„ zijne toepaſſing kan en moet vinden, het zij
„ jegens de volken, die onder de heerſchappij
„ zijn der Mogendheden, met welken wij in oor-
„ log zijn; 't zij met betrekking tot de Lan-
„ den, die door volſtrekt onzijdige Mogendhe-
„ den geregeerd worden. In het eerſte geval
„ kunnen 'er geene zwarigheden plaats hebben:
„ het Decreet vindt daar zijne directe toepaſſing,
„ en wel in de grootſte uitgeſtrektheid, zonder
„ dat eenige vreemde Mogendheid het kwalijk
„ kunne nemen. In de twede veronderſtelling
„ is het klaar, dat het oogmerk der *Nationale*
„ *Conventie* nooit geweest is zich te verbinden,
„ om van de zaak van eenige vreemde Individus
„ de zaak des geheelen Franſchen Volks te ma-
„ ken. Maar, wanneer een door eenen Despoot
„ onder 't juk gekromd volk den moed zal gehad
„ hebben om zijne kluisters te verbreken; wan-
„ neer dat volk, aan de vrijheid wedergegeven,
„ zich zal geconſtitueerd hebben op eene wij-
„ ze, waardoor duidelijk de uitdrukking des al-
„ gemeenen wils aan den dag gelegd wordt,
„ wanneer deze algemeene wil den bijſtand en
„ de broederſchap des Franſchen Volks ter zijner
„ hulpe zal inroepen; dan eerst is het, dat het
„ Decreet van den 19 November eene zo na-
„ tuurlijke toepaſſing vindt, dat wij twijfelen,
„ of dezelve wel aan iemand vreemd kunne

„ ſchij-

„ ſchijnen: het is alsdan dat wij aan de nieuw-
„ lings vrijgewordene Natie een' ſteun geven,
„ dien wij zelven zouden verlangd hebben, en
„ dien wij misſchien zouden hebben moeten ho-
„ pen bij een ander vrij volk te vinden.

„ *Men heeft* bij dit algemeen antwoord eene
„ aanmerking gevoegd, welke meer bijzonder-
„ lijk betrekking heeft tot het verwijt, dat men
„ ons doet met opzicht tot Holland. Dat het
„ namelijk te wenſchen zoude zijn, dat het
„ Britſche Miniſterie zich nooit meêr bemoeid
„ had met het inwendig beſtuur dier Republiek,
„ welke het onder het juk heeft helpen bren-
„ gen, dan wij zelven 'er ons mede wenſchen te
„ bemoeijen.

„ Voor 't overige, Burger Preſident, heb ik
„ ten laatſten den Minister der Franſche Repu-
„ bliek te *Londen* gelast, eene nieuwe conferen-
„ tie te vragen aan Lord GRENVILLE, die aldaar
„ het *Departement der Buitenlandſche Zaken*
„ heeft: en, na denzelven onder 't oog gebragt
„ te hebben alle de futiliteit der bezwaren, welken
„ men ons wil tegenwerpen, heb ik hem ge-
„ authoriſeerd om aan denzelven, in den naam
„ der Franſche Republiek, te verklaaren: „ dat,
„ „ indien, tegen alle verwachting aan, de
„ „ intentie van 't Miniſterie van *St. James*
„ „ ware, tot welken prijs ook, eene rupture
„ „ daar te ſtellen; gelijk wij alsdan zouden
„ „ geëpuiſeerd hebben alle de explicatiën, ge-
„ „ ſchikt om de zuiverheid onzer bedoelingen,
„ „ en onzen eerbied voor de onafhankelijkheid
„ „ der

„ „ der andere Mogendheden aan den dag te
„ „ leggen; gelijk het evident zijn zoude, dat
„ „ deze oorlog niet meer zijn zou dan een oorlog
„ „ van het Britsch Ministerie alleen tegen ons;
„ „ wij niet in gebreke zouden blijven van een
„ „ *ſolemneel appél* te doen aan het Engelſche
„ „ Volk; dat wij voor den rechterſtoel van
„ „ deszelfs rechtvaardigheid en edelmoedigheid
„ „ zouden brengen het onderzoek eener Zake,
„ „ in welke men een groot Volk zou zien
„ „ de Rechten der Nature, der Gerechtigheid,
„ „ der Vrijheid, der Gelijkheid, verdedigen
„ „ tegen een Ministerie, 't welk dezen twist
„ „ niet zou aangevangen hebben dan uit be-
„ „ weegredenen van blote perſoonlijke conve-
„ „ nientie; dat wij, met één woord, de Engel-
„ „ ſche Natie tot Rechter zouden ſtellen tus-
„ „ ſchen ons en hetzelve, en dat het onder-
„ „ zoek van dit geding gevolgen zou kunnen
„ „ naar zich ſlepen, welken hetzelve niet zou-
„ „ de voorzien hebben."

„ Ik verwacht, Burger Preſident, het reſul-
„ taat, dat deze Verklaring zal gehad hebben;
„ en ik zal mij haasten om 'er de *Nationale Con-*
„ *ventie* kennis van te geven."

Aan

No. III.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGEL, *te* Londen, 's Hage, *den* 31 *December* 1792.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Mijne dagelijkſe bezigheden hebben een ſtagnatie ondergaan door een ziekte, die ſchoon misſchien niet gevaarlijk, mij nogthans al eenige tijd ongeſchikt gemaakt heeft voor de affaires: het komt altoos moeijelijk in een post als de mijne, maar vooral tegenwoordig, dat 'er de aſſiduiteit van een gezond mensch naauwlijks ſufficient toe is. VAN DE SPIEGEL, aan VAN NAGEL.

De berigten die U E. G. de goedheid gehad heeft mij te communiceeren, en waar voor ik bedanke; zijn in het midden der netelige omſtandigheden van deeze Republiek zeer opbeurend geweest — men heeft groote reden van vreeze gehadt voor de Provintie van *Zeeland*, en men mag wel gelooven, dat zoo wij, voor vier of zes weeken, van die kant waren ge-

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

geättaqueerd geweest, de vijand zijne Troupes, gedekt door de Flottille op de Schelde verzameld, langs de binnenſtroomen tot in het hart van Holland zou hebben kunnen brengen, zonder dat iets capabel was om te reſiſteeren, immers wanneer men daarbij conſidereerd de confuſie die de kwalijk geïntentioneerde zouden hebben kunnen veroorzaaken.

Dadelijk na het occupeeren van de Oostenrijkſche Nederlanden is men hier bezig geweest met het præpareeren van middelen van defenſie, maar gelijk de zaaken in een Land daar zoo veel raderen in beweeging moeten gebragt worden, zelden voorſpoedig gaan, zoo zijn 'er nog andere beletzels bijgekomen, die geen menſchelijk vermogen kan wegneemen, en onder anderen, dat in al dien tijd nog geen gunſtige wind gewaaid heeft, om de gewapende vaartuigen te doen komen ter plaatſen daar het gevaar te vreezen was, zoo dat Uw E. G. zig ligtelijk kan voorſtellen, dat de tijding van het aanſtaande arrivement van Engelſche Schepen, zeer aangenaam is geweest.

Ge-

Geënvironneerd van alle kanten, zal het de Republiek bijna niet mogelijk zijn, alle haare Frontieren behoorlijk te dekken met eene armée, die door het nood zaakelijk emplooij van een groot gedeelte in de binnenſteden, zeer verzwakt is. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

Dog men zal zig moeten bepaalen op het geene men wil en kan defendeeren, en alzoo onze geringe forces tragten bij één te verzamelen: Z. H. heeft welgedaan eene propoſitie tot augmentatie; maar van waar zal men Troupes krijgen? geformeerde Corpſen is niet mogelijk, ten waare Engeland, eenige Hanoverſche in onze Soldij wilde doen overgaan, welke ter Zee zouden kunnen komen; dog dit is niet te verwagten, aangezien de geſteldheid van zaaken in Duitschland; en om onze Regimenten te augmenteeren door aanwerving is het te vreezen, dat wij niets dan Deſerteurs en allerleij ſlegt volk zullen krijgen.

De poſitie van de Republiek is en blijft dus criticq, maar de Regeering zal alles opzetten ter verdeediging tegen de woede

van

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

van een raazende hóóp, wat onder Gods zeegen eenigzins daartoe dienen kan; terwijl de trouwe hulp van Groot-Brittannien in dit tijdſtip aan de geenen die kleinmoedig en nedergeſlaagen waren, den moed doet herleeven.

Ik heb de eer enz.

No. IV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn. 's Hage, *den* 14 *Januarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Z. H. nog onder zig hebbende eenige van Uw H. W. G. laatste misfives, kan ik dezelve niet *articulatim* beantwoorden; ondertusschen zijn mij dezelve alle wel geworden tot die van den 8 Januarij ingesloten. De zaaken in de Republiek en in haare Nabuurschap zijn nog omtrent in dezelve situatie als ik Uw H. W. G. heb gemeld: de Fransche Troupes, en daar onder het zoogenaamde *Légion Batave*, liggen op de Grenzen, en recruteeren zeer sterk hier te Lande, niettegenstaande alle voorzorgen: — van den eenen dag tot den anderen loopen 'er ontrustende tijdingen van eene aanstaande attaque, en daarop verwagt wordende binnenlandsche Revolte: — doch van de kant van de Schelde zijn wij eenigzins meer verzekerd, door de apparitie van eenige Engelsche Schepen

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

pen voor Vlisſingen, die, ſchoon zij niet lang daar blijven zullen, nogthans reeds zijn, of eerlang zullen vervangen worden door de Fregatten en gewapende vaartuigen door onze Admiraliteiten geëquipeerd; maar 't geene de meeste verlegenheid baart, is het gevaar van eene Invaſie in de Generaliteits Landen, van den kant van *Braband*, en de onmogelijkheid van genoegzaame Troupes, buiten de Garniſoenen der Gefortificeerde Steden, daar tegen te oppoſeeren.

Z. H. heeft verſcheiden propoſitien gedaan tot verſterking van de Armée, welke waarſchijnelijk allen zullen doorgaan; maar 't is niet waarſchijnelijk, dat dezelve van zulk een ſpoedig effect zullen zijn, als het gevaar zoude requireeren, dewijl het aanwerven van nieuwe manſchappen, tot augmentatie van de Compagniën, genoegzaam in deezen tijd onmogelijk is, zoo dat 'er, naar mijne opinie, geen ander middel is, dan te tragten geformeerde Troupes op ſubſidie of anderzins te bekomen; maar dit is ook moeilijk, ſchoon ik in Uwe laatſte zie, ten opzigte van Engeland,

quon

qu'on voudroit déja là voir prendre à ſa ſolde des troupes de l'Empire: (1) Waren 'er zulke Troupes te bekomen; ik voor mij geloof, dat het van het ontwijffelbaar belang der Republiek zou zijn, dezelve te neemen. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

De zaak, waarover ik Uw H. W. G. in het Cijffer van den 24 December conſulteerde, is door zijne Hoogheid zelfs en directelijk ter hand genomen, voor dat ik Uw H. W. G. antwoord ontvangen hadt: Z. H. heeft een' brief daarover geſchreven, en eergisteren een antwoord bekoomen, 't welk niet zeer voldoende is, dog (naar 't mij voorkomt) berust op verkeerde informatien van den ſtaat onzer zaaken, welken Z. H. oordeelt nader te moeten elucideeren.

Van de importante toerustingen der Engelſchen zal ik Uw H. W. G. niets zeggen, dewijl ze genoeg uit de nieuwspapie-

(1) *Dat men reeds gaarne zien zou dat Engeland Rijkstroepen in haaren dienst nam.*

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

pieren bekend zijn. In 't laatst van de voorleeden week is hier gepasseerd een Engelsch Collonel, gaande naar *Frankfort*, om met zijne Pr. Majesteit te handelen over de Coöperatie tot de volgende Campagne; want, hoe zeer Engeland nog wel genegen blijft tot Vrede, wanneer dezelve met eer en tot securiteit van Europa kan getroffen worden, wagt men nogthans daadelijk het uitbarsten der vijandlijkheden, waarin onze Staat ongetwijffeld zou betrokken worden. — Ons geval niet zijnde, als dat van Engeland, dewijl wij slechts een' defensiven oorlog zouden kunnen voeren, zoo zijn onze zaaken ook niet geschikt om een actief plan van operatien met de oorlogende Mogendheden te concerteeren; maar vermids het aan die Mogendheden niet onverschillig kan zijn, of de Franschen zig meester maken van deze Republiek, het zij door buitenlandsch geweld, het zij door omkeering van binnen, en daar door zig verschaffen alles wat noodig is om den oorlog met des te meer kracht te voeren, verbeelde ik mij, dat

een

een concert van defenſive operatien nuttig zou zijn, zoowel voor de hoven van *Weenen*, *Berlijn* en *Londen*, als voor ons. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hiernevens zal ik voegen de Reſolutie van Hun Hoog Mog. op het ſluiten van de Schelde genomen, ten ware dezelve aan Uw H. W. G. uit de Griffie gezonden was.

Ik heb de eer, enz.

No. V.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGELL, *te* Londen, 's Hage, *den* 15 *Januarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Ik heb aan Z. D. H. gecommuniceerd de Misfive, waar bij Uw H. W. G. mij gelieft te melden de mogelijkheid om twee Regimenten van den Heer Bisschop van Osnabrug in dienst van den Staat te kunnen overneemen. Het is zeker, dat de nieuwe wervingen tot noodzaakelijke augmentatie van onze Landtroupes zeer traag zullen voortgaan, en waarschijnlijk nog veele andere inconvenienten zullen medebrengen, weshalven het naar mijn inzien, oneindig meer te præfereeren zou zijn, indien wij goede geformeerde Corpsen konden bekoomen; doch ten aanzien van de twee bovengemelde Regimenten, is men hier niet zeker, of dezelve waarlijk exteeren, en zoo jaa, van welke sterkte dezelve zijn, en wanneer ze zig op marsch zouden kunnen begeeven: deeze in-

informatiën behoorde men wel vooraf te hebben, alvoorens zig te kunnen decideeren; of derzelver overneeming zou opweegen tegen de moeijelijkheid eener nieuwe *recruteering per compagnie* — het zoude derhalven ten hoogſten aangenaam zijn, indien Uw H. W. G. daarvan eenig authenticq berigt konde bekomen, en te gelijk (zoo het mogelijk was) eene generaale ſchets van de conditiën waarop Z. K. H. die Regimenten zou gelieven over te doen. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Van hier is niets bijzonders te melden. — Dat 'er veele woelingen zijn onder onze Patriotten, zal Uw H. W. G. ligtelijk kunnen opmaken; nogthans is het zoo erg niet als men buiten 's lands debiteert; en de eerlijke, verſtandige Patriotten, gelijk ook alle, die iets te verliezen hebben, zijn meer bevreesd voor het effect der Franſche principes, dan geanimeerd tegen de actuele regeringsform. Ondertuſſchen blijft het altoos nodig eene genoegzame gewapende macht binnen de Provinciën te houden, om de kwalijkgezinden te contineeren;

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

en dit verhindert de Regeering in de maatregelen, die tot verzekering van de Republiek tegen een' Buitenlandschen vijand zouden behoren genomen te worden.

Ik kan niet ontveinzen, dat de toestand van de Republiek, ingeval van eene vijandlijke attaque, mij zeer gevaarlijk voorkomt, en zelfs zodanig, dat, indien 'er geene mogelijkheid is, om onze Frontier-Steden beter te bezetten, en een corps te velde te brengen, het uitzicht alle reden van bekommering geeft. — Het vragen van secours uit hoofde van de Tractaten schijnt ook infructueus te zullen zijn; immers is het niet denkelijk, dat de Koning van Pruisen, zelf in oorlog zijnde, groote genegenheid daartoe hebben zal; en, naar den staat van de Engelsche armée te oordeelen, is van dien kant ook niets te wachten.

Ik heb de eer, enz.

No. VI.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen. 's Hage, *den 25 Januarij, 1793.*

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Ik heb voornaamlijk te beantwoorden Uw H. E. G. brieven van den 22 December en 12 Januarij, waarin eene langduurige onpaselijkheid en veele bezigheden mij verhinderd hebben. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

De lijst van de Schepen van de differente Natien, welke de Zond passeeren, en (gelijk jaarlijks) nu wederom door U. H. E. G. aan H. H. Mog. gezonden, heeft mij herinnerd een verzoek, dat ik al meermaalen heb voorgenomen te doen, of 'er geen mogelijkheid zij, om die lijsten sedert eenige jaaren herwaards te bekomen, alleen met oogmerk, om den comparativen staat van den handel op het Noorden daaruit te kunnen opmaaken: ik zal met alle plaisier rembourseeren de kosten, die U. H. E. G. zal moeten maaken om die Staaten of lijsten te verkrijgen, en te doen

VAN DE SPIEGEL aan N DER GOES.

afschrijven, en mogelijk zijn ze wel in een gedrukt boek.

Van het geene in onze Nabuurschap en in Frankrijk voorvalt, schrijve ik niets, dewijl dit alles uit de nieuwspapieren bekend is: — dat het Sijstema van onzen Staat is geweest de Neutraliteit, is U H. E. G. ook bekend; wij hebben voorzigtig gelaveerd met eene Holle Zee en dikwils tegen Wind en Stroom: het Schip is van zig zelfs geen beste Zeilder; het tuig is half verfleten, en de Stuurlieden en Pasagiers zijn het vrij oneêns: of het op den duur zonder schade vaaren zal, kan niemand vooruit zien. — Het Fransche Decreet over het openen van de Schelde kwam hier zeer onverwagt, en in Frankrijk zelfs verstond men niets van de quæstie, zoo dat men daar in het wilde decreteerde: hier was men niet gereed tot resistentie nog te Water nog te Lande, en toen de Franschen quasi de permisie vroegen om met hunne gewapende Schepen de Schelde optevaaren, was men zeer verlegen; de quæstie was niet, *of* men onze Stroomen zou defendeeren,

ren, maar *wanneer?* en daar de Republiek op dat moment niet in ſtaat was, viel de deciſie van zelfs, om de Franſche Schepen [zoo zij geweld wilden gebruiken] onder protest te laaten opzeilen. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

Ondertusſchen hebben wij ons in Zeeland in zulk een' ſtaat geſteld, dat de Schelde niet gemaklijk zal te forceeren zijn, en H. H. Mog. hebben daarop ordres gegeeven om geweld met geweld te keeren, terwijl ook eene Apparitie van vijf Engelſche Fregatten (die nu egter niet meer nodig zijn) aan veele menſchen een' riem onder het hart geſtoken heeft.

Wijders zullen H. H. Mog. ook de Land-Troupes en het Artillerie-Corps aanzienlijk doen augmenteeren, zoo dat het te hoopen is, dat de Republiek eene houding zal krijgen bekwaam om de Neutraliteit te doen reſpecteeren; maar onze Overzeeſche Geällieerden, die thans zoo formidabel gewapend zijn, zouden mogelijk wel een' ſtap verder willen gaan; en dan liggen wij geëxponeerd aan de eerſte attaque van den kant van Braband, waardoor

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

door onze tot hier toe genoten tranquiliteit wel eens zou kunnen geſtoord worden.

Iets het geen mij ongerust maakt, is het gebrek aan Volk, zoo wel voor den Zee- als Landdienst, en ik vreeze, dat dit onze Wapening magtig zal vertraagen, zoo niet te laat doen komen.

Troupes in ſubſidie zijn 'er niet te krijgen, of die 'er nog zouden zijn, kunnen hier niet komen: indien wij wat Deensch of Noordsch Zeevolk konden bekomen, was het een onverbeterlijk middel om ſpoedig in ſtaat te zijn. Voor 't overige is alles van binnen tamelijk gerust: woelingen zijn 'er overal; maar die hier beſpeurd worden, hebben weinig ingang; want hoe onvergenoegd de menſchen ook mogen zijn tegen het Gouvernement, zij vreezen nog meer de Franſchen.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. VII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 27 *Januarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het heeft mij moeite gedaan te verneemen, dat de Heer MIDDLETON, Reſident van *Poolen*, van hier ſtaat gerappelleerd te worden: Ik kan aan dien Heer het getuigenis geeven, dat hij zijn Vaderland met alle vigilantie trouw gediend heeft, en in het algemeen alhier van veel agting jouiſſeert, zoo dat het zeker aangenaam zou geweest zijn, indien de omſtandigheden hadden gepermitteerd hem *in zijn' post* te conſerveeren.

De affreuſe tijdingen, gisteren uit Frankrijk gekomen, vervullen alle gevoelige harten met aandoening, en het is te voorzien, dat deeze gebeurtenis het Signaal zal zijn van één'der verbitterdſte oorlogen, waarvan de Historie gewaagt: in deeze Republiek begint men het als onvermijdelijk

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

lijk aan te zien, daarin beſleept te worden; omdat, naar alle apparentie, de Franſchen geen kragtiger diverſie kunnen maaken dan door de attaque van dit Land, welke (indien ze hun wel gelukt) dezelven in ſtaat zal ſtellen om met de *moiens* van de Republiek den oorlog lang uit te houden: van deeze zijde doet men al wat mogelijk is, om zig in ſtaat te ſtellen: de Schelde is geſecureerd door een klein Escader Fregatten en gewapende Vaartuigen van den Staat, terwijl nog drie Engelſche Vaartuigen voor *Vliſſingen* zijn gebleven: de augmentatie van de Armée en van de Artillerie wordt reeds werkſtellig gemaakt, maar zoo wel de reeruteering voor de Zee als voor het Land moet traag voortgaan, bij gebrek van manſchap, waaruit Uw H. W. G. zal begrijpen, dat een Corps wel geformeerde Troupes in ſubſidie ons zeer wel te ſtade zou komen; doch het Militaire van de Republiek niet van mijn Departement zijnde, moet ik dit overlaaten daar het behoort.

Ik heb de eer, enz.

Den

„ De Memorie (1) gisteren door My- *P. S. In Cijffer.*
„ lord AUCKLAND aan H. H. Mog. ge-
pre-

(1) *Memorie van Mylord* AUCKLAND, *Extraordinaris Ambasſadeur van Groot-Brittanniën, aan Hun Hoog Mogenden, in date* 25 *January*, 1793.

HOOG MOGENDE HEEREN!

De ondergeteekende Ambasſadeur, Extraordinaris en Plenipotentiaris, van Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit, haast zich, om, ingevolge de expresſe orders des Konings, onder het oog van uwe H. M. te brengen Copijen van alle de Stukken, welken zedert den 27 December l. l. tot aan den 20 dezer maand gewisſeld zijn tusſchen Lord GRENVILLE, Secretaris van Staat van *Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit* en den Heer CHAUVELIN.

De Koning, Hoog Mogende Heeren! is in de vaste overtuiging, dat de ſentimenten en principes, uitgedrukt in naam van Groot-Brittanniën, volkomen overeenſtemmende zijn met die, welken Uwe Republiek bezielen, en dat Uw H. Mog. geneigd zijn om ten volle mede te werken tot de maatregelen, welken de tegenwoordige ſtand van zaken vereischt, en die een noodzakelijk gevolg zijn van die ſentimenten en van die principes.

De

„ preſenteerd, om de Republiek te in-
„ viteeren tot gemeene meſures, zal waar-
„ ſchijn-

De omſtandigheden, die ons tot deze *criſis* gebragt hebben, zijn te versch, en de handelwijs des Konings is te zeer bekend, dan dat de ondergeteekende nodig zou hebben hier in brede details te treden. Het is nog geen vier jaar geleden, dat eenige ſlechthoofden, zich den naam van *Philoſophen* aanmatigende, de verwaandheid gehad hebben van zich te geloven in ſtaat te zijn om een nieuw ſijsteme van Burgerlijke maatſchappij daarteſtellen. Ten einde aan dezen droom hunner ijdelheid eenige wezenlijkheid te geven, hadden zij nodig alle de aangenomene denkbeelden van Subordinatie, van Zeden en Godsdienst, die tot nog toe de veiligheid, het geluk en den troost van 't menschdom uitgemaakt hebben, om verre te werpen en te vernietigen. Hunne ontwerpen van verwoesting hebben maar al te wel geſlaagd; maar de uitwerkzelen van het nieuw ſijſteme, dat zij hebben willen invoeren, hebben ſlechts gediend om de onkunde en de ſchelmerij van deszelfs auteurs aan den dag te leggen. De gebeurtenisſen, welke zedert dien tijd met zoo veel ſpoeds de eene op de andere gevolgd zijn, gaan in atrociteit alles te boven wat ooit de gedenkbladen der Geſchiedenis bezoedeld heeft. De eigendommen, de vrijheid, de veiligheid, het leven zelf, zijn de ſpeelballen geweest van de tomeloze woede der driften, van den geest van roofzucht, van den haat, van de wreedſte en onnatuurlijkſte heerschzucht. De

Jaar-

„ ſchijnlijk dat gevolg hebben, maar de- VAN DE
„ wijl wij de eerſten en de naasten zijn om SPIEGEL, aan
„ ge- RHEDE.

jaarboeken des menschdoms leveren geen tijdvak op, waarin men, in een zo kort tijdsbeſtek, zo vele gruwelen bedreven, zo vele rampen veroorzaakt hebbe, en zo vele tranen doen ſtorten. Eindelijk ſchijnen in dit oogenblik zelf die ijſſelijkheden tot haar hoogſte toppunt gekomen te zijn.

Geduurende al dien tijd heeft de Koning, geënvironneerd door zijn volk, 't welk door de Goddelijke beſcherming eenen voorſpoed zonder voorbeeld genoot, de rampen van anderen niet kunnen zien dan met een gevoel van medelijden en verontwaardiging: maar getrouw aan zijne principes, heeft Z. M. zich nooit veroorlofd zich te bemoeijen met het inwendig beſtuur eener vreemde Natie; hoogſtdezelve is nooit afgeweken van 't ſijsteme van Neutraliteit, 't welk Hoogſtdezelve geadopteerd had. Deze conduite, welke de Koning met genoegen gezien heeft dat door Uw H. M. insgelijks geobſerveerd wierd, welker goede trouwe geheel Europa erkend heeft, en welke om zo vele andere redenen had behooren gerespecteerd te worden, heeft het geluk niet gehad om Z. M. Hoogſtderzelver volkeren, en deze Republiek, te kunnen beveiligen voor de gevaarlijkſte en misdadigſte aanſlagen.

Zederd eenige maanden zijn plannen van

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ geattaqueerd te worden, en te Lande „ nog niets in volkomen gereedheid is, „ wensch-

heerschzucht en van vergroting, ſchrikbarende voor de rust en veiligheid van geheel Europa, openlijk geavoueerd geworden. Men heeft zich alle moeite gegeven om in het binnenſte van Engeland en van dit Land maximes te verſpreiden, tenderende tot omkering van alle order in de maatſchappij. Men heeft zich zelfs niet geſchaamd om aan deze vloekwaardige ondernemingen den naam van *Pouvoir Révolutionnaire* te geven. Oude en plechtige Tractaten, door den Koning geguarandeerd, zijn verbroken; en de Rechten en het Territoir der Republiek geſchonden geworden. Z. M. heeft dus, in Hoogstderzelver wijsheid, gemeend, voorzorgen te moeten nemen geëvenredigd aan den aart der omſtandigheden. De Koning heeft zijn Parlement geraadpleegd; en de maatregelen, welken Z. M. goedgevonden had te nemen, zijn goedgekeurd door de levendige en eensgezinde toeſtemming van een volk, dat een' afkeer heeft van regeringloosheid en ongodsdienstigheid, dat zijnen Koning bemint, en dat gehecht is aan zijne Conſtitutie.

Zodanig, Hoog Mogende Heeren, zijn de beweeggronden eener conduite, welker wijsheid en rechtmatigheid de Koning tot hier toe van Uwer H. M. overeenſtemming en medewerking verzekerd hebben. Z. M. heeft, in alles wat Hoogstdezelve gedaan heeft, beſtendig gewaakt voor

„ wenschte men de zaak wel zoolang VAN DE SPIEGEL
„ draagende te houden, tot dat men zeker aan
„ is van de noodige Troupes tot defenſie, RHEDE.
„ waartoe men zoekt Engeland te perſua-
„ deeren — *ook kan ik Uw. H. W. G.*
„ in ſecreteſſe melden, dat de Erfprins
„ van Oranje, eenige zaaken, betrekke-
„ lijk

voor het maintien der rechten en der veiligheid der Vereenigde Nederlanden. De verklaring, welke de ondergeteekende de eer gehad heeft U H. M. te preſenteeren den 13 November laatſtl. en de aankomst van een klein Esquader, geſchikt om de kusten der Republiek te beveiligen, terwijl derzelver eigene Zeemacht zich bijeen verzamelt, leveren daarvan een bewijs op.

Uwe H. M. hebben deze geneigdheden des Konings erkend in 't geen Z. M. reeds gedaan heeft; *zij zullen dezelven niet minder ontwaren* in de maatregelen, welken ſtaan genomen te worden. Gevolgelijk houdt Z. M. zich overtuigd, dat hoogstdezelve ook bij aanhoudendheid van den kant van U H. M. ondervinden zal eene volmaakte overeenſtemming van principes en van conduite. Deze overeenſtemming alleen kan aan de vereenigde poging der beide Landen de nodige veêrkracht bijzetten, ter gemeener verdediginge; eenen ſlagboom ſtellen tegen de rampen waarmede Europa gedreigd wordt, en boven 't bereik van allen aanval zetten de veiligheid, de rust en de onafhanglijkheid van eenen Staat, wiens geluk

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

„ lijk tot het Huis, bij den Koning zijn
„ Schoonvader hebbende te verrigten, die
„ gelegenheid zal waarneemen, om, ter-
„ wijl de Colonel MURRAY nog te *Frank-*
„ *fort* is, mesures te helpen neemen aan-
„ gaande de gemeene belangen.

Rap-

U H. M. verzekeren door de wijsheid en de formeteit van deszelfs gouvernement.

In den *Hage*, 25 Januarij, 1793.

(*Was Get.*)

AUCKLAND.

Rap

Rapport, den 1 Februarij, 1793, in de Nationale Conventie uitgebracht door den Burger BRISSOT, *in naam van het Committé van algemeene defenſie;*

en

Decreet van de Conventie, van denzelfden dag, bij hetwelk zij aan den Koning van Engeland en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden den oorlog verklaart.

Het Hof van Engeland wil den oorlog: die hoop met welke zij, die niet dan met afgrijzen eenen oorlog tuſſchen twee vrije volkeren zien uitbarſten, zich ſtreelden, die hoop om den vreede te behouden, is niet meer: de vijandlijke oogmerken van het Cabinet van *Londen* zijn thans zigtbaar. Een trouwloos masker van onzijdigheid bedekte dezelven nog. Uwe republikeinſche ſtandvastigheid heeft dat masker doen vallen. GEORGE heeft den geest der Engelſche natie bedorven: hij heeft den koophandel in het harnasch gejaagd; hij heeft zijne orders aan het Parlement gegeeven; hij heeft zijne ministers bedreigd; en, zeker van de coalitie zijnde, verklaart hij Ul. tegenwoordig den oorlog, omdat hij denkt dat het tijdſtip gekomen is, om veilig en ſtraffeloos zijne krachten tegen uwe vrijheid te kunnen ontwikkelen; hij heeft Ul. den oorlog verklaard, met aan uwen Ambasſadeur te gebieden om Engeland binnen agt dagen

te verlaaten; hij heeft dien aan Ul. verklaard, met openlijk bewijzen van zijne ſmart te geeven over het lot van dien zamenzweerder, dien Gijl. rechtvaardig ter dood veroordeeld hebt; hij heeft dien Ul. verklaard, toen hij, op de tijding van die dood, aan het Parlement voorſloeg eene aanzienlijke vermeerdering van Land- en Zeemagt.

Eenen Agent der Republiek ſmaadlijk weg te jaagen, en op de tijding van de dood van een' verrader zich te wapenen, is dat niet aan Europa, aan het heelal te zeggen?

Frankrijk heeft LODEWYK *als eenen* VERRADER *veroordeeld, en ik houde hem onſchuldig: ik zie in Frankrijk niet dan rebellen en heiligſchenners. Frankrijk wil niet meer noch Koning noch Koningſchap, en ik wil den Koning en het Koningſchap wreeken. Dat Engeland eerder vergaa, dan dat het de Franſche Republiek zich zie bevestigen!*

Dit is de barbaarſche wensch van den Koning van Groot-Brittanje. Indien hij Ul. niet dadelijk en openlijk den oorlog verklaard heeft, het is, omdat zijn ministerie niet met genoegzaame activiteit de orders van zijne wraak onderſteund heeft: het is, omdat zijne krachten nog niet gereed zijn om onzen koophandel te vernielen, onze colonien weg te neemen, onze velden te verwoesten. In de daad, indien het Engelſche volk zich niet had laaten wegſleepen op de impulſie van deszelfs ministerie, zoude het in de ſchenddaaden, die men ons te laste legt, niet anders dan de misdaaden van eenige individus ge-

zien

zien hebben; het zoude in de dood van LODEWYK niet anders dan eene groote daad van rechtvaardigheid gezien hebben; en overtuigd van deze waarheden, zoude het gedacht hebben, dat aan ons den oorlog te verklaaren, omdat wij geen Koning meer hebben willen, eene daad van onrechtvaardigheid en eene ſchending van het recht der volken is, en dat wij konden voortgaan met broeders te zijn, hoe zeer levende onder een verſchillend beſtuur.

Zodanig is het denkbeeld dat ongetwyffeld bij een groot gedeelte der Engelſchen huisvest, en welk zich reeds geöpenbaard zoude hebben zonder den ſchrik der bajonetten; maar de Engelſche natie, eenmaal door ons voorbeeld verlicht, zal eindelijk zich recht weten te verſchaffen over haare ministers, over die zamenzweerders, die thans regeeren.

Het kluchtſpel van het eeuwigdaurend proces van HASTINGS zal zich niet meer hernieuwen, en de ſtraffchavotten zullen nog eenmaal dienen voor de Staffords en de Lauds van het tegenwoordig beſtuur, even als voor gemeene ſtruikroovers.

Burgers! gij moet Ul. niet ontveinzen de gevaaren van dezen nieuwen oorlog; het zijn alle de dwingelanden van Europa, die Gijl. te Land en ter Zee te beſtrijden hebt. Alle de volkeren zijn alleen onze geallieerden; maar die volkeren zijn niets voor ons; want zij zijn gekluisterd, en hunne kluisters moeten eerst afvallen. Alle uwe middelen berusten dus in Ul. alleen. Uw

grond, uwe nijverheid, uw moed moeten aanvullen het geen de natuur en de omſtandigheden weigeren. Het is noodzaaklijk, dat de koopman zijnen handel vergeete, om niet anders te zijn dan een kaapvaarder; dat de capitaliſt zijne geldvermogens toewijde om de aſſignaaten te onderſteunen, en aan het gebrek van klinkende ſpecie te gemoet te komen; dat de bezitter van landgoederen en de landbouwer, aan alle ſpeculatie vaarwel zeggende, den overvloed op onze markten brengen; dat ieder burger als een Romeinsch ſoldaat marcheere, niet alleen met zijne wapenen, maar met mondbehoeften voor een' geſtelden tijd: en daardoor zult Gij! alle de berekeningen uwer vijanden op de ledigheid van uwe magazijnen verieedelen. Het is nodig dat de groote familie der *Franſchen* niet anders zij dan éene Armée, en dat *Frankrijk* niet anders zij dan één Camp, alwaar men niet anders ſpreekt dan over *den Oorlog*, waar niets eenig ander doel heeft dan *den Oorlog*.

Vooral moet men ook op tegenſpoeden rekenen, zich tot het ongeluk voorbereiden, door zich het gemis van allerlei aart op te leggen: eindelijk moet het weldra een misdaad zijn voor een' burger twee rokken te hebben, indien een enkel onzer broederen naakt is.

Met te verklaaren dat *Frankrijk* in oorlog is met *Engeland*, verklaart men tevens dat het in oorlog is met *den Stadhouder van Holland*. Die Stadhouder, die veeleer een onderdaan dan een ge-

geällieerde van het Cabinet van St. James is, die daarvan geweest is en nog is een lijdelijk werktuig in zijne handen, die, aan alle zijne hartstochten botvierende, in den loop dezer revolutie, de Emigranten en de Pruisisschen begunstigd, de *Fransschen* gekweld, het *Fransch* Gouvernement met euvelmoed behandeld heeft, (hier breng ik tot getuige de slaking der valsche assignaatmaakers, die in Holland geärresteerd waren); die Stadhouder wapent tegenwoordig, om den oorlog van het Cabinet van *Londen* te ondersteunen, voegt zijne schepen bij de Engelsche schepen, bevoorrecht onze vijanden met den uitvoer onzer graanen te verhinderen.

Naa alle deze overwegingen heeft uw Committé van algemeene defensie mij gelast, Ul. voortedraagen het volgende ontwerp van decreet.

„ De Nationaale Conventie, overwegende dat „ de Koning van Engeland, zedert de revolutie „ van den 10 Augustus, 1792, niet opgehouden heeft, aan de Fransche Natie bewijzen te „ geeven van deszelfs kwalijkgezindheid, en „ van deszelfs gehechtheid aan de coalitie der „ gekroonde hoofden; dat hij op dat tijdstip „ aan zijnen Ambassadeur te *Parijs* last gegeeven heeft om te vertrekken, omdat hij niet „ wilde den provisioneelen Uitvoerenden Raad, „ door de Wetgeevende Vergadering benoemd, „ erkennen; dat het Cabinet van St. James op „ dat tijdstip zelfs alle onderhandeling met den „ Fransschen Ambassadeur te *Londen* gestaakt „ heeft, onder voorwendzel van de opschorting

„ van den voormaaligen Koning; dat hij zedert
„ de opening van de Nationaale Conventie niet
„ gewild heeft de gewoone onderhandeling tus-
„ ſchen de beide Staaten weder opvatten, noch
„ de volmachten van deze Conventie erkennen;
„ dat hij geweigerd heeft den Ambasſadeur van
„ de Franſche Republiek te erkennen, hoezeer
„ voorzien van de geloofsbrieven in haaren naam
„ uitgevaardigd;

„ Overwegende, dat hij getracht heeft te
„ dwarsboomen verſcheiden aankoopen van graa-
„ nen en andere waaren, wapenen en koopman-
„ ſchappen, in Engeland beſteld, het zij door
„ Burgers, het zij door Agenten der Republiek;
„ dat hij heeft doen aanhouden Vaartuigen en
„ Schepen, met graan belaaden naar Frankrijk,
„ terwijl hij, tegen den inhoud van het Trac-
„ taat van 1786, toegeſtaan heeft den uitvoer
„ naar het vaste land, voor andere vreemde
„ landen; dat hij, om op eene nog meer offi-
„ cieele wijze de commercieele operatien der
„ Republiek in Engeland te dwarsboomen, door
„ eene acte van het Parlement, den omloop der
„ aſſignaaten verboden heeft; dat hij, tot
„ ſchending van Art. IV. van het Tractaat van
„ 1786, door het zelfde Parlement, in den
„ loop van de maand Januarij laatstleden, eene
„ acte heeft doen paſſeeren, die alle *Franſche*
„ burgers, in *Engeland* hun verblijf houdende,
„ onderworpen heeft aan de meest inquiſitoriaale
„ en vexatoire bepaalingen; dat hij te gelijker
„ tijd, en tegen het 1e Artijkel van het Tractaat
„ van 1783, openlijke beſcherming en onder-

„ ſtand

„ ſtand verleend heeft aan de Emigranten en
„ rebellen, die reeds tegen hun Vaderland geſtre-
„ den hebben, en dat hij met hen correſpon-
„ dentie onderhoudt; dat hij de rebellen
„ van onze Colonien wel ontfangt; dat, zonder
„ aanleiding van den kant van Frankrijk, en
„ terwijl alle Zeemogendheden met Engeland in
„ vrede zijn, het Cabinet van St. James eene
„ aanzienlijke wapening te water en te lande
„ geördonneerd heeft; en dat deze order ge-
„ geeven is op een oogenblik dat het Miniſterie
„ *de grondbeginzelen der vrijheid in Engeland*,
„ *vervolgde*, de Franſche Natie met ſmaad over-
„ laadde, met te zoeken om de vervloekingen
„ van alle volkeren op haar te laaden; dat het
„ doelwit dezer wapening tegen Frankrijk ge-
„ rigt is; dat, hoezeer de Uitvoerende Raad
„ alle mogelijke middelen aangewend heeft, om
„ de vrede en de broederſchap met de Engel-
„ ſche Natie te houden, het Engelsch Minis-
„ terie in zijn ſijstema van kwaadwillendheid en
„ vijandlijkheid volgehouden, zijne wapeningen
„ doorgezet, en een Esquader op de Schelde
„ gezonden heeft; dat, op de tijdingen van de
„ terechtſtelling van LODEWYK CAPET, het zijn'
„ euvelmoed tegen de Franſche Republiek zo
„ ver heeft laten gaan om zelfs aan den Fran-
„ ſchen Ambasſadeur order te geeven om, bin-
„ nen agt dagen, het territoir van Groot-Brit-
„ tanje te verlaaten; dat de Koning van Enge-
„ land zijne gehechtheid aan de zaak van dien
„ verrader, en zijn doel om denzelven te onder-
„ ſteunen, aan den dag gelegd heeft bij onder-
„ ſcheiden vijandelijke reſolutien, in zijnen raad

„ ge-

„ genomen, het zij met het benoemen van Ge-
„ neraals, het zij met het vraagen aan het Par-
„ lement van eene vermeerdering van Land- en
„ Zeemacht, en uitrusting van canoneerboo-
„ ten;

„ Dat zijne geheime coalitie met de vijan-
„ den van Frankrijk, en bijzonderlijk met den
„ Keizer en Pruisfen, bevestigd is geworden
„ door een Tractaat, met den eerſten aange-
„ gaan in de maand Januarij; dat hij in de-
„ zelfde coalitie heeft medegefleept den Stad-
„ houder van Holland; dat die Vorst, wiens
„ ſlaafſche onderwerping aan de orders van het
„ Cabinet van St. James en van Berlijn maar
„ al te veel bekend is, in den loop van de
„ Franſche revolutie, en in weêrwil der onzij-
„ digheid welke hij voorgaf, de Agenten van
„ Frankrijk met verachting behandeld, de Emi-
„ granten wel onthaald, de Franſche Patriotten
„ gekweld, hunne operatien gedwarsboomd,
„ de valſche aſſignaatmaakers, ten ſpijt der
„ aangenomene gebruiken, en in weêrwil van
„ de aanvraag des Franſchen Ministers, uit de
„ boeijen ontſlagen heeft; dat hij in dien tijd,
„ om toe te treden tot de vijandelijke oogmer-
„ ken van het Hof van *Londen*, eene wapening
„ ter Zee geördonneerd, een' Admiraal benoemd,
„ Hollandſche Schepen geördonneerd heeft om
„ zich bij het Engelsch Esquader te voegen;
„ voorts eene lening geöpend om aan de kosten
„ van den oorlog te gemoet te komen, en de
„ exportatien naar Frankrijk verhinderd heeft,
„ terwijl hij de proviandeeringen der Pruisſi-

„ ſche

„ ſche en Oostenrijkſche Magazijnen begunſ-
„ tigde.

„ Overwegende eindelijk, dat alle deze omſtan-
„ digheden aan de Franſche Republiek de hoop
„ niet meer overlaaten, om door middel van
„ vriendelijke onderhandelingen het herſtel de-
„ zer grieven te verkrijgen, en dat alle daaden
„ van het Groot-Brittannisch Hof en van den
„ Stadhouder der Vereenigde Nederlanden zijn
„ daaden van vijandelijkheid, gelijkſtaande
„ met eene declaratie van oorlog, beſluit de
„ Nationaale Conventie zo als volgt:"

Art. I.

De Nationaale Conventie verklaart, in naam der Franſche Natie, dat, in aanmerking der menigvuldige daaden van vijandelijkheid en aanval hier boven vermeld, de Franſche Republiek in oorlog is met den Koning van Engeland en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden.

II.

De Nationaale Conventie gelast den proviſioneelen Uitvoerenden Raad, alle de krachten aan te wenden, die denzelven noodzaaklijk zullen voorkomen, om hunnen aanval te keeren, en om de onafhanglijkheid, de waardigheid, de belangen der Franſche Republiek ſtaande te houden.

III.

III.

De Nationaale Conventie machtigt den provisioneelen Uitvoerenden Raad om over de Zeemacht der Republiek te beschikken, zodanig als het belang van den Staat denzelven zal voorkomen te vereisschen, en herroept alle particuliere beschikkingen, bij voorgaande Decreeten op dat onderwerp genomen.

MIS-

MISSIVE

VAN HUN HOOG MOGENDE AAN DE HEEREN STAATEN VAN DE RESPECTIVE PROVINCIEN.

Den 10 Februarij, 1793.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Wanneer Wij door de Berichten van de Conſuls van Staat geïnformeerd werden van het embargo op de Schepen, toebehoorende aan Ingezetenen van deze Republiek, gelegd in de Franſche en Vlaamſche Havens, wisten Wij niet, aan welke oorzaak deze onvoorziene meſure moest toegeſchreven worden; maar welhaast heeft deze onzekerheid plaats gemaakt voor de grootſte verwondering en indignatie, toen Wij uit de publieke papieren vernamen, dat de Franſche Natie, of liever haare tegenwoordige Beſtuurders een Decreet hadden uitgevaardigd, van zulk een' buitenſpoorigen inhoud, dat de Historie der Volken geen voorbeeld oplevert van een' ſtap zo vol van onkunde en onrechtvaardigheid, als die, welke, op naam van het Franſche Volk, ten opzigte van het onze gedaan wordt.

Het Decreet, waarop Wij het oog hebben, ſchijnt gemaakt te zijn den eerſten dezer maand, en behelst:

De Nationaale Conventie, in naam van de Franſche Natie, verklaart, *in Oorlog te zijn met den*

den Koning van Engeland en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden; en de redenen van deze zonderlinge Oorlogs-Verklaaring werden opgegeeven daarin te beſtaan, *dat de Stadhouder handelt met de vijanden van Frankrijk, dat hij de Franſche Patriotten onderdrukt, dat hij in vrijheid doet ſtellen de maakers van de valſche Aſſignaten, dat hij Schepen equipeert, om dezelven met die van Engeland te voegen, dat hij eene Geldleening geöpend heeft, dat hij de Commercie met Frankrijk belemmert.* — Deze omſtandigheden (wordt gezegd) zijn openbaare hostiliteiten, die aan Frankrijk geen hoop laten van de Vrede te conſerveeren; op deze gronden is niet alleen de Declaratie van Oorlog tegen den Stadhouder gedaan, maar dezelve is immediaat gevolgd van voorbereidzels tot hostiliteiten, niet tegen den Prins Erfſtadhouder, (wiens Vorſtelijke Staaten in Duitschland gelegen zijn,) maar tegen deze Republiek en tegen de Eigendommen haarer goede Ingezetenen.

Geheel Europa, Edele Mogende Heeren! moet verbaasd ſtaan, zulk eene aaneenſchakeling van abſurditeiten te zien voortkomen uit den boezem van eene Vergadering, die zig opdoet, als de Wetgeevers, de Verlichters, de Hervormers van haare Natie te zijn, en die haare Principes aan andere Natien, als de uitvloeizels van Wijsheid, en de ſource van menſchelijk geluk aanprijst.

Oorlog te verklaaren aan den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden, die geen Souverein is van dezen Staat, maar een Illustre Perſonage, aan

van dezen Staat, geattacheerd door de Hooge Waardigheden, welke hij in denzelven bekleed, onder de Souvereiniteit van de Staaten der Provincien, wier vereeniging de Souvereiniteit van het Bondgenoodſchap repreſenteert; wat is dit anders dan de diepſte onkunde te toonen aangaande de Regeering van een' Staat, van welken men oordeelt beleediging ontfangen te hebben? maar reflecteeren wij op de geallegueerde oorzaaken van deeze Oorlogs-Verklaaring, dan kunnen wij dezelve niet alleen aan onkunde toeſchrijven, maar aan den geest van overheerſching, geweld, en algemeene verwoesting, welke de ſtappen van veele Leden der Nationaale Conventie beſtuurt; immers (Uw Ed. Mog. weeten het, en ieder Ingezeten weet het met ons,) immers is 'er geen enkelde van deeze redenen, die den Prins Erfſtadhouder zoude aangaan, ſchoon ze al met de waarheid overeenkomſtig waren; maar zommige van die redenen zijn van allen grond van waarheid ontbloot, en voor zoo verre 'er eenigen zijn, welken materieel waarheid zijn, en alleen valsch in de applicatie, zoo zijn het zaaken van dien aart, dat eene independente Mogendheid daarvan aan geen vreemde Regeering rekenſchap verſchuldigd is. Of zonden de leden der Nationaale Conventie zig beleedigd agten, dat deeze Republiek Schepen armeerde, en preparatien maakte tot haare verdeediging: dat deeze, of geene Provincie, om daartoe in ſtaat geſteld te worden, eene Geldleening opende? de overige geallegueerde oorzaaken zijn loutere onwaarheden, het zijn verdichtzels, alleen uitgevonden, om aan daaden van geweld een' ſchijn van regt te geeven.

De Republiek heeft (zoo weinig als de Stadhouder) niet gehandeld met Vijanden van Frankrijk; zij heeft alle mogelijke omzigtigheid gebruikt omtrent het admitteeren der Emigrés, en het is alleen uit conſideratie van geen pretext tot geſchil aan de Franſche Regeering te geeven, dat wij, zoo wel als Uw Edele Mog., niet hebben kunnen voldoen aan den wensch van onze harten, en het gevoel van medelijden, dat het lot deezer ongelukkige menſchen ons heeft geinſpireerd: aan den anderen kant, waar zijn ergens de Franſche Patriotten geopprimeerd? in tegendeel zij zijn mogelijk veel te zagt behandeld, in evenredigheid van het kwaade zaad dat veelen van hen onder de Ingezetenen van dit Land hebben verſpreid: voorts weeten wij niet, dat ergens in deezen Staat Fabriqueurs van valſche Aſſignaaten zijn losgelaaten, wanneer die misdaad bewezen was, maar integendeel weeten wij, dat 'er corporeele ſtraffen zijn geinfligeerd, zoodra aan den Rechter was gebleken, dat de beſchuldiging realiteit had, en dat ze niet alleenlijk was opgeworpen door de Franſche Regeering als een pretext om zig van perſoonen en papieren meester te maaken, die zij om andere redenen oordeelde te moeten vervolgen.

Herinneren wij ons nu, Edele Mogende Heeren! te gelijk met deeze ongerijmde voorwendſels, hoedanig de conduite van deezen Staat geweest is, geduurende de troubles in Frankrijk, en hoedanig die van het Franſche Gouvernement, ten onzen opzigte. —— De Re-

Republiek heeft de ſtiptſte Neutraliteit in acht genomen; heeft de Franſche Regeering bij alle gelegenheid verzekerd, dat zij zig met de inwendige troubles van dat Land, direct noch indirect, niet zoude bemoeijen; de Beſtuurders der Franſche Natie hebben van hunnen kant, en in Engeland en alhier, doen verzekeren, dat zij die Neutraliteit ook zouden reſpecteeren; ondertuſſchen is tegen de trouw der Tractaaten, en in een' tijd dat de Republiek aldaar geen magt had, om het te beletten, haar Territoir op de Schelde, door gewapende Schepen, gevioleerd; ondertuſſchen heeft de Franſche Conventie toegelaaten, dat injurieuſe petitien tegen deezen Staat en deszelfs Gouvernement in haare Vergadering zijn gedaan, en met goedkeuring beantwoord: ondertuſſchen permitteert die zelfde Vergadering, dat onder haare beſcherming zig ophouden eenige Nederlanders, die openlijk zeggen een *Committé Révolutionaire Batave* uitemaaken, en onder dien Titul de *Republiek vervullen met geſchriften*, (1) waarvan de ſtoutheid evenredig is aan de ongerijmdheid: en eindelijk, terwijl Europa zig verwonderde over het geduld van deeze Republiek, en over haare complaiſances voor Frankrijk, breekt de Franſche Regeering alle banden los, en declareert den Oorlog, in ſchijn tegen den perſoon van den Stadhouder, maar in realiteit tegen de bezittingen der Ingezetenen van den Staat.

Het

(1) Men vergelijke eenige opmerkelijke Staatsbeſluiten van Holland, agter deze Circulaire Miſſive geplaatst.

Het ſmert ons, dat wij alle deeze omſtandigheden ter kennisſe van Uw Ed. Mog. moeten brengen. — Eene vreedzaame Republiek, die niemand offenſie zoekt te geeven, die niemands Eigendom tot haare vergrooting begeert, die zig met alle omzigtigheid in de ſtormen van Europa gedraagt, wordt eensklaps gedreigd met den verwoestenden ſtroom, die reeds zoo veel Landen in haare nabuurſchap overweldigd heeft. — Wat is 'er nu te doen? dit, Edele Mog. Heeren: ons vertrouwen te ſtellen op den God onzer Vaderen, die deeze Republiek uit kleine beginſelen heeft groot gemaakt, en dikwijls miraculeus bewaard, en voorts met Kloekmoedigheid, Standvastigheid en Bedaardheid de middelen ter verdediging te gebruiken, die de Staat en kragt van het Land ons in handen zal geeven.

Het is maar zeer onlangs geleden dat de Bondgenooten zig op nieuw verbonden hebben, om de waardigheden van Erfſtadhouder, Capitein en Admiraal-Generaal te houden voor een eſſentieel deel der Conſtitutie en Regeeringsform van den Staat, en aan malkander dezelve te guarandeeren, aanneemende niet te zullen gedoogen; dat in éene der Provincien van deeze heilzaame en voor de rust en veiligheid van den Staat onontbeerlijke grondwet ooit of ooit worde afgeweken.

Het oogenblik, om deeze guarantie in kragt en nadruk te præſteeren, is nu gekomen. —— De Franſche Conventie verklaart den Oorlog aan zijne Hoogheid den Stadhouder, als waare dezelve

de

de conſtitutioneele Souverein: de Geſchriften en Redevoeringen van de Beſtuurders dier Natie zijn vervuld van de ingebeelde noodzaakelijkheid van onze Conſtitutie te hervormen, en geen Stadhouder, dien zij voor Souverein houden, in den Staat te erkennen: *zij zoeken daardoor het Nederlandſche Volk, 't welk zij weeten afkeerig te zijn van een éénhoofdig beſtuur, af te ſcheiden van den Stadhouder*, en het eeuwig verdervend zaad van tweedragt in het Land te ſtrooijen, om hetzelve zoo veel te gemaklijker te kunnen overvallen en uit te plunderen. — Is dit zoo, Edele Mogende Heeren, gelijk men 'er niet aan te twijffelen heeft, laat ons dan, als een éénig man, ons vereenigen rondom de Conſtitutie; deeze Conſtitutie heeft eene vrije Staatsregeering, en een' Erfſtadhouder, maar geen Oppervorst. —— Laat alle Ingezetenen, die eenig belang ſtellen in de bewaaring der Godsdienſtige en Burgerlijke Voorrechten, die zij in dit land genieten, harten en handen in één ſlaan, om zigzelven en hunne bezittingen te verdeedigen tegen het onrechtvaardig geweld; —— laat niemand, hoedanig zijne denkwijze ook zij, zig voorſtellen, dat hij meer dan een ander de algemeene wanorden, beroovjng, verwoesting en moord zal ontkomen, die de gevolgen zijn van eene omkeering der Regeering in een Land. — Ongetwijffeld zijn 'er menſchen in deeze Republiek, die door het misbruik van den ſchoonen naam der *Vrijheid*, en door een bedrieglijk ſchilderij van gelijkheid uitgelokt, deeze hersenſchimmige ſamenſtelzels als begeerlijk aanzien; maar laat de zodanigen ſlechts het oog vestigen op alle Natien, die zich aan die

denkbeeldige volmaaktheid vergaapt hebben: en laat hen onderzoeken, of die Natien ſedert dien tijd, wijzer, deugdzaamer, beſchaafder zijn geworden, of de Nationaale welvaart daardoor is toegenomen, of de inwendige rust en veiligheid daardoor is bevestigd; dit onderzoek zal zekerlijk niet gunſtig uitvallen; maar laat hen dan daar tegen conſidereeren, dat deeze Republiek onder de Conſtitutie van haare Regeering zoo lange jaaren gelukkig en welvaarend is geweest, en dat dezelve mitsdien een onderwerp is, gewigtig genoeg om beſchermd te worden.

Wij beſluiten deeze, Ed. Mog. Heeren, met de exhortatie, bij al wat eer, pligt en belang van een' ieder Nederlander eischt, dat Uw Ed. Mog. alle mogelijke middelen gelieven aan te wenden tot eene kloekmoedige verdediging, wanneer de Staat vijandelijk wordt aangevallen, en teffens dat Uw Ed. Mog. ernſtige meſures zullen neemen, opdat onder faveur der Buitenlandſche Vijandlijkheden de inwendige rust niet worde getroubleerd, zoo doende kunnen wij onder Gods zegen hoopen, dat onze middelen van defenſie, gevoegd met de hulp onzer getrouwe Geallieerden, in ſtaat zullen zijn om een' onrechtvaardigen aanval af te weeren.

Waarmede, enz.

In den Hage, (was geparaph.)
den 10 *Febr.* 1793. TAMMINGA VAN ALBERDA vt.
(Lager ſtond) Ter Ordonnantie.
(*Get.*) H. FAGEL.

Ex-

Extract uit de Secreete Reſolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland.

genomen op

Woensdag den 2 Januarij 1793.

Ontfangen eene Misſive van de Heeren Gecommitteerde Raaden geſchreeven in den *Haag* op heden, waarbij ter kennis van hun Edele Groot Mogende brengen de communicatie die hun lieden door den Procureur Generaal VOSMAAR was gegeeven, in de eerste plaats, van de informatie die hij had, dat 'er geweeren in de Provintie waren die tot kwaade eindens geſchikt ſcheenen te zijn, en waaromtrent hem voorkwam, dat voorzigtig, prompt en efficacieus voorzien behoorde te worden; en in de tweede plaats, dat gister avond met de Franſche post was aangekomen een alleroproerigst blaadje, geïntituleerd *aan het Volk van Nederland*, gedaan en beſlooten in de Algemeene Vergadering te *Parys* den 22 October 1792, geadresſeerd aan 133 perſoonen, (en ook aan het adres van hun Ed. Groot Mog.) breeder bij dezelve Misſive; ſuppediteerende de Heeren Gecommitteerde Raaden, op de beide deelen der gemelde propoſitie van den Procureur Generaal, derzelver bedenkingen en gedagten in de navolgende Misſive vervat.

EDELE GROOT MOGENDE HEEREN!

Wij hebben de Eer ter kennis van Uw Ed.

Groot Mog. te brengen, dat de Procureur Generaal VOSMAAR dezen morgen ter onzer kennisse heeft gebragt, in de eerste plaats, dat hij Procureur Generaal van meer dan eene zijde was geïnformeerd, dat 'er geweefen in de Provintie waren die tot kwaade eindens geschikt scheenen te zijn, en dat hem Procureur Generaal voorkwam, dat de uiterste attentie van hun Ed. Groot Mog. meriteerde, om daar jegens voorzigtig, prompt en efficacieus te voorzien, om welke redenen hij Procureur Generaal de vrijheid nam, dit point aan onze deliberatie en ernstigste aan te beveelen; en in de tweede plaats, dat dezelve Procureur Generaal aan ons heeft gecommuniceerd, dat gister avond met de Fransche post was aangekomen een alleroproerigst blaadje, geïntituleerd *aan het Volk van Nederland*, gedaan en beslooten in de algemeene Vergadering gehouden binnen *Parys*, den 22 October 1792, in den naam der verbonde Bataven, tot herstel der vrijheid in hun Vaderland, zoo als onder hetzelve gedrukt staat, en in druk geteekend, J. C. DE KOCK, HENDRIK SCHILGE, JEAN F. RUD. VAN HOOFF, welk blaadje onder andere was geadresseerd aan 133 diverse perfoonen, dog door de goede voorzorge van den Heer Raadpensionaris provisioneel niet was besteld geworden, hebbende de Procureur Generaal wijders verzogt, dat alle de voorsz. blaadjens mogten worden aangehouden, en genomen in bewaarder hand der hooge Overheid, en verder zodanige voorziening mogt worden gedaan, als wij meest geschikt zouden oordeelen, om het dissemineeren van oproerige geschriften, door een openbaar

mis-

misbruik der Post-Comptoiren zedert eenigen tijd gepraktiseerd wordende, voor te koomen, en om de kwaade impressie, die het voorsz. blaadje in andere plaatsen, daar het zoude mogen wezen aangekomen en verspreid zijn, reeds mogt gedaan hebben, zoo veel mogelijk weg te neemen.

Wij hebben gemeend verpligt te zijn om aan Uw Ed. Groot Mog. hiervan met den eersten kennis, en teffens in consideratie te geeven, of Uw Ed. Groot Mog. met relatie tot het eerste point niet zouden kunnen goedvinden, om de Heeren Gedeputeerden van deze Provintie ter Generaliteit te qualificeeren, om de zaak daarheen te dirigeeren, dat met den eersten bij hun Hoog Mog. eene resolutie werde genomen, met last aan de respective Collegien ter Admiraliteit dezer Landen; om immediatelijk de respective Comptoiren der Convoijen en Licenten aan te schrijven, om ten nauwkeurigste te onderzoeken, of 'er eenige wapenen van buiten 's Lands inkomen, en teffens te ordonneeren, dat de Comptoiren daar dezelve inkomen, bij examinatie daarvan terstond een specifique lijst zullen moeten overzenden, aan de bovengemelde Collegien ter Admiraliteit, en dat zodaanige wapenen niet zullen mogen worden afgegeeven dan met consent van de Collegien voorn. ieder in hun ressort, terwijl wij met relatie tot het tweede gedeelte der propositie van den Procureur Generaal aan Uw Ed. Groot Mog. in bedenking geeven, of Uw Ed. Groot Mog. niet zouden kunnen goedvinden, om de Gecommitteerde

Raaden, ieder in derzelver quartier, te authoriſeeren om daaromtrent zodaanig te handelen, als dezelve ter bereiking van het oogmerk van den Procureur Generaal, meest geſchikt zouden oordeelen.

Waarmede enz.

De Gecomm. Raaden enz.

Ter Ordonnantie

(*Get.*)

G. B. EMANTS.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan, dat het eerſte lid der voorſz. communicatie zal worden geëxamineerd door de Heeren van de Ridderſchap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Commercie en Navigatie, met eenige van de Hollandſche Raaden en Ministers van de Collegien ter Admiraliteit in deze Provincie reſideerende, dewelke daarop met den eerſten zullen worden beſchreeven, om het beſoigne op overmorgen, Vrijdag den 4 dezer te worden gehouden; en dat het tweede lid zal worden geëxamineerd door de gemelde Heeren van de Ridderſchap en verder hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het Groot beſoigne met de Heeren Gecommitteerde Raaden in den *Haage* en te *Hoorn* reſideerende; en de Vergadering op de beide pointen vervolgens gedient van derzelver reſpective conſideratien en advis.

Ex-

Extract uit de Secreete Reſolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland,

genomen op

Zaturdag den 5 Januarij 1793.

De Heer VAN WASSENAAR, Heer van Starrenberg, heeft ter Vergadering gerapporteerd de conſideratien en advis van de Heeren van de Ridderſchap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Commercie en Navigatie, hebbende ingevolge en ter voldoening van hun Ed. Groot Mog. Reſolutie commisſoriaal van den 2 dezer, met eenige van de Hollandſche Raaden en Ministers van de Collegien ter Admiraliteit in deze Provintie reſideerende, geëxamineerd het eerſte lid der Misſive van de Heeren Gecommitteerde Raaden van den gemelden 2 dezer, raakende het groot aantal van geweeren die in deze Provintie zijn, en tot kwaade eindens geſchikt; voorſlaande om daar tegens efficacieuſe middelen in het werk te ſtellen.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan dat, ter voldoening aan de voorſz. hun Ed. Mog. Reſolutie commisſoriaal, de zaak ter Generaliteit daar henen zal worden geditigeerd, dat aan de reſpective Collegien ter Admiraliteit dezer Landen moge worden aangeſchreven en gelast, om ieder in den haare de noodige orders te ſtellen, dat op de Comptoiren van de Convoijen en Licenten naauwkeurig acht worde

ge-

gegeeven en gelet, of 'er eenige wapenen van buiten 's Lands inkomen, en de Officieren gelast, om bij bevinding daarvan ten ſpoedigſten een ſpecifique lijst derzelve aan de Collegien ter Admiraliteit voorn. over te zenden, en zodaanige wapenen niet af te geeven of te laaten vervoeren, dan met conſent van de gemelde Collegien ieder in hun reſſort, of wel tot zodaanige andere voorzieningen en bepaalingen, als naar gelegenheid van zaaken bij de Collegien reſpectivelijk best en nodig zal worden geoordeeld; ten einde aan de eene zijde de handeldrijvende ingezetenen in hunne Commercie niet zouden worden belemmerd; en aan de andere zijde, dat 'er onder pretext van uitvoer naar buiten, geen magazijnen van geweeren in de reſpective Provintien, of het district van de Generaliteit, met kwaade inzigten zouden kunnen worden geformeerd.

En voorts in agting genomen zijnde dat de voorſlag tot voorziening bij de voorſz. Misſive zig bepaalt tot de geweeren die reeds in de Provintie zijn, is goedgevonden en verſtaan, dat door de Heeren van de Ridderſchap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het groot Beſoigne met de Heeren Gecommitteerde Raaden in den *Haage* en te *Hoorn* reſideerende, zal worden geëxamineerd, de middelen die het beste geſchikt en 't meest gepast zouden kunnen zijn, om alle kwaade effect van de geweeren die reeds in de Provintie zijn voor te komen en weg te neemen, en de Vergadering daaromtrent gedient van hunne conſideratie en advis. Ex-

Extract uit de ordinaris Reſolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland.

Donderdag 10 Januarij 1793.

De Raadpenſionaris heeft ter Vergadering gerapporteerd de conſideratien en het advis van de Ridderſchap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het Groot Beſogne, hebbende, ingevolge en ter voldoening van hun Ed. Groot Mog. Reſolutie commisſoriaal van den 5 dezer maand, met de Heeren Gecommitteerde Raaden in den *Hage* en te *Hoorn* reſideerende, geëxamineerd, welke middelen het best geſchikt zouden kunnen worden geoordeeld en in het werk behooren te worden geſteld tegen het aantal geweeren, en wapenen, die tot een kwaad einde gedestineerd, reeds in de Provintie mogten zijn.

Waarop gedelibereerd zijnde is goedgevonden en verſtaan, dat in afwagting van eene nieuwe Publicatie tegen de geweeren en wapenen tot een kwaad einde in deze Provintie reeds zijnde, naar de tegenwoordige tijdsomſtandigheden geſchikt, en waarop het Beſogne is gecontinueerd, aan Officieren, Burgemeesteren en Regeerders der groote en kleine Steden, mitsgaders Hoofd- en mindere Officieren, Schouten en Gerechten ten platten Lande, aan dewelken hun Ed. Groot Mog. Publicatie van den 3 October 1788. tegen het wapenen en andere ſtoutmoedigheden

is

is toegezonden, inmiddels zal worden aangeſchreeven, om de voorſz. Publicatie in alle deszelfs deelen ten naauwkeurigſten te executeeren; met last aan den Procureur Generaal om op het gedrag van de reſpective Officieren een waakend oog te houden, en de Officieren die nalatig zijn in het naarkomen van hun pligt, volgens gemelde Publicatie te corrigeeren.

Extract uit de ordinaris Reſolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland.

Maandag 28 Januarij 1793.

Op het gecommuniceerde ter Vergadering is, na voorgaande deliberatie, goedgevonden en verſtaan, dat aan de Commisſarisſen van hun Ed. Groot Mog. Posterijen zal worden aangeſchreeven, om geene brieven of Pacquetten, die met een Cachet van eenig Bataafsch Committé revolutionair, of dergelijk oproerig zegel, zijn verzegeld, te laten afgaan; en dat verder door de Heeren van de Ridderſchap en verdere hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot het Groot Beſoigne, met de voorſz. Commisſarisſen tot de Posterijen zal worden geëxamineerd, welke middelen het best zouden kunnen worden in het werk geſteld om te prævenieeren, dat men de Posten niet gebruikt om ſeditieuſe geſchriften onder de Ingezetenen dezer Landen te verſpreiden, en de Vergadering daarop gedient van derzelver conſideratien en advis.

Pro-

Propoſitie door de Heeren Gedeputeerden van Middelburg ter Staatsvergadering van Zeeland gedaan den 11 Februarij, 1793.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Offchoon bij Uw Ed. Mog. Reſolutie van den 6 December des voorigen jaars, de maatregelen ter beveiliging der Provintie tegen alle vijandelijke aanvallen, wel aan de voorziening van Heeren Gecommitteerde Raaden zijn gedemandeerd, en wij geen de minſte reden hebben, om in derzelver verrichtingen, ten dien opzichte, niet te ſtellen het hoogſt mogelijk vertrouwen; zoo kunnen wij echter voor Uw Ed. Mog. niet langer onze bekommering verbergen over den zwakken ſtaat der defenſie, waarin, niettegenſtaande de dagelijkſche toeneeming van verontruſtende tijdingen, deze Provintie, en inzonderheid dit Eiland, zich, naar ons inzien, bevinden.

De Guarnizoenen in *Staats-Vlaanderen*; onze ſterkſte voormuur, zijn zwak, en ſchijnen nauwlijks tegen een ligten aanval beſtand te zijn.

Het aantal der Militie is, behalven de vermeerdering met één Battaillon in *Zuidbeveland*, in de Provintie, en ook in dit Eiland, op dezelfde ſterkte gebleeven, als het te vooren was; de vaartuigen, welke op de Schelde geposteerd zijn, of noch moeten worden, mogen op die plaatſe den toegang na de Provintie dekken; maar ook

ook daarentegen blijven onze Kusten en Zeegaten ontbloot.

De Engelſche Oorlogſchepen, die wij vermeenden tot het laatstgemelde einde geſchikt te zijn, zijn alle, de een voor, de andere na vertrokken.

Kortom, Edele Mogende Heeren, wij mogen misſchien niet dan oppervlakkig over de middelen, die ter verdediging der Provintie noodzaaklijk zijn, kunnen oordeelen; maar dit weeten wij in allen gevalle, dat wanneer wij nagaan, waarin dezelve voor deezen, toen wij in ſoortgelijke gevallen verſeerden, beſtonden, alsdan daaruit geene andere concluſie kan worden opgemaakt, als dat dezelve of als toen zeer overvloedig, of tegenwoordig zeer defectueus moeten gerekend worden.

Dan, zo het hiermede anders mogte geleegen zijn, zo het gering aantal van Troupes en van Schepen, welgemelde Heeren buiten de mogelijkheid mogt ſtellen, om voor de defenſie der Provintie, en inzonderheid van dit Eiland, zulke voldoende maatregelen te neemen, als zij misſchien zelve wel wenschten; zijn wij van oordeel dat hierin door Uw Ed. Mog. behoort te worden voorzien: en zouden alsdan aan Uw Ed. Mog. in conſideratie geeven, om Zijne Doorl. Hoogheid ten ſpoedigſten, bij Miſſive, te kennen te geeven den onweerbaaren ſtaat dezer Provintie, en tevens met aandoening te verzoeken, om eene verſterking van Troupes en van

van ſchepen naar herwaards te destineeren, om door meergemelde Heeren Gecommitteerde Raaden te worden gebruikt op zodaanige plaatſen, als zij voor de generaale defenſie het meest geſchikt zullen oordeelen.

Wij vreezen, wel dat zulk een verzoek, in deze omſtandigheden, in welke hetzelve welligt van alomme gedaan wordt, aan zwaarigheden zal onderhevig zijn; dan wij zouden vermeenen, ons daardoor niet te kunnen of te mogen doen afſchrikken, zolang wij van dezelve geen ſtellige verzekering hebben, en ons aanſpraaklijk te ſtellen voor de gevolgen, bijaldien wij niet in tijds gewaarſchuwd hadden.

Wij houden ons dus hiermede voor gedefungeerd te hebben, en wenſchen vuuriglijk, dat een beter uitkomst van zaaken, als thans te voorzien is, onze bekommering ongegrond, en alle verdere voorzorgen onnodig zal maaken.

(Onderſtond)

Uit naam van Heeren Gedeputeerden van *Middelburg*.

(*Geteekend*)

J. H. SCHORER.

Miſive der Heeren Staaten van Zeeland, geſchreven te Middelburg, den 14 Februarij, 1793.

aan

den Prins Erfſtadhouder.

DOORLUGTIGE enz.

Uit eene ouverture der Heeren onze Gecommitteerde Raaden, aan wien wij hebben opgedraagen de executie van die middelen, welken tot beſcherming dezer Provintie konden dienstig zijn, aan ons gebleken zijnde, in hoe verre dezelve getracht hebben daaraan te voldoen, alsmede wat 'er nog met eenige mogelijkheid zoude kunnen geſchieden, zija wij teffens tot ons uiterſte leedwezen bevestigd in de vrees, dat noch het geen reeds is aangewend, noch het geen verder voorgedraagen wordt, genoegzaam is, om onze Provintie te dekken voor de gevaaren, waarmede dezelve gedreigd wordt, vooral indien wij ontbloot worden van die middelen, waarop wij gemeend hadden ſtaat te mogen maaken.

Wij beöogen daarmede, eerstelijk het afzenden van alle ligte vaartuigen, welke, volgens uwe Doorl. Hoogheids aanſchrijving aan de reſpective Admiraliteits Collegien, meestal in dienst geſteld zijn, en welke, volgens gegeeve verzekeringen, beſtemd waren om op de ſtroomen onzer Provintie geſtationeerd te worden, hetgeen uwe Doorl. Hoog-

Hoogheids intentie ook geweest is, zo als wij kunnen opmaaken uit Hoogstdeszelfs Misfive van den 7 der gepasfeerde maand, aan onze Gecommitteerde Raaden geädresfeerd, en waarop dezelven zig federt verlaaten hebben.

Uwe Doorl. Hoogheid gelieffde in het flot dier Misfive wel te zeggen, dat de daar geënumereerde magt niet geheel op de Zeeuwfche ftroomen zal kunnen blijven, en dat, nadat aldaar zal zijn gelaaten het geen bevonden zal worden *tot defenfie der Provintie van Zeeland noodzaakelijk te zijn*, de overige Schepen, Fregatten en Vaartuigen zullen moeten worden geëmploijeerd, waar 's Lands dienst en de nodige protectie der commercie zulks zal vorderen; maar daar wij niets anders vergen, dan hetgeen tot defenfie der Provintie noodzaaklijk is, kan het ons niet dan zeer onaangenaam zijn, dat verfcheiden dier fchepen, waarop wij ftaat hadden gemaakt, federt uwe Doorl. Hoogheids voorfz. Misfive, eene andere destinatie hebben gekregen, en niet zullen worden afgezonden. Wij hadden wel gewild ons op de gegeeven hoop niet zo zeer te hebben verlaaten, en wenschten nu, dat het Collegie ter Admiraliteit in Zeeland, in de maand November laastleden, door uwe Doorl. Hoogheid was aangefchreven tot het in dienst ftellen van nog eenige meerdere geärmeerde Vaartuigen, omdat wij ons niet alleen verzekerd houden, dat dezelve in gereedheid zouden zijn, maar ons ook vleijen, dat zij, op onze inftantien, tot befcherming van onze Provintie zouden worden geëmploijeerd.

Door het vertrek van het Engelsch Esquader, is een tweede middel, waardoor onze Provintie beſcherming erlangen konde, almede verijdeld, en het verblijf daarvan was noodiger geworden, nadat hun Hoog Mog. bij Hoogstderzelver Reſolutie van den 7 Januarij laastleden, hebben kunnen goedvinden het recht tot het ſluiten der Schelde te maintineeren; eene Reſolutie, welke destijds, zo wij vertrouwen, genomen is op grond, dat ten minſten een gedeelte der Schepen van dat Esquader het vertrek zoude ſtaaken, tot dat 'er op eene ſufficiente wijze voor de beſcherming dezer Provintie zoude zijn gezorgd geworden.

Wij zijn, behalven over den zwakken ſtaat der Marine, noch vrij zoo bekommerd over de weerlooze geſteldheid ten opzichte der Landmagt. Wij behoeven het weinig getal der Militie, noch dat der Artilleristen, aan uwe Doorl. Hoogheid niet te præſenteeren; dit is aan Hoogstdenzelven meer dan te veel bekend, maar vinden ons gedrongen, om aan uwe Doorl. Hoogheid voor te draagen, waaraan wij ons blootgeſteld vinden, daar onze Zeekusten zonder de vereischte Schepen, onze oevers zonder Batterijen, wegens gebrek aan volk om dezelven te bedienen, verſcheiden van onze Steden en het platte Land zonder behoorlijke bezetting zijn; en daar eindelijk het Frontier van Vlaanderen, onze ſterkſte voormuur, zo goed als verlaaten ſchijnt. Wij moeten uwe Doorl. Hoogheid omtrent dit laatſte herinneren hetgeen wij bij onze Misſive, van den 27 December laastleden, hebben gemeld,

waar

waaruit ten klaarſten blijkt, welk belang wij in het behoud van dat quartier, en wel met de grootſte reden ſtellen, terwijl, zo als de zaaken thans geſchaapen ſtaan, *en* Staats-Vlaanderen *en* Zeeland, beide door eene gebrekkige defenſie aan een egaal gevaar blootgeſteld blijven. Wij inſteeren niet op de evacuatie van Vlaanderen, maar wij zijn van gedachten, dat, indien hetzelve niet ſpoedig verſterkt wordt, en 'er geen aanſtalte, en wel zonder verzuim gemaakt wordt, om dit uit te werken, het dan hoog tijd wordt, dat uwe Doorl. Hoogheid aan hun Hoog Mog. zodaanige propoſitien gelieve te doen, als meest met het belang van den Staat, volgens Hoogstdeszelfs gedachten, zoude overeenkomen, ten einde dat getal Troupes, dat daar is, niet nodeloos te exponeeren, en opdat 'er voor de berging van den aanzienlijken ſchat van Canon en Ammunitie nog in tijds zorg moge gedraagen worden; terwijl, ingevalle bij hun Hoog Mog., om van twee kwaaden één te kiezen, dat is, Staats-Vlaanderen te evacueeren, of dat quartier, en Zeeland, beide eene onvolledige beſcherming te verſchaffen, het eerſte, na onze gedachten, en waarop wij uwe Doorl. Hoogheid op het ſterkst presſeeren, niet geſchieden kan, noch mag, ten zij de Troupes, daar thans leggende, dan tot den dienst en defenſie van deze Provintie zullen worden geëmploijeerd: alle onze bekommerniſſen en inſtantien rusten daarop, dat, indien wij den tegenwoordigen toeſtand vergelijken bij dien, waarin wij ons kort na den ontſtaanen Engelſchen Oorlog bevonden hebben, wanneer echter de defenſie niet anders geoor-

deeld wierd, dan beſtand tegen een vijandelijke coup de main, het vooruitzicht akelig is, omdat de middelen ter beſcherming veel genoegzaamer, en 'er daarom nog eenige redenen waren, om zig daarop te kunnen verlaaten.

De hoop daarop zoude nog al verminderen, indien het uwer Doorl. Hoogheids voorneemen mogte zijn, onze Guarniſoenen, bij geleegenheid van het mobiel maaken van ſommige Regimenten, al meerder te verzwakken, hetgeen wij wel niet kunnen vermoeden; maar, daar wij op die Lijst gevonden hebben het Regiment van den Prins van Heſſen Darmſtad, in Guarniſoen te *Vliſſingen* en te *Veere*; een Regiment thans gewend, zo aan de luchtſtreek, als aan de locaale ſituatie, welke laatſte in de tegenwoordige tijdsomſtandigheden niets minder als onverſchillig is, verzoeken wij gecertioreerd te worden, dat hetzelve niet vertrekken zal, zonder ten minſten geremplaceerd te worden; immers, daar wij eene volle geruſtheid hebben, dat 'er geen redenen kunnen zijn, waarom onze Provintie van de gemeene hulp van het Bondgenootſchap zoude zijn uitgeſloten, en waarvan wij het tegengeſtelde vertrouwen, indien uwe Doorl. Hoogheid dit kan voorkomen, achten wij ons in de onvermijdelijke verpligting, om uit conſideratie van den hiervooren gedetailleerden zwakken ſtaat van defenſie van onze Provintie, uwe Doorl. Hoogheid met gepasten ernst en aandrang te verzoeken, daarin zodaanig te willen voorzien, dat wij met eenige fiducie eenen eerſtn aanval kunnen afwachten, opdat 'er inmiddels geleegen-

genheid moge zijn tot het verzorgen van eene meer efficacieuſe beſcherming.

Onze plicht vordert van ons deze demarche bij uwe Doorl. Hoogheid te doen, willende wij niet verantwoordelijk zijn voor de gevolgen, welke uit den onweerbaaren ſtaat, waarin wij zijn, zullen voortſpruiten, terwijl het voornitzigt duiſter blijft, zolang wij onkundig zijn van de middelen, waarop wij, in cas van nood, ons vertrouwen moeten ſtellen.

Wij beveelen, om dit alles, onze Provintie aan uwe Doorl. Hoogheids voorzorge en daadelijke voorziening, en wij twijffelen geenzins, of wij zullen, uit hoofde van de aangeleegenheid die 'er is, om dezelve te behouden, wel eenig effect van onzen aandrang hebben, en, als een gevolg daarvan, eenige verſterking van Militie eer bezetting, en van een bekwam getal Artilleriſten tot het bedienen van de nodigſte Batterijen, erlangen.

Waarmede, enz.

In 's Hof van Zeeland, *te* Middelburg, *den* 14 *Februarij*, 1793.

STAATEN.

PUBLICATIE.

De Staaten van *Holland* en *Westvriesland:* Allen den geenen, die dezen zullen zien of hooren leezen, Salut: Alzo de zorgelijke omſtandigheden, waarin deze Provintie zig thans bevind, ons genoodzaakt hebben, om alle middelen, die maar eenigſins tot defenſie en beveiliging van dezelve zouden kunnen ſtrekken, bij de hand te doen neemen, præpareeren, en ſucceſſivelijk, namate der meer en meer aannaderende vrees voor vijandelijke ondernemingen, dadelijk te doen daarſtellen; en daar onder die middelen in de eerſte plaats moeten worden gerekend, het formeeren van 's Lands Inundatien en het onder water zetten van zodanige Landen, waarover de vijand zig een' weg naar het binnenſte gedeelte derzelver Provincie zoude kunnen tragten te openen; dat tot het formeeren van deze Inundatien, met ons goedvinden, reeds de vereischte preparatien zijn gemaakt, doch dat daartoe nog eenige verdere ſchikkingen zullen nodig weezen; en dat uit dit alles, tegen onze mening, eene ongegronde vrees bij de goede Ingezetenen, en in het bijzonder bij de Huislieden dezer Provincie zoude kunnen ontſtaan, en door kwalijkgezinden gelegenheden gezogt worden, ten einde onze pogingen om deze Provincie, onder Gods Zegen, te behouden, door het verſpreiden van valſche gerugten, of zelfs door dadelijke attentaten te verijdelen, en dus dezelve Provincie, was het mogelijk, ten prooi aan den vijand open te laaten:

Zoo is 't, dat wij, met oogmerk om daarin te voorzien, en voorts tot gerustſtelling van allen en een iegelijk, goedgevonden hebben bij dezen te verklaren, dat door de voorſz. Inundatien, geene meerdere Landen onder water zullen worden gezet, als volſtrekt nodig zal weezen, om aan den vijand het acces tot de Vestingen en andere Posten van defenſie dezer Provincie, mitsgaders het verder indringen in dezelve Provincie efficacieuſelijk te beletten; en dat aan alle de Landlieden en andere Ingezetenen, welken daardoor zullen komen te lijden, derzelver geleden ſchaden, in alle redelijkheid, uit 's Lands Kaſſe zullen worden vergoed.

En op dat voorſz. Inundatien met des te grooter effect mogen worden geformeerd, gelasten wij alle Dijkgraaven en Heemraaden, mitsgaders Schouten en Gerechten en Poldermeesteren van alle zodanige Heemraadſchappen, Districten of Polders, als bevonden zullen worden in het formeeren der voorſz. Inundatien geconcerneerd te weezen, de nodige voorziening te doen, opdat door de Watermolens uit de Landen in de meergemelde Inundatie begrepen, tot nader ordre, geen Water, hoegenaamd, op derzelver reſpective Boezems werde gemaalen, en wijders aan die geenen, welken tot het formeeren derzelver Inundatien door onze Gecommitteerde Raaden zullen weezen geauthoriſeerd, daarin met al hun vermogen behulpzaam te zijn, op pœne dat die geene van hen, welken daarin onverhoopt nalatig mogen weezen, deswegens

na bevinding van zaken rigoureuselijk zullen worden geſtraft.

Interdiceerende en verbiedende wij voorts aan alle en een iegelijk bij deze, om het formeeren dezer Inundatien door eenige Woorden, Geſchriften, veel min Daaden, tegen te gaan of te verhinderen, op pœne, dat die geenen, die zig daaraan ſchuldig zouden mogen maken, daar over aan den Lijve, en zelfs na bevinding van zaaken met de Dood zullen worden geſtraft; belovende te gelijk die geenen, welken de Auteurs van zodanige verfoeijelijke Pogingen, Schriften of Daaden, aan onze Gecommitteerde Raaden zullen komen te ontdekken, zodanig dat dezelven van het fait kunnen worden overtuigd, deswegens met eene aanzienelijke Præmie en volkomen impuniteit, indien de Aanbrengers medepligtig mogten weezen, zullen worden beloond: waartoe welgemelde onze Gecommitteerde Raaden geauthoriſeerd worden bij dezen:

En op dat niemand der geenen, welken bij het gunt voorſz. zouden kunnen weezen geïnteresſeerd, hiervan onkundig moge blijven, en zig daarna ſtiptelijk moge gedraagen, authoriſeeren wij onze Gecommitteerde Raaden bij deze Publicatie, om dezelve door middel van den Contrarolleur Generaal van 's Lands Fortificatien, en die geenen, die verder door zijne Hoogheid, en hen, tot het formeeren der voorſz. Inundatien zijn of nog zullen worden gelast, te doen publiceeren en affigeeren in zulke Diſtricten, alwaar

waar het formeeren van zodanige Inundatien onvermijdelijk zal worden bevonden; en zulks op zodanige Plaatſen als het behoort, en te geſchieden gebruikelijk is.

Gedaan in den *Hage*, onder het klein Zegel van den Lande, den 14 Februarij, 1793.

(*Onderſtond*)

Ter Ordonnantie van de Staaten,

(*was geteekend*)

A. J. ROIJER.

Ex-

Extract uit de Secreete Resolutien der Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland,

genomen op

Donderdag den 14 Februarij, 1793.

De Raadpensionaris heeft ter Vergadering kennis gegeeven van eene confidentieele communicatie door Lord AUCKLAND hem gedaan, raakende eenige pointen van belang voor de Oostindische Compagnien der beide Landen, hierna geïnsereerd.

MIJN HEER! (1)

In eene Depeche, in dato den 2 dezer, gelast Lord GRENVILLE mij, met het Gouvernement van deze Republiek in confidentieele communicatie te treden, met opzigt tot zekere pointen van het hoogste gewigt voor de belangens der Oostindische Maatschappijen van beide Landen.

Men heeft naar *St. Helens* en naar de *Kaap* geschreven door middel van Schepen, die den 27 December en den 20 Januarij uit *Duins* zijn uitgeloopen, om de respective Engelsche en Hollandsche Gouvernementen op die Etablisemenien van den neteligen toestand van zaa-

(1) Deze brief staat in het Fransch in de origineele Resolutie, maar wordt hier tot gemak van den leezer, in het Nederduitsch vertaald, opgegeven.

zaaken in Europa te verwittigen, om de retourſchepen te waarſchuwen, ten einde op hunne hoede te zijn, en andere voorzorgen voor hunne veiligheid te neemen.

Men gaat voort met aan die gewigtige onderwerpen de nodige aandagt te leenen, en ik heb reden te gelooven, dat men zich gereed maakt om verdere maatregulen te neemen.

De Directeuren van de Engelſche Compagnie hebben van deze gelegenheid gebruik gemaakt om aan zijne Majeſteits Ministers voor te draagen, dat, „ in den tegenwoordigen toeſtand in de „ Indien men niets ſchijnt te dugten te hebben, „ zo het niet ware van eene Europeaanſche „ magt, die vooraf op *Isle de France*, of op „ *Isle de Bourbon* verzameld zoude moeten worden, ten ware Frankrijk zich van de *Kaap de* „ *Goede Hoop* meester konde maaken. — Deze „ Eilanden hangen bijna geheel van de *Kaap* af, „ wat hun approviſionnement betreft, en het „ zoude een point van het hoogſte aanbelang „ zijn, dit approviſionnement zonder uitſtel te „ verbieden. —— Maar het is te vreezen, dat „ in den tusſchentijd de *Kaap* kan ingenomen „ worden door eene weinig aanzienlijke magt, „ hebbende de Oostindiſche Compagnie goedgevonden haare magt zodanig te verminderen, „ dat het getal der Troupes aan de *Kaap*, zo „ men verzekert, niet wel boven de honderd „ manſchappen gaat; en 'er heerscht ook in die „ Colonie groote oneenigheid; in dusdanige

„ om-

„ omſtandigheden zoude men op het vurig-
„ ſte verlangen, dat men voor de veiligheid
„ van de *Kaap* efficacieuſe maatregulen name.

„ Lord GRENVILLE merkt hierop aan, dat men
„ waarſchijnelijk in een tamelijk kort tijdperk
„ middel zou kunnen vinden om van *St. Helens*
„ een zeker getal Troupes naar de *Kaap* te zen-
„ den, en dezelven op de eerſte plaats te doen
„ vervangen door Recruuten die men uit Enge-
„ land derwaards zoude zenden, maar het zou-
„ de nodig zijn op dat artijkel de volmaaktſte
„ overeenſtemming daarteſtellen, welke voor
„ de beide Landen van de grootſte gevolgen
„ zal kunnen zijn."

Ik verzoek u, Mijn Heer, dezen brief confidentieelijk en zo ſpoedig mogelijk mede te deelen, invoege als het meest met deszelfs inhoud overeenkomt.

Ik heb de eer te zijn, enz.

(*Get.*)

AUCKLAND.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan, dat het voorſz. gecommuniceerd ſtuk zal worden geſteld in handen van de Heeren hun Ed. Groot Mog. Gecommitteerden tot de zaaken van de Oostindiſche Compagnie, met authoriſatie, om zo ſpoedig mogelijk alles, zoo aan de *Kaap*, als in de verdere

Eta-

Etablisſementen van de Nederlandſche Oost-indiſche Compagnie, de concert met de Bewindhebberen in het werk te ſtellen, wat daartoe zal worden gerequireerd.

No. VIII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 18 *Februarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hoe zeer mijne bezigheden in dezen drukken tijd mij niet toelaten eene zo geduurige correspondentie met de Ministers van den Staat leevendig te houden, als ik wel wenschte, heb ik egter zorg gedragen, dat aan Uw H. W. G. is gezonden de Misfive van H. H. Mog. van den 10 Februarij, aan de Provintien geſchreven op het ſubject der Oorlogs-verklaaring van Frankrijk: ſedert dien tijd heeft men hier informatie bekomen van eene ſoort van Manifest aan de Bataven, hetwelk de Generaal DUMOURIER zou doen publiceeren bij deszelfs inrukking op het Territoir van dezen Staat, en men moet verwonderd ſtaan over de ſtoutheid der asſertien waarmede dat ſtuk is opgevuld, waarvan de onwaarheid aan de eenvoudigſten zelfs in het oog loopt. — H. H. Mog. zijn ook ge-

gereed om hetzelve op zulk eene wijze te beantwoorden, dat geheel Europa verwonderd zal ſtaan, hoe een Man als de Generaal DUMOURIER zijn' naam daaraan heeft kunnen leenen; ondertusſchen, dit is nog maar een Oorlog met de pen, maar men prepareert zig hier, met de middelen, die men heeft, ook tot eene vigoureuſe defenſie, indien de Heer DUMOURIER ons wil attaqueeren; — hij heeft een ſterk Corps Troupes op de Grenzen van de Baronij van *Breda*, en het is mogelijk alleen aan de ſlegtheid der wegen, die naauwelijks het Transport toelaaten, dat wij te danken hebben, nog niet aangevallen te zijn: het is niet wel te giſſen wat zijne intentien zijn, en waarſchijnlijk zal de attaque aan meer dan één' kant te gelijk ondernomen worden — ſommige plaatſen zijn niet te defendeeren dan met een ſterker guarniſoen dan de Republiek geeven kan, en dus zal de eerſte attaque tot ons nadeel zijn; maar met dit alles heb ik goeden moed dat het wel gaan zal, te meer, omdat de Ingezetenen dagelijks meer en meer afkeerigheid toonen van de Franſche Broederſchap.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Wij ſtaan nog geheel op onszelven; Engeland heeft eenige Vaartuigen voor *Vliſſingen* gehad, doch zij zijn vertrokken, en of zij zullen geremplaceerd worden, kan ik nog niet weeten: de werving van Zeevolk gaat niet voorſpoedig, en daar tegen reusſeert die voor de Land-Troupes boven verwagting. — H. H. Mog. hebben ook verboden allen handel en toevoer naar *Frankrijk*, *Braband* en *Vlaanderen*, zoo te Water als te Lande.

Het is niet dan op den 12 deezer, dat wij eerst geïnformeerd zijn geworden, dat de Oorlog onvermijdelijk was: tot dien tijd toe is 'er eene Negotiatie open geweest door middel van den Heer DE MAULDE, die zonder character hier gebleven was, en de Heer DUMOURIER had zig zelfs geoffereerd, *een mondgeſprek* met den Heer Ambasſadeur van Engeland *en mij* (1) op de Frontieren te houden, ten ein-

(1) Zie de bijzonderheden, die deswegens ten opzichte van den Raadpenſionaris VAN DE SPIEGEL hebben plaats gehad, in de Reſolutie der Heeren Staaten van Zeeland van 18 Februarij 1793, die agter dezen brief volgt.

(2) Tot

einde gezaamenlijk te overleggen, of 'er mogelijke termen waren uit te denken tot bevrediging van Europa; (2) maar in dien tusschentijd Engeland alle Fransche Agenten weggezonden hebbende, en een' hoogen toon gevoerd hebbende tegen Frankrijk (3), heeft de Conventie orders ge-

(2) Tot opheldering van het gebeurde wegens die onderhandeling met den Generaal DUMOURIER, heeft men nodig geacht, een zeer interessant bericht, getrokken uit de Gedenkschriften, door dien Generaal in het licht gegeven, hier na in te lasschen.

(3) Hoe de Engelsche Ministers dit voorval hebben voorgesteld, en de schuld van het afbreeken dier onderhandelingen aan de Fransschen te last gelegd, kan men zien uit het discours van Mijlord GRENVILLE, den 12 Februarij 1793, in het Engelsch Parlement gehouden, als volgt:

Extract uit een discours van Mijlord GRENVILLE, *Minister der Buitenl. Zaaken, gehouden in de Zitting van het Parlement van 12 Febr. 1793.*

„Des niet te min bestond 'er op dit tijdstip (de dood van LODEWYK DEN XVI.) een weg van communicatie, welke de vredebreuk had kunnen en moe-

VAN DE SPIEGEL aan RUBDE.

gezonden om alle Negotiatien af te breeken; ondertusschen is men van die onder-

moeten voorkomen, zelfs nadat de instantien van den Heer CHAUVELIN om als Minister der Republiek erkend te worden, Z. M. genoodzaakt hadden tot zijne verwijdering, als een gevolg van den moord van LODEWYK DEN XVI."

„ Mijlord AUCKLAND, Ambassadeur in den *Haag*, had van wegen den Generaal DUMOURIER een voorstel ontfangen met hem eene conferentie te vraagen, in dewelke hij de middelen hoopte te zullen vinden tot behoud der rust tusschen de beide Staaten. Mijlord AUCKLAND zond natuurlijker wijze deze propositie naar Engeland, en hoezeer, na het gebeurde met den Heer CHAUVELIN, ingevolge zijne ontijdige instantien om als *Minister der Republiek* erkend te worden, de Ministers des Konings het grootste recht hadden om zich in geen communicatie verder in te laaten, was echter hun verlangen om de vrede te behouden zo groot, en hun lust om geene gelegenheid te laaten voorbij gaan ten einde de rampen des oorlogs te ontwijken, zodanig, dat zij aan Mijlord AUCKLAND instructien zonden, om de propositie van den Generaal DUMOURIER aan te nemen en in de verlangde conferentie te treeden."

„ Welken uitslag meent de kamer dat deze voorstellen van den kant der Franschen, en deze geneigdheid van onzen kant, gehad hebben? op dien zelfden dag dat de Generaal DUMOURIER zijne propositie deed, wierd 'er op alle Engel-

derhandelingen geen dupe geweest, en iedere dag uitſtel heeft onze middelen van defenſie, vooral in dit ſaiſoen, niet nagelaten te verbeteren — voor zoo veel men naar het uiterlijke kan oordeelen, zijn de Troupes vol moed, en zij wenschten maar ſterk genoeg in getal te zijn om te velde te trekken, en dit hoop ik dat in het voorjaar zal kunnen gebeuren, wanneer de augmentatie compleet zal zijn, en wij, geſterkt door een Hanoversch Corps, eene goede figuur zullen kunnen maaken. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

In 't kort, hoe zeer men niet over het toekomende kan oordeelen, ſchijnt het mij egter, dat de zaaken van de Republiek, tegenwoordig, nu de Oorlog gedeclareerd is, een veel beter uitzigt hebben, dan geduurende eene Neutraliteit, die op het laatst zeer precair was geworden, en ons verpligtte tot menagementen, terwijl ze de middelen van defenſie deed verwaarloozen.

Waarmede, enz.

gelſche Schepen in de Havens van Frankrijk een Embargo gelegd, en die zelfde Uitvoerende Raad, die hem geauthoriſeerd had tot het voeren van de taal des vredes, zond hem bijna te gelijker tijd orders, om hostiliteiten te beginnen."

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland.

18 Februarij 1793.

Is geleezen eene Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, van den 15 dezer, geädresſeerd aan den Raadpenſionaris, houdende advertentien en

Post alia.

Voorts de propoſitie door den Heer Raadpenſionaris van Holland, den 8 dezer, in het Buitenlandsch beſogne gedaan, en houdende hoofdzaaklijk, dat ſedert eenigen tijd onderhandelingen met den Heer DE MAULDE in *'s Hage* waren geëntameerd, ten einde van deze zijde niets onbeproefd te laaten, om eene vijandelijke attaque van de Franſchen tegen de Republiek voor te komen, zodat men zich vleide met de conſervatie van eene pacificatie; dat vervolgens de Generaal DUMOURIER, bij eene Misſive, aan den Ambasſadeur van Engeland geädresſeerd, hadt te kennen gegeeven deszelfs inclinatie, om, in een mondgeſprek met gemelden Ambasſadeur en hem Raadpenſionaris, op de Frontieren van de Republiek te houden, ſchikkingen te beraamen, die voor geheel Europa heilzaame gevolgen zouden kunnen hebben: dat dezelve Lord AUCKLAND deswege de nodige inſtructien van zijn Hof verzocht en verkregen hebbende, geöordeeld had, dat die bijeenkomst mogelijk binnen korten zoude kunnen plaats hebben, en hem Raadpenſionaris had

had verzocht om, vermits alsdan de eſſentieelſte belangen van de Republiek daarbij noodzaakelijk in overweginge zouden moeten komen, in het voorſz. beſogne voor te draagen de noodzaak, dat 'er proviſioneel iemand wierde gedeſigneerd, om *caſu quo* die conferentie van wegen de Republiek bij te woonen; en de Reſolutie bij hun Hoog Mog. daarop aanſtonds genomen, om hem Raadpenſionaris van Holland te verzoeken, die conferentie bij te woonen, en voor de belangen van de Republiek te zorgen; dan waaromtrent die Heer verklaard had, zich niet te kunnen expliceeren zonder voorkennis en aggreatie van zijne principaalen, de Heeren Staaten van Holland: voorts de communicatie door gemelden Heer Raadpenſionaris, den 14 dezer, in hetzelve Beſogne gegeeven, dat namelijk hooggemelde Heeren Staaten ouverture gedaan hebbende van de bovengemelde Negotiatien, en van eene apparente perſoneele bijeenkomst met den Generaal DUMOURIER, alsmede van het, door hun Hoog Mog., aan hem gedaan verzoek tot het bijwoonen van die conferentie; hun Ed. Groot Mog. hem Raadpenſionaris insgelijks verzocht hadden zich daarmede te chargeeren; dan dat aan die inſtantien niet hebende kunnen cedeeren, meer Hooggemelde Heeren Staaten eindelijk hadden goedgevonden hem te gelasten, de propoſitie van den Generaal DUMOURIER, tot het houden eener bijeenkomst met den Lord AUCKLAND en hem Raadpenſionaris, aan te neemen: dat hij, alstoen geöordeeld hebbende daaraan te moeten voldoen, zich vervolgens bereid verklaarde, om aan het verlangen van het Beſogne in dezen te defereeren;

ren: — en de Reſolutie bij hun Hoog Mog. daarop genomen, tot betuiging van derzelver genoegen over het beſluit van hem Heer Raadpenſionaris deswege, met toewenſchinge, dat de te houdene bijeenkomst met een goed ſucces ten beste van het vaderland bekroond moge worden. En eindelijk de nadere communicatie door dien Heer in het meergemelde Beſogne 's daags daaraan gedaan, van een bij hem ontfangen Billet van Lord AUCKLAND, medebrengende, dat de conferentie, door meergemelden Generaal DUMOURIER voorgeſlagen, ten eenemaal ter zijde geſteld was; als mede van eene, per Courier, ontfangene Misſive van den Heer DE MAULDE, insgelijks dienende tot kennisgeeving, dat de Negotiatien afgebroken waren: voor welke gedaane ouvertures de meergemelde Heer Raadpenſionaris door hun Hoog Mog. was bedankt.

Waarop gedelibereerd, en de voorſz. Misſive aangenomen zijnde voor Notificatie, hebben niet te min de Heeren Gedeputeerden van *Vliſſingen* en *Veere* derzelver verlangen te kennen gegeeven om ouverture te hebben van zodanige præliminaire poincten, waarover in de, ſedert eenigen tijd, plaats gehad hebbende Negotiatien met den Heer DE MAULDE ſchijnt gehandeld te zijn, zowel als van de redenen, waarom de voorgeſlage conferentie door den Generaal DUMOURIER is afgebroken, vermits van het een noch ander, bij de voornoemde ſtukken, geen de minſte gewag wordt gemaakt.

Me-

Extract uit de Memorien van DUMOURIER, I Deel, *in* 1793. *in 't licht gegeven.*

(*Uit het Fransch vertaald.*)

NEGOTIATIEN MET HOLLAND.

Sedert lang toonden de Hoven van *Londen* en van den *Haag* een' grooten afkeer voor de Franſche revolutie, en de dood van LODEWYK DEN XVI. kon niet anders dan dezen afkeer vermeerderen; maar in Engeland begeerde de Koning alléén den Oorlog, en maakte 'er zijne perſoonlijke zaak van; in Holland was ieder een 'er voor beducht.

Op het einde van de maand November had de Generaal DUMOURIER aan den Uitvoerenden Raad voorgeſlagen om hem te authoriſeeren tot het neemen van *Maastricht*, zonder hetwelk hij niet in ſtaat was de Maas en het Land van *Luik* te verdeedigen. Hij rekende het mogelijk, agtervolgends veele voorbeelden van dien aart in vorige Oorlogen, om deze plaats in te neemen en te bewaaren, en zich bij een authentiek manifest te verbinden om dezelve bij het einde van den Oorlog te rug te geeven. Te dier tijde was zijne Armée zegepraalende en vol moed; hij had, na het neemen van het Kaſteel van *Antwerpen*, alle zijne zwaare Artillerie te *Tongeren* en te *Luik* bijeen verzameld, niet om de paarden bij mangel van fouragie te doen omkomen, zo als de Jacobijnen hem op de zotſte wijze beſchuldigd hebben, maar om *Maastricht* tot de overgave te noodzaaken. Deze plaats had toen noch Garniſoen, noch paliſaden, noch proviſie van eenigerlei aart, genoegzaam om een beleg door te

ſtaan. *Venlo* was in hetzelfde geval. Het maangelde niet aan grieven om deze inneeming te wettigen, en den aanval op de Hollanders te werpen, indien zij zich daarover mogten gebelgd hebben. Zij hadden al verſcheide maalen de onzijdigheid gekwetst, en pas onlangs hadden zij verboden de aflevering van eenige eetwaaren aan Franſchen op ſtraffe des doods, middelerwijl dat men op den Neder-Rhyn voor de Keizerlijke en Pruisſiſche Arméën groote magazijnen, uit Holland aangevoerd, aanlag. De Raad had te dier tijd de propoſitien van den Generaal verworpen, en hem wel uitdrukkelijk gelast de ſtriktſte onzijdigheid ten opzigte der Hollanders in acht te neemen, hetgeen hij ſtiptelijk had naargekomen. Men had hem toen eene andere order gegeeven, waarvan hij gemakkelijk de ongerijmdheid had aangetoond, en welke onuitgevoerd gebleven is; namelijk, om geduurende den winter *Luxemburg* te belegeren.

Daar men de eenige gelegenheid had laaten ontglippen om *Maastricht* te bemagtigen, 't welk men aan den kant van de Maas als de ſleutel der Nederlanden kan aanzien, was de Generaal niet meer van oordeel, om van onzen kant eenige daad van vijandlijkheid te begaan, welke eene declaratie van oorlog van de Hollanders tegen ons zoude kunnen billijken, wel weetende dat deze declaratie ook die van Engeland moest naar zich ſleepen. Hij was van oordeel, dat men zich van alle middelen, die zich zouden voordoen, moest bedienen, om zich van de onzijdigheid dier twee natien te verzekeren. Die

van

van Holland vooral was onmisbaar, indien men de Nederlanden wilde behouden. Zo de Hollanders zich verklaarden, en den doortocht door *Maastricht* en *Venlo* toeſtonden, was de Maas niet meer te houden, men moest het Land van *Luik*, het Graafſchap *Gelder*, *Limburg*, *Braband* en het Graafſchap *Namen* verlaaten, en zich agter de Schelde retireeren, de linie van defenſie trekkende tusſchen de Citadel van *Antwerpen* en *Valenciennes*. Indien de Engelſchen en Hollanders eene Armée in *Hollandsch Vlaanderen* verzamelden, moest men de Schelde verlaaten, en zich agter de *Lys*, en onder onze ſterkten van *Vlaanderen* en *Artois* retireeren.

Toen ter tijd bevonden 'er zich te *Paris* gevluchte Hollanders, ſlachtoffers van hunne omwenteling, en van de valſche kinderachtige ſtaatkunde van den Minister BRIENNE. Verſcheiden hunner waren mannen van aanzien, en zij verzekerden dat hunne partij ſterker was dan die van den Stadhouder, het geen waar was. Men had hen tot de maand van Januarij toe voor het hoofd geſtooten; alstoen had de Minister LE BRUN, na ze gehoord te hebben, hen aan den Generaal DUMOURIER geadreſſeerd, om zijn gevoelen over hunne middelen in te neemen, en vooral over een ontwerp van expeditie op Zeeland, hetwelk zij als onfeilbaar voordroegen. Na een rijp onderzoek kwam dit project den Generaal onuitvoerlijk voor, maar hij zeide aan den Minister, dat hij uitſtelde zijn definitif gevoelen daarover te geeven, tot dat hij te *Antwerpen* zoude aangekomen zijn, en men ſtellige daadzaaken over

de

de details van dit ontwerp zoude bekomen hebben, hetwelk hem in den eerſten opſlag van eene zeer moeijelijke uitvoering ſcheen te zijn. 'Er wierd dan beſloten, dat de gevlugte Hollanders zich naar *Antwerpen* zouden begeeven met hun *Committé Révolutionair*, en het Bataafsch Legioen van ongeveer twee duizend man had order om daar guarniſoen te houden, en als de voorhoede van 't Fransch Leger te dienen, ingeval men genoodzaakt was met Holland in oorlog te koomen. Men plaatste een' Agent bij dat Bataafsch Committé, om van hetgeen de politique betrof, den Minister LE BRUN verſlag te doen. Voor 't overige nam men geen ſtellig engagement met de Hollanders, en alles wierd ondergeſchikt aan den uitſlag eener Negotiatie, die op het punt ſcheen van geopend te worden, blijkens de volgende omſtandigheden.

Middelerwijl dat DUMOURIER de buitenlandſche zaaken beſtuurde, had hij EMANUEL DE MAULDE, als Minister Plenipotentiaris, naar den *Haag* gezonden, die zich aldaar met veel beleid en voorzichtigheid gedraagen had, die wapenen en paarden bezorgd had, en die de belangen der uitgeweekenen had weeten te paaren met hetgeen hij verſchuldigd was aan de Regeering van het land, zodanig als geſchikt was om de achting en het vertrouwen der twee factien, die Holland verdeelen, te behouden. Dit gedrag, overeenkomſtig met zijne inſtructien, was te gematigd om in den tegenwoordigen tijd beſtaanbaar te zijn; DE MAULDE had daarenboven de vlek van een Edelman te zijn, en wel

wel met een ridderorde vercierd: LE BRUN vatte een' bijzonderen haat tegen hem op; het Committé Militair vond kwalijk, dat hij geweeren zond naar *Duinkerken*; men tastte zijne koopen aan, men belasterde hem, men riep hem te rug, en gaf hem tot opvolger NOËL, welken de Generaal gemaakt had eerſten Commies van Buitenlandſche Zaaken: deze, hoezeer in den grond een eerlijk man, van *Parys* vertrekkende met vooroordeelen tegen MAULDE, en eene groote begeerte om hem te vervangen, en projecten van Negotiatien veel minder voorzichtig, wierd zeer ſlecht onthaald, weet dit aan DE MAULDE, ſchreef tegen hem, en wierd zijn vijand en zijn aanklager.

DE MAULDE ging bij zijne aankomst te *Parijs*, om zich te rechtvaardigen, den Generaal opzoeken, en zeide hem, dat, indien men de onzijdigheid met Holland en Engeland bewaaren wilde, niets gemakkelijker was: dat, wel is waar, de Ministers der beide Hoven niet wilden erkennen de Nationaale Conventie, noch handelen met den Minister LE BRUN; maar dat de Raadpenſionaris van Holland, VAN DE SPIEGEL, en de Ambasſadeur van Engeland, Mylord AUCKLAND, hem gemachtigd hadden te kennen te geeven, dat men gaarne met den Generaal DUMOURIER zoude handelen.

Te gelijker tijd kwam BENOIT, Agent van den Franſchen Minister, van *Londen*, en aan LE BRUN, van wegen den oud-Biſchop van *Autun*, van *Talon* en van andere conſtitutioneele Emigranten, die met het Britſch Ministerie relatien

tien hadden, zeggen, dat de Minister PITT en de Raad van St. James niets meer verlangden dan de onzijdigheid te verzekeren, mits de Generaal DUMOURIER gelast wierde met de Negotiatie, en naar Engeland ging om dezelve tot ſtand te brengen, hetwelk hij gemakkelijk doen konde alvoorens te velde te trekken.

LE BRUN en GARAT waren in den beginne de eenigſten, die in het geheim van deze opening waren. GARAT, wiens oogmerken eerlijk waren, greep dezelve met gretigheid aan, en opende het advijs om den Generaal eene commisſie van Extraordinair Ambasſadeur te geeven, zonder CHAUVELIN, die Minister Plenipotentiaris was, te rug te roepen, en hem in last mede te geeven om eene categoriſche beſlisſing voor den Oorlog of de onzijdigheid te vraagen. Het Proces des Konings was nog niet geëindigd, doch men voorzag 'er niet dan te veel het wreed uiteinde van. Deze omſtandigheid deed GARAT nieuwe reflectien maaken; hij vreesde dat de Engelſchen de kwaade trouw hadden om DUMOURIER in *Londen* te houden, zoras hij aldaar gearriveerd zou zijn, om den Franſchen hunn' besten Generaal te beneemen.

DUMOURIER moest ontveinzen dat hij hetzelfde beletzel voorzien had, en dat dit was al wat hij verlangde om zich uit de handen der booswichten, die zijn vaderland tyranniſeerden, te verloſſen. Hij had den ſchijn van zich aan de voorzichtigheid van GARAT te onderwerpen, en zie hier wat beſloten wierd:

Dat

Dat de zaak in den Rand ter tafel gebragt zou worden, zowel als de propoſitie door den Minister GARAT gedaan, om den Generaal DUMOURIER in Extraordinaire Ambasſade naar *Londen* te zenden, ingevolge de opening door de Engelſche en Hollandſche Ministers gedaan; den Generaal te gelasten om deze Negotiatie met deftigheid en ſpoed ten einde te brengen, en, welk ook de uitſlag zijn mogte, terſtond zich te komen ſtellen aan het hoofd van zijn Leger. Men moest aan het Engelsch Ministerie vraagen alle mogelijke zekerheid voor den perſoon van den Generaal en zijne vrije terugkomst. CLAVIERE, PACHE en MONGE verzetteden zich met al hunne macht tegen deze propoſitie, gewisſelijk uit een beginzel van vijandſchap en wangunst, want zij wisten alle drie wel den flegten toeſtand van hunne departementen, en hun onvermogen om een' algemeenen Oorlog, te waser en te lande, vol te houden.

De Generaal was zeer te onvreeden over den kwaaden uitſlag van dat project, waarin hij gezien had zijne verlosſing, en een groot middel om zijn vaderland te dienen; hij gaf den moed echter niet verloren. Hij kwam met LE BRUN en GARAT overeen, dat 'er geen questie meer van zijn zou in den Raad, dat men de zaak agtervolgen zoude zonder gerugt te maaken, en dat men zoude afwagten dat dezelve wel wierd voorbereid om ze te doen gelukken. 'Er wierd beſloten, dat DE MAULDE op ſtaanden voet weder naar den *Haag* vertrekken zoude, onder voorwendzel van daar zijne perſoonlijke zaaken te ſchik-

ſchikken; dat NOËL zou worden gerappelleerd en elders geplaatst; dat de Generaal DE MAULDE voorzien zoude met een' brief voor Mylord AUCKLAND, in denwelken hij hem zoude te kennen geeven, dat hij zich den 1 Februarij te *Antwerpen* moest bevinden, om de winterkwartieren van zijne Armée te bezichtigen, dat hij van zijn' vriend DE MAULDE vernomen hebbende, dat Mylord over hem met achting en vertrouwen geſproken had, zeer in zijn' ſchik zoude zijn, indien de gelegenheid zich opdeed om hem op de frontieren te zien, dat dit mondgeſprek mogelijk nuttig zoude zijn voor beide natien en voor de menſchelijkheid. 'Er wierd beſloten dat, zo Mylord AUCKLAND op dit ſoort van uitnoodiging op eene affirmative wijze antwoordde, zo als dat te vermoeden was, de Generaal de entrevue zoude aanneemen, en dat hij zelfs van daar naar Engeland zoude kunnen overſteeken, zo deze ſtap noodzaaklijk wierd.

'Er wierd beſloten dat MARET, die reeds verſcheiden reizen naar Engeland gedaan had, derwaards terug gezonden zoude worden om van den Heer PITT te weeten, of hij in de daad wenschte in perſoon te handelen met den Generaal DUMOURIER. CHAUVELIN, die zich gebrouilleerd had met den Oud-Biſchop van *Autun*, TALLEYRAND, welken men hem tot Mentor had medegegeeven, had in zijne Ambasſade, die hij zich ingebeeld had gansch alleen te moeten beſtuuren, in het geheel niet geſlaagd, hebbende tegen zich het vooroordeel der Natie, den Koning van Engeland, den meest despotiquen en den meest

meest driftigen van alle de Koningen tegen de Franſche revolutie, de Franſche Emigranten van allerlei livrei en van verſchillende tijdperken, zijne medewerkers, de Nationaale Conventie en zijne eigen onervaarenheid. In het geval dat de reis van den Generaal zich zoude ſchikken, wierd 'er beſloten, dat CHAUVELIN zou worden opgeofferd, dat is te zeggen, dat hij elders zou worden geplaatst; want DUMOURIER, die zeer nauwe verbintenis met zijn' vader gehad had, en die hem ingevolge dezer gevoelens in Engeland geplaatst had, had van LE BRUN geëischt dat hij hem *Venetien* of *Florence* zoude geeven, om hem met meer ſucces de loopbaan der Staatkunde te doen volgen.

Het is hier de gelegenheid een woord te melden over het perſoneel caracter, 't welk de Generaal in den loop van zijn publiek beſtaan aan den dag gelegd heeft. Het zij uit inſchikkelijkheid, het zij uit grondbeginzel, nooit heeft hij iemand eenig tort aangedaan; hij heeft veele menſchen verplicht, en onder dat getal verſcheiden, die gewisſelijk het niet verdienden, hetgeen hij niet dan naderhand ondervonden heeft. Hij heeft bij gevolg veel ondankbaaren gemaakt. CHAUVELIN moest dus gerappelleerd worden, en MARET zijne plaats hebben bij het vertrek van den Generaal uit *Londen*: deze had dus veel belang om de Negotiatie te doen gelukken, en den weg te baanen voor den Generaal, om wel in Engeland onthaald te worden, en vooral om zijne zending gemakkelijk en van korten duur te doen zijn.

Vertrek van MAULDE, *van* MARET *en van den Generaal* DUMOURIER.

EMANUEL DE MAULDE vertrok naar den *Haag*, hoezeer de dood des Konings, die middelerwijl voorviel, naar den uiterlijken ſchijn alle projecten moest doen vervallen; maar de zekerheid waarin men was, dat Holland vooral het grootſte verlangen had om tot het behoud der onzijdigheid mede te werken, deed GARAT en LE BRUN oordeelen, dat de gevoeligheid over die ſchrikbarende gebeurenis zoude moeten zwigten voor dat groot belang, en zij bedrogen zich niet. Het vertrek van MARET wierd al vrij wat t'onpas terug gehouden, en had geen plaats dan den eigen dag van het vertrek van den Generaal, onder voorwendzel van den Heer PITT te doen onderteekenen over die reis, door een' van zijne vrienden, die reeds gedient had tot intermediair bij eene vorige reis van MARET in Engeland. Maar in de daad had de Generaal reden te vermoeden, dat LE BRUN, gebeten daarover dat het Hof van St. James niet handelen wilde noch met hem als Minister van de Buitenlandſche Zaaken der Republiek, noch met de Conventie, niet te onvreeden was deze Negotiatie te doen mislukken, zonder 'er voor uit te komen, door middel der onbezonnenheid van BRISSOT, en der dwaasheid van het Commité Diplomatique der Conventie, hetwelk ſcheen te vinden dat Frankrijk geen vijanden genoeg had, en te zoeken om 'er het getal van te vermeerderen door alle Natien voor het hoofd te ſtooten.

De

De zending van MARET had geen ſuccès hoe-genaamd, omdat die Agent, bij zijne aankomst te *Douvres*, order vond om op ſtaanden voet weder ſcheep te gaan. CHAUVELIN was in Engeland nooit als Minister der Republiek erkend geworden: zoras de Conventie de kroon had afgeſchaft, wierd de zending van CHAUVELIN door het Hof van St. James aangezien als vervallen, en het had zijn verblijf te *Londen* niet geduld dan in hoedanigheid van particulier. Op de tijding van de wreede dood van LODEWYK DEN XVI gaf de Koning van Engeland order aan CHAUVELIN om *Londen* binnen 24 uuren, en het Rijk binnen 8 dagen te verlaaten. Het was in deze omſtandigheid dat MARET arriveerde, en order of raad ontfing om zich op ſtaanden voet weder ſcheep te begeeven.

Maar deze omſtandigheid veranderde niets aan de Negotiatie met Holland. De Generaal DUMOURIER vertrok den 26 Januarij met de wanhoop in zijne ziel. Hij had niet kunnen verhinderen eene onnutte, ſchandelijke en doodelijke misdaad; hij was niet geſlaagd noch om te doen vernietigen het Decreet van 15 December, of ten minſte om 'er de Nederlanden van uitzonderen ten einde de Franſche Armée ingevuld van rentrale te redden, noch om te doen daarſtellen eene goede adminiſtratie voor de levenatie der Armée, noch te verkrijgen de reparatien, de remonteer paarden voor de Cavallerij, de recruten, en al wat hem ontbrak om zich te velde te begeeven, noch, hetgeen hem het meest bedroefde, hetgeen hem beſchaamd maakte

een Franschman te zijn, om den Koning te redden, wiens onschuld en goedheid hij kende, na hem geduurende drie maanden van zeer nabij gezien te hebben. Hij ging zich stellen aan het hoofd van een gedesorganiseerd Leger, overgeleverd aan de losbandigheid en het maraudeeren, en alle buitensporigheden in de winterkwartieren begaande, slecht gewapend, zonder kleederen, verstrooid langs de Maas en de Roer, in geruineerde dorpen, waar het aan alles gebrek had.

Nieuwe troupes kwamen gestadig uit Duitschland het Leger van CLAIRFAIT versterken, die de zeer groote verdienste gehad had zich tusschen de Herstte en de Roer te hebben staande gehouden, met troupes minder talrijk, aan alles gebrek hebbende, en verbaasd door de snelheid der verovering van de Belgien. Hij had bij hen den moed, het ensemble en de krijgstucht hersteld, welke zij in hunne lange retraite verloren hadden.

De Prins van Coburg, vermaard door zijne glorierijke campagne tegen de Turken, kwam het commando dezer Armée, die dagelijks sterker wierd, op zich neemen. Indien de Generaal DUMOURIER aan den Prins van Coburg den tijd gaf om hem voor te komen en aan te tasten, was hij niet zeker aan dien Generaal in het front het hoofd te kunnen bieden, en te gelijker tijd aan den Prins van Hohenlohe, die hem op den rechter flank op *Namen*, aan welks citadel de Franschen zeer traaglijk arbeidden te herstellen, zoude hebben ko-

komen aantasten. Indien de Hollanders en Engelschen den tijd hadden eene Armée op den linker flank te verzamelen, aan den kant van *Antwerpen* en van Hollandsch *Vlaanderen*, schoot den Generaal niet eene resource meer over, zelfs niet voor zijnen terugtogt, hebbende vijftig mijlen vlaktens met eene Armée in wanorder door te trekken, agtervolgd en omcingeld door drie Legers, ieder veel sterker dan het zijne, zonder ophouden overvallen door de boeren en bewooners der Steden, welken de misdaaden, begaan op naam en op order der Conventie, tot wanhoop gebracht hadden. Hij had dus om zijne gevaaren te verminderen, geen ander hulpmiddel dan de Negotiatie door DE MAULDE aangevangen, en die hij zelf ging voortzetten. Hij had 'er indedaad eenig vertrouwen op, aangezien het groot belang van Holland, 't welk den oorlog vreesde, en tot denzelven geenszins was voorbereid.

Wij zullen hier een onafgebroken verslag geeven van den uitslag dezer Negotiatie, die reeds in de eerste dagen van de maand Februarij afgebroken wierd, door de wreede en onstaatkundige drift der Conventie. De plotselinge Oorlogsverklaaring, die daarop volgde, gaf aan Frankrijk in deze Negotiatie een' schijn van trouwloosheid, die de Engelschen ons met eenigen grond verweten hebben. Voor het overige hebben zij van hunnen kant diergelijke, en men mag gelooven, dat de Minister PITT niets anders gewild heeft, dan den Generaal DUMOURIER ophouden, en zich, zowel als de Hollanders, den tijd geeven

ven om zig gereed te maaken tot eene medewerking met hunne geallieerden. Het Tractaat van het Hof van St. James met dat van Turin, hetwelk van dat tijdstip is, bevestigt dit denkbeeld. Zo veel is zeker, dat de geschiedenis niet anders is dan een getrouw tafereel der misdaaden en feilen van de mannen die in het bestuur zijn.

Vruchteloze Onderhandelingen, Oorlogsverklaring.

Zo ras EMANUEL DE MAULDE in den *Haag* was aangekomen, in de laatste dagen van Januarij, ging hij den brief van den Generaal DUMOURIER bij Mylord AUCKLAND brengen.

Die Minister betoonde hem de grootste vreugde, zeide hem dat, de belangens van Engeland en Holland gemeen en onafscheidbaar zijnde, hij deze opening aan VAN DE SPIEGEL ging brengen, met wien hij daarover zoude spreeken. Dezen maakte zeer spoedig het project eener conferentie op de grenzen tusschen den Ambassadeur, den Raadpensionaris en den Generaal DUMOURIER.

Mylord zond agtereenvolgends drie Paquetbooten aan zijn Hof, en DE MAULDE zond zijn Secretaris naar *Antwerpen*, alwaar de Generaal den 2 Februarij was aangekomen, na de kusten van *Duinkerken* af tot *Antwerpen* toe bezocht te hebben. In geheel *Picardyen*, *Artois* en *West-Vlaanderen* had hij het Volk in verslagenheid gezien

zien over den dood van LODEWYK DEN XVI. Hij had zo veel afgrijzen als vrees opgevat, enkel op den naam van Jacobijn: alle de Steden waren echter opgepropt met zendelingen van die secte, die het schuim des volks tegen de braave burgers kwaamen opzetten, en beschuldigingen, waar of valsch, tegen de bestuurders opzaamelen.

Te *St. Omer* en te *Duinkerken* was 'er niet de minste schijn van Oorlogs-præparatien; 'er waren bijna geene troupen, omdat de Minister van Oorlog, om eene vermeerdering van omtrent 10000 Man Infanterie en 1500 Man Cavallerie in Oostenrijks Vlaanderen bij een te brengen, zo als de Generaal gevraagd had, *West-Vlaanderen* ontbloot had; hij had zelfs naderhand nog andere bataillons uit dat gedeelte, waar de oorlog was, gelicht, ten einde een corps van 10 à 12 duizend Man te verzamelen naar den kant van *Cherburg*, van waar de Generaal gezegd had, dat men in het vervolg eene diversie tegen Engeland zoude kunnen bewerken, ingeval men niet konde slaagen om den oorlog tegen die Mogendheid te ontwijken. *Nieuport* en *Oostende* waren in den zelfden staat van ontblooting; daar, zo min als te *Duinkerken*, was niet één batterij in gereedheid om de Schepen te beletten van die havens met geweld in te zeilen; 'er was zelfs geen Canon voor handen om daar te plaatsen, en men moest dat doen komen van *Duinkerken*, welke Stad niet genoeg had om haare forten, haare linien en haare Zee-batterijen te bezetten.

De Generaal DUMOURIER, verstelt over de

wanorder, die hij overal zag, en voelende alle oogenblikken vermeerderen zijne verlegenheid die onoverkomelijk wierd, was zeer te vreede over de eerſte ſucceſſen der Negotiatie van DE MAULDE; hij zond dadelijk een Courier aan LE BRUN, met het origineel antwoord van Mylord AUCKLAND, die hem meldde dat hij met den Raadpenſionaris van Holland was overeengekomen om zich te zamen naar de Frontieren te begeeven, om met den Generaal te confereeren; dat hij verſcheiden paquetbooten aan zijn Hof gezonden had, om van hetzelve de permisſie, en de nodige inſtructien tot die conferentie betrekkelijk te erlangen; dat hij niet lang naar antwoord zoude wagten; dat zijne intentie niet was hem lang op te houden, noch zijne præparatien en projecten voor de Campagne, die geöpend ſtond te worden, te vertraagen.

De Depêche van DE MAULDE, welke die van Lord AUCKLAND geleidde, gaf verſlag van het geen was voorgevallen. Men had al het afgrijzen betuigd waarop hij rekende, over de woedende barbaarſchheid, welke men te *Parijs* begaan had; maar daar hij aan beide de Miniſters had verzekerd, dat de Generaal ten dien opzichte met hen in één gevoelen ſtond, en dat hij met de diepſte verontwaardiging was aangedaan, had deze afgrijslijke omſtandigheid aan de Negotiatie geen hinder toegebracht. Men was dan zonder eenige difficulteit overeengekomen dat, zoras Mylord AUCKLAND antwoord van zijn Hof ontfing, de conferentie plaats zou hebben aan de Moerdijk, op het Jacht van den

Prins

Prins van Oranje 't welk men ten dien einde gereed maakte om den General te ontfangen. MAULDE twijffelde niet of deze conferentie zou den besten uitflag hebben.

De Generaal koesterde dezelfde hoop, en in dat geval was dusdanig het ontwerp welk hij gevormd had. Hij wilde de belangens van zijn ongelukkig vaderland niet verraaden, hij wilde hetzelve integendeel dienen, met het getal van deszelfs vijanden te verminderen; op die wijze wilde hij flaagen om de Neutraliteit tusfchen Frankrijk, Holland en Engeland te verzekeren. Maar te gelijker tijd wilde hij, na dezen laatften dienst aan Frankrijk beweezen te hebben, zich van den fchijn ontdoen als of hij in de misdaad zijner landgenooten deel nam, en ophouden te ftrijden voor ongerijmde tyrannen; welke hij gewenscht had te kunnen ftraffen, wel verre van hunne afschuwelijke tyrannie te onderfchraagen. Hij rekende dus te *Antwerpen* niet terug te keeren, zich naar den *Haag* te begeeven, en van daar een Manifest in 't licht te geeven om zijne Emigratie te regtvaardigen; hij lag een gedeelte zijner gevoelens bloot in een particulieren brief aan DE MAULDE; dees brief wierd aan de twee Ministers medegedeeld die MAULDE verzochten daarvan copie te neemen, maar hij wilde hun zulks niet toeftaan, als daar toe door zijn vriend niet gemagtigd; hij gaf enkel aan Mylord AUCKLAND een antwoord van den Generaal, die hem meldde, dat hij met genoegen de tijding ontfangen zoude van het goed gelukken zijner demarche bij deszelfs Hof.

In den tijd dat de Negotiatie tot dat punt gevorderd was, en eenen gelukkigen uitflag beloofde, toen de Generaal DUMOURIER, zich vleide verlost te zullen worden van het juk, ondraaglijk voor zijne ziel, om het bevel te voeren en te ſtrijden voor tyrannen, (met de zekerheid van eenmaal het ſlachtoffer te zullen worden van hunne ondankbaarheid, van hunne onrechtvaardigheid en van hunne wreedheid, welke hunne ſucceſſen ook zijn mogten) ontfing hij den 7, door de publieke nieuwspapieren, de tijding van de Oorlogsdeclaratien tegen Engeland en Holland, gedecreteerd in de Zitting van den 1 Februarij, op het rapport van BRISSOT, in naam van het Committé Diplomatique. Deze tijding benam alle hoop; dezelve was onverwagt. Hij was niet voor den 26 Januarij van *Parys* vertrokken, hij was niet voor den 2 Februarij te *Antwerpen* gearriveerd. LE BRUN had niet gewagt na zijne tijdingen, noch die van de Negotiatie van MAULDE; maar het ſcheen, dat die Minister het rapport over die wegzending van CHAUVELIN op order des Konings van Engeland, verhaast had, om de woede der onvoorzigtigen op te zetten, en onoverkomelijke hinderpaalen te ſtellen tuſſchen het geen hij met den Generaal beraamd had. Wat BRISSOT betreft, hij bediende zich van de gelegenheid, als naar gewoonte, om de koningen en volkeren te ſmaaden waarin hij zeer wel door BARRERE en de partij der Jacobijnen ondersteund wierd. De twee factien vereenigden zich, om zonder reflectie, zonder overweeging, zonder beraadſlaging, de geweldigſte en meest roekelooze partij

te

te neemen. De oorlog wierd verklaard, maar LE BRUN zond geen Courier aan den Generaal DUMOURIER, die 'er al den last van draagen moest, en men bekreunde zich zeer weinig te weeten, of men in staat was, dan niet, zich tegen deze nieuwe vijanden staande te houden.

's Anderen daags na deze tijding arriveerde de MAULDE uit den *Haag*, medebrengende een tweeden brief van Mylord AUCKLAND, die zich gelukkig achtte eindlijk authorisatie bekomen te hebben tot de conferentie, die op den 10. aan de Moerdijk bepaald bleef. De generaal zond hem een Courier om hem berigt te geeven, dat 'er geen questie meer was van onderhandelen; dat, wel is waar, de oorlogs-declaratie wat plotseling was, maar dat het Engelsch Ministerie 'er gelegenheid toe had gegeeven, 1°. met twee schepen met graan geladen, in de Havens van Engeland in beslag genomen, en door het Fransch Ministerie vrugteloos gereclameerd, niet te rug te geeven, 2°. met den Franschen Minister uit *Londen* en het Rijk, in het oogenblik eener onderhandeling, met smaad weg te jagen, 3°. met door hem, Mylord AUCKLAND, den 1 Februarij, te doen bekend maaken een adres aan de Staaten Generaal, beleedigende voor de Fransche Natie, en evenaarende eene Oorlogs-Verklaaring.

De Generaal had andere niet minder zwaare verwijtingen aan VAN DE SPIEGEL te doen, aan wien hij vrugteloos de loslaating gevraagd had van den Colonel MIROND, een Franschman, die

die een aanmerklijk proces gewonnen hebbende tegen een koopman, vervolgens gevangen gezet wierd, op de losse aantijging van te vrij over zaaken van het Gouvernement gesprooken te hebben. VAN DE SPIEGEL had uit Amsterdam doen jaagen een troep toneellisten, zonder hun zelfs den tijd te laaten om zich het verschuldigde te doen betaalen. Hij had door de Emigranten laaten beschimpen NOËL Minister van Frankrijk, en THAINVILLE Secretaris van Ambassade, en had hen vervolgens met smaad weggejaagd. De Emigranten in den *Haag* waren gewapend en in Uniform. Ten slotte liet men aldaar straffeloos den grootsten haat tegen de Franschen blijken.

Zeker is het gedrag der Hoven van *St. James* en den *Haag* niet te verdeedigen, dewijl te midden in eene Negotiatie, op derzelver aanzoek met den Generaal DUMOURIER, dien zij tot Negotiateur gevraagd hadden, aangevangen, zij de gramstoorigheid en het onstaatkundig ongeduld der Nationaale Conventie, welke zij niet in staat kenden om zich binnen de paalen van het gezond verstand en de regtvaardigheid te houden, gaande maakten; men kan hun dus, zo wel als aan de Franschen, toewijten alle de rampen die uit dezen oorlog voortkomen; oorlog, welke nog zo spoedig niet geëindigd, maar de bronwel weezen zal van andere onverzoenbaare oorlogen.

Aan

No. IX.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage *den* 18 *Februarij*, 1793.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Denzelven inhoud van den brief aan den Heer RHEDE, uitgenomen het navolgende ſlot:

Dit meende ik U H. W. G. te moeten berigten, terwijl ik accuſeere de reguliere acceptie van Uwe brieven tot No. 5 incluis, over wier inhoud ik bij de eerſte gelegenheid nader ſchrijven zal; laat mij alleen dit mogen zeggen, dat het groote Huis van Commercie te *Amſterdam*, door welks middel U H. E. G. meende dat zekere Negotiatie zoude kunnen bevorderd worden, in het geheel daartoe niet geſchikt is, als hebbende differente relatien, die malkanderen zouden kunnen croiſeeren. Wijders komt mij dit voor, dat aan die zaak tegenwoordig niets kan gedaan worden, en dat het alleen genoeg is een

oog

VAN DE SPIEGEL aan HOOGUER.

oog in 't zeil te houden, of een ander ook iets mogt tenteeren, 't welk ik nogthans niet kan denken.

Ik heb de eer, enz.

Aan

Extract uit de Registers der Deliberatien van den Provisioneelen Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek, van den 18 *Febr.* 1793.

Het tweede jaar der Republiek.

De Provisioneele Uitvoerende Raad, gedelibereerd hebbende op het Rapport van den Minister van Buitenlandsche zaken, en van den Minister der Marine, besluit, dat ten opzichte der Hollandsche schepen, die gebleven zijn onder het embargo, geordonneerd bij de deliberatie van 29 Januarij laatstl. de verkoping van die schepen zal opgeschort worden tot na de invasie van Holland, ten einde de zodanige, welke zullen bevonden worden aan Hollandsche Patriotten toe te behooren, aan dezelven kunnen terug gegeven worden.

Voor Copie Conform met het Register.

(*Get.*)
GROUVELLE.

Aan

No. X.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGEL, *te* Londen, 's Hage, *den* 19 *Februarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Mijne bezigheden zijn tegenwoordig zoo druk, dat ik naauwlijks tijd kan vinden om een woord te ſchrijven: nogthans ben ik ſchuldig Uw H. W. G. te bedanken voor deszelfs ijver en attentie voor 's Lands dienst en het belang der Commercie, en teffens Uw H. W. G. te verzoeken geene gelegenheid te laaten voorbijgaan, om op onverwijlde hulp te inſteeren: indien Engeland wist welk nadeel zij aan zig zelven deedt met ons hulpeloos te laaten, ik denk dat zij haare Schepen niet van *Vliſſingen* zoude terug geroepen hebben: het Publiek raiſonneert daarover elk op zijne wijze, en de Engelſche Alliantie wordt daarbij niet geſpaard. De hulp, die wij noodig hebben, is niet zeer groot, en behoeft niet langduurig te zijn. — *Zeeland* komt mij voor, genoeg te zijn ver-

ze-

zekerd, maar dewijl de vijand ſterk na- VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.
dert in de Generaliteits Landen, en *Breda* waarſchijnlijk reeds geattaqueerd is, 't welk niet lang reſiſteeren kan, loopen wij gevaar van de Franſche Armées binnen kort aan den oever der Rivieren te zien, daar wij haar den overtogt door een groote quantiteit van gewapende Vaartuigen moeten betwisten; en daar die oevers zig uitſtrekken van de Steenbergſche Vliet af, tot boven *Heusden* toe, daar onder begrepen het *Bergſche Veld* en de *Biesbosch*, begrijpt Uw H. W. G. dat wij een groot getal van zulke Vaartuigen noodig hebben: indien nu de Engelſchen ons voor circa drie weeken eenige ligte gewapende Chaloupen konden bijzetten, zouden wij een groote gerustheid hebben, terwijl al wat mogelijk is, alhier wordt gereed gemaakt.

Indien wij ſlegts drie of vier duizend man troupes meer gehadt hadden, zou de defenſie brillant hebben kunnen zijn, maar wij zitten overal bekrompen: — de menigvuldige plaatſen, die bezet moeten worden, maaken dat wij op de noodzaakelijkſte

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGEL.

nergens genoeg hebben: — evenwel wij houden moed, en indien de eerste ongelukken, die zeker te verwagten zijn, de harten niet te veel nederslaan, zal alles met Gods hulp wel gaan.

Ik heb de eer enz.

De Staaten van Holland en West-Friesland, enz.

Bij ons in overweeging genomen zijnde de pligtelijke noodzaakelijkheid, om in de tegenwoordige tijdsomſtandigheden, den Goddelijken Zegen en Bijſtand over de regtvaardige Wapenen van den Staat tegen den Vijand af te ſmeeken, hebben wij goedgevonden Ul. door deezen aan te ſchrijven, ten einde de nodige orders te ſtellen tot het houden van veertiendaagſche Bedeſtonden, te beginnen met Woensdag den 27 deezer Maand, op zodanige wijze en tijd, als naar de Conſtitutie van Ul. Diſtrict bevonden zal worden te behooren, om God Almachtig yuurigliik te ſmeeken, dat het Hem behaage de aanvallen van den Vijand en alle deszelfs hooze oogmerken te verijdelen, de regtvaardigſte Wapenen van den Staat, tot verdediging van 's Lands Bezittingen en van die van haare Ingezetenen, mitsgaders tot beſcherming van Godsdienſtige en Burgerlijke Voorrechten opgevat, met zijnen genadigen bijſtand en kragtdaadige hulp te bekroonen, en tot dien einde de Wapenen van de Geallieerden en Vrienden van den Staat, teffens gelukkig en voorſpoedig te maaken; alsmede de pogingen en beſluiten van de Overheden tot redding van het lieve Vaderland door zijne Goddelijke Wijsheid te beſtuuren; en tot de gewenschte en zegenrijkſte einden te doen uitloopen.

Waar op ons verlatende, beveelen wij Ul. in de beſcherming Gods. Geſchreven in den *Hage*, den 19 Februarij, 1793.

Ter ordonnantie van de Staaten.

MANIFEST.

De Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden.

Wierden wij reeds met de grootſte verwondering en indignatie aangedaan, toen wij vernomen hebben het Decreet, waarbij de *Nationaale Conventie* van Frankrijk op het onverwagtſte, en zonder de minſte ſchijn van Recht of Reede, verklaard heeft te zijn in Oorlog, in naam, met den *Stadhouder der Vereenigde Nederlanden*, doch in de daad met deeze Republiek: welke zijn dan niet geweest de gevoelens van bevreemding en verontwaardiging, die ons getroffen hebben, wanneer ter onzer kennis gekomen is het navolgende Geſchrift, tot tijtel voerende:

Proclamatie van den Generaal DUMOURIER *aan de Bataaven.*

BATAVIEREN!

De *Stadhouder*, welke in gevolge de inſtellingen van uwe Republiek niet anders behoorde te zijn, dan uw Kapitein Generaal, die de magt, met welke gij hem bekleed hebt, ondergeſchikt aan den wil en de beſluiten van uwe Republiek, alleen moest uitoeffenen tot bevordering van uw geluk, houd U integendeel onder de verdrukking en in ſlavernij.

Gij kende volmaaktlijk uwe regten, — gij hebt, in den jaare 1787, getragt dezelven uit de magt

magt van het heerschzugtig Huis van Orange U weder eigen te maken; en naamt ten dien einde uw toevlugt tot de Franſche Natie; maar, daar zij zelve zugtte onder het geweld van een trouwloos Hof, zijt gij de ſpeelbal geweest van de verachtlijke Intriguants, welke toen het bewind van Frankrijk in handen hadden.

Een hand vol Pruiſen, onder het bevel van denzelfden Hertog van Brunswijk, welken ik zedert uit Champagne verjaagd heb, was genoeg om U weder onder het juk te brengen. Veelen onder U zijn de ſlagtoffers der wraak van uwen geweldenaar geweest, terwijl eene andere meenigte met de vlugt tot Frankrijk is overgekomen: en zedert was alle hoop van Vrijheid voor U verlooren, tot dat de allerverbaazendſte hervorming in het Regeeringsbeſtuur, zoo als de Geſchiedenisſen van het Geheelal 'er geen opleveren, en die door den allergelukkigſten uitſlag ondersteund is, aan U in de Franſche Natie heeft doen wedervinden, zodanige machtige, edelmoedige en vrije Bondgenooten, welke uwe pogingen voor het herſtel der Vrijheid op alle mogelijke wijze zullen onderſchragen, of met U zullen omkomen.

Batavieren! het is geenzins aan U., dat het Franſche Gemeenebest den Oorlog heeft verklaard: een Vriend van alle Volken zijnde, heeft hetzelve ſlegts alle Geweldenaars tot Vijanden: de Engelſchen, dat Volk, zo trotsch op deszelfs Vrijheid, hebben zig door het goud en de beguigelingen van hunnen Koning doen verblinden,

doch zij zullen denzelven weldra niet meer beſpeeten: hoe menigvuldiger onze Vijanden worden, zo veel te algemeener zullen ook onze grondbeginzelen worden voortgeplant; de overreeding en de overwinningen zullen het onvervreemdbaar regt van den Mensch ſteeds verdedigen, en de Volkeren zullen het moede worden hun bloed op te offeren, en hunne ſchatkisten uit te putten voor een klein getal perſoonen, die zich enkel bezig houden met de tweedragt alomme te ſtooken, om de Volken te misleiden en tot ſlaven te maaken.

Wij treeden Holland in, als Vrienden van de Bataven en als onverzoenelijke Vijanden van het Huis van Oranje; deszelfs juk ſchijnt gewis U te ondraaglijk, dan dat gij in uwe keuze zoude weiffelen; ziet gij niet, dat die dwingeland, welke U overweldigt, aan deszelfs eigenbelang de hoogſte belangen van uw Gemeenebest opoffert? heeft hij U, in den jaare 1782, niet verpligt om door eene ſchandelijke trouwloosheid de Alliantie, welke gij met ons hebt aangegaan, te verbreeken? heeft hij zedert niet altijd den Koophandel der Engelſchen, ten koſten van den Uwen, begunſtigd? ja, levert hij in dit oogenblik zelfs uwe voornaamſte Bezittingen, de *Kaap de Goede Hoop*, het Eiland *Ceylon*, en uwen geheelen Koophandel in de Indiën niet aan die Natie over, van welke gij alleen de onophoudelijke mededinging te vreezen hebt? gelooft gij, dat de Engelſchen, die in magt en goud onverzadelijk zijn, U ooit die gewigtige plaatſen zullen wedergeeven, daar dezelven hen de Heerſchappij

pij in de Indiën zo merkelijk verzekeren? neen Batavieren, gij zult uw rang onder de voornaamſte Zee-Mogendheden niet weder krijgen, dan, wanneer gij zult vrij zijn. Zendt dan dat trotſche Huis, dat zederd honderd jaaren U aan deszelfs hoogmoed heeft opgeofferd, naar Duitschland terug; verbant die Zuster van FREDRIK WILLEM, aan welke de wreede Pruiſen ten dienste ſtaan, zo dikwerf gij uwe ſlaafſche keetenen zoud willen afwerpen. Dit inroepen der Pruiſen is, zo dikwerf als het gebeurt, een hoon voor de Vaanen uwer dappere Legerbenden. Het Huis van Orange vreest, en met reden, dat de geest van Vrijheid over deszelfs macht zal zegevieren; een Leger van een gemeenebest kan tog niet lange der dwingelandij ten dienſte blijven; weldra zullen de Hollandſche Soldaaten, weldra zullen de overwinnaars der Doggersbank hunne Vaanen en hunne Vlooten met die der Franſchen vereenigen. De eerſten, die zig onder den Standaart der Vrijheid begeeven zullen, kunnen zig niet ſlegts verzekerd houden van het behoud der rangen, welke zij in den dienst van de Republiek bekleeden, maar zelfs van alle bevordering, waarop zij ten kosten van de ſlaven van het Huis van Orange zullen aanſpraak hebben.

Ik kome tot U, omringd van edelmoedige Martelaaren van de Omwentelling van 1787; derzelver ſtandvastigheid en opofferingen verdienen al uw en mijn vertrouwen, zij maken een Committé uit, hetwelk zig in getal zal vergrooten; dit Committé zal in de eerſte oogenblikken van uwe Revolutie van het hoogſte nut zijn; en al-

alle deszelfs Leden, die geene andere Eerzugt kennen, dan de medeverlosfers van hun Vaderland te zijn, zullen in de onderscheidene betrekkingen, die zij in de orde der zamenleving bekleeden, dadelijk wederkeeren, zodra uwe Nationaale Conventie zal te zamen vergaderd zijn.

Ik kome tot U, aan 't hoofd van Zestig Duizend Vrije en Zeegepraalende Franschen; andere Zestig Duizend verdedigen de Belgische Gewesten, en zijn gereed om mij te volgen, indien ik op mijnen weg tegenstand ontmoete. Wij zijn geenzins de Aanvallers; de Orange partij doet ons zedert lang eenen verraderlijken en geheimen Oorlog aan, het is in *'s Hage*, dat men allerlei zamenzweeringen berokkend heeft. Wij trekken naar *'s Hage* om de Bewerkers van al onze onheilen op te zoeken; want tegen hen alléén is onze toorn en onze wraak gerigt. —— Wij zullen uwe rijke Gewesten als Vrienden en Broeders doortrekken. Gij zult ondervinden, hoe groot het onderscheid zal zijn der handelwijze tusschen de vrije Mannen, die U de hand toereiken, en de dwingelanden, die uw Velden overstroomen en verwoesten. Ik beloove aan de vreedzaame Landbouwers, welkers oogst aan den angst van den Geweldenaar zal zijn opgeofferd, dat ik hen zal schadeloos stellen door den verkoop der goederen van die geenen, die tot deeze nutteloze overstroomingen hunne bevelen zullen gegeeven hebben. Ik beloove ook van in hunne handen en aan hunne gerechte wraak te zullen overleveren zodanige laffe Bestierders,

Ma-

Magiſtraats-Perſoonen of Militaire Bevelhebbers, die deeze overſtroomingen zullen bevolen hebben. Dan, om egter alle ſchaaden, welke zij zouden veroorzaaken, zo veel mogelijk voor te komen; zoo nodige ik alle Landlieden, voor zoo verre deeze eenig denkbeeld van Vrijheid bezitten, ten ſterkſten uit, om zig daar tegen, op alle mogelijke wijze, te verzetten, hen verzeekerende, dat ik deeze mijne Proclamatie ſpoedig genoeg zal volgen, om de braven daarin te ondersteunen, en de laffen deswegens te ſtraffen.

Batavieren, hebt een onbepaald vertrouwen in den Man, wiens naam U niet onbekend is, die nooit aan eenige belofte gefeild heeft, en die vrije Mannen ten ſtrijde voert, voor welke die Pruiſſen, die de Wagters van uwe dwingelanden zijn, gevloden hebben, en verder zullen vlieden.

De Belgen noemen mij hunnen Verloſſer, en weldra hoop ik de uwe te zijn.

De Generaal en Chef der Armée van de Franſche Republiek,

DUMOURIER.

Uit den Inhoud van dit Stuk, hetwelk te *Antwerpen* in de Nederduitſche en Franſche taalen gedrukt is, zoude men moeten beſluiten, dat hetzelve door den Generaal DUMOURIER beſtemd is, om deszelfs lang bedreigden aanval op dit Gemeenebest aan te kondigen, en vooraf te gaan, en de oogmerken van die onderneeming

voor het oog van geheel Europa, en in het bijzonder voor het Volk van Nederland open te leggen, en, was het mogelijk, te rechtvaardigen. Dan een geſchrift, zoo opgevuld met ongerijmdheden en onwaarheden, en met lasterlijke beſchuldigingen, is mogelijk nooit, bij eene diergelijke gelegenheid, in het licht gegeeven. Elk onpartijdig Leezer, den inhoud van hetzelve met aandagt overweegende, zal zich met ons bijna niet kunnen onthouden van de twijffeling, of hetzelve weezentlijk kan toegeſchreven worden aan den Man, wiens naam aan het hoofd van hetzelve geplaatst is; een Man, die voor ſchrander en wel onderrigt gehouden wordt, en welke voorgeeft, aanſpraak te hebben op den roem van Zedelijkheid en Deugd. Ook durven wij het onderzoek der beleedigende Drogredenen en der Faiten, in dit Geſchrift vervat, gerustelijk overlaaten aan het gezond oordeel van alle welmeenende Ingezetenen, en hebben daarom ook niet geſchroomd, tot de publiciteit van het Stuk voorhanden mede te werken, door hetzelve in dit ons Manifest woordelijk in te laſſen. —— Doch wij achten het aan ons zelven, aan de gantſche Natie, en aan de Nakomelingſchap verſchuldigd te zijn, op het oogenblik, dat onze vreedzaame Republiek met den onrechtvaardigſten aanval bedreigd wordt, de valſche gronden, daarin aangehaald, niet onbeantwoord te laaten; en waarlijk, indien ons daartoe eene gelegenheid nodig was geweest, had ons nooit een bekwaamer kunnen gegeeven worden dan de tegenwoordige.

De Auteur van het meergemelde Geſchrift begint

gift met den Heer Erfſtadhouder deezer Vereenigde Nederlanden af te ſchilderen als een Dwingeland en Verdrukker van 's Lands goede Ingezetenen, en als met geene andere Macht bekleed, dan die van Capitein-Generaal. Men kan niet wel eene dieper onkunde toonen aangaande onze Regeeringsform, volgens welke de aanzienelijke Bediening van Capitein-Generaal, en die van Erfſtadhouder, met welke beide de Heer Prins van Oranje bekleed is, twee gansch verſchillende en afzonderlijke Waardigheden zijn: en wat betreft de wijze, op welke de Prins Erfſtadhouder de Macht, aan hem in die betrekkingen toevertrouwd, uitoefent, beroepen wij ons op het getuigenis van alle onze Landgenooten. Wie van dezelve zal in gemoede durven beweeren, dat de aart der Erfſtadhouderlijke Waardigheid, het voor den geene, die daarmede bekleed is, mogelijk maakt, de Ingezetenen te onderdrukken en in de Slavernij te houden? en is 'er daarenboven eenig Inwooner van deeze Gewesten, indien hij niet door den geest van partijſchap ten eenemaal verblind is, die niet hulde doet aan de goedaartige en beminnelijke inborst van een Vorst, wiens Perſoneel Caracter, zoo wel als zijn Beſtuur, ſteeds gekenmerkt is geweest door de zagtheid, gematigdheid en de ſtiptſte naauwgezetheid in het vervullen zijner Plichten? Even ongerijmd en belagchelijk zijn de verdere beſchuldigingen tegen hem ingebragt. — Hoe heeft de Heer Prins van Oranje in het jaar 1782 kunnen doen verbreeken eene Alliantie met Frankrijk, welke toen nog niet exteerde, en eerst in het jaar 1785 geſlo-

ſloten is? Wie heeft ooit in goeden ernst beweerd of geloofd, dat hij den Koophandel der Engelſchen, ten koſten van den onzen, zoude hebben kunnen begunſtigen, daar zulks geheel en al buiten den kring van zijn vermogen is? en daar toch de Koophandel een veld opent, ruim genoeg voor de nijverheid der beide naauw verbondene Natien? Wie is 'er eindelijk onder ons, die heeft hooren gewaagen van het overleeveren aan Engeland van de *Kaap de Goede Hoop*, en het Eiland *Ceylon*? Wie ziet dus niet, dat alle deeze verwijten loutere verdigtſels zijn, en hoe kunnen die als waarheid worden opgegeeven in een Geſchrift, beſtemd, om aan de geheele Waereld rekenſchap te geeven van de beweegredenen, die een zoogenaamd Gemeensbest hebben aangezet, om den onverantwoordelijkſten Oorlog aan te doen aan eenen vrijen en onafhanglijken Staat?

Het is op eene even zoo verkeerde wijze, dat vervolgens in het Geſchrift, dat wij voor oogen hebben, geſproken wordt van de Omwenteling van het jaar 1787: eene gebeurtenis, die door Vreemdelingen, of door Vijanden van onze Conſtitutie zoo zeer ten onrechte wordt afgeſchilderd, als eene daad van geweld en overheerſching; het is een ieder bekend, dat het geen op dat tijdſtip is geſchied, geen ander oogmerk heeft gehad, dan de oude en wettige Conſtitutie van deeze Republiek, onder dewelke zij is opgericht, uit kleine beginſelen groot geworden, en zoo lang gelukkig en bloeijend geweest, en die door toedoen van eenige wei-

weinige heerschzuchtige Lieden met een geheele omkeering bedreigd wierd, te herſtellen, en aan dezelve een nieuwe vastigheid te geven.

Het is niet aan het Volk van Nederland (zoodanig gaat de Proclamatie voort) *dat Frankrijk den Oorlog heeft verklaard: een Vriend van alle Volken zijnde, heeft het ſlegts alle Geweldenaars tot Vijanden.* — Laaten onze Medeburgers zig door deeze en meer andere bedrieglijke uitdrukkingen niet laaten misleiden. Laaten zij niet uit het oog verliezen, dat de woorden van *Vrijheid*, *Slavernij*, *Onderdrukking*, thans bij veele Lieden op de verregaandſte wijze misbruikt worden. Die geene, die tegenwoordig het Bewind in Frankrijk in handen hebben, en die zig bevoegd achten, om over het geluk en welzijn van ganſche Natien zoo willekeurig te beſchikken, hebben maar al te veel bewezen, waarin die *Vriendſchap* beſtaat, die zij betuigen andere Volken toe te draagen, en wat zij door *Dwingelandij* en *Geweld* verſtaan. Zij bewijzen hunne Vriendſchap voor andere Volken, door het zaaijen van Verdeeldheid en onderlinge Twisten, en door dezelven van de dierbaarſte en van ouds geheiligdſte Voorrechten met geweld te berooven; Voorrechten, waarvan zij zelfs het gebeugen zoeken uit te wisſchen, door het vernielen der Handvesten waarop ze gegrond zijn. De geſchenken, die zij onder den ſchoonen naam van *Broederſchap* en *Vrijheid* aan hen aanbieden, zijn geene andere, dan die zelve toomelooze Ongebondenheid en Godverzaaking, waarop zij openlijk roemen, en de daaruit voortſpruitende Verwarring, Moord en

Plun-

Plundering, Armoede en Hongersnood, onder welken zij zelven zugten. Met de naamen van *Dwingelandij* en *Slavernij* beſtempelen zij alle die Burgerlijke en Godsdienſtige inſtellingen, die tot nu toe onder de Menſchen geëerbiedigd zijn, om dat ze voor derzelver geluk en voor het beſtaan der Burgerlijke Maatſchappij onontbeerlijk zijn.

De Menſchen kunnen zonder eene Regeering, die voor hun welzijn zorgt, niet te zamen leeven, en die Grondbeginzelen, die de Franſchen tegenwoordig gewapenderhand zoeken voort te planten, zijn gemaakt, om alle Regeeringen om verre te werpen, en overal, in plaats van Veiligheid, Rust en goede Ordre, Regeeringloosheid, en alle de Onheilen, die daaruit voortvloeijen, te verſpreiden.

Onder de menigvuldige voorwerpen van verwondering, die ons het ſtuk voorhanden (waar van wij vooral verplicht zijn de dwaasheid aan onze Landgenooten aan te toonen) opleevert, kunnen wij niet ſtilzwijgend voorbijgaan, het geen daar in gezegd wordt van die weinige en meestal onbekende, doch daarom niet minder verachtingswaardige Lieden, die zig, onder den naam van *Comitté Batave*, een ingebeeld gezag aanmaatigen, en thans aan ons worden aangewezen als het beſtuur in handen zullende hebben, tot dat ook bij ons, op het voorbeeld van het ongelukkig Frankrijk, eene zoogenaamde *Nationaale Comentie* zal zijn ingericht. Hoe heeft men zig kunnen verbeelden, door zulk een vooruitzigt de gemoederen onzer bedaarde Landgenoo-

nooten in te neemen? Zullen wij dan in plaats van de zagte Regeering, waar onder wij thans leeven, onze Eigendommen, al wat ons dierbaar is, ja ons leeven zelfs moeten onderwerpen aan de willekeur van eenige weinige, opgeraapte, onbekende en onkundige menſchen, die daarover naar welgevallen zullen beſchikken, tot dat het bewind uit hunne handen zal overgaan in die van eene zoogenaamde Conventie, geheel en al, zoo als wij het tegenwoordig in onze nabuurſchap zien, aan Frankrijk overgegeeven, en welker beſtuur bij ons dezelve noodlottige gevolgen onvermijdelijk zoude hebben, die daaruit in Frankrijk geſproten zijn? Hoe heeft men zig kunnen voorſtellen, dat zulke denkbeelden eenigen ingang zouden vinden bij een wijs en verſtandig Volk, door deszelfs aart en inborst geheel afkeerig van die nieuwerwetſche en rampzalige uitvindingen, en gewend aan een gematigd en welgeregeld Beſtuur?

Wij vertrouwen ook, dat wij de goede Ingezetenen niet behoeven te waarſchouwen, geen gehoor te geven aan de uitnodiging en beloften aan hun gedaan, om hen te overreeden, zig onder den ſtandaard dier gewaande Vrijheid te begeven, nog aan de onbeduidende dreigementen, die gebruikt worden, om hen afteſchrikken van het aanwenden dier middelen van verdediging, welke de natuur ons aanbied.

Het is niet mogelijk, dat 'er onder hen lieden zouden zijn, laf hartig of onteert genoeg, om zig te vervoegen bij de vijanden van hun Va-

der-

derland, en met dezelven vereenigd, verwoesting en elende onder hunne Medeburgers te komen verſpreiden, en dezelve deelgenoten te maaken van die geheele reeks van onherſtelbaare Rampen, die een noodzaaklijk gevolg zijn van de onverzaadlijkſte Roofzugt, en welken thans zoo veele Landen, door de Franſche Wapenen overheerd, ondervinden.

Wij verwagten veel eer, dat alle Ingezetenen, met ter zijde ſtelling van de Partijſchappen, die hen verdeelen, hunne pogingen bij de onze, en die van alle waare beminnaars van hun Vaderland zullen voegen, om, onder de Godlijke Beſcherming, het Land, waarin zij geboren en opgebragt zijn, te verdedigen en te bewaaren, en de dierbaare Panden van Godsdienst en waare Vrijheid te onttrekken aan het ondraaglijk Juk van vreemde en woeste Benden. Wij verwagten zulks van hunne braafheid en van hunnen moed.

Wij houden ons verzekerd, dat zij zig niet zullen laaten affchrikken door het vergroote Schilderij der magt, die men voorgeeft tegen hen te worden aangevoerd; dat zij niet zullen vergeeten, noch de onoverwinnelijke dapperheid, waar mede onze onſterffelijke Voorvaderen het hoofd geboden hebben aan die zelve Franſchen, die ons tegenwoordig zoo onregtvaardig aanvallen, en zulks in een tijd, wanneer de magtigſte Mogendheden van Europa niet, gelijk nu, met ons, maar tegen ons vogten; noch de legging van ons Land, welke vooral in dit jaargetijde

aan

aan den aantogt van eenen vijand onoverkomelijke zwaarigheden in den weg legt; noch de onvermoeide zorg en werkzaamheid van de Regeering, die niets onbeproefd zal laaten, om aan de algemeene pogingen den besten uitslag te verzekeren; noch eindelijk de kragtdaadige hulp en bijstand, die wij binnen korte van onze getrouwe Geallieerden te wagten hebben; en bijaldien 'er na alle deze gewigtige overweegingen nog iets nodig was, om hen te versterken in het besluit van alles op te zetten voor de verdediging van het lieve Vaderland, dan zouden wij hen voor oogen houden het voorbeeld van de Inwoonders der nabuurige Oostenrijkſche Nederlanden, die dezen Generaal, die zig hun *Verlosser* durft noemen, en die zelve Franschen, waarover hij het bevel voert, als *Vrienden* hebben ingeroepen en ingehaald, en die tegenwoordig de bitterſte vrugten hunner onbedagtzaamheid plukken. De goede Voorzienigheid, die dit Gemeenebest zoo menigmaalen uit de dringendſte gevaren gered heeft, bewaare haar genadiglijk voor zulk eene *Verlosſing* en zulke *Vrienden!*

Aldus gedaan en geärresteerd ter Vergadering van de Hoog Mogende Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden.

In *'s Gravenhage*, den 20 Febr. 1793.
(Was geparaphéerd)
W. J. H. VAN WASSENAAR, vt.
(L. S.) Ter Ordonnantie van dezelven,
(*was getekend*)
H. FAGEL.

Andwoord van den Prins Erfſtadhouder aan de Heeren Staaten van Zeeland.

EDELE MOGENDE HEEREN, BIJZONDERE GOEDE VRIENDEN!

Wij hebben wel ontfangen Uw Ed. Mog. Missive van den 14 dezer, en willen niet afzijn u antwoord op dezelve, Uw Ed. Mog. hiermede te informeeren, dat wij, achtervolgens het verzoek aan ons gedaan, bij hunner Hoog Mog. reſolutie van den 19 dezer, de reſpective plaatſen in *Staats-Vlaanderen*, met Troupes van den Staat bezet, derwijze hebben verminderd, dat wij daardoor in ſtaat geſteld zijn geworden aan het verlangen van Uw Ed. Mog., om een groeter aantal Troupes binnen derzelver Provintie te verkrijgen, in zo verre te hebben kunnen voldoen, dat wij, tot een renfort voor de Provintie *Zeeland*, hebben gedeſtineerd het eerſte Bataillon van het Regiment van den Lieutenant Generaal VAN MÖNSTER, thans in guarniſoen te *Sas van Gend*; de Staf en de zes Compagnien van het tweede Bataillon van het Regiment van den Generaal Major DE BONS, in guarniſoen te *Sluis in Vlaanderen*; de zes Compagnien Musquettiers van het eerſte Bataillon van het laatstgemelde Regiment, thans in Guarniſoen te *Philippine* en *Tzendijke*; alsmede de Compagnie Artilleristen van den Capitein MOOSER, guarniſoen houdende te *Sluis in Vlaanderen*, *Axel*, *Philippine* en *Tzendijke*: Wij verzoeken Uw Ed. Mog. derhalven, hoe eerder

zo

te beter, ter afhaaling van de Troupes voor de Provintie Zeeland gedestineerd, de nodige transport-schepen te doen verzorgen, en ten dien einde naar *Sluis in Vlaanderen* te verzenden negen schepen, voorzien van een bekwaam conducteur, om op zeven derzelver in te schepen en te transporteeren naar *Vlissingen*, met derzelver zieken en bagage, den Staf en de zes Compagnien Musquettiers van het tweede Bataillon van het Regiment van den Generaal Major DE BONS, en op de twee overige de Compagnie Artilleristen van den Capitein MOOSER: naar *Philippine* zeven schepen, insgelijks voorzien van een bekwaam conducteur, om op zes derzelve te embarqueeren, met derzelver zieken en bagage, de zes Compagnien Musquettiers van het eerste Bataillon van het laatste Regiment, aldaar verzameld, en te transporteeren naar *Veere*; en op het resteerende schip in te neemen de Detachementen van de voorsz. Compagnie Artilleristen, in guarnisoen te *Philippine*, *Yzendijke* en *Axel*, mede aldaar bijeengetrokken, en dezelve te transporteeren naar *Vlissingen*; en laatstelijk nog naar *Sas van Gend*, acht schepen, voorzien als vooren van een bekwaam conducteur, om aldaar in te scheepen, met derzelver zieken en bagage, het eerste Bataillon van het Regiment van den Lieut. Generaal van MÖNSTER, en hetzelve naar *Zierickzee* te transporteeren.

Wij vertrouwen, dat Uw Ed. Mog. het voorsz. renfort Troupes zullen gelieven aan te merken als een bewijs van het verlangen dat bij ons residoert, om ten allen tijde, aan de verzoeken

der reſpective hooge Bondgenooten, en in het bijzonder aan die der Provintie Zeeland te voldoen, terwijl Uw Ed. Mog. daarbij wel in het oog zullen willen houden, dat de omſtandigheden van den tegenwoordigen tijd in allen deele vereiſchen, dat niet alleen uwer Ed. Mog. Provintie, maar ook alle andere Frontieren, welke aan eenen vijandelijken aanval zijn geëxponeerd, zo veel mogelijk bezet en gedekt worden.

Betuigende wij voor het overige niets meer te wenſchen, dan, zo veel in ons vermogen is, aan de Provintie Zeeland van nut te zijn, en ſteeds aan Uw Ed. Mog. blijken te geeven van onzen ijver voor de belangens van de Republiek in het generaal, en in het bijzonder van Uw Ed. Mog. Provintie en derzelver goede ingezetenen; verwachtende wij ook, dat Uw Ed. Mog. met ons zullen begrijpen, dat wij, verplicht zijnde om voor de defenſie der meest geëxponeerde Frontieren te zorgen, in het geval zullen kunnen zijn, om wederom een gedeelte der Troupes, binnen Zeeland guarniſoen houdende, daaruit te moeten trekken, en te leggen in zodaanige plaatſen als op dien tijd zal worden gerequireerd.

Waarmede, enz.

In *'s Gravenhage*,
den 22 Februarij, 1793.

(*Geteekend*) W. Pr. van Oranje.
(*Lagerſtond*) Ter Ordonnantie, enz.
(*Gecontraſigneerd*) J. de Riemer.

Pu-

Publicatie van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van den 22 Februarij 1793.

De Staaten van Holland en West-Friesland, allen den geenen, die dezen zullen zien of hooren leezen, ſalut: Alzo de zorgelijke omſtandigheden, waarin deze Provintie zig thands bevindt, daar de Republiek door een' geduchten vijand wordt geattaqueerd, en deze Provintie met een' vijandelijken aanval wordt gedreigd, ons genoodzaakt hebben, om alle middelen aan te wenden die maar eenigzints tot defenſie en beveiliging van dezelve, en tot verijdeling van deszelfs pernicieuſe oogmerken zouden kunnen ſtrekken, en dat daartoe onder Gods zegen vooral ook moet en kan dienen, bijaldien de algemeene vijand de oevers van de Rivieren, waardoor deze Provintie word omringd en doorſneden, naderende, geen vaartuigen kan bekomen om dezelven over te trekken.

Zoo is 't, dat wij, met oogmerk om daarin te voorzien, en tot gerustſtelling van alle goede Ingezetenen binnen deze Provintie, hebben goedgevonden te ſtatueeren en te ordonneeren, gelijk wij ſtatueeren en ordonneeren bij dezen, dat alle en een iegelijk, wie hij zoude mogen zijn, die eenig vaartuig zoude mogen hebben, hoedanig ook genaamd, langs den Zuid-Oost oever van deze Provintie, ſtrekkende van boven *Heusden* af tot aan den *Dintel* toe, dezelve op ſtaande voet zal hebben over te brengen aan deze zijde, zijnde de Noordwestkant, op pœne

dat alle vaartuigen, welke tegens deze onze heilzaame ordre, binnen vier-en-twintig uuren na de Publicatie dezes, aan de andere zijde van de Rivier zullen worden gevonden, except alleen een enkelde Hengst op de gepermitteerde en bekende Veeren, om de passage niet te stremmen, en de vaartuigen voor 's Lands dienst en werken geëmploijeerd wordende, welke met een zeker teken zullen moeten worden voorzien, aanstonds met 'er daad zullen worden verbrand en vernield; wijders verbieden en interdiceeren wij allen en een iegelijk van onze Ingezetenen, den algemeenen Vijand van den Staat met eenig vaartuig te adsisteeren, veelmin in het overvoeren van eenige Militie behulpzaam te zijn, op pœne van als verraders van het Vaderland en Vijanden van den Staat zonder conniventie met den dood te worden gestraft, en zelfs op der daad betrapt wordende op stranden voet zonder forme van proces te worden opgehangen.

En alzo het zoude kunnen gebeuren, dat een of ander vaartuig onze Ingezetenen toebehoorende, buiten hun toedoen of medewerking, het zij bij ongeluk, geweld of anderzints, in vijands handen konde geraken, belooven wij mits dezen aan den geenen die in dat ongeluk zouden mogen zijn, bijaldien hij zijn vaartuig voor den Vijand onbruikbaar maakt, niet alleen uit 's Lands Kasse eene volkomene indemnisatie wegens zijn verlies; maar daarenboven een premie, geschikt na de omstandigheden, waarin hij zig zal hebben bevonden, tot het montant van de dubbelde waarde van zijn geleden schade toe.

En

En ten einde deze onze ordre des te beter effect zoude mogen forteeren, gelasten en bevelen wij alle Magistraaten, Schouten en Geregten, en een iegelijk dien het eenigzints kan aangaan, aan de executie dezer de hand te houden, en authoriseeren alle Commandanten en verdere Officieren te Water en te Lande aan de executie van deze onze ordre met de Militaire magt behulpzaam te zijn, en dezelve met de sterke hand te doen executeeren.

En op dat niemand, enz.

Gedaan in den *Hage*, onder het klein Zegel van den Lande, den 22 Februarij 1793.

(Onderstond)

Ter Ordonnantie van de Staaten.

(*Geteekend*)

A. J. ROIJER.

CIRCULAIRE MISSIVE.

Parijs, den 24 Februaaij, 1793. het tweede jaar der Republiek.

De Minister der Buitenlandſche Zaken aan de Bataven.

BROEDER EN VRIEND!

Zedert jaren hebt gij gezucht onder de overheerſching, die uw Vaderland onderdrukt heeft. Gij zijt op dezen bodem der Vrijheid gekomen om aan uwe Dwingelanden eene misdaad te meer te ſparen. Gij hebt hier broeders en beſchermers gevonden. Gij hebt met ongeduld het ogenblik afgewacht om uwe rechten en die uwer Medeburgeren te hernemen.

Dit ogenblik, zo lange verlangd, en door U, en door het edelmoedig Volk, dat zich uwer heeft aangetrokken, is eindelijk aangebroken. De listen van GEORGE hebben uwen Dwingelanden de ſtraf op den hals gehaald, welke zij verdienden door hunne ſlaaffche hulde aan vreemde Despoten, en door de geweldenarijen, welke zij in derzelver naam uitgeoeffend hebben.

Maar terwijl de Franſche Natie haar bloed en hare ſchatten verſpilt voor de Bataaffche Natie, verwacht zij ook pogingen van U, geëvenredigd aan het onberekenbaar geluk, 't welk zij uwen Medelandgenoten wil doen genieten.

Ver-

Verſpreid over de gehele oppervlakte der Franſche Republiek, zoudt gij ſlechts flaauwlijk kunnen medewerken ter herſtelling uwes Vaderlands. Om van kracht te zijn, is het nodig dat uwe werkzaamheden een middenpunt hebben; en dit middenpunt is niet te vinden dan dichte bij het punt waar het gevaar is: het is daarenboven nodig, dat dezulken van uwe Medeburgers, die de Vrijheid even zeer beminnen als gij, maar die zich aan 't geweld uwer dwingelanden niet hebben kunnen onttrekken, in ſtaat zijn om U ter hulpe te komen; dat zij zich ſpoedig met u kunnen vereenigen, en dat zij weten waar u te vinden, om de omwenteling, welke zij voor hebben, te doen gelukken.

Het is met deze inzichten, Broeder en Vriend, dat er een Bataafsch Comité Révolutionaire is opgericht te *Antwerpen*, welker inrichting, veerkracht en werkzaamheid voor een groot gedeelte het lot van uw Vaderland zullen beſliſſen. Het is op dezen post dat alle Patriotten zich behooren te vereenigen. Ik nodige u om u derwaards te begeven zonder eenig vertoef, en om door uwe kundigheden en uwen ijver een werk te conſolideeren, 't welk uw geluk en dat uwer Medeburgeren op een' duurzamen grond vestigen zal. Naar het antwoord dat gij mij zult toezenden, zal ik het Bataafsch Comité van uwe gegeneigdheden kennis geven.

Indien het nodig ware de beweegredenen aan te wijzen, die u moeten aandrijven om u ten ſpoedigſten te concerteeren, zoude ik u

zeggen, dat de Fransche Republiek geen ander inzicht kan hebben, geen ander belang, dan om Ul. in uwe rechten te herstellen; dat de principes, die den grondslag van haar bestaan uitmaken, insgelijks ten grondslag zullen dienen van hare betrekkingen met hare bondgenoten; dat zij van dezen tot beloning voor hare menigvuldige opofferingen, niets anders eischt dan de daarstelling eener vrije Constitutie.

Dit heilig recht der onafhangkelijkheid zal zij in Holland eerbiedigen, gelijk zij den vijanden harer ruste geleerd heeft hetzelve bij haar te eerbiedigen. Een trotsche Afgezant zal den Bataven niet langer wetten voorschrijven, en hunne Overheden zullen in 't vervolg geene andere Souverainiteit kennen dan die des Volks, dat hen verkoren heeft.

Het streelt mij reeds bij voorraad mij te verheugen over de gelukkige gevolgen van eene Revolutie, gevestigd op de vrije en eensgezinde goedkeuring der Bataafsche Natie. Eene Alliantie, welke de eenzelvigheid van belangen en politieke grondbeginselen onverbreekbaar moet maken. De uitbreiding van den Koophandel der beide Volken: de wederkerige naturalisatie der Burgeren; de onafhangkelijkheid van 't Bataafsche Volk; het einde van den trouweloozen invloed van twee Hoven, die deszelfs Alliantie niet gezocht hebben dan om het te verzwakken, of onder hun juk te brengen.

Dusdanig zijn de vruchten der gelukkige om-

wen-

wenteling, tot welke gij gaat medewerken. Deze voordeelen, welke ik flechts ter loops kan ſchetzen, zullen in een helderder licht geplaatst worden door de beraadſlagingen van het Bataafsch Comité, waarbij uw belang eischt dat gij u met den meesten ſpoed vervoegt.

Uw Vaderland verwacht alles van uwe pogingen. Uwe Medeburgers hebben uwe voorlichting en uwe beſcherming nodig; en Frankrijk verlaat zich op uwe geestdrift, gelijk gij aan uwen kant u veilig verlaten kunt op deszelfs getrouwheid.

De Minister der Buitenlandſche Zaken,

(Get.)

LE BRUN.

Aan

No. XI.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn. 's Hage, *den* 25 *Februarij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Met weinige regels, uit hoofde van de drukte der bezigheden, kan ik Uw H. W. G. alleenlijk informeeren van den ſtaat der zaaken; naamelijk dat *Breda* van alle kanten ingeſloten is, maar nog niet ſerieus geattaqueerd geworden, wegens gebrek aan grof geſchut bij de Franſchen; de Stad is niet houbaar, maar zal reſiſtentie doen, zoo lang het mogelijk is: onze Dragonders van BYLAND hebben in een' uitval eenige avantage gehadt op een Corps Franſchen van dubbelde ſterkte, en hebben eenige gevangenen en gequetſten binnen gebragt.

Ondertuſſchen wordt het geheele platte Land van de Generaliteit afgeloopen door kleine ſtroopende benden, die zig op de oevers van de Rivier vertoonen, alwaar zij

zij zig meester maaken van de Vaartuigen die nog overgebleeven zijn, nadat geördonneerd was dezelven aan deeze zijde over te haalen — het blijkt klaar, dat de intentie van den vijand is, om langs de Eilanden (1) in 't hart van Holland te dringen; VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

(1) De inhoud der Memoriën, eenige maanden later, door den Generaal DUMOURIER in 't licht gegeven, bewijst ten vollen, dat de Raadpensionaris wel gegist had. Zie hier de taal van dien Generaal:

Extract uit de *Mémoires du Général* DUMOURIER, *Tom. 2. pag. 53.*

DUMOURIER had te *Geertruidenberg* eene vrij aanzienlijke Scheepsmacht gevonden; hij wilde daarvan partij trekken, en zijne middelen van overtocht vermeerderen. Hij had te *Roowaard* Vaartuigen genoeg voor zijne voorhoede: meester van *Breda*, *de Klundert* en *Geertruidenberg*, had hij niet meer te vrezen van achter ontrust te worden, terwijl hij het Corps van den Generaal DE FLERS achter zich liet om het beleg van *Steenbergen* en *Bergen op Zoom* voort te zetten: hij had dus zijne achterhoede nader aan zich getrokken, en dezelve gecantonneerd op de *Zwaluwe*, waar hij eenige vaartuigen had; welke dienen moesten om dezelve overtevoeren. Hij vormde het plan om zich van de Schepen van *Geer-*

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

gen; doch dit zal zoo gemaklijk niet zijn, terwijl de Rivieren aldaar door gewapende Vaartuigen bezet zijn: en hoogerop schijnt het genoegzaam onmogelijk, vermits *Gorcum*

Geertruidenberg te bedienen om zijne rechter divisie in te schepen.

De overtocht van *Geertruidenberg* naar het eiland van *Dordrecht* is een weinig langer dan die van den *Moerdijk*. Ter rechter zijde, en zelfs voor deze haven, is het *Biesbosch* vol met droogten, en een' Archipel van kleine eilandjes, afgescheiden van het vaste land van *Gorcum*, waarvan de meesten bezet zijn met boomen en hakhout. Men komt aan dezelve door Kanalen, die door deze eilandjes heen slingeren. De Hollandsche Scheepsmacht kon dezelve niet naderen, dewijl er geen water genoeg was. Zij hadden echter op verschillende punten drie Vaartuigen geplaatst, elk gewapend met vier stukken geschut en dertig man. Buiten deze eilandjes, waarvan zommigen bij hogen vloed met water bedekt zijn, was er een wat hoger, waarop eene kleine hoeve was met eene eendekooi, toebehoorende aan eenen inwoner van *Geertruidenberg*. Dit kleine Eiland, 't welk de groote gewapende schepen der Hollanders niet konden naderen dan op eenen afstand van 7, of 800 roeden, was van het eiland van *Dordt* alleenlijk gescheiden door een Kanaal van ongeveer 600 roeden. Op den tegenoverliggenden oever

eene wel geſterkt en door Inundatien gedekt is — het is ongelukkig dat onze Armée zoo verſtrooid moet zijn, dat men niet een goed Corps Troupes bijéén kan krij-

oever van het eiland van *Dordt* was eene batterij van zes ſtukken kanon, op een' lagen en moerasſigen grond: onder deze batterij lag een Schip van veertien ſtukken.

De Generaal maakte het plan om naar dit eiland te doen overvoeren zes ſtukken geſchut 24 ponders, en twee bataillons; om er eene batterij op te werpen ten einde het Fregat te delogeeren, 't welk niet dan ligt geſchut kon hebben; om dan te doen volgen de ligſte vaartuigen van *Geertruidenberg*, met troepen opgevuld, en om op die wijze met zijne rechter diviſie over te trekken. Daar men nu genoodzaakt konde worden om, wilde men op het eiland landen, in gevecht te komen met een der Schepen van vier ſtukken, die in de Kanaalen geſtationeerd waren, beſtemde men verſcheidene groote ſloepen, gevuld met uitgelezene Soldaten, ter entering, en men deed twee ſtukken geſchut plaatſen op het dek van twee Vaartuigen die de voorhoede der vloot moesten uitmaken, en die gecommandeerd moesten worden, het een door een' Zee-officier, een' Engelschman, genaamd WHITE, en het ander door den Lieutenant Colonel LA RUE, Aide de Camp van den Generaal, welke ter Zee gedient had. Alles wierd met zulken ſpoed

VAN DE SPIEGEL aan O RHEDE.

krijgen, om de ſtroopende benden, die overal den ſchrik verſpreiden, weg te jaagen.

Deezen avond, wordt (volgens de berigten) op den Theems ingeſcheept een Corps van ruim 2000 man Engelſche Guardes, hebbende den Hertog van York aan het Hoofd, welke dus binnen weinige dagen in *Goeree* verwagt worden, gelijk men ook verzekerd, dat de eerſte diviſie der Hanoverſche Troupes op marsch is.

Het was onnoodig dat het Berlijnſche Ministerie zig inquiéteerde over de geproponeerde Negotiatie met den Generaal DUMOURIER. — Wij Hollanders, zonder jactantie van eene groote ſlimheid te bezitten,

ſpoed in gereedheid gebracht, dat men den overtocht in den nacht tuſſchen den 9 en 10 Maart konde ondernemen. Maar het noodlot had verre van daar gebeurtenisſen doen geboren worden, die alle deze plans vernietigd en dezen eerſten voorſpoed hebben vervangen door eene aaneenſchakeling van tegenſpoeden, die elkanderen met gelijke ſnelheid opgevolgd, en het lot des oorlogs beſliſcht hebben.

ten, prætendeeren egter gezond verſtand genoeg te hebben, om ons niet in ſlaap te laaten wiegen door zoodanige propoſitien of onderhandelingen, en de uitkomst heeft dit genoeg getoond; want indien wij, op het oogenblik dat de Franſchen in *Braband* gevallen zijn, geattaqueerd waren geworden, zoude het in de Republiek zeer ſlegt geſteld zijn geweest, dewijl 'er geen de minſte defenſie was, en de gemoederen van binnen gansch niet wel gedisponeerd, welke twee zaaken, door tijdwinst, merkelijk zijn verbeterd. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Hiermede, enz.

No. XII.

Aan den. Heer HOGGUER, *te* Petersburg. 's Hage, *den* 28 *Februarij*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE, met eenige verandering in 't slot.

No. XIII.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen. 's Hage, *den* 25 *Februarij*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE, met eenige verandering in 't slot.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van den 28 Februarij, 1793.

Is geleezen eene Missive van den Heer Ordinair Gedeputeerden VAN CITTERS, den 25 dezer, aan den Raadpensionaris geschreven, houdende verscheiden advertentien, en onder anderen, dat de Heer Raadpensionaris van Holland hem Gedeputeerden instantig verzocht had eerstgemelden Minister te willen informeeren van de uitersten aangeleegenheid die 'er is, dat 'er ten minsten twee gewapende Vaartuigen worden geplaatst, zo spoedig doenlijk, aan het begin van het *Zype*, om den vijand te beletten eenige invasie in *Duijveland* of *Philipsland* te tenteeren, hetgeen niet onmogelijk zoude kunnen zijn; dat zommige denken, dat de vijand eene landing op het Eiland van *Dort* in den zin zoude hebben:

(*Post alia.*)

Waarop gedelibereerd, en de voorsz. Missive van den Heer Ordinair Gedeputeerden VAN CITTERS, met haare Bijlaagen, aangenomen zijnde voor notificatie, is wijders, met betrekkinge tot het stationeeren van gewapende Vaartuigen aan het begin van het *Zype*, tegen eenige invasie, bij de voorsz. Missive gemeld, goedgevonden dit poinct te recommandeeren aan de zorg en attentie van de Heeren Gecommitteerde Raaden, en deswege met de commandeerende Officieren te Lande en te Water zodaanige arrangementen en voorzieningen te doen, als ten meeste defensie aldaar nuttig en nodig zal worden geoordeeld.

Misfive van de Heeren Staaten van Zeeland aan zijne Doorluchtige Hoogheid, den Heer Prins van Oranje en Nasfau, geschreven te Middelburg, den 28 Februarij, 1793.

DOORLUCHTIG, HOOGGEBOREN VORST EN HEER!

Wij hebben wel ontfangen Uwe Doorluchtige Hoogheids Misfive van den 22 Februarij, waarbij kennis kregen, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid goedgevonden had tot een renfort van Troupes voor de Provintie van Zeeland te destineeren het eerfte Batailon van het Regiment van den Lieutenant Generaal VAN MÖNSTER, de Staf en zes Compagnien van het tweede Bataillon van het Regiment van den Generaal Major DE BONS, de zes Compagnien Musquettiers van het eerfte Bataillon van het laatstgemelde Regiment, alsmede de Compagnie Artilleristen van den Capitein MOOSER, alle welke Troupes guarnifoen hebben gehouden in *Staats-Vlaanderen*. Wij zijn ten vollen overreed, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid met ons in dat begrip ftaat, dat dit renfort in deze tijdsomftandigheden allernoodzaaklijkst s, en dat zelfs, niettegenftaande deze verfterking, de defenfie nog onvolledig is, om de Provintie tegen eenen vijandelijken aanval te dekken.

Wij bedanken Uwe Doorluchtige Hoogheid voor deze nieuwe blijk van zijne zorg, en merken

ken het aan als een bewijs, dat bij uwe Doorluchtige Hoogheid reſideert het verlangen, om ten allen tijde, zo veel mogelijk, aan onze verzoeken te voldoen, en houden ons verzekerd, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid niet ophoud alles aan te wenden, het geen de Provintie van Zeeland van nut kan zijn, terwijl zo veele voorige blijken van Uwe Doorluchtige Hoogheids ijver voor de belangens van de Republiek in het gemeen, en voor die van onze Provintie en derzelver goede Ingezetenen in het bijzonder, bij ons met genoegen herinnerd, en met dankbaarheid erkend worden.

Wij begrijpen met Uwe Doorluchtige Hoogheid, dat het belang van de gantſche Republiek daarin gelegen is, dat de Frontieren behoorlijk bezet zijn, en vreezen met reden voor de gevolgen die 'er ontſtaan zullen, doordien veele derzelven daarvan ten grootſten deele ontbloot zijn. Wij moeten toeſtemmen, dat de Troupes van den Staat op de meest geëxponeerde plaatſen geëmploijeerd moeten worden; maar het is in dat geval, daar wij ons in bevinden, en daarom hoopen wij niet, dat het Uwe Doorluchtige Hoogheids voorneemen zoude zijn, om dit renfort wederom te verminderen, en een groot gedeelte van hetzelve, na een kort verblijf binnen onze Provintie, daar weder uit te trekken, om elders te verplaatzen; of zo dit waarlijk Uwe Doorluchtige Hoogheids intentie geweest ware, gelieve Hoogstdezelve, om het dringend gevaar, waarin wij ons bevinden,

daarvan als nu af te zien, en verzoeken, dat ingevalle 'er voor het een of ander Frontier noch verſterking vereiſcht werd, hetzelve alsdan uit andere Plaatſen buiten deze Provintie moge getrokken worden.

Wij behoeven Uwe Doorluchtige Hoogheid niet te herinneren, wat ons gevoelen is geweest ten opzichte van de ontruiming van *Staats-Vlaanderen*, en wat wij bij onze Miſſive van den 14 Februarij laatstleden, omtrent de Troupes aldaar in guarniſoen, hebben voorgedraagen, en offchoon wij door het gemis van dien Voormuur, nu zelve zeer zijn geëxponeerd geworden, hebben wij de ſchikkingen, waarbij Uwe Doorluchtige Hoogheid een gedeelte dier Troupes buiten onze Provintie plaatſen zoude, geëpprobeerd, om dat die plaatſen, werwaards dezelve gedestineerd zijn, het renfort zeer nodig hebben; doch wij moeten Uwe Doorluchtige Hoogheid daarbij onder de aandacht brengen, dat indien de verſterking van noch geene drie Bataillons, door het verplaatſen van een geheel Regiment, verminderd wierd, dezelve op bijna niets zoude uitloopen, en onze Provintie, door de evacuatie van *Vlaanderen*, in een veel zwakker ſtaat dan te vooren ſtellen: de omſtandigheden ſchijnen ook zodanig te veranderen en te verergeren, dat wij, in plaats dat onze defenſie kan worden verzwakt, kragtdaadige hulp en bijſtand nodig hebben; het inneemen van de Blaauwe Sluis aan Prinſenland, en het mislukken der inundatien aldaar, ſtelt het Eiland van

Tho-

Tholen aan eenen vijandelijken inval bloot; de Vesting van *Bergen* kan dat Eiland niet meer, zo als anders, dekken; en welke de gevolgen zouden zijn voor onze geheele Provintie, indien hetzelve Eiland word ingenomen, penetreert Uwe Doorluchtige Hoogheids doorziend oog maar al te wel; wij loopen buiten dien gevaar, om van de Provintie van Holland, en van de geheele Republiek te worden afgesneden, en zonder het beraamen van peremptoire middelen kunnen wij, al was het daardoor alleen, de grootste onheilen zien geboren worden.

Het zal Uwe Doorluchtige Hoogheid dus geenzints verwonderen, dat wij op het sterkste en met allen aandrang insteeren; dat de militie binnen deze Provintie, in de omstandigheden waarin wij thans verseeren, niet moge worden verminderd; en te gelijk, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid het daarheenen gelieve te dirigeeren, dat de zwakke staat van onze defensie moge worden verbeterd door zulke middelen, waarop wij en onze Ingezetenen ons met meer gerustheid, dan op de geene welke wij nog hebben, konden verlaaten, en met de voorhanden zijnde magt te zamen gevoegd, hoope gegeeven, dat de behoudenis van onze Provintie nog niet geheel en al moge afgesneden zijn. Hiertoe zoude veel kunnen toebrengen, indien wij ons vleien mogten, zo wel als andere Provintien, eenig buitenlandsch secours te zullen verkrijgen, en hiertoe verzoeken wij, dat Uwe Doorluchtige Hoogheid, door zijn veel vermogend crediet, de

meest gepaste demarches, ten beste van onze Provintie, wel zult gelieven aan te wenden.

Wij zijn volvaardig bereid, om benevens Uwe Doorluchtige Hoogheid alles te blijven toebrengen hetgeen tot redding van het dierbaar Vaderland, in dit duister tijdstip, onder den Goddelijken Zegen, dienstbaar is; en hiermede, enz.

De Staaten van Zeeland.

Etc.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 28 Februarij, 1793.

Is geleezen eene Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, den 25 dezer aan den Raadpenſionaris geſchreven, houdende advertentie enz. en hebbende tot Bijlaage eene Misſive van den Heer Envoyé VAN NAGEL, te *Londen*, den 22 dezer aan den Heer Griffier FAGEL geſchreven, en communiceerende daarbij de goede diſpoſitie van Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit, om in de netelige omſtandigheden waarin de Republiek zich, door een' aanval van de Franſchen, zoude kunnen bevinden, haar met een Corps Guardes Volontairen bij te ſpringen. — Voorts eene Misſive door Lord AUCKLAND, den 25 jongſtleden, aan denzelven Griffier geadreſeerd, en hem bij dezelve verzoekende om hun Hoog Mog. te informeeren van de ordres, door hooggemelde Zijne Majeſteit gegeeven, tot het inſchepen van drie Bataillons Guardes voornoemd, uitmaakende eene Brigade van meer dan 2000 Man, welke onverwijld in de Provintie van Holland zouden arriveeren; mitsgaders van de maatregulen, genomen om den aanmarsch der Hanoverſche Troupes, welke Zijne Majeſteit tot adſiſtentie van de Republiek deed avanceeren, en welke door den Hertog van York ſtaan gecommandeerd te worden, te verhaasten; en de bij hun Hoog Mog. daarop aanſtonds genomene Reſolutie, houdende verzoek aan Zijne Hoogheid, den Heer Prins van Oran-

ge, om wegens de komst van de voorſz. Troupes de nodige meſures in het werk te ſtellen; en wijders tendeerende om Zijne Majeſteit te bedanken voor het zenden van die hulptroupen. — En het rapport, den 26 dezer ter Generaliteit gedaan, van eene conferentie, in welke Zijne Hoogheid hadt gecommuniceerd een Extract uit eene Miſive van den bovengemelden Heer VAN NAGEL, van den 14 te vooren, aan Zijne Hoogheid geadreſeerd, en medebrengende, dat het Groot-Brittannisch Miniſterie niet ongaarne zoude zien, dat de requiſitie tot ſecours van wegen de Republiek geſchiede op den voet van het 7 Artijkel van het definitief Tractaat van Alliantie, ten jaare 1788, tuſſchen het Rijk van Groot-Brittannien en dezen Staat geſloten; — en de ten zelven dage bij hun Hoog Mog. daarop genomene Reſolutie, tendeerende om, in aanmerkinge van de reeds geſtelde ordres tot de overkomst der voorſz. Guardes en Hanoverſche Troupes, tot adſiſtentie van de Republiek, Zijne Majeſteit oprechtelijk te bedanken, wegens dat de begeerte van hun Hoog Mog., met opzicht tot het verleenen van het ſecours, heeft geprævenieerd: dat Hoogstdezelven dit ſecours, ingevolge de ſtipulatien van het voornoemd Tractaat, reeds eenigen tijd geleden, zouden hebben gevraagd, indien zij niet begrepen hadden, dat de Oorlog door Frankrijk aan beide de Staaten verklaard was, en die Oorlog dus voor beiden eene *cauſe commune* geworden was; dat hun Hoog Mog. derhalven alle verplichting hebben aan Hooggemelde Zijne Majeſteit, dat Hoogstdezelve, conſidereerende

dat

dat de Republiek het meest geëxponeerd, en het actueel gevaar voor haar het presſantſte was, uit dien hoofde, de Republiek wel heeft gelieven te gemoet te komen door het zenden van eene zo ſpoedige hulpe; waardoor hun Hoog Mog. vertrouwen, dat zij in ſtaat zullen worden geſteld om, ingevolge de ſtipulatie van het 7 Artijkel van het meergenoemd Tractaat, niet te ontwapenen, en aan geene propoſitien van Vrede of Treve het oor te leenen, als met gemeene bewilliginge, nadien hun Hoog Mog. met Hoogstgedachte Zijne Majeſteit gelijkelijk geïmpliqueerd zijn in eenen Oorlog met eenen gemeenen Vijand; van welke Reſolutie de Heeren Gedeputeerden van de reſpective Steden Copie hebben verzocht, om in den haaren breeder te worden gecommuniceerd: Waarop gedelibereerd zijnde, is de voorſz. Miſive met haare Bijlaagen aangenomen voor notificatie.

Pro-

Propoſitie van zijne Doorluchtige Hoogheid den Heer Prins Erfſtadhouder, ter Vergadering van hun Hoog Mog. gedaan, relatief de tegenwoordige tijdsomſtandigheden, op den 28 Februarij, 1793.

HOOG MOGENDE HEEREN!

Het gewigtig aandeel in de publicque Adminiſtratie, 't welk mij in mijne onderſcheidene Politicque en Militaire betrekkingen door uwe Hoog Mog. en de Heeren Staaten der reſpective Provintien is toevertrouwd, verbiedt mij het ſtilzwijgen te bewaaren in de omſtandigheden, waarin de gemeene zaak des Vaderlands zich bevind.

Uwe Hoog Mog. hebben zekerlijk recht gedaan aan mijne gevoelens en gedraagingen, wanneer zij dezelve, zo in eene Misſive aan de Staaten der Provintien, als in de Declaratie op het Manifest van den Generaal DUMOURIER, tegen den laster en leugentaal der vijanden hebben gevindiceerd; maar ik ben ſchuldig aan uwe Hoog Mog., aan de Staaten der Provincien, aan de Nederlandſche Natie, voor dewelke mijne Voorouders hun bloed geſtort hebben; ik ben ſchuldig aan de getrouwe Geallieerden van den Staat, die in dit criticque oogenblik tot hulp zijn toegeſchoten, om met ons voor de Republiek te ſtrijden; ik ben ſchuldig aan geheel Europa, welk het oog op dezen onrechtvaardigen aanval geſlaagen heeft; en ik ben het niet te minder ſchul-

ſchuldig aan mijzelven, om niet alleen open te leggen mijne bedoelingen, maar ook de gronden van mijn vertrouwen.

De Staat is geättaqueerd op de onrechtvaardigſte wijze: de Generaliteits-Landen zijn geinvadeerd: op het onverwagtſte hebben de wapenen der vijanden een' voortgang gehad, die zich tot binnen de ſtemmende Provintien zoude kunnen uitſtrekken, en waarvan de gevolgen onberekenbaar zouden zijn.

Deze zijn, Hoog Mog. Heeren, de gevaaren, die ons reeds drukken, of nog boven het hoofd hangen. Ik wil dezelve geenzints ontveinzen. Ik wil zelfs mij niet vleijen, dat de reeds geledene verliezen de laatſte zullen zijn. Het is niet ongewoon, dat deze Republiek in het begin van eenen Oorlog zwaare ſchokken ondergaat, maar onder deze rampen beurt zij het hoofd op, even als of de verliezen haaren ijver opwekken, haaren moed ondersteunen, en haare kragt verdubbelen moesten.

Zo weinig als men het gevaar mag ontveinzen, zo weinig moeten ook de voordeelen en hulpmiddelen van den Staat miskend worden: De geheele geſteldheid van het Land, doorſneden met Rivieren, Canaalen en Meeren, leevert avantages, die eenen vijand het terrain kunnen betwisten, zelfs al waren zijne ſuccesſen nog grooter: de trouw en vaderlandsliefde der Ingezetenen is geen minder ſterkte van een' Burgerſtaat: de Troupes van de Republiek zijn vol moed,

moed, en branden om hunne krachten, ter verdediging van Haardsteeden en Altaaren, te beproeven: de Zeehelden zijn nog van denzelven geest bezield, die de Nederlanders altoos met zo veel eer heeft doen uitmunten op de Zee, hun eigen element, daar zij zo dikwils den overmoed van eenen vijand hebben gesnuikt; eindelijk mag ik vertrouwen, dat niet alleen de Gealliëerden van den Staat, maar alle machtige Mogendheden, die met de Republiek een gemeen belang en eenen gemeenen vijand hebben, hunne krachten met ons vereenigen zullen, om het geweld en onrecht van de Grenzen van deze Republiek te weeren; maar allermeest, Hoog Mog. Heeren, stelle ik mijn vertrouwen op den Almachtigen Bestuurder der Waereld, die Nederland uit kleine beginzelen heeft groot gemaakt, als door geduurige Wonderwerken bewaard, en den arm van mijne dappere Voorzaaten gesterkt heeft: die God is de Eeuwigleevende: zijne Almacht, zijne Wijsheid, zijne Goedheid is dezelve, en Hij wil nog zijn de hulp der geenen, die op hem vertrouwen.

Op deze gronden steunende, verklaare ik voor het oog van de gantsche waereld, dat ik, vel verre van den moed te laaten zinken, tot mijn laatste oogenblik voor de Defensie van den Staat zal blijven waaken. Dat, gelijk reeds een gedeelte van mijn Goed en Domeinen door den vijand geoccupeerd is, ik het overige nog veil hebbe, voor den dienst van den Staat, zo wel als mijn bloed en leeven. In deze gevoelens ben ik opgevoed; zij waren de kenmerken van mij-

mijne Voorouders, en derzelver Doorluchtige voorbeelden hebben de Princes, mijne waarde Gemalinne, en ik aan onze Kinderen ingeprent, en zij blaaken reeds van denzelven ijver, om dat loflijk voetspoor te betreeden.

Laat de Natie zich opmaaken, laat dezelve zich met mij vereenigen tegen een' vijand, die haare Vrijheid, Onafhangkelijkheid en Bezittingen belaagt; zij zal mij altoos, hoope ik, aantreffen in de loopbaan van eer en van liefde voor het Vaderland; en, daar ik geen andere grootheid kenne of zoeke, dan die van het Vaderland, zal ik mij gelukkig achten, indien de Hemel mijne poogingen daartoe dienstbaar gelieft te maaken en te zegenen.

's Gravenhage,
den 28 Februarij, 1793.

(*Was get.*)
W. Pr. van Orange.

Extract uit het Register der Reſolutien van de Hoog Mog. Heeren Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, Jovis *den* 28 *Februarij*, 1793.

Zijne Hoogheid de Heer Prins van Orange en Nasſau ter Vergaderinge gecompareerd zijnde, heeft mondeling gedaan, en vervolgens ſchriftelijk overgegeeven de Propoſitie hierna volgende geinſereerd:

Fiat inſertio.

Waarop gedelibereerd zijnde, hebben haar Hoog Mog. bij monde van den Heere VAN CITTERS, ter Vergadering Præſideerende, aan Hoogstgedagte zijne Hoogheid betuigd derzelver ongemeene aandoening over de cordaate en edelmoedige Sentimenten in de voorſz. Propoſitie, op eene zoo treffende wijze gemanifesteerd, met bijvoeging, dat zij niet minder bereid zijn, om in dit hachelijke tijdſtip hunne uiterſte poogingen met die van zijne Hoogheid te vereenigen, tot behoud en redding van het Vaderland, en dat Haar Hoog Mog. in overweeging neemende de gronden van vertrouwen, in de meergemelde Propoſitie zoo kragtig ter needergeſteld, zig durven vleijen, dat de aangewende middelen van defenſie, onder den Goddelijken Zegen met een gewenschten uitſlag bekroond zullen worden.

Er is wijders goedgevonden en verſtaan, de voorſz. Propoſitie ten ſpoedigſte te laaten drukken en eenige Exemplaaren daarvan aan de Heeren Staaten van de reſpective Provintien toetezenden.

Ex-

O

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 1 Maart, 1793.

Op het geproponeerde ter Vergadering, is met eenparigheid van alle de Leden goedgevonden en verſtaan, dat in deze Provintie aan Zijne Hoogheid, als Capitein Generaal, zal worden gelaaten de vrije diſpoſitie over de Troupes van den Staat in dezelve liggende, om die te gebruiken tot dienst en defenſie van den Lande, zonder dat dezelve Troupes verpligt zullen zijn op het ontfangen Patent, attaches of permisſie om in of uit te trekken, van wie het ook zij, te vraagen, gedurende den tegenwoordigen Oorlog, en blijvende de intrekkende Troupes altoos gehouden den gewoonen Eed te doen aan de Staaten der Provintien, en in de ſtemmende Steden, aan de reſpective Regeeringen: wordende ordinaris Gedeputeerden geauthoriſeerd om hiervan opening te geeven ter Generaliteit, en te inſteeren, dat door de Bondgenooten eene ſoortgelijke Reſolutie ten ſpoedigſten werde genomen zonder reſumtie.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 1 Maart, 1793.

Ontfangen eene Misſive van den Preſident en Raaden van den Hove, geſchreven in den *Hage* op heden, houdende, dat door den Procureur Generaal aan hun gecommuniceerd zijnde zeker Stuk aan hem geädreſſeerd, en ondertekend met den naam van P. C. HAGEN, het geen door een Expreſſe uit de Stad *Breda* dezen ogtend herwaards was gebragt, zij hetzelve gevonden hadden van dien aart, dat eed en plicht hun verboden, deszelfs inhoud eenige influentie op hunne deliberatien te doen hebben; nogthans gemeend hebbende dat Stuk copielijk nevens hunne Misſive aan hun Ed. Groot Mog. te moeten toezenden, als begrijpende, dat Stukken van ſoortgelijken inhoud niet behoorden aan hun Ed. Groot Mog. onbekend te blijven.

En heeft de Raadpenſionaris daar benevens gecommuniceerd een' brief, dien hij van den Generaal DUMOURIER ontfangen had, zijnde mede van ſoortgelijken inhoud.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan, hetgeen voorſchreven is aan te neemen voor notificatie.

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 2 Maart, 1793.

Op het voorgeſtelde ter Vergadering is na voorgaande deliberatie goedgevonden en verſtaan, dat door de Heeren hun Ed. Groot Mog. Gedeputeerden ter Generaliteit zal worden voorgedraagen, dat de vier, door of van wegens den Generaal DUMOURIER, thans te *Breda* gedetineerde perſoonen, zijnde de Burgemeester TARRÉ en Schepen REIGERSMAN, mitsgaders de Scheepenen PELS en KNIBBE, en derzelver familien, te dier zaake door hun Hoog Mogende werden gedecommageerd en ſchadeloos geſteld.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Friesland, van 4 Maart, 1793.

Op de gecommuniceerde Miſſive door den Generaal DUMOURIER uit *Breda*, den 3 dezer, aan den Raadpenſionaris geſchreven, is na voorgaande deliberatie goedgevonden en verſtaan, den Raadpenſionaris bij deze te authoriſeeren, om, als hij wederom brieven van den gemelden Generaal ontfangt, dezelven aan hem ongeöpend terug te zenden; en dat zo veel mogelijk orders zullen worden geſteld, dat de Bodens, zulke brieven overbrengende, op de grenzen, en waar die zullen te vinden zijn, werden geärreſteerd.

RAPPORT

EN

PROJECT VAN DECREET,

Over het gedrag te houden door, en de orders te geven aan de Franſche Generaals, belast met de expeditie tegen Holland; voorgedraagen (aan de Nationale Conventie) in de Zitting van 2 Maart, 1793. het tweede jaar der Franſche Republiek, door CAMBON, *Afgevaardigde van 't Departement de l'Herault.*

BURGERS!

Ik kome in naam van Ulieder Comité van Algemeene Verdediging Ul. een ontwerp van Decreet voorſtellen, om het gedrag te regelen, dat zal dienen gehouden door, en de macht, die verleend zal moeten worden aan de Franſche Generaals, belast met de expeditie tegen Holland.

Bij Ul. Decreet van 15 en 17 December l. l. hebt Gijl. reeds daargeſteld het plan van Conduite, 't welk gij u voorſtelde te volgen in de landen, waar de vervolging van de vijanden der Vrijheid de legers der Republiek zoude heenleiden, en Gijl. zult geen der middelen verzuimen, die in uwe macht zijn, om hetzelve te doen zegepraalen over de ondernemingen dier gekroonde zamenzweering, welke zich gewapend heeft tegen de vrijheid der Volken.

Gij

Gij zijt gedwongen geworden om den oorlog te verklaaren aan den Stadhouder en zijne medeſtanders; en om de macht van dezen geweldenaar te ſnuiken, zijt gij genoodzaakt de wapenen der Republiek over te brengen op het Bataafſche grondgebied. Het is niet zonder ſmert, dat gij u in de ongelukkige noodzakelijkheid bevindt van den ſtrijd te voeren tegen het Bataafſche Volk, bekend door zijne liefde voor de vrijheid; en zekere eigendommen der vrienden van uwe Staatsomwenteling te verwoesten; maar dit is een onvermijdelijk gevolg van den Oorlog; en het Bataafſche Volk zal met moed dit kortſtondig onheil verdragen, en zal zich daarvoor rijkelijk ſchadeloos geſteld vinden door de herſtelling zijner onafhangkelijkheid.

De principes, welke Gijl. als heilig verklaard hebt bij uw Decreet van 15 December l. l. maken den grond uit van het ontwerp van Decreet dat ik gelast ben Ul. voortedraagen. De Franſche Generaals, op het Bataafsch grondgebied binnen trekkende, zullen daar, in den naam der Franſche Republiek, het revolutionair gezag uitoeffenen. Gijl. zult volharden in dezen heilzamen maatregel, die de landen, welken wij vrij willen maken, moet behoeden tegen de regeeringloosheid en wanorder. Gij zult 'er u tegen verzetten, dat eenig individu, of eenige verzameling van individus, zich, zelfs voor een oogenblik, meester maken van eenig gezag, niet uit den boezem des Volks zelf voortvloeijende, ten einde voor te komen, dat intriguanten deszelfs oppermachtigen wil aan banden leggen, en zichzelven in

de plaats van den Stadhouder en de aan hem gedevoueerde regeringen zoeken te zetten; Gij, zijt overtuigd, dat het alleen eene groote Natie, eene vrije Natie, die alle menſchen wil vrij maken, kan zijn, die zonder gevaar dat alles herſcheppend gezag kunne uitoeffenen, en de bewegingen beſtieren, waaraan de Volken hunne vrijheid zullen te danken hebben.

Te vergeefsch heeft de Ariſtocratie, door deze principes verontrust, getracht onze bedoelingen te belasteren, door te verſpreiden, dat wij ons meester wilden maken van des Volks oppermacht; alle haare pogingen zijn vruchteloos geweest, en Belgie heeft reeds de zuiverheid dier principes erkend. Het Volk heeft daar gezien, dat wij ons beijverden om aan hetzelve de uitoeffening van alle zijne rechten weder te geven, door het terſtond op te roepen in grondvergaderingen, om zijne beſtuurders en rechters te kiezen, en zijne vrije ſtem uit te brengen over den form van regering, welken het met zijn belang en met zijn geluk geloofde overeenkomſtig te zijn.

Het is aan de zuiverheid van deze principes, dat wij te danken hebben dien eenſtemmigen wensch ter vereeniging met ons, reeds openlijk aangekondigd door verſcheidene Volken, op wier grondgebied de Franſche legers getrokken zijn; het is met deze zelfde principes dat alle de Volken, hunne belangen herkennende, de tronen zullen omverwerpen, en ſlechts één huisgezin zullen willen uitmaken; het is met deze zelfde principes, dat wij eens tot wezenlijk be-

beſtaan gebracht zullen zien het ſijstema van den Abt de SAINT-PIERRE, den algemeenen vrede, en dat, wanneer wij de wapenen zullen nederleggen, het de laatſte reis zal zijn, dat 'er in Europa bloed geſtroomd zal hebben.

De Generaals, het revolutionair gezag in het Bataafſche Land uitoeffenende, zullen openlijk uitroepen de Oppermacht des Volks, de vernietiging van alle misbruiken; zij zullen den Stadhouder en alle deszelfs aanhangers vervolgen, en vernietigen al wat aan het oud Gouvernement vast is. Evenwel, indien Gijl. naar den letter volgdet de maatregelen, die voorgeſchreven zijn bij het Decreet van 15 December, zou daaruit, in het Bataafſche Land, eene desorganiſatie kunnen voortvloeijen, die dodelijk zijn zou voor het Volk, 't welk Gijl. gelukkig wenscht te maken.

Uwl. Comité heeft derhalven moeten onderzoeken, welke de geneigdheden waren der gemoederen des Bataafſchen Volks, en welke de etablisſementen, die zonder het grootſte gevaar niet kunnen vernietigd worden.

Laten wij 'er niet aan twijffelen, Burgers! de Bataven zijn bezield met het verlangen om de vrijheid en gelijkheid in hun midden te vestigen; zij hebben ons daarvan reeds bewijzen gegeeven. Nauwelijks was de vesting van *Breda* in de macht der Franſche Armeën, of de Hollandſche Patriotten uit de nabij gelegene plaatſen hebben zich beijverd om den Franſche Soldaten

ter hulpe te komen. Het zal mij genoeg zijn Ul. eenen uit *Antwerpen* geſchrevenen brief voor te lezen. Gijl. zult daarin zien trekken van Vaderlandsliefde en belangloosheid; en de Ariſtocratie zal woedend zijn daarin te zien de pogingen van alle de Volkeren, om de bevestiging van onze principes te erlangen.

„ In de Stad *Antwerpen*, en in een groot ge-
„ deelte van Belgien, toonden de Adel en de
„ Priesters zich zeer weinig geneigd om den
„ Franſchen Soldaat te herbergen, zelfs niet
„ een' eenigen voor ieder huis. In het Bataaf-
„ ſche Land integendeel, en voornaamlijk in
„ den *Ouden Bosch*, in de *Kruisſtraat*, te
„ *Steenbergen*, en in andere plaatſen, nodigen
„ de landlieden hen bij vijftig te gelijk in hun-
„ ne woningen. De boom der vrijheid, overal
„ met geestdrift geplant, wordt beſproeid met
„ de tranen der levendigſte erkentenisſe; de land-
„ lieden in 't algemeen, zo dezulken die ge-
„ goed zijn, als zij die zich in min gegoede
„ omſtandigheden bevinden, zamelen alles bij
„ een wat zij kunnen, zo van vleesch, en
„ voortbrengzelen des lands, als van geld, en
„ bieden het den Franſche krijgslieden aan,
„ die, over deze edelmoedigheid verbaasd, zel-
„ ve zwaarigheid maken om het aan te nemen."

Bij zulk eene geestgeneigdheid, zoudt Gijl. misdadig zijn, indien gij, in de uitoeffening van het revolutionnair gezag, 't zij middelijk, 't zij onmiddelijk, eenigen inbreuk maaktet op het beſtaan en op het geluk van dit Volk, 't welk

welk onze principes waardig is. Wij hebben derhalven onderzocht, welke etablisſementen het dienſtig ware te behouden: en wij hebben 'er ons op toegelegd om de plaatſelijke omſtandigheden van Holland te leeren kennen, ten einde aan Ul. Decreet van den 15 die wijzigingen te geven, welken dezelven mogen vereiſchen.

Het Bataafſche Volk ſchuddede, op het einde der zestiende eeuwe, de ketens der dwingelandije af. In deze gedenkwaardige ſtaatsomwenteling heeft hetzelve ons een voorbeeld geleverd, 't welk wij hebben nagevolgd: het maakte zich meester van de geestelijke goederen, van dat beloofde land, dat aan onze omwenteling zo nuttig geweest is; het dacht, even als wij, dat onder de regering der vrijheid, alle de publieke amptenaaren behoorden betaald te worden met vaste bezoldigingen. In gevolge daarvan hebben, genoegzaam door het geheele land, de Dienaars der altaren niet meer eenig genot van eenig territoriaal fonds; en de Stadhouder, die bevelhebber der Hollandſche krijgsmacht, die zich van het gezag des Volks heeft meester gemaakt, ontvangt jaarlijks het bedrag van eene civile lijst, waarvan hij zich bediend heeft om ketens te ſmeden voor de Volken, die hem de verdediging hunner vrijheid hadden toevertrouwd.

Indien derhalven het Bataafſche Volk genoegzaam geene territoriaale Nationaale goederen bezit, welke oogenblikkelijk te gemoete kunnen komen aan de onkosten, welken naar zich ſleept eene omwenteling, en de uitgeputheid der Schat-

kist, noodzakelijk gevolg van den ſtilſtand in den opbreng van alle ſchattingen; zal men niet nodig hebben zich bezig te houden met derzelver verkoop, noch met de civile organiſatie van den bezoldigden Godsdienst; en Gijl. zijt genoodzaakt de plaatshebbende belastingen in ſtand te houden, en den richtigen ontvangst derzelven te bevorderen.

Het belang evenwel van de behoeftige claſſe des Volks vordert onderſteuning; Gijl. wilt dezelve terſtond genot doen hebben van de weldaden der omwenteling: uw Comité heeft gemeend, dat, terwijl Gijl. aan het Volk eene bezuiniging in de publieke uitgaven bezorgdet door de vernietiging der civile lijst, en van alle de door het despotisme ingevoerde posten, Gijl. dezelve moestet doen ſtrekken ten onmiddelijken voordeele der minst begoedigde Burgeren.

Uwl. Comité heeft, door de inlichtingen welke het zich heeft doen geven, niet zonder ſmert vernomen, dat 'er in Holland nog een onredelijke impost beſtond op het brood en het bier, voorwerpen van eerſte nooddruft voor de brave *Sans-Culottes*; het heeft gemeend, dat het hoogst nodig was de affchaffing dezer beide belastingen aftekondigen, omdat vrije lieden gelukkig zijn, wanneer zij brood en ijzer hebben. Gijl. zult verders de onrechtvaardigheden van het vorig Gouvernement vergoeden, en daardoor zult gij aan de Bataaffche *Sans-Culottes* de middelen verſchaffen om de *Carmagnole* rondom den vrijheidsboom te danſen.

Het

Het Bataafſche Land vrij geweest zijnde, beſtaan 'er in hetzelve nog etablisſementen, die, terwijl zij de bedelarij weeren, ten troost der menſchelijkheid verſtrekken; het Franſche Volk, verre van daarop eenigen inbreuk te doen, zal daarvan die principes aannemen, die met deszelfs nieuw Staatsbeſtuur beſtaanbaar zijn.

Holland heeft geen ander territoir dan het geen de nijverheid uit de golven heeft doen te voorſchijn komen. Gijl. zult de bewoners van dit Land gerustſtellen door het in ſtand houden van die etablisſementen, welke zorgen voor het onderhoud der dijken, ſluiſen en kanalen, zonder welken dit Land door de golven der Zee zoude ingezwolgen worden.

De rijkdom des Hollandſchen Volks beſtaat voornaamlijk in deszelfs nijverheid en Koophandel. Het revolutionnair gezag zal eerbiedigen alle die etablisſementen, welke waken voor het onderhoud der havens en vuurbaken; die der banken, en andere etablisſementen, die onmisbaar zijn voor deszelfs welvaart; en Gijl. zult de ſtelligſte orders aan uwe Generaals geven, ten einde het onderpand van den rijkdom des Staats, 't welk zich in de bewaarplaatſen bevindt, niet gealtereerd worde.

Gijl. zult insgelijks zorgen voor het lot van die Patriotten, die hunne bezittingen zullen verloren hebben, 't zij door de verwoestingen die van eenen oorlog onafſcheidelijk zijn, 't zij door het verlies hunner ſchepen, welke wij, of

in

in Zee, of in onze havens genomen hebben; Gijl. zult hun aankondigen, dat gij, de clasſe der Patriotten altijd onderſcheidende, en haar afzonderende van de zaak der dwingelandije, hen ſchadeloos zult ſtellen van de verliezen, welke zij voor de verdediging van 's Volks oppermachtigheid zullen mogen geleden hebben. Wij zullen alleenlijk eenige voorzorgen te nemen hebben, ten einde geene huichelaars, zich achter het masker van vaderlandsliefde verbergende, mede deel hebben aan de ſchadevergoedingen die Gijl. zult beloven. De verplichting dus om rondborstig uit te komen, en der revolutie mede ten dienſte te ſtaan, 't zij met hunne middelen, 't zij met hunne perſonen, zal de eerſte en noodzakelijke voorwaarde zijn om deel te hebben aan Ul. edelmoedigheid.

Na u bezig gehouden te hebben met het geluk des Bataafſchen Volks, zult Gijl. waken voor het belang van uwe Committenten. Het Bataafſche Volk bijna geene Nationaale territoriale goederen hebbende om ons aan te bieden, om te dienen tot een onderpand voor de kosten des oorlogs, zult Gijl. omzien naar de middelen om te voorzien in de voeding, het onderhoud en de betaling der Franſche Troepen, zonder toevlucht te nemen tot onze Aſſignaten.

Holland heeft aanzienlijke Staatsinkomſten; het heeft crediet, dat den Despoten dikwijls van grooten dienst geweest is; het komt 'er dus op aan om de fondſen, geſchikt ter bezoldiging der troupen van het Despotismus, te doen

doen ſtrekken tot een edeler gebruik, en dezelve te bepalen tot het onderhoud der troupen, welke de Republiek op den Bataafſchen bodem gebruiken zal. Indien deze middelen niet toereikende waren, zou het Proviſioneel Beſtuur, dat door het Bataafſche Volk zal verkoren worden, hulpmiddelen kunnen vinden in Patriottiſche contributien, of in het openen van geldleeningen, voor welke wij de guarantie der Franſche Republiek zullen aanbieden.

Indien deze maatregels het gewenscht gevolg hebben, dat wij 'er van verwachten; indien de Hollandſche Kooplieden en Capitalisten, hun waar belang raadplegende, zich beijveren om ons ter hulpe te komen; dan zal onze revolutionnaire munt nutteloos worden in het land der Batavieren; en de bekommeringen, welke de kwaadwilligheid heeft kunnen doen opvatten ten opzichte van de Franſche loijaliteit, zullen verdwijnen te gelijk met de laage huurlingen die dezelve gekoesterd hebben.

De proclamatie van het plan van ons gedrag in Holland, zal aldaar de gelukkigſte uitwerkzelen te wege brengen, welke wij recht hebben daarvan te verwachten; het Volk zal 'er zien, dat de Franſche Natie zich bezig houdt met deszelfs geluk; en dat dezelve, vreemd van allen geest van verovering, geen ander verlangen koestert dan het openlijk afkondigen van de verklaring der Rechten van den Mensch, welke van nu af alleen het tractaat van alliantie moet zijn tusſchen alle de Volkeren, en welke, hen allen

vrij

vrij en gelijk makende, zal doen verdwijnen die ſcheidmuren, welke de volken vanéén ſcheiden, en de nijverheid en den Koophandel belemmeren.

Om deze weldaden te verkrijgen, is het nodig, dat alle de Volken zich vereenigen tegen de pogingen van het Despotismus, dat alle burgers ſoldaten worden der Vrijheid en Gelijkheid. De krachten der landen, waarin onze troupen binnen getrokken zullen zijn, veréénigende, zullen wij onze bataillons vermeerderen; wij zullen ons twee of drie honderd duizend ſoldaten bezorgen, die, met de gewapende macht, welke wij thans hebben, de Despoten tot de onmogelijkheid zullen brengen van zich te verdedigen, door gebrek aan middelen en manſchappen.

Laten wij ons niet ontveinzen, Burgers! dat de oorlog, dien men ons gedwongen heeft te voeren, een ſtrijd ter dood is tusſchen de vrijheid en dwingelandij: het is met de verklaring der rechten, dat wij onze krachten zullen vermeerderen; het is met het denkbeeld, dat wij den eerſten oorlog voeren der Volkeren tegen de Koningen.

Onze principes zullen onze vijanden doen beven; Engeland ziddert 'er reeds voor; het neemt zijne toevlucht tot de geweldige middelen, van welke het despotismus gewoon is zich te bedienen; de zaamgezworene Koningen hebben ons aangevallen; zij hebben onze grenzen omſingeld, en willen ons vergruizen; wel nu! wij zullen ons tegen allen verdedigen, of wij zullen ver-

vergaan: wat zeg ik? de vrije Volken kunnen nooit vergaan.

Ziet hier het ontwerp van Decreet door Uwl. Comité van Algemeene Verdediging aangenomen; hetzelve is gevolgd door een ontwerp van Proclamatie, ontworpen door den Burger BARRÈRE, die gelast is hetzelve Ul. voortedragen.

Ontwerp van Decreet, dat aangenomen is in de Zitting der Nationale Conventie, van 7 Maart, 1793.

De Nationale Conventie gehoord hebbende het rapport van haar Comité van Algemeene Verdediging, getrouw aan de principes van de Oppermacht des Volks, welke haar niet toelaat eenige der inſtellingen te erkennen, die daarop inbreuk maken;

Overwegende, dat bij gebrek van volmachten uit het Volk zelf voortgevloeid, alle Staatsomwenteling eene proviſioneſe macht nodig heeft, die, in de plaats der geuſurpeerde machten tredende, de bewegingen ter herſchepping beſtiere, en de regeringloosheid en wanorde voorkome;

Overwegende, dat het Franſche Volk, 't welk in Europa de Rechten van den Mensch heeft durven proclameeren, alleen zich op eene krachtdadige wijze belasten kan met de oogenblikkelijke uitoeffening van dat revolutionnair gezag, in de Landen, waarheen de vervolging van de vijan-

vijanden der vrijheid en gelijkheid deszelfs legers gevoerd heeft;

Overwegende, dat de uitoeffening van dat gezach, tot aan het tijdſtip toe, waarop het Volk zijnen wil zal gemanifesteerd hebben, niet kan toevertrouwd worden, dan aan de Franſche Generaals, die, na de overheerſchers en derzelver medeplichtigen verjaagd te hebben, in ſtaat zijn om de vrienden der vrijheid en gelijkheid bijeen te verzamelen en te beſchermen;

Overwegende dat, de afſchaffing van alle belastingen in het Bataafſche Land de kaſſe van den Staat zonder eenig middel van onderſtand zoude laten, vermits 'er in dat Land genoegzaam geene Domaniale of Nationale vaste goederen zijn, die oogenblikkelijk kunnen voorzien in het onderhoud der publieke etablisſementen, die noodzakelijk zijn voor het beſtaan zelfs van het Bataafſche Volk;

Overwegende, dat de vernietiging van het Stadhouderſchap, en van alle de door het willekeurig gezag ingevoerde posten, eene aanzienlijke bezuiniging in de uitgaven van den Staat zal te wege brengen;

Overwegende, dat het de plicht der Repreſentanten des Franſchen Volks is, het voordeel uit deze bezuiniging voortſpruitende te doen ſtrekken ten meesten nutte van het behoeftigſte en werkzaamſte gedeelte des Bataafſchen Volks, door de afſchaffing van de meest drukkende belastingen;

Over-

Overwegende, dat de belastingen, die in Holland op het brood en bier geheven worden, immoreel zijn, en voornamelijk gedragen worden door dat zelfde minder gegoed gedeelte des Volks, 't welk voornamelijk en in de eerſte plaats verligting behoort te genieten;

Overwegende, dat deze belastingen op verſchillende wijze geheven worden in de onderſcheidene Provintien, en zelfs in de Steden, Burgten en Dorpen van dezelfde gewesten, en dat dus derzelver afſchaffing een natuurlijk gevolg is van het principe der gelijkheid;

Overwegende, dat het geregenereerde Franſche Volk zich in de eerſte plaats beijveren moet, om zo ſpoedig mogelijk te vergoeden de rampen, waarin het Despotismus, welk hetzelve in 1787 regeerde, de Bataafſche Burgers liet ſteken, die worſtelden tegen de intrigues van het Stadhouderſchap, van de Ariſtocratiſche regeringen, en van alle de aanhangers der dwingelandije;

Willende eindelijk reguleeren het gedrag der Franſche Generaals in de uitoeffening van het revolutionnair gezach in het Bataafſche Land; decreteert:

Art. 1.

De Franſche Generaals, bij het intrekken op den Bataafſchen bodem, zullen in naam des Franſchen Volks de Oppermacht des Volks openlijk uitroepen; zij zullen allen inwoonderen aan-

kondigen, dat zij ontslagen zijn van alle eden, en guarantie van hunne tegenwoordige Constitutie, in het bijzonder van den eed, welke hun in 1788 door de aan den Stadhouder gedevoueerde regeringen wierd afgedrongen; zij zullen aankondigen, dat die genen, die zullen voorwenden daaraan nog verbonden te zijn, als verklarende zich daardoor rechtstreeks tot aanhangers van de overheersching, en bijgevolge tot vijanden des Fransehen Volks, zullen behandeld worden met alle de strengheid van het recht des oorlogs.

2.

De Fransche Generaals zullen in het Bataafsche Land, provisioneel, in den naam des Fransehen Volks, het revolutionnair gezach uitoefenen, tot dat het Bataafsche Volk, in grondvergaderingen vereenigd, zal geörganiseerd hebben de provisionele regeringen en rentbanken, waarvan hierna gesproken wordt Art. 11.

3.

De Fransche Generaals zullen beletten, dat eenig individu, of vereeniging van individus, onder welke benaming het ook zoude mogen zijn, die hunne volmachten niet van het Volk zelf zullen ontvangen hebben, in het Bataafsche Land eenig revolutionnair, wetgevend of uitvoerend gezach uitoefene.

Als

4.

Als nietig, en nimmer plaats gehad hebbende, zullen beſchouwd worden, alle deliberatien, proclamatien, beſluiten en andere acten, die zouden kunnen genomen zijn, of nog kunnen genomen worden door eenige individus of vereeniging van individus, die gene volmachten van het Bataafſche Volk zullen ontvangen hebben.

5.

De Franſche Generaals zullen bij hunne intrede in alle de Steden van 't Bataafſche Land afkondigen, de onmiddelijke vernietiging van alle privilegien, van de leenregering, van alle reële of perſonele ſervituten, grondrechten, hand- en ſpan- of herendienſten, van alle reële of perſonele dienſten, die door de Drosten, Bailluwen en andere publieke Amptenaren gevorderd worden; van de tienden; van de voorrechten, van jacht en visſcherij, en in 't algemeen van alle heerlijke leen- en andere rechten, waarvan de wettigheid niet voortvloeit uit eene oirſprongkelijke conceſſie van landgoederen, behoorlijk en wettig geconſtateerd door 't vertonen van het eerſte recht van eigendom.

6.

De Franſche Generaals zullen ter zelfder tijd proclameeren de affchaffing van alle afkopingen,

privilegien en ontheffingen van belastingen, geaccordeerd aan perſonen, Steden, Burgten, Dorpen, ampten, bedieningen, corporatien; de vernietiging van den Adelſtand; van alle geeſtelijke, erffelijke en familie-regering, of die voortvloeit uit de bezittingen van eenige vaste goederen; van de Provinciale Staatsvergaderingen; van het Stadhouderſchap; van de Vergadering der Staten Generaal, van den Raad van State; van de Gecommitteerde Raden; van de Admiraliteiten; van de Leenkamers; van de Collegien van Curatoren van alle de Univerſiteiten; van den Raad der Americaanſche Colonien; van de Bewindhebberen der Oost-Indiſche Compagnie; van alle de Hoven van Juſtitie, zo Souveraine- als Nedergerechten; van alle de geprivilegeerde en heerlijke Jurisdictien, en van alle plaatshebbende autoriteiten, andere dan die, welke bij de hierna volgende Artijkels geconſerveerd worden.

7.

De Franſche Generaals zullen insgelijks proclameeren de onmiddelijke affchaffing der imposten op het bier, dat binnen 's lands gebrouwen wordt, en op het brood; zij zullen in ſtand houden alle de andere plaatshebbende belastingen, onder welke form of benaming dezelve ook geheven worden. Zij zullen beſcherming en de ſterke hand verleenen aan alle ſubalterne Agenten, die tot derzelver ontvangst geëmploijeerd worden, welken hunne posten zullen blijven waar-

waarnemen, tot dat het Volk, in grondvergaderingen bijeengekomen, zijnen wil zal hebben aan den dag gelegd.

8.

De Franſche Generaals zullen insgelijks in ſtand houden de etablisſementen van beſtier, rakende den Koophandel, en het publiek onderwijs; de rechtbanken van Koophandel en bevrediging; de beſturen van publieke Banken, Weeskameren, Hospitalen, Weeshuizen, Verbeterhuizen en Armhuizen; alsmede die beſturen, welke belast zijn met het onderhouden der Armen, der Wegen, Kanalen, Bruggen, Straatwegen, Dijken, Sluizen, Havens, Vuurbaken, en andere diergelijke.

9.

De Franſche Generaals zullen, uit kracht van het revolutionnair gezach, 't welk zij in den naam des Franſchen Volks zullen uitoefenen, proviſioneel in hunne posten kunnen ſchorten de adminiſtrateurs, hoofden, geëmploijeerden en bedienden, die, ingevolge de bovenſtaande beſchikkingen, worden aangehouden; maar zij zullen gehouden zijn derzelver plaatſen terſtond te vervullen met Lands-inboorlingen, die algemeen bekend zijn door hunne talenten en burgerliefde.

10.

De Franſche Generaals zullen doen arreſteeren

alle de Franſche Geëmigreerden, die de wijk op den Bataafſchen bodem genomen hebben, en zij zullen 't Land doen ruimen aan alle die perſonen, die van het Franſche grondgebied gebannen zijn.

II.

De Franſche Generaals zullen het Bataafſche Volk aankondigen, dat zij aan hetzelve aanbrengen, vrede, hulp, broederſchap, vrijheid en gelijkheid; zij zullen hetzelve terſtond bijeen roepen in grond- of gemeente-vergaderingen, om een proviſioneel beſtuur en rechtbanken te kiezen en te organiſeeren; zij zullen waken voor de veiligheid van perſonen en eigendommen; zij zullen in de taal van 't Land doen drukken, publiceeren, affigeeren en executeeren, in iedere gemeente, het tegenwoordig Decreet en de daaraan geännexeerde Proclamatie.

12.

Niemand zal kunnen toegelaten worden om te ſtemmen in de grond- of gemeente-vergaderingen, noch kunnen benoemd worden tot proviſioneel lid van 't Beſtuur, of tot Rechter, zonder den eed van Vrijheid en Gelijkheid gedaan te hebben, en zonder, bij geſchrifte, afſtand gedaan te hebben van de privilegien en prerogativen, welke hij zou mogen genoten hebben.

13.

De Franſche Generaals zullen dadelijk onder de

de ſauvegarde en beſcherming der Franſche Republiek ſtellen alle de goederen, zo roerende als onroerende, toebehoorende aan het Land, aan den Stadhouder, aan deszelfs vrienden, aanhangers en vrijwillige ſlaven, aan publieke ſtichtingen, aan wereldlijke en kerkelijke corporatien en gemeenſchappen; en zij zullen, voor rekening des Franſchen Volks, bezit nemen van alle nationale goederen, voortkomende uit Franſche voorheen geestelijke of domaniale goederen, en van die geëmigreerden, welke in het Bataafſche Land zullen bevonden worden gelegen te zijn.

14.

De Franſche Generaals zullen zich door de beſtuurders, geëmployeerden en opzichters der in ſtand gehoudene adminiſtratien doen ter hand ſtellen, den ſtaat der in het voorgaand artijkel gemelde goederen, die onder hunne behering zijn; zij zullen Commisſarisſen benoemen om op te maken den ſtaat der voorzegde goederen, toebehoorende aan de vernietigde autoriteiten of etabliſſementen, of toebehoorende aan de Franſche Natie; zij zullen alle maatregelen nemen die in hun vermogen zijn, ten einde deze eigendommen voor alle ſchending beveiligd blijven.

15.

Het proviſioneel Beſtuur, door het Volk benoemd, zal belast zijn met het toevoorzicht en de behering der objecten die onder ſauvegarde en beſcherming der Franſche Republiek zullen

gefteld zijn; hetzelve zal waken voor de veiligheid der perfonen en eigendommen; het zal het opzicht hebben over de adminiftratien der in ftand gehoudene etablisfementen; het zal gehouden zijn alle publieke uitgaven te regelen en te betalen; het zal alle publieke amptenaren, zo civile als militaire, kunnen afzetten, en anderen in derzelver plaats ftellen.

16.

Het proviſioneel Beſtuur, aan het Bataafſche Volk verantwoordelijk zijnde wegens zijne handelingen en werkzaamheden, zal iedere week openlijk rekening doen van de uitgaven welke het zal bevolen hebben, en het zal de definitive rekening doen aan het Gouvernement, dat het Bataafſche Volk zal vaſtſtellen.

17.

Het proviſioneel Beſtuur zal op de ſchriftelijke requiſitien van de Commisfarisfen Ordonnateurs der Franſche Republiek leveren, al het benodigde voor kleding, uitrusting, campering, brand, levensmiddelen en voeragie, alsmede de bagagiewagens, welken de Franſche troupen zullen nodig hebben, geduurende hun verblijf op Bataafſchen bodem; hetzelve zal insgelijks voorzien in de leeningen voor dezelfde troupen.

18.

De Franſche Generaals zijn gehouden te wa-

waken voor, en door alle middelen, die in hunne macht zijn, mede te werken tot de uitvoering der requisitien, door de Commissarissen Ordonnateurs opgegeven.

19.

Het provisioneel Bestuur zal aanteekening houden van de uitgaven, welke hetzelve gedaan zal hebben ter uitvoering der bovengemelde requisitien; het zal daarvan gecertificeerde staten maken, en dezelve zenden aan den Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek, welke, na dezelve geverifieerd en gearresteerd te hebben, dezelve verzenden zal aan de Commissarissen der Nationale Thesaurie, die gehouden zullen zijn het Bataafsche Volk te crediteren voor het beloop der gemelde staten, en ze in rekening te brengen op de fondsen, die ter dispositie van den Minister van Oorlog gesteld zijn.

20.

Ingevalle het provisioneel Bestuur mogt nodig hebben geldleeningen te openen, om zich de benodigde fondsen te bezorgen, ter betaling der uitgaven, spruitende uit de requisitien die aan hetzelve gedaan zullen worden; zal het Fransche Volk aan hetzelve, op het verzoek, dat hetzelve ten dien einde doen zal, alle middelen van guarantie bezorgen, die hetzelve van noden zal hebben.

21.

Er zullen door de Conventie Commisſarisſen uit derzelver midden benoemd worden, die gaan zullen om met het Bataafſche Volk te fraterniſeeren; zij zullen dezelfde volmachten hebben als de Commisſarisſen, die reeds gezonden zijn in andere door de legers der Republiek bezette Landen.

22.

De Uitvoerende Raad zal insgelijks Nationale Commisſarisſen benoemen, die zich naar 't Bataafſche Land zullen begeven, om zich met de Generaals en het proviſioneel door het Volk benoemd Beſtuur te concerteeren over de te nemen maatregels ter gemeener verdediging, en ter uitvoering van het tegenwoordig Decreet.

23.

De Nationale Commisſarisſen, door den Uitvoerenden Raad benoemd, zullen aan denzelven alle 14 dagen rekenſchap geven van hunne verrichtingen; de Uitvoerende Raad zal dezelve goedkeuren, wijzigen of verwerpen, en daarvan verſlag doen aan de Conventie.

24.

De volmachten van het proviſioneel Beſtuur, door het Volk benoemd, en van de Nationale Commisſarisſen, zullen ophouden, zodra het Bataafſche Volk, na zijne ſouveraineiteit, zijne onaf-

afhangkelijkheid, en de principes der vrijheid en gelijkheid openlijk verklaard te hebben, een form van een vrij en volksgezind Gouvernement georganiseerd zal hebben.

25.

Er zal een staat gemaakt worden van de uitgaven der Fransche Republiek, voor het daarstellen van de vrijheid des Bataafschen Volks, en van de sommen welke dezelve zal ontvangen hebben, of van de uitgaven, welke het Bataafsche Volk zal gedaan hebben voor rekening van de Republiek.

26.

Het Fransche Volk belooft en verbindt zich, om met het Gouvernement, dat door het Bataafsche Volk zal ingericht worden, alle behoorlijke schikkingen te maken ter betalinge der sommen die aan hetzelve zullen mogen verschuldigd zijn, en om getrouwelijk te voldoen alle de voorschotten, welken het aan 't Bataafsche Volk zou mogen schuldig zijn.

27.

Ingevalle het belang des Bataafschen Volks kwame te vereischen, dat, na de inrichting van deszelfs Gouvernement, de troupen der Fransche Republiek nog langer op deszelfs grondgebied bleven; belooft en verbindt zich het Fransche Volk, om alle maatregelen, die in zijne macht zijn,

zijn, te nemen, om aan hetzelve hulp en beſcherming te verleenen.

28.

Het Franſche Volk hernieuwt aan het Bataafſche Volk de plechtige verklaring welke het gedaan heeft, van als vijanden te zullen behandelen die Volken, die de vrijheid en gelijkheid weigerende, of daarvan afſtand doende, mochten willen behouden, terugroepen, of handelen met de dwingelanden, die hen geregeerd hebben, of met hunne medeſtanders, en met de geprivilegieerde *Castes*; hetzelve hernieuwt insgelijks de plechtige belofte, welke het gedaan heeft, van de wapens niet te zullen nederleggen, dan na de bevestiging van de Souverainiteit en de onafhangkelijkheid van het Volk, op wiens grondgebied de troupen der Franſche Republiek zijn ingetrokken, en 't welk de gronden der gelijkheid omhelsd, en een vrij en Volksgezind Gouvernement zal ingeſteld hebben.

29.

De Uitvoerende Raad zal het tegenwoordig Decreet door buitengewone Couriers zenden aan de Generaals, commanderende de troupen der Franſche Republiek op het Bataafsch grondgebied, en zal de nodige maatregelen nemen om deszelfs uitvoering te verzekeren.

Artijkelen door het Comité voorgedragen, doch gerenvoijeerd tot een nader onderzoek van het Comité.

11.

De Franſche Generaals zullen bij hunne intrede in het Bataafſche Land doen publiceeren, het Decreet van den . . . . . hetwelk onderſtand en penſioenen toeſtaat aan alle de Krijgslieden van het Despotismus, die zich onder de vaandelen der vrijheid en gelijkheid zullen ſcharen: zij zullen aan de troupen van het tegenwoordig Gouvernement der Vereenigde Provintien aankondigen, dat de Franſche Republiek als heilig zal beſchouwen de verbindtenis, welke zij door het bovengenoemd Decreet heeft aangegaan.

12.

Van het Ontwerp.

De Franſche Generaals zullen insgelijks aan alle Bataafſche Burgers aankondigen, dat de Franſche Republiek belooft en zich verbindt om, volgens eene te bepalen wijze, ſchadeloos te ſtellen alle zulke perſonen, wier eigendommen zich bevinden op ſchepen, die, onder Hollandſche Vlag, zullen genomen zijn door de Franſchen, op voorwaarde echter, dat zij zich zullen beijveren om, 't zij door hunne middelen, 't zij door hunne perſonen, te ondersteunen de daarſtelling der principes van de Souverainiteit des Volk, van de vrijheid en gelijkheid in het Bataafſche Land.

13.

13.

Van het Ontwerp.

De Uitvoerende Raad zal terſtond orders geven, ten einde opgeſchort worde de verkoping der Hollandſche ſchepen, die genomen geweest zijn in de havens der Republiek, ingevolge het embargo door denzelven geordonneerd.

Voorgeſtelde additionele artijkelen, die aan het Comité gezonden zijn.

Art. 1.

De Franſche Generaals en Nationale Commisſarisſen, uitoefenende het Revolutionnair gezach in 't Bataafſche Land, zullen in alle hunne goederen doen herſtellen die Bataven, van welken dezelve geconfisqueerd zijn in 1788; of derzelver erfgenamen, indien zij overleden zijn; welke van het ogenblik der herſtelling in hunne goederen, geſchrapt zullen worden van de lijst der in Frankrijk gepenſioneerde Hollandſche vluchtelingen, ten welken einde de Generaals ten ſpoedigſten de namen der aldus herſtelden, aan den Uitvoerenden Raad zullen doen toekomen.

2.

Om penſioen te doen geven aan de Hollandſche vluchtelingen, die zich in Frankrijk, Braband en in Holland bevinden.

Mid-

Missive van Mylord AUCKLAND, *Extraordinaris Ambassadeur en Minister Plenipotentiaris van zijne Groot-Brittannische Majesteit, aan den Heer Griffier* FAGEL.

's Gravenhage, den 5 Maart, 1793.

MIJN HEER!

„ Ik ontvang op het oogenblik Depeches, waarin Lord GRENVILLE mij meldt, dat de Koning, altijd genegen, om aan de Republiek alle hulp te bewijzen, die in zijne magt is, en haar het hartlijk en standvastig belang, welke zijne Majesteit in de zekerheid en het welzijn van dezen Staat neemt, hoe langer hoe meer te toonen, de nodige orders heeft gegeeven tot de onmiddelijke inscheping eener verdere hulp van drie Regimenten Infanterij. Het Ministerie zijner Majesteit bericht mij ook, dat men op dit oogenblik verscheidene gewapende Vaartuigen bemant, welke zich binnen weinig dagen herwaards zullen kunnen begeeven, en bij de Schepen, die te *Rotterdam* en elders reeds uitgerust zijn, zullen voegen. Ik vernéem met genoegen, dat die Vaartuigen volkomen beantwoorden aan het oogmerk, waartoe zij bestemd zijn; en deze geheele vereenigde Flotille zal de verdediging der Maas en der overige Rivieren en Zee-Armen, welke de voortgangen des vijands van nu af aan reeds op eene onoverkomelijke wijze stuiten, volkomen maken."

„ Om

„ Om dit oogmerk nog des te krachtdaadiger te bereiken, hebben wij, zijne Koninglijke Hoogheid de Hertog van York en ik, het op ons genomen, het Fregat *The Syrene*, van 32 ſtukken, waarmede zijne Hoogheid uit Engeland herwaards overgekomen is, en verſcheidene andere Vaartuigen, die tot overvoering der Engelſche troepen gediend hebben, te *Helvoetſluis* terug te houden."

„ U verzoekende, Mijn Heer, deze omſtandigheden onder het oog van H. H. Mog. te brengen, meen ik u te moeten doen opmerken, dat de middelen van defenſie der Republiek, welke zich, naar gelang men daarvan gebruik weet te maaken, van tijd tot tijd meer ontwikkelen, gevoegd bij de hulp haarer Bondgenooten en de generaale Operatien van den Veldtogt, die thans begint, de tegenwoordige Criſis wel ras eindigen, en de Republiek in ſtaat ſtellen zullen, ten einde zich met meer gevolg en voordeel van haare eigen magt te bedienen, om den gemeenen vijand terug te drijven, en vervolgens tot herſtel der algemeene rust mede te werken. In deze hoop word ik krachtig geſterkt door den moed en de dapperheid, welke de Troupen van den Staat in de verſcheidene Plaatſen, thans belegerd, op eene zoo loflijke wijze betoonen."

„ Welk ook het lot van verſcheidene dezer Steden, en het verlies, welk men, uit den aart der Frontier-Plaatſen, meer of min moet verwachten, moge zijn, de Troupen zullen echter al-

altoos het gegrondſte recht op de erkentenis van den Staat hebben, doordien haare poogingen ons reeds tijd gegeeven hebben, om ons Sijstema van Defenſie op zodaanige wijze te bereiden, te vereenigen en te verſterken, dat het geene ongerustheid meer overlaat."

Ik heb de eer te zijn, enz.

No. XIV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 5 *Maart*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

UEd. zal vernomen hebben, dat *Breda* zig op eene onbegrijpelijke wijze heeft overgegeeven: de Commandant, deezen morgen in den *Haag* gekomen zijnde, is direct in de provoost gelogeerd, terwijl zijn gedrag door een Krijgsraad zal onderzogt worden: door het vermeesteren van die Stad, zijn de Franschen in staat van al het geene waaraan zij gebrek hadden, te vervullen; en immediaat daarop is begonnen de attaque van *Heusden*, *Geertruidenberg*, *Willemstad* en *Klundert*: de laatste plaats was zeer zwak bezet, van weinig defensie, zoodat dezelve in handen van den vijand heeft moeten vallen, nogthans na zulk een' hardnekkigen tegenstand, dat men meent, dat de Commandant, zijnde een Capitein genaamd KROPF, met al zijne manschap is gemassacreerd: de andere plaatsen wor-

worden vehement gebombardeerd en met gloeiende kogels beſchoten: de *Willemſtad* is niet anders dan een puinhoop, waarin de braave Gouverneur, CAREL VAN BOETZELAER, zig met eene voorbeeldige bedaardheid en dapperheid ſouteneert; doch 't is niet te denken, dat dit lang zal uit te houden zijn: de Troupes van den Staat gedraagen zig op eene wijze die haar de grootſte eer aandoet, en in alle uitvallen en rencontres met den vijand hebben zij een geſignaleerd voordeel gehadt: het is maar jammer, dat het getal te gering is om die braave lieden te ſecoureeren, door het opſlaan van het een of ander beleg. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Alles wordt aangewendt om deeze violente attaque af te weeren, doch wij zijn nog aan onszelven overgelaaten, en behalven circa 2000 Engelſchen, hebben wij geen ſecours ontfangen: deeze Troupes zijn in 't land van *Dordrecht*, in den *Briel* en te *Hellevoet* gelegd: de beste defenſie is agter de Rivieren, en aan de Hollandſche Kust, met Schepen en Batterijen. *Gorinchem* is rondom geïondeerd, gelijk ook het Land van *Altena* bij *Heusden*,

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

den; en al de Troupes, die wij hebben kunnen verzamelen, zijn langs deeze uitgeſtrektheid van de kust geplaatst.

U H. W. G. zal ook geinformeerd zijn, dat te gelijker tijd *Maastricht* geattaqueerd is, maar onder het ſchrijven deezer ontvang ik de tijding, dat de Generaal CLAIRFAIT de Franſchen geſlaagen heeft bij *Aldenhoven* in het Gulikſche.

Onze ſituatie is dus zeer criticq, maar niet hopeloos, en zoo lang 'er geen neêrſlagtigheid komt onder de Regenten en voornaame Ingezetenen, vertrouw ik, dat wij, onder Gods zegen, het land behouden zullen: het is althans eene groote zaak, dat het ſchandelijk verlies van *Breda* geene opſchuddingen in de Provintien gemaakt heeft.

Wij hebben zoodanig de handen vol met onszelven, dat wij naauwelijks aan anderen denken kunnen: ik zal nogthans bij de eerſte gelegenheid mijn werk maaken van U H. W. G. Cijffer van 23 Febr.

Hiermede, enz.

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, van 7 Maart, 1793.

Ontfangen eene Misfive van Zijne Hoogheid den Heere Prince van Orange en Nasfau, geſchreven in den *Hage*, den 3 dezer, daarbij kennis gevende, dat Zijne Hoogheid deszelfs oudſten Zoon, WILLEM FREDERIK, Erfprince van Orange en Nasfau, Generaal van de Infanterie in dienste dezer Landen, ten zelven dage had gelast, om tot nader ordre op zig te neemen het commando over alle de Troupes, liggende in de Steden *Nymegen*, *Thiel*, *Bommel*, *Dordrecht*, *Rotterdam*, *Gorinchem*, *Schiedam*, *Brielle*, *Heusden*, *Geertruidenberg*, de *Willemſtad*, en in de forteresſen *Hellevoetſluis*, *Sint Andries*, *Schenkenſchans*, en de *Heerenſchans* bij *Pannerden*, alsmede over alle die geenen, welke reeds gecantonneerd zullen worden in het Nymeegſche Quartier, in de Graafſchappen *Buuren*, *Cuylenburg* en *Leerdam*, de Heerlijkheid *Vianen*, en het gedeelte der Provintie van Holland en West-Vriesland, gelegen bezuiden de Lek en de Maze, en zulks ten einde Zijne Hoogheids gemelde Zoon alle de voorſz. Troupes zoude geleiden en emploijeeren, daar, en zodanig, als tot beveiliging van het Vaderland zoude worden vereischt, en teffens, om te ſtrekken tot afbreuk, zo veel mogelijk, van den vijand van den Staat.

Terwijl Zijne Hoogheid den Vice-Admiraal

VAN KINSBERGEN, ten dien einde mede ten zelven dage had opgedragen het commando over alle 's Lands Schepen en Vaartuigen, liggende op de Rivier de Maze, en verdere ſtroomen binnen de Provintie van Holland en West-Vriesland, alsmede over alle die geene, welke op de Schelde, en verder op de ſtroomen der Provintie Zeeland zijn geſtationeerd.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan de voorſz. Misſive aan te nemen voor notificatie.

Aan

No. XV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 11 *Maart*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

De ſchande van de overgaaf van *Breda* en *Geertruidenberg* wordt rijkelijk vergoedt door de bravoure der Commandanten en der Troupes van de andere geattaqueerde Steden, niettegenſtaande de vijand met al de Artillerie en Ammunitie uit de veroverde Steden voorzien is — het Bombardement van *Maastricht* is zeer hevig geweest, en zoo wel de Burgerij als het Garniſoen hebben zig uitnemend gedragen, tot dat zij gelukkig door de Oostenrijkſche Armée ontzet zijn geworden: de *Willemſtad* is nu veertien dagen lang met bomben en gloeiende kogels beſchoten en genoegzaam uitgebrand: ter zelver tijd is *Steenbergen* belegerd, 't welk zig ook nog defendeert: de defenſie van het Fort *Klundert* is al te hardnekkig geweest, en

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL AAN RHEDE.

van het garniſoen van één Capitein en 80 man, zijn 'er maar twaalf overgebleven, terwijl men zegt, dat de Franſchen zelfs het doode lijk van den Commandant ſchandelijk mishandeld hebben.

Onze defenſie te Water, waarvan de Linie zig moet uitſtrekken van den mond van de Boven-Schelde tot bij *Heusden* toe, is in een' vrij goeden ſtaat, en dezelve wordt uitgemaakt door gewapende Vaartuigen van allerlei ſoort, waaronder ettelijke Canonneerbooten; daarenboven zijn de oevers met Batterijen en Troupes bezet; doch tot nog toe hebben wij geen ſecours ontfangen, dan circa 2000 man Engelſche Troupes en eenige Canonneerbooten.

Ik verbeelde mij, dat het U H. W. G. aangenaam zal zijn ter plaatze, daar dezelve zig bevind, te verneemen, dat de Republiek zig in een' goeden weerbaaren ſtaat bevindt, zoodat wij (zonder een groot en onvoorzien ongeluk) niet te vreezen hebben voor eene vijandelijke invaſie in het hart van 't Land, en zelfs, zoodra wij de han-

handen wat ruim hebben, met kragt vooruit zullen kunnen gaan, om een' onregtvaardigen vijand op onze beurt te attaqueeren. — Geen andere zaaken, U H. W. G. attentie waardig, van hier te melden hebbende, heb ik de eer, enz.

No. XVI.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 's Hage, *den* 11 *Maart*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE van die datum.

No. XVII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 11 *Maart*, 1793.

Dezelfde inhoud van den brief aan den Heer RHEDE van die datum.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, van 14 Maart, 1793.

Zijne Hoogheid ter Vergadering verſchenen zijnde, heeft aan hun Ed. Groot Mog. voorgedraagen, dat door zijne Pruisſiſche Majeſteit, ter belegering van *Mentz*, en tot afbreuk van den gemeenen vijand, uit 's Lands Magazijnen ter leen waren verzogt, vier-en-vijftig Stukken met de Kogels en de ammunitien daartoe nodig, verzoekende Zijne Hoogheid, dat daarop eene prompte ordre moge worden geſteld.

Waarop gedelibereerd, en zijn Hoogheid voor het voorſz. geproponeerde bedankt zijnde, is goedgevonden en verſtaan, de Heeren Gecommitteerde Raaden bij deze te authoriſeeren, om vier-en-vijftig Stukken geſchut, met de Kogels en ammunitien daartoe nodig, te doen gereed maken, en onder recepis en reſtitutie te doen afgeeven aan den geenen, die tot overneming van dezelve, van wegens zijne Pruisſiſche Majeſteit, om tot afbreuk van den gemeenen vijand te worden geëmploijeerd, behoorlijk zal wezen gequalificeerd.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 14 *Maart*, 1793.

Is geleezen eene Misſive van de Heeren Ordinaire gedeputeerden dezer Provintie ter Generaliteit, geſchreven in 's *Hage*, den 8 dezer maand, en dienende tot adres van de nagenoemde ſtukken, te weten:

Onder anderen.

Van de Reſolutie van hun Hoog Mog. van den 7 dezer maand, op de Misſive van den Ambasſadeur van Groot-Brittannien, Lord AUCKLAND, den 8 der voorige maand aan den Heer Griffier FAGEL geſchreven, ten opzichte van de belangen der wederzijdſche Oost-Indiſche Compagnien, in de tegenwoordige critique tijdsomſtandigheden; tendeerende om de Præſidiaale Kamer van Zeeland aan te ſchrijven, de dadelijke en onverwijlde ordres aan het Gouvernement van de *Kaap de Goede Hoop*, te doen afgaan, ten einde zorg te draagen en efficacieuſelijk te beletten, dat geene Vivres of eenige andere middelen van ſubſiſtentie, van daar, naar *l'Isle de France*, of het Eiland *Bourbon*, werden afgeſcheept of verzonden: wijders om in antwoord op de voorſz. Misſive, gemelden Lord te desabuſeeren van de voorgewende geringheid van het tegenwoordig guarniſoen op het voornoemd Etabliſſement; ſchoon zeker op verre na niet genoegzaam zoude zijn, om aan eene Europeſche magt het hoofd te bieden; en voorts denzelven te ver-

verzoeken, om tot dekking van hetzelve Etablisſement tegen een' vijandelijken aanval, zijne verdere goede officien bij het Ministerie van Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit te willen aanwenden, ten einde zodaanig ſpoedig ſecours van Oorlogſchepen der navale magt Zijner Majeſteit derwaards werde gezonden, als naar gelang van zaaken en omſtandigheden, het meest geſchikt zal worden geoordeeld; doch dat, bijaldien het gemelde Ministerie zulks niet konde bewilligen, Hun Hoog Mog. alsdan de aangeboden Hulptroupes van *St. Helena*, tot verzekering van de *Kaap*, met dankbaarheid zullen aanneemen.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan, de bovengemelde Misſive der Heeren Ordinaire Gedeputeerden dezer Provintie, met haare Bijlaagen, aan te neemen voor notificatie; doch hebben de Heeren Gedeputeerden van *Middelburg*, *Tholen*, *Vliſſingen* en *Veere*, copie verzocht van Hunne Hoog Mog. Reſolutie op de Misſive van Lord AUCKLAND genomen, om in den haaren te communiceeren.

Me-

Memorie van zijne Excellentie Mylord AUCKLAND, *extraordinaris Ambassadeur en gevolmagtigden Minister van Zijne Groot-Brittannische Majesteit bij Hun Hoog Mogenden.*

's Gravengage 18 Maart 1793.

HOOG MOGENDE HEEREN!

Het is omtrent veertien dagen geleden, dat ik, in eenen Ministerieelen brief aan den Heer Griffier FAGEL, aan U Hoog Mog. betuigde, hoe zeer ik mij overreed gevoelde, dat de Crisis, waarin deze Saak zich toen bevond, van korten duur zou weezen, en een gelukkig einde zou neemen. De uitkomst heeft aan mijne verwagting beantwoord. De vijand, te vergeefs gepoogd hebbende, de hinderpaalen te boven te komen, welken de natuurlijke gesteldheid des Lands, gepaard met de middelen van verdediging van deze Republiek, vereenigd met Groot-Brittannien haaren Bondgenoot, deszelfs voortgangen tegengesteld hebben, hevig vervolgd en tevens gedreigd zijnde geworden, om op de aannadering der Oostenrijkfche en Pruisfifche Legers, welken den Veldtogt zoo glorierijk geöpend hebben, te worden ingefloten, trekt terug en laat alom, waar hij zijne fchreden wend, fpooren van zijne woede na. Overal, waar men hem wederftand geboden heeft, zijn zijne poogingen verijdeld, en de onderfcheiden Manifesten, waarmede hij de overwinning der Republiek vooruit liep, gruwlijk en leugenagtig in derzelver grondbeginzel zijnde, zouden thans niets anders dan befpotting en veragting voortbrengen, indien zijne korte

ver-

verſchijning niet met geweld en wreedheid gepaard ware gegaan, zeer geſchikt om den ondergang en algemeene verwoesting te doen gevoelen, welken onvermijdelijk het gevolg van zijnen goeden uitſlag zou geweest zijn.

Ik gaf in denzelfden brief kennis van de nabijzijnde aankomst van eenige Regimenten Infanterie en verſcheiden gewapende Schepen. Een gedeelte van dezen onderſtand is reeds in deze Provintie, een gedeelte bevind zig op de Kusten, en het overige gedeelte word alleen door de tegenwinden vertraagd. De omſtandigheden, welken dit renfort noodwendig hadden gemaakt, hebben geen plaats meer. Die, welken mij, te gelijk met zijne Koninglijke Hoogheid den Hertog van York, hadden doen beſluiten eenige Schepen des Konings hier te houden, zijn insgelijks veranderd. Ik heb het Ministerie des Konings 'er ten ſpoedigſten kennis van gegeeven. Deszelfs Inſtructien inwagtende, zal ik met Zijne Koninglijke Hoogheid en met de opperbevelhebbers der Troupen en der Schepen van de Republiek, raadpleegen over de verder te neemen maatregelen, hebbende altijd in het oog de volkomenſte zekerheid van deze Provintien met het ſijſtema van algemeene medewerking te vereenigen, en vastlijk overreed zijnde, dat een Oorlog, gegrond op zulke verderflijke en verwoestende grondbeginſels, als die, welken onze vijanden doen te werk gaan, geen gelukkig einde kan hebben, dan door de kragtdadigſte pogingen en de best doorgezette werkzaamheid.

On-

Ondertusschen de gebeurtenissen, welken in deze dagen plaats gehad hebben, nagaande, kan ik niet anders dan U Hoog Mog. geluk wenschen met den heldenmoed, welke te *Maastricht*, in de *Klundert* en de *Willemstad* zo zigtbaar is aan den dag gelegd; met den ijver en bereidvaardigheid der Troupen en Matroozen, en te land en te water tot verdediging gebruikt; met de kragtdadige werkzaamheid, waarmede de verschillende bestierings departementen, en inzonderheid de Admiraliteit op de Maas, voor den dienst van den Staat geijverd hebben, met den algemeenen afkeer van het volk dezer Provintien van de leerstelzels, welken de vijand heeft getragt te verspreiden; met de sterke verknogtheid van dit zelfde volk aan zijne oude Constitutie; en eindlijk met den kloeken ijver en groote hoedanigheden der zulken, welken hunne hooge geboorte in deze gevaarlijke omstandigheden tot verdediging en bescherming der Republiek geroepen heeft.

'Er blijft mij alleen nog over, Hoog Mog. Heeren, eene zaak aan Uwe decisie te onderwerpen, welke zeer den Koophandel betreft. Ik heb dezelve altijd met bezorgdheid beschouwd, en met ongeduld het oogenblik te gemoet gezien, om 'er mij over te kunnen uitlaaten. U Hoog Mog. merken ongetwijfeld, dat ik het algemeen embargo bedoel, welk zij voor eenige weeken op al de Schepen gelegd hebben, die zig in de Havens der Republiek bevinden. Overtuigd van de wijsheid, billijkheid en volstrekte noodzaaklijkheid van dien maatregel in de omstandigheden

den van den tijd, heb ik alle aanzoek en reclamen, welken mij deswegens door Kooplieden mijner natie gedaan zijn, tegengegaan; en zoo ik 'er thans van spreek, is het alleenlijk met verlangen, dat U Hoog Mog. zorgvuldiglijk onderzoeken, in hoeverre het voorzigtig zou kunnen wezen dit embargo op te heffen. Tevens moet ik aan mijne landgenooten, en aan de handeldrijvenden in het algemeen dit regt doen, dat onaangezien de verliezen en schaden, welken zij bij die gelegenheid geleden hebben, onaangezien den toestand der braave Matroozen, welken zij aan onze Kannonneerboots hebben geleverd, hebben hunne gematigde klagten getoond, dat zij het algemeen welzijn boven hun bijzonder belang hebben weeten te stellen. Hoe zou het indedaad mogelijk zijn, dat 'er lieden van zulk een bepaald verstand, van zulke bedorven grondbeginzels, of door hunne driften zo verblind zouden zijn, van zig met gevaaren en personeele opofferingen op te houden, wanneer het op den goeden uitslag aankomt van eenen onregtvaardig begonnen, wreedaartiglijk beleiden en zigtbaar ondernomen Oorlog, om de toomlooze ambitie van eenige bijzondere personen te voldoen, om ze aan de straf te ontrekken der schriklijke misdaaden, waarmede zij zig bezoedeld hebben, en om door de algemeene omkeering van gansch Europa voor het volk, 't welk zij zo onwaardiglijk verleid hebben, den afgrond van rampen draaglijk te maaken, waarin zij hetzelve hebben weeten te storten.

(*getekend*) AUCKLAND.

Andwoord van H. H. Mog. in date 20 Maart 1793. op de voorenſtaande Memorie van den Engelſchen Gezant.

„ Dat niettegenſtaande deze aanmerkelijke verandering van zaaken, de vijand egter nog in het bezit is van twee Steden, welke hem op eene zo onverwagte als onbegrijpelijke wijze zijn in de handen gevallen, en waardoor de gemelde Provintie nog geſtadig kan ontrust worden: dat H. H. M. derhalven inſtantelijk verzoeken, dat het reeds gearriveerde Secours van Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteits Troupen en Vaartuigen, en het geene eerstdaags nog gewagt wordt, niet mag worden terug getrokken voor dat de Frontieren van den Staat geheel zullen ontruimd zijn, en in alle gevalle, dat dit Secours, vereenigd met de magt van den Staat, zal mogen blijven dienen om den gemeenen vijand te vervolgen, en afbreuk te doen."

„ Dat H. H. M. bij deze gelegenheid aan Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit en aan andere Mogendheden, Vrienden en Geallieerden van den Staat, de plegtigſte verzekering geven, dat zij alle haare vermogens zullen aanwenden om een' vijand te beſtrijden, dien zij niet ſlegts beſchouwen als den vijand van dezen Staat, maar als den vijand van het gantſche menſchelijk geſlagt, om dat deszelfs toeleg is, door het vernietigen van alle beginſels van Godsdienst, Wet en Odre, de Gronden van het geluk der menſchelijke Maatſchappij om verre te werpen."

„ Dat

„ Dat betreffende het Point van het Embargo, in de voorſchreven Memorie aangeroerd, H. H. M. haar leedwezen betuigen, dat zij in de onvermijdelijke noodzaak zijn geweest, deze belemmering aan den Vaart en Handel van andere Natien toe te brengen, waardoor haare Ingezetenen niet minder hebben geleden, en dat zij hetzelve zullen opheffen, zodra de omſtandigheden het toelaaten, het welk zij hoopen dat binnen weinige dagen zal zijn."

Nota van de Ministers der Hoven van Weenen en Berlijn aan den Heer Griffier FAGEL, *briefsgewijze ter hand geſteld, in dato 's Hage, 24 Maart*, 1793.

MIJNHEER!

De communicatie, welke ons gedaan is van het antwoord, den 20 Maart gegeven op de Memorie van den Heer Ambasſadeur van Engeland van den 18., Ons niet dan in alle opzichten ten hoogſten aangenaam hebbende kunnen zijn, haasten wij ons om u daarvoor onze dankbetuigingen te doen, welke wij u verzoeken wel te willen overbrengen aan H. H. M. tevens met onze eerbiedige gelukwenſchingen over de gelukkige gebeurtenisſen, waartoe de twee bovengemelde ſtukken betrekkelijk zijn.

Volkomen overtuigd, Mijnheer, van de onmogelijkheid om de wezenlijke diensten te miskennen, welke de Generaals van onze Meesters het genoegen gehad hebben aan de Republiek te bewijzen, en van welke het zonder twijffel geheel overbodig zou geweest zijn haar het gewicht te herinneren; zijn wij niet minder overtuigd, dat onze Hoven met vermaak zullen zien het openlijk getuigenis, 't welk wij komen te ontvangen, van de erkentenis, door de verloſſing van *Maastricht* en *Venlo* aan het wijs en verlicht Gouvernement van dezen Staat geinſpireerd. De verdere voordeelen van onze Arméen, en de overwinning den 18 Maart in den omtrek van *Tirlemont* behaald,

haald, welke ons nieuwe ſucceſſen belooft, leveren aan de Republiek een vooruitzicht op, des te meer voldoende, omdat in haare eigene Armée, welker operatien door deze machtige diviſien gefaciliteerd worden, de geſignaleerde diensten der Gouverneurs van *Maastricht* en van de *Willemſtad*, als ook de heldhaftige dood van den Commandant van de *Klundert*, niet hebben kunnen miſſen den naarijver op te wekken van alle Militairen, daarenboven aangemoedigd door den onvermoeiden ijver van den Heer Prins Stadhouder, en van de twee Prinſen Hoogstdeszelfs Zoonen, terwijl Z. K. H. de Hertog van York van zijnen kant het ſchoonſte voorbeeld van activiteit geeft.

Het gevoel, Mijnheer, dat uit alle deze gelukkige conjuncturen geboren wordt, heeft ons echter niet kunnen beletten de wijsheid van H. H. M. te erkennen, die, niettegenſtaande de laatstbehaalde voordeelen, waarover wij ons met reden verheugen, zich niet aan de zorgeloosheid willen overgeven, terwijl twee gewichtige plaatſen op het grondgebied der Republiek nog door den vijand bezet zijn. Men moet algemeen deze voorzichtigheid toejuichen, en nog veel meer het voornemen om door alle de meest efficacieuſe middelen mede te werken in het vervolgen van dezen *gemeenen vijand* niet alleen der oorlogende Mogendheden, maar, gelijk H. H. M. zich uitdrukken, *des geheelen Menschdoms*. De plechtige verzekeringe, welke Hoogstdezelve komen te geven aan alle de Mogendheden, Hoogstderzelver Vrienden en Bondgenoten, heeft ons een

dies te gevoeliger vermaak veroirzaakt, omdat deze verklaring voorgekomen heeft de exhortatien, welke wij geauthoriseerd waren te doen aan het Ministerié der Republiek, om deze over te halen om haare efforts te verdubbelen, ten einde het voornemen des vijands te verijdelen, en denzelven tot een' spoedigen terugtocht te noodzaken.

Voor 't overige, bidden wij u, Mijnheer, om bij H. H. M. wel de tolk te willen zijn van de gevoelens, die wij komen open te leggen, en van het vertrouwen, waarmede wij geloven aan onze Hoven te kunnen aankondigen, het effect der beloften, welke Hoogstdezelve komen gedaan te worden.

Het is met de gedistingueerdste consideratie, dat wij de eer hebben, enz.

(*Get.*)

LOUIS, Grave van Starhemberg.

De Graaf VON KELLER.

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 28 Maart, 1793.

Is geleezen eene Misfive van den Heer Ordinair Gedeputeerden VAN CITTERS, den 26 dezer maand aan den Raadpenſionaris geſchreven, houdende advertentien, en hebbende tot Bijlaagen eene Misfive van den Envoyé VAN NAGEL, van den 19 te voren, geadresſeerd aan den Heer Griffier FAGEL, en behelzende het reſultaat van de conferentie, die hij Envoyé hadt gehad met Mylord GRENVILLE, ten opzichte van den inhoud van Hunner Hoog Mog. Reſolutie van den 7 dier maand, ten einde met het Groot-Brittannisch Ministerie de concert te werk te gaan, tot het dekken van de *Kaap de Goede Hoop* tegen een' vijandelijken aanval, — en om wijders de aangeboden hulp van Troupes uit het Engelsch Etablisſement van *St. Helena* te accepteeren; en hetwelk hoofdzaaklijk daar henen ging, dat 's Konings Ministers met Hun Hoog Mog. ook van begrip waren, dat eene aanzienlijke Zeemagt de veiligheid van deze intereſſante Colonie merkelijk konde verzekeren, dan dat het ongemaklijk zoude voorkomen, om deze alléén te ſchikken tot dit hoofdoogmerk, daar men teffens in het oog diende te houden, om de navigatie der twee Geallieerden in Oost-Indien te verzekeren, en derhalven vermeende, dat het afzenden van die Hulptroupes, benevens eene aanzienlijke Zeemagt, (waartoe het voornemen was,) te meer vrijheid zoude geven, om voor het wederzijdsch

belang met meerder ſucces te kunnen waaken, en tot het afzenden van welke Troupes naar de *Kaap* ook de nodige ſchikkingen zouden worden beraamd; breeder vermeld bij die Misſive, van welke de Heeren Gedeputeerden van *Middelburg*, *Vliſſingen* en *Veere* Copie hebben verzocht, om in den haaren te communiceeren.

Waarop zijnde gedelibereerd, is de voorſz. Misſive van den Heer VAN CITTERS met haare Bijlaage aangenomen voor notificatie.

Aan

No. XVIII.

Aan den Heer VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 's Hage' *den* 29 *Maart*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES

Ik heb met de Admiraliteits Gecommitteerden geſproken over den inhoud van U E. G. Misſive van den 19 deezer, raakende het afhaalen van het Deensch Zee-Volk, en dezelve hebben mij gezegd, zoo ſpoedig mogelijk ordre daarop te zullen ſtellen, zeer gouteerende de idée van een paar Fregatten naar de Sond te zenden: ook heb ik Z. H. onderhouden over de obligeante propoſitie van den Prins van Heſſen, om eenige kundige officieren voor de rijdende Artillerie te laten overkomen; doch daar ik niet kan beſpeuren, dat dit Corps voor eerst opgerigt zal worden, en 'er ook reeds zulk eene menigte van Officieren zig geoffereerd hebben, komt het mij voor, best te zijn dat U E. G. zich niet verder hierin engageert.

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

De zaaken gaan door Gods goedheid in de Republiek zeer wel; het ganſche Territoir van den Staat is nu ontruimd, uitgezonderd *Breda* en *Geertruidenberg*, welke laatſte plaats denkelijk heden door het Corps onder Prins FREDERIK van Orange zal geattaqueerd zijn; men kan niet genoeg roemen de activiteit en de courage die in Holland plaats heeft, en voornaamenlijk op de posten van gevaar, daar de menſchen geëncourageerd waren door de preſentie van de jonge Prinſen van Orange en den onvermoeiden ijver van den Hertog van York, die met een Regiment Engelſche Guardes te *Dordrecht* was aangekomen.

Wij hebben over de honderd Fregatten, Cotters, Brikken, Canonneerſloepen en Pinken gehad van de Schelde tot aan *Gorcum*, en die zijn in een' ongelooflijken korten tijd geëquipeerd, onder welken men ook tellen moet omtrent twintig Engelſche Hengſten, [een ſoort van Vaartuig] welke met de manſchap uit de Schepen onder het Embargo leggende waren ge-

geëquipeerd, en ieder een ſtuk van caliber van 12 pond voerden. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES,

In 't begin was de activiteit zoo groot niet, want veele menſchen meenden, dat het onmogelijk was de Franſche magt te reſiſteeren; en rekenden de Republiek voor verloren, weshalven zij ook vreesden de hand aan 't werk te ſlaan tot defenſie, oordeelende dat de vijand, die niets minder dreigde dan hangen en massacreeren, het op hun wreeken zou; maar toen de circulaire Misſive van H. H. Mog. aan de Provintien, het Contra Manifest, en de aanmoedigende propoſitie van Z. H. ter Generaliteit, in de waereld kwam, toen Prins FREDERIK aan 't hoofd van een magtig Corps Troupen den vijand begon te harceleeren, en onze braave Luiden van *Maaſtricht*, *Heusden*, *Willemſtad* en *Klundert*, zig met eer vertoonden, toen begon een ieder te denken, dat het mogelijk was het Land te ſauveeren.

De onbegrijpelijke ſpoedige progreſſen der Oostenrijkſche Troupes, waartoe de Prins van Heſſen, Gouverneur van *Maas-*

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

Maastricht conſiderabel heeft medegewerkt, gelijk ook de nabijheid van het Pruisſiſche Corps, hebben den moed aangewakkerd, en 't is te verwagten, dat wij nu binnen kort gelegenheid zullen krijgen om de Manſchappen van de Schepen en Vaartuigen, op de binnenſtroomen gebruikt, op de Oorlogſchepen te plaatzen, gelijk mede om de Land-Troupes offenſief te doen ageeren.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XIX.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te Berlijn, 29 Maart, 1793.*

Hetzelfde geſchreven als aan den Heer VAN DER GOES, te *Coppenhagen*, den 29 Maart, 1793, uitgenomen de eerſte periode.

No. XX.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg. 's Hage, *den 29 Maart*, 1793.

Dezelfde inhoud van de Misſive aan den Heer VAN DER GOES, te *Coppenhagen*, in dato 29 Maart, uitgenomen de eerſte periode.

No. XXI.

Aan den Heer Envoyé VAN HAAFTEN, *te* Weenen, 's Hage, *den 1ſten April*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

De critique dagen, die wij in de Republiek gepasſeerd hebben, zijn door Gods goedheid gelukkig veranderd:

De vijand is van onze Frontieren geweken, en de twee Steden, die op zulk eene onbegrijpelijke wijze in zijn handen gevallen zijn, zijn of reeds hernomen, of zullen ſpoedig hernomen worden. — Deeze bevrijding zijn wij, naast God, verſchuldigd aan de verwonderlijke ſuccesſen der Oostenrijkſche wapenen: tot immediate ſecours van de Gealliëerden, hebben wij gehad een regiment Engelſche guardes, en twaalf canonneerbooten.

De guardes hebben garniſoen gehouden in het Eiland van *Dordrecht*, en de vaartuigen hebben gediend tot verſterking van ons

ons cordon gewapende vaartuigen, 't welk, van de *Schelde* af tot *Gorcum* toe, uit meer dan honderd beſtaan heeft, waardoor aan den vijand den overtogt is betwist geworden, terwijl de braave defenſie van de *Willemſtad* hem de handen vol gaf aan het vaste Land; het corps Pruisſiſche troupes heeft een' tijd lang in de Meijerij van *den Bosch* gelegen, zijnde de Hertog VAN BRUNSWYK zelf voor zijn perſoon nog in de ſtad, doch het heeft nog niet geëngeerd, zedert het bezetten van *Venlo*. VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

De Hertog van *York* en de jonge Prinſen van *Orange* hebben eene activiteit getoond, die verwonderingswaardig is; de eerstgemelde præpareert zig, om de Hanoverſche en Engelſche troupes, die nog verwagt worden, bijeen te verzamelen, en met een corps troupen van den Staat, dat 15 à 16000 man kan bedraagen, te verëenigen; gelijk wij ook, nu de defenſie der binnenſtroomen verminderd kan worden, ſpoedig een goed Esquader in zee zullen zenden.

Maar,

VAN DE SPIEGEL aan VAN AAFTEN.

Maar, wanneer de verbaazende magt der verbonden Mogendheden ſpoedig en zeeker het oogmerk zal bereiken, moet 'er vooral een middenpunt van politique en militaire operatiën geëtablisſeerd worden; de plaats daarvan moet natuurlijk zijn zoo nabij het tooneel des oorlogs, als mogelijk is, en het komt mij voor, dat de *Haag*, of *Bruſſel*, daartoe het meest geſchikt zijn.

Het is ongetwijffeld het belang van den Staat, een' Minister daarbij te hebben, zoowel voor de tegenwoordige Operatiën, als voor het reguleeren der dedommagementen en Securiteiten, welken ieder der verbonden Mogendheden recht heeft, wegens deezen kostbaaren en onrechtvaardigen Oorlog te vorderen.

Ik weet nog niet, hoedanig H. H. M. haare begeerte hieromtrent aan andere Mogendheden zullen te kennen geeven, maar ik neem de gelegenheid waar van het vertrek van een' Engelſchen Courier, om Uw W. Geb. daarvan te prævenieeren, met ver-

verzoek om zooveel mogelijk is eenige voorafgaande Mesures dien conform te neemen, wanneer 'er questie zal zijn van een Congres. —— VAN DE SPIEGEL aan VAN HAAFTEN.

Hier mede, enz.

No. XXII.

Aan den Commisfaris ROSS, *te* Dantzig, 's Hage, 3 *April*, 1793.

WEL EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan ROSS. Uit differente brieven die U W. E. G. mij geſchreven heeft, zoo wel als uit andere berigten, zijn mij gebleken de critique omſtadigheden der Stad *Dantzig*, en de gevolgen, die zulks voor de Politique en Commercieele belangen van andere Mogendheden, en voornamentlijk voor deze Republiek in der tijd hebben kan; maar U W. E. G. zal ook ligtelijk begrijpen, dat het tegenwoordig geen tijd is voor Engeland en dezen Staat, om zig in die zaak te ſteeken — eene enkele interceſſie zou zekerlijk vrugteloos zijn, en andere middelen worden door de omſtandigheden onmogelijk gemaakt.

De Republiek is in een' zwaaren Oorlog gewikkeld, en is zelfs op het punt geweest van een vijandelijk Leger in het hart

hart van het Land te zien: een vigoureuse tegenſtand heeft, onder Gods genadigen zegen, den Vijand afgeweerd en ons Territoir geheel doen verlaaten; maar het zou dwaasheid zijn, zig in andere geſchillen te mengen; daar wij voor ons zelfs nog verre zijn van eene ſecure Vrede; en te meer zou het dwaasheid zijn, om dat die geſchillen betrekking hebben tot Mogendheden, wier vriendſchap en hulp wij in deze gelegenheid efficacieus hebben ondervonden, en met welke wij in gemeenſchap tegen den gemeenen Vijand ageeren moeten. VAN DE SPIEGEL aan 1054.

De zaak van *Dantzig* moet dan gaan zoo als zij best kan, en indien 'er bij de generaale Vrede, (wanneer 'er zekerlijk meer groote belangen zullen te regelen zijn) nog iets voor die Stad kan gedaan worden, zal men het niet verzuimen: ondertusſchen komt het mij voor, dat U W. E. G. in deszelfs functie behoort te blijven continueeren, zonder zig met het lot van de Stad te bemoeijen, en wanneer dezelve in Pruisſiſche handen valt;

VAN DE SPIEGEL aan ROSS.

dat alsdan de conditien van die overgaave zullen determineeren, op hoedanigen voet U W. E. G. commissie kan gecontinueerd worden, in welken gevalle het mij aangenaam zal zijn U W. E. G. gedagten daarop te vernemen.

Hiermede, enz.

Ext

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, van 4 April, 1793.

Is gelezen een Misſive van de Heeren Ordinaire Gedeputeerden dezer Provintie ter Generaliteit, geſchreven in *'s Hage* den 29 Maart jongſtleden, dienende tot geleide,

Onder anderen, van

Eene Misſive van Lord AUCKLAND, aan Zijne Hoogheid geſchreven, en door Hoogstdenzelven, den 29 daaraanvolgende ter Generaliteit gecommuniceerd, benevens de Reſolutie bij Hun Hoog Mog. in conformiteit van het verzoek, bij die Misſive gedaan, daarop aanſtonds genomen, en waarbij Zijne Hoogheid en de Raad van Staaten worden verzocht de nodige orders te ſtellen omtrent en tot de inquartiering en pasſage van de Engelſche en Hanoverſche Troupes, welke zich naar *Bergen op Zoom* ſtaan te begeven, en tot het bezorgen van Schepen, karren, paarden en conducteurs aan dezelven, gelijk mede tot het verlenen van alle hulp en adſiſtentie aan derzelver Commisſaris Generaal tot den aankoop van proviſien, brood, fouragie en verdere benodigdheden; en wijders de reſpective collegien ter Admiraliteit aanſchrijvende, vrij en onverhinderd, zonder betalinge van 's Lands gerechtigheid, te laaten pasſeeren alle ſchepen, van welke behoorlijk zal conſteeren, dat dezelve geladen zijn met meel, ammunitie, proviand of andere be-

nodigdheden voor de Armée onder bevel van Zijne Koninglijke Hoogheid den Hertog van York.

Waarop, na voorgaande deliberatie, is goedgevonden de voorſz. Misſive aan te nemen voor notificatie.

Aan

No. XXIII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 4 *April*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Communicatie bekomen hebbende van het overlijden van Mijnheer uw' Vader, enz. VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Ik heb, geduurende de critique omſtandigheden van de Republiek, getracht U H. E. G. au courant te houden van de voorvallende zaken, en mijn laatſte was van den 29 Maart; thans kan ik zeggen, dat het Territoir van den Staat niet alleen (door de overgaaf bij capitulatie aan onze Troupes van de Steden *Breda* en *Geertruidenberg*) zal ontruimd zijn; maar dat de Franſche zaken zig ook in 't geheel ſchijnen naar het einde te ſpoeden, gelijk U H. E. G. zal zien uit het gedrukt Bulletin in het paquet van de Griffie — laat mij alleen hier mogen bijvoegen, dat de partij, welke de Generaal DUMOURIER genomen heeft, hem *nu* niet voor 't eerst

VAN DE SPIEGEL aan HOGQUER.

in 't hoofd gekomen is, en dat men hem in Frankrijk al lang mistrouwd heeft, als kennende zijne ambitieuſe plans, 't welk één der redenen geweest is, waarom men hem geforceerd heeft den Hollandſchen Oorlog te doen; en vermits DUMOURIER zig deze onderneming als gemakkelijk voorſtelde, heeft hij voor een' tijd van zijn plan tot herſtelling van Frankrijk afgezien; maar nu in dat uitzigt bedrogen zijnde, bovendien geſlagen en vervolgd, was 'er voor hem geen andere deur open, dan zijn geluk te beproeven tegen de Nationale Conventie, die hij altoos gedetesteerd heeft.

Nu zal 'er al vrij wat te doen vallen; het inwendig beſtaan van Frankrijk te vestigen; de indemniſatien voor de Oorlogende Mogendheden te reguleeren; de ſchikkingen en partages, die reeds gemaakt en beloofd zijn, te realiſeeren — dit alles ſchijnt nog al eenige difficulteiten te voorſpellen.

Aanſtaanden Zondag moet te *Antwerpen* een illuſter gezelſchap bijeen komen, beſtaan-

ſtaande uit den Prins van Coburg, Hertogen van Brunswijk en York, Prins van Orange en zijne twee Zoons, Mijlord AUCKLAND, een' Minister van de Republiek, en eenige Generaals. VAN DE SPIEGEL aan HOGUER.

Wij hebben hier gezien de Conventie tusſchen het Rusſisch en Engelsch Hof, alsmede de vernieuwing van het Tractaat van Commercie: het laatſte zal zekerlijk niet dienen om de pogingen van onze zijde tot zulk een Tractaat aangewend in Rusland te doen avanceeren; en in de daad, wanneer ik zie de zonderlinge en altoos differente begrippen van onze Commerçanten over dit ſtuk, moet ik wanhopen dat 'er ooit iets van komen zal: —— het komt mij althans voor, dat de omſtandigheid tegenwoordig niet favorabel is, om iets daaromtrent te entameeren; dog zo U H. E. G. de zaak andes begrijpt, gelieft dan de goedheid te hebben, mij te melden, hoedanig dezelve behoort aangetast te worden.

Ik heb de eer, enz.

No. XXIV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 4 *April*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

In antwoord op Uw H. W. G. brief van den 26 Maart, met den bijgevoegden van den Heer DE MAISONNEUVE heb ik de eer te melden, dat het, na communicatie met de geheu van wier Departement het is, is voorgekomen, dat het plan van gemelden Heer voor ons van geen utiliteit kan zijn, dewijl wij tegenwoordig niet dan een klein getal Fregatten in de Middelandsche Zee hebben, welke ook zelfs reeds een andere bestemming hebben; maar supponeerende, dat de Engelschen, wier Vloot naar die Zee gezeild is, mogelijk meer nut uit de gedaane propositie zouden kunnen trekken, heb ik gemeend niet kwalijk te doen, met dezelve aan Mijlord AUCKLAND te communiceeren.

Uit het gedrukte Bulletin, 't welk Uw H.

H. W. G. in het paquet van den Staat vinden zal, is te zien de importante tijding heden uit de Fransche Armée ingekomen — het ontwikkelt zig vrij klaar, 't geene ik te vooren uit verscheiden indicien heb opgemaakt, dat het Plan van DUMOURIER was een alternatif; naamelijk, zoo hij konde reusseeren met de invasie van Holland, de zaak van de Fransche Conventie uit te houden; en zoo hij niet kon reusseeren, alsdan de tegenovergestelde partij te neemen — ik geloof op goede gronden hier te mogen bijvoegen, dat hij het laatste altoos geprefereerd heeft, en dat hij tot de attaque van Holland niet is overgegaan dan op de pressante Ordres van de Conventie. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE,

De gebeurtenissen staan nu zeer interessant te worden: het inwendig lot van Frankrijk; de indemnisatien die de Oorlogende Mogendheden zullen te vraagen hebben; de schikkingen die zij onderling reeds beraamd en nog te realiseeren hebben; dit alles kan nog vrij wat bezigheden en difficulteiten veroorzaaken.

Aan-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Aanſtaanden Zondag moet eene illustre bijeenkomst gehouden worden tusſchen den Prins van Coburg, Hertog van Brunswijk, van York, Prins Erfſtadhouder, zijne twee Zoons, Mijlord AUCKLAND, en een' of meer Ministers van de Republiek; de plaats der bijeenkomst is te *Antwerpen*: Z. D. H. de Prins Erfſtadhouder heeft mij de eer aangedaan van mij te inviteeren; doch mijn zwakke gezondheid verbiedt mij, in dit wankelbaar ſaiſoen, eene reis te onderneemen die met fatigue zal verzeld zijn.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XV.

Aan den Heer VAN DER GOES,
te Coppenhagen, 's Hage,
den 4 *April*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Met den laatst voorigen post zal U H. E. G. brieven van hier ontfangen hebben aangaande de Misfive van *Hamburg*. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

. . . . . .
. . . . . .
. . . . . .

Ik bedank U H. E. G. voor deszelfs brief van den 26 Maart, en vertrouwe, dat de Heer Fiscaal VAN DER HOOP zal ordre ſtellen, dat het Deenſche Zeevolk of met Fregatten van hier gezonden, of op eene andere wijze worde afgehaald.

Nopens de importante tijdingen uit de Franſche Armée heden ingekomen, refereere ik mij tot het Bulletin dat U H. E. G. in het paquet van den Staat zal vinden.

In-

VAN DE SPIEGEL aan VAN BERGOES.

Indien de Generaal DUMOURIER zijne invasie in Holland hadt kunnen effectueeren, zou hij waarschijnlijk die partij niet genomen hebben, die hij nu schijnt te omhelzen.

Sedert ettelijke dagen zijn *Breda* en *Geertruidenberg* door onze Troupes geblocqueerd; men is aan 't capituleeren geweest, en ik supponeer, dat de capitulatien getekend zyn, doch wij hebben nog geene officieele tijding.

Ik heb de eer, enz.

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland,

genomen op

den 5 April, 1793.

De Heeren Gedeputeerden der Stad *Haarlem* hebben ter Vergadering voorgedragen: —— Dat zij Heeren Gedeputeerden in conſideratie hadden genomen de zorgelijke en gevaarlijke omſtandigheden, in welke de Republiek, zedert Hun Ed. Groot Mog. Reſolutie van den 19 Februarij dezes jaars tot het houden van veertiendaagſche Bedeſtonden, zig heeft bevonden, door het ſucces der vijandelijke wapenen, het in bezit nemen van drie frontier-plaatſen van den Staat, en de woedende aanvallen tegen verſcheide anderen; van welkers behoud, onder den bijſtand van God Almagtig, het behoud van deze Provintie zo merkelijk heeft gedependeerd.

Dat het inmiddels de bijzondere goedheid van den Opperſten Regeerder der Volkeren behaagd heeft, de verdere desſeinen van den Vijand, door de zigtbaarſte werken van zijne Goddelijke hand, tegen te gaan, en te veriedelen; en de duistere wolken, die over de Republiek, en deze Provintie in het bijzonder, reeds zamenpersten, op eene onverwagte wijze, en door een, en voor het menſchelijk doorzigt onbegrijpelijk, doch aanbiddelijk beſtuur, dermate op te klaaren, dat de genomen ſteden en plaatſen zijn herwonnen, en

de

de vijand het grondgebied van de Republiek eerstdaags ſtaat te ontruimen en te verlaaten.

Waarop gedelibereerd, en met de voorſz. Heeren Gedeputeerden deze gebeurenisſen en aanvanglijke redding, die zo duidelijk het kenmerk van Gods albeſtuurende Voorzienigheid wegdraagen, en eene bijzondere dankbaarheid eisſchen, in overweging genomen zijnde; is, conform derzelver geproponeerde, als allezints pligtmaatig, goedgevonden en verſtaan, dat alom binnen deze Provintie, alwaar men gewoon is de uitſchrijving van Bededagen te doen, de nodige orders zullen worden geſteld, dat op eerstkomenden Woensdag, in plaats van de Bedeſtonden bij de voorſz. Reſolutie bepaald, een plegtig Dankuur worde gehouden, ten einde God Almagtig ootmoedig te danken voor alle de bovengemelde en reeds genoten weldaaden, en zijne Goddelijke bewaaring, als het bewijs zijner bijzondere Voorzienigheid, ootmoedig te erkennen; mitsgaders van Hem ijverig af te ſmeeken, dat het zijne Goddelijke goedheid moge behaagen, om de regtvaardige Wapenen van den Staat, mitsgaders die van deszelfs geallieerden en vrienden, verder dermaate te zegenen, dat onder zijnen Alvermogenden bijſtand, de trotſche vijand, die het op het gehcel bederf van onze Godsdienstige en burgerlijke voorregten heeft toegelegd, en in alle maatſchappijen de goede order en betamelijke ondergeſchiktheid, door de gevaarlijkſte leerſtellingen, tracht om te keeren, worde terug gehouden, om de Bezittingen van den Staat, en die van haare Ingezetenen, verder te ontrusten;

en

en eene volkome redding en uitkomst tegen alle verdere gevaaren en aanvallen te ſchenken, op dat dit Gemeenebest, door een eerlijke en zekere vrede, met bevestiging van alle beginzels van Godsdienst, Regt en Order, in welvaart en voorſpoed, onder de ſchaduw van haare gezegende Conſtitutie, moge groeijen en bloeijen; en het voorwerp zijner Goddelijke zorg en beſcherming moge blijven; en dat de pogingen zijner Goddelijke Wijsheid mogen worden beſtuurd, en tot de gewenschte eindens mogen uitloopen.

Blijvende voorts hun Ed. Groot Mog. Reſolutie tot het houden van Bedeſtonden, tot hoogstderzelver nadere diſpoſitie, in volle kragt.

Memorie door zijne Excellentie den Lord AUCKLAND, *Ambasſadeur extraordinaris en gevolmagtigden Minister van zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit, en den Grave van* STAHREMBERG, *extraordinaris Envoyé en gevolmagtigden Minister van zijne Keizerlijke en Koninglijke Majeſteit, aan hun Hoog Mogende overgegeven.*

HOOG MOGENDE HEEREN!

Het is bekend, dat tegen het einde van de Maand September des voorleden Jaars, zijne Britſche Majeſteit en U Hoog Mogende eenſtemmig de plegtige verzekering gegeven hebben, dat in geval het dreigende gevaar, welke destijds het leven van hunne Allerchriſtlijkſte Majeſteiten en derzelver Familie dreigde, wezenlijk werd, zijne Majeſteit en H. H. Mog. niet in gebreken zouden blijven, van de krachtdadigſte maatregelen te nemen, om te beletten, dat Perſoonen, die zich aan zulk eene ſnoode misdaad zouden ſchuldig gemaakt hebben, geen ſchuilplaats in de reſpective Staaten zouden vinden.

Deze gebeurtenis, welke men met ſchrik en afgrijzen te gemoet zag, heeft plaats gehad, en de Goddelijke wraak ſchijnt zich niet lang te hebben doen wagten. Eenige van deze verfoeilijke Koningsmoorders zijn reeds in het geval van aan het Zwaard der Wet te kunnen onderworpen worden. De anderen zijn nog in het midden van het Volk, hetwelk zij in eenen afgrond van rampen geſtort hebben, en voor het welk de hon-

honger, leerschroosheid en burger-oorlog nieuwe onheilen bereiden. Met een woord, al wat wij zien gebeuren, loopt zamen, om ons het einde als nabij te doen beschouwen van die snodaarts, welker dwaasheden en wreede daden met ijzing en verontwaardiging vervuld hebben alle die geenen, die de gronden van Godsdienst, zedekunde en menschelijkheid blijven aankleeven.

Dienvolgens stellen de ondergetekenden aan het verrichte oordeel en de wijsheid van U Hoog Mög. voor, of dezelve het niet gevoeglijk zouden oordeelen, om alle middelen, welken in derzelver magt zijn, te gebruiken, om aan alle de leden van de zig noemende Nationaale Conventie, of van den gewaanden Uitvoerenden Raad, die direct of indirect aan gemelde misdaad hebben deel genomen, te beletten, in derzelver Staaten in Europa, of in de Colonien te komen, en bij aldien zij ontdekt en gevat worden, hen te doen overleveren in handen der Justitie, ten einde zij tot eene les en een voorbeeld voor het menschelijk geslagt mogen dienen.

Gedaan in 's *Hage*,
den 5 April, 1793.

(*getekend*)
AUCKLAND.
De Graaf L. VAN STAHREMBERG.

Reſolutie van H. H. Mog. van 16 April, 1793.

In andwoord op de voorenſtaande Memorie.

Dat H. H. Mog. zig zeer wel rappelleeren de plechtige verklaaring in de maand September laastleden op ſoortgelijk aanzoek gedaan, en tegenwoordig niet minder genegen zijn om de hand te houden aan de executie van hun genomen beſluit. Dat H. H. Mog. des te meer overtuigd zijn van de noodzaaklijkheid, die in alle welgeregelde Staaten plaats heeft, om efficacieuſelijk te keer te gaan de ſtoutheid der geenen, die het geluk der burgerlijke maatſchappij zoeken om verre te werpen, door het verbreken van alle de banden van onderhoorigheid aan het wettig gezag der gevestigde Regeering, naardien dit Gemeenebest door eigen ondervinding de verderfelijke gevolgen van een zodanig beſtaan heeft leeren kennen. Dat het thans waereldkundig is, dat eenige uitgeweken Ingezetenen van deze Republiek, de naam en regten der ſouvereiniteit uſurpeerende, zig niet ontzien hebben hun Vaderland gewapenderhand aan te vallen, en de Leden van de wettige Regering, zo wel als die geene die tot de defenſie van den Staat geëmploijeerd wierden, in openbaare geſchriften met de dood te bedreigen, bijaldien zij hunne posten niet verlieten: dat deze daaden van oproerigheid, offchoon ze, in derzelver aart en gevolgen, niet gelijk ſtaan met die gruwelen, welke in het ongelukkig Frankrijk hebben plaats gehad, echter aan dezelve oorzaak moeten toegeſchreven wor-

worden; en dat H. H. Mog. dan ook van de regtvaardigheid en wijsheid van alle de Regeringen van Europa, en ſpeciaal van hunne Keizerlijke en Groot-Brittanniſche Majeſteiten verwagten, dat zij aan die geenen, welke zig op eene zo verregaande wijze ten aanzien van het Gouvernement van dezen Staat misgrepen, en hunne naamen door de ondertekening van de ſchandelijkſte manifesten en proclamatien aan de vergetelheid, die anderszints hun lot had moeten zijn, hebben onttrokken, geen verblijfplaats zullen vergunnen, maar dezelve, wanneer zij aldaar mogten ontdekt worden, in verzekerde bewaaring zullen gelieven te doen ſtellen, om in regten na rigueur van wetten vervolgd en geſtraft te kunnen worden.

No. XXVI.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 22. *April*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Al wat ik U H. E. G. van hier kan melden, betrekkelijk tot de zaaken van het Land, is, dat alles wederom tot de vorige rust wederkeert, na dat de Steden *Breda* en *Geertruidenberg*, in welke beide nog tusschen 6 à 7000 man Fransche in garnisoen was, bij capitulatie zijn overgegaan, en ons geheel territoir door de vijandelijke Troupes ontruimd is.

Prins FREDERIK van Orange is met 7000 man Hollandsche Troupes naar *Fransch Vlaanderen*, immers naar de grenzen van die provintie gemarcheerd, en de Erfprins staat hem eerstdaags met circa 10,000 man te volgen: de Hertog van York met de Engelsche Troupes zijn nog te *Oostende* en in de nabuurschap.

Men

Men zegt dat DUMOURIER, na zijn coup gemankeerd te hebben, maar Zwitzerland is vertrokken. VAN DE SPIEGEL aan HOGUER.

De Franſche Armée heeft zig gereplieerd binnen de Steden *Rijsſel*, *Valenciennes*, *Condé*, enz. doch men debiteert, dat 'er in Frankrijk een ſterke conſcriptie is van Sansculottes, die onder de aanvoering van SANTERRE de gecombineerde Armées het hoofd willen bieden: ondertuſſchen heeft de Nationale Conventie aan de Bankiers verboden eenige commercieele relatien te onderhouden met Onderzaaten der Mogendheden, met welke Frankrijk in Oorlog is, en dit ſchijnt het Equivalent te zijn van een banqueroet, want zoo doende, zullen 'er ook geen Interesſen of Renten aan Buitenlanders meer betaald worden.

Mijn laatst vorige aan U H. E. G. was van den 4 April, en de laatſte van U H. E. G. ontfangen was van 22 Maart en 2 April.

Ik heb de eer, enz.

P. S. In Cijffer. Het geen de Engelſche Ambasſadeur mij gecommuniceerd heeft, (want aan den Staat is nog geen communicatie gedaan) is de concluſie van een Conventie, opzigtelijk tot de Coöperatie van Rusland tegens Frankrijk, en te gelijk de continuatie van het Commercie-tractaat van 1766.

Ik heb de beide ſtukken in handen gehad, maar geen copie genomen, denkende dat U H. E. G. dezelve van gelijken zoude zien. U H. E. G. ſpreekt van een groot plan van Engeland; maar ik kan niet ontwaar worden, dat 'er zulk een plan exteert, en ik vreeze waarlijk dat men, in Engeland en hier, te veel *in het* blinde geleidt wordt, om mede te loopen, daar de Oostenrijkers ons zullen voeren, en dat men dit zig te laat zal beklaagen — nogthans ben ik niet van gedagten, dat de Republiek zig te diep moet inwikkelen in het ſpel der groote Mogendheden, en voor zoo veel uwe vraag betreft of wij in Rusland behoorden eenige voorſlagen te doen, meen ik van neen! enz. . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 25 April, 1793.

De Heer VAN LYNDEN heeft ter Vergadering bij monde gedaan, en vervolgens in geſchrifte overgelegd de Propoſitie hiernavolgende geinſereerd.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Bij het Tractaat van Vrede, tusſchen Zijne Keizerlijke Majeſteit en dezen Staat, geſloten te *Fontainebleau*, den 8 November, 1785, was (Art. 4) bepaald, dat de Limiten van *Vlaanderen* zouden worden geregeld, op den voet der Conventie van den jaare 1664, en de duisterheden daaromtrent door wederzijdſche Commisſarisſen vereffend. Zijnde voorts (Art. 7) nopens de demarcatie der Souverainiteit op de Schelde geconvenieerd op eene wijze, die naderhand materie van discusſie heeft gegeven.

Ingevolge van dien, zijn over deze poincten diverſe conferentien te *Brusſel* gehouden; en ofſchoon de troubles, dewelke ſucceſsivelijk en bij reiteratie in de Oostenrijkſche Nederlanden zijn ontſtaan, de finaale afdoeninge van dit werk hebben vertraagd, is hetzelve nogthans zo ver gevorderd, dat het voornaamſte point differentiaal is gebleven, het trekken der Limit-lijn over de Schelde, en de verwisſelinge van zommige ſtreeken Lands, ten einde de wederzijdſche Souverainiteit in *Vlaanderen* over bekende Wegen en

Dijken te fixeeren, en daardoor de duisterheden van voorige demarcatien weg te nemen.

Over dit een en ander zijn bij de laatste conferentie te *Brussel*, in de maanden September en October, 1791, door de Heeren nos en Directeur Generaal DUMOURIER, als Commissarissen, aan het Oostenrijksche Ministerie voorslagen gedaan, die ter kennis van het Hof van *Weenen* en van Hun Hoog Mog. respectivelijk zijn gebragt geworden. In dezen staat zijn de zaaken tot nu toe gebleven.

Daar het echter van groot belang, speciaal ook voor deze provintie is, dat dezelve niet langer fluctueeren, schijnt het niet ongeraaden te weezen, dat de instantien door Uw Ed. Mog. meer dan eens, en laatstelijk op den 31 *Augustus*, 1790, ter Generaliteit gedaan, om, zo spoedig mogelijk, van dit werk een afeinde te maaken, wierden vernieuwd: terwijl 'er eene gegronde hoop is, dat de tegenwoordige omstandigheden van mutueele bescherminge en bijstand, tusschen de beide Mogendheden thans existeerende, wellight een gevolge zouden kunnen hebben eenen meer favorabelen uitslag en determinatie van dit geheele werk, als in de Negotiatien daarover tot nu toe is ondervonden.

Het is dan op grond van deze reflection, dat Uw Ed. Mog. derzelver Ordinaris Gedeputeerden ter Generaliteit zouden kunnen aanschrijven, om ter Vergadering van Hun Hoog Mog. te proponeeren, dat de deliberatien daarover mogen worden

den geëntameerd, en de bekwaamſte middelen beproefd, om het Hof van *Weenen* overtehaalen, het zij tot ſchikkingen over de Limiten op de Schelde en in *Vlaanderen*, meer overeenkomſtig met het belang van den Staat, als bij het Tractaat van *Fontainebleau* zijn vervat; of ten minſten tot eene redelijke en ſpoedige bepaalinge der poincten, die bij hetzelve buiten finaale beſlisſinge zijn gebleven.

Waarop zijnde gedelibereerd, hebben de zes andere Leden van Staat zig daarmede geconformeerd, en is mitsdien goedgevonden en verſtaan, dat Copie van de voorſz. Propoſitie zal worden gezonden aan de Heeren Ordinaire Gedeputeerden dezer Provintie ter Generaliteit, en dezelve daar benevens aangeſchreven en gelast, om ter Vergadering van Hun Hoog Mog. te proponeeren, of niet, in aanmerkinge van de groote aangelegenheid voor den Staat, en ſpeciaal ook voor de Provintie van Zeeland, de deliberatien, welke ſedert het ſluiten van het Tractaat van Vrede met zijne Keizerlijke Majeſteit, ten jaare 1785, over het werk der Limiten van *Vlaanderen*, wel aangelegd en vervolgd, doch niet gedetermineerd zijn geworden, als nu zouden behooren te worden gereëntameerd en de bekwaamſte middelen beproefd, om het Hof van *Weenen* over te haalen, het zij tot ſchikkingen over de Limiten op de Schelde en in *Vlaanderen*, meer overeenkomſtig met het belang van den Staat, als bij het voorſz. Tractaat van *Fontainebleau* zijn vervat, of ten minſten tot eene redelijke en ſpoedi-

dige bepaalinge der poincten, die bij hetzelve buiten finaale beſlisſinge zijn gebleven. Zullende insgelijks Extract dezer Reſolutie aan de meergemelde Heeren Ordinaire Gedeputeerden tot hun naricht worden gezonden.

Aan

No. XXVII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 25 *April*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

De Memorie van den Heer DE MAISONNEUVE, die Uw H. W. G. mij met deszelfs Misfive van 16 dezer heeft gelieven te zenden, heb ik ter hand gefteld aan den Engelfchen Ambasfadeur, welke bij die gelegenheid mij gezegd heeft, de eerfte ouverture reeds ter kennis van zijn Hof gebragt te hebben, doch dat hij nog zonder antwoord was. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het komt mij voor, dat Uw H. W. G. wel gedaan heeft, met deze Memorie niet officieel te accepteeren, en indien aan dezelve eenig gevolg moest gegeeven worden, zoude ik denken best te zijn, dat Uw H. W. G. dezelve aan den Heer Griffier geliefde te zenden — ik heb het toch al meermaalen befpeurd, dat wanneer in het Buitenlands Befogne Ouvertures worden

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

den gedaan, door een ander Canaal dan dat van den Griffier, zulks niet avantageus is, noch voor de zaak zelve, noch voor den Minister van den Staat, die de informatie heeft overgeschreven; doch dit beneemt niet, dat zaaken, waarvan geen ouvertures behoeven gegeven te worden, zeer wel in eene particuliere correspondentie kunnen worden verhandeld, welke gemeenlijk ook door handen van den Griffier passeert; maar in dat geval is hij niet verpligt opening te geven.

Ik heb een aanspraak gehadt van de geinteresseerden in eene Negotiatie door de Stad *Dantzig* te *Amsterdam* gedaan, voor welker soliditeit men eenige vreeze heeft, en waarin zij meenden, dat Uw H. W. G. hun van nut zoude kunnen zijn; ik vinde deze zaak niet zonder bedenking, namelijk, of H. H. Mog. die nog niets op het subject van het in possessie neemen van *Dantzig* gezegd hebben, nu wel gevoeglijk kunnen intercedeeren, dat de Koning de schulden betaale; immers komt het mij voor, dat dit een homologatie zoude zijn, welke de Koning van Pruissen van ons wel mis-

misschien niet nodig heeft, maar die wij ook niet gaarn geven zouden. Ik heb dan aan de voorsz. geïnteressëerden gezegd, dat ik Uw H. W. G. over hun belang schrijven zoude, om te vernemen, of Uw H. W. G. oordeelde, dat het voordeelig voor hun zoude zijn bij het Hof van *Berlijn* eenige intercessie te doen, en of daartoe een auctorisatie van H. H. Mog. gerequireerd wierdt. VAN DE SPIEGEL aan RHRDR.

Van hier is niet veel bijzonders te melden: de Legers in de Nederlanden zullen zig moeten haasten, zoo zij het werk tegen Frankrijk in deze Campagne ten einde brengen, en of de Duitsche Hoven dan lust, kragt en eensgezindheid genoeg zullen hebben, om een derde Campagne te doen, zal de tijd leeren.

De Prins van Coburg is dupe geweest van DUMOURIER, gelijk anderen in 't voorleden jaar: die Ex-Generaal moet een singulier talent hebben van menschen te betoveren, die men zou zeggen niet vatbaar voor die kunst te zijn — in 't kort, zoo de

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

de honger in Frankrijk, met de confusie, en de contre-revolutionaires in *Bretagne* en *Normandie* de zaak niet binnen kort uitmaken, vreeze ik, dat wij nog verre van het einde zijn.

Ik heb de eer, enz.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 29 April, 1793.

Is geleezen eene Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, den 26 dezer maand aan den Raadpenſionaris geſchreven, en daarnevens overzendende de Misſive van den Heer Envoyé VAN HAEFTEN, aan het Hof van *Weenen*, van den 13 dezer, geadresſeerd aan den Heer Griffier FAGEL, en houdende verſcheidene Advertentien, als onder anderen, dat Zijne Keizerlijke Majeſteit de bevorens plaats gehad hebbende zogenaamde armistice, volgens overeenkomst van den Prins VAN COBURG en den Generaal DUMOURIER, hadt afgekeurd en gedesavoueerd, met last, om dezelve ten eerſten te herroepen, wijl ze ten eenemaal ſtrijdig was met Hoogſtdeszelfs aangenomene principes, en onveranderlijk beſluit, van geene Conventien, hoegenaamd, buiten kennis van de andere Mogendheden, die den Oorlog tegen Frankrijk voeren, met den vijand aan te gaan; en dat men ook wilde, dat 'er een bevel zou zijn afgegaan, om de gevangene Franſche Commisſarisſen van de Nationale Conventie, en den Secretaris van Oorlog BEURNONVILLE, die voornoemde DUMOURIER aan den Generaal CLAIRFAIT heeft laaten overgeeven, van *Maastricht* naar het Slot *Spilberg* in *Moravie* over te brengen:

Waarop zijnde gedelibereerd, is de voorſz. Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, met haare Bijlaage, aangenomen voor notificatie.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 2 Meij, 1793.

Is gelezen eene Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, geſchreven in *'s Hage* den 30 April, en geadreſſeerd aan den Raadpenſionaris, hebbende tot Bijlaagen onder anderen:

Eene Misſive van den Envoyé VAN HAEFTEN, te *Weenen*, van den 17 te vooren, aan den Heer Griffier FAGEL geadreſſeerd, en houdende, dat het Weener Hof misnoegd is, niet alleen over het gedrag van den Franſchen Generaal DUMOURIER, maar vooral over de handelwijs van den Prins VAN COBURG, van wien het zeer kwalijk genomen werd, dat hij *zig zo diep met denzelven* heeft ingelaaten, nadien men veel liever gezien had, dat hij zijne gelukkige krijgsoperatien zonder uitſtel had vervolgd; en dat men uit dien hoofde, denzelven had aanbevolen, geen tijd met onderhandelingen te verliezen, maar de Wapenſtilſtand, waarin hij bewilligd had, zodra mogelijk af te breken: — dat men, ſedert de aankomst van den laatſten Courier, geene nadere orders aan den Prins VAN COBURG had gezonden, en men nog onbepaald ſcheen, welk gedrag men omtrent DUMOURIER, en andere Franſche overlopers zoude houden.

En

Eene Misſive van Zijne Doorluchtige Hoogheid,

heid, den Heer Erfprins van Orange, geſchreven in het hoofdquartier te *Princenhage*, in dato 29 April, en geadreſſeerd aan Hun Hoog Mog., houdende advertentie, dat de Generaal der Artillerie, Prins FREDERIK van Orange, met een Corps Troupes, te *Cortryk* is gearriveerd; de Colonel DRACHSTAD, met vier Bataillons en een Esquadron, *Yperen*, *Furnes*, *Knocque*, *Oſtende* en *Nieuwpoort* moet bezetten; en dat twaalf Bataillons, en twaalf Esquadrons den 30 op de Heide tuſſchen *Bavel* en de *Vijf Eiken* campeeren zullen.

Waarop zijnde gedelibereerd, is de Misſive van den Heer Ordinaris Gedeputeerden VAN CITTERS, met haare Bijlaage, aangenomen voor notificatie.

No. XXVIII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 2 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Aan den Heer HASSELGREEN medegegeven een' Brief van recommandatie, naar *Polen*.

Aan

No. XXIX.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 'sHage, *den* 3 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Ik zal de gelegenheid van het vertrek van den Heer HASSELGREEN naar *Berlijn* waarneemen, om U H. W. G. een oogenblik te onderhouden over eenige bijzonderheden, rakende de publique zaaken, welke ik niet aan de post kan vertrouwen, en welke U H. W. G. ook niet gelieft aan te zien als een deel van eene Ministerieele Correspondentie, maar als confidentieele informatien, waaraan het mij voorkomt, dat het tegenwoordig te *Berlijn* geheel ontbreekt. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik zal beginnen met het geene in onze Nabuurſchap gebeurt, alwaar tegenwoordig het tooneel van de grootſte en preſſantſte operatien behoorde te zijn. Is het wel mogelijk te geloven, dat vier gecombineerde Magten, de Keizer, Pruiſſen, Engeland, en de Republiek, tegen de Fran-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

ſchen te velde trekken, zonder dat 'er eenig concert geëtablisfeerd is, tot bepaaling van het But dat men zig voorſtelt; van de manier hoe daartoe te geraaken; van de hoegrootheid der contingenten; van de dedommagementen die ieder te vragen heeft, enz.? Is het mogelijk te begrijpen, dat de Armée van den Prins VAN COBURG zoo zwak is, dat ze zonder de Engelſche en Hollandſche Troupes niets kan onderneemen? Jaa dat ze zelfs zoo onvoorzien is van zwaare Artillerie, dat men van hier reeds 150 Stukken heeft moeten leenen, behalven het Geſchut dat naar *Mentz* is gezonden? ondertusſchen zodanig zijn de zaaken geſteld; en dit manquement van zamenhang zal waarſchijnlijk eene expeditie, van zelf reeds ſcabreus genoeg, doen mislukken, zoo de honger en de confuſie in het vijandelijke land ons niet te hulp komt.

Na al wat men hoort en ziet, zal het Plan van deeze Campagne beſtaan in belegeringen; en daar kan een goed deel van het ſaiſoen mede doorgebragt worden, zonder dat men veel gevorderd is: de vraag zal dan zijn,

zijn, of de belanghebbende Mogendheden zullen kunnen of willen eene derde Campagne maaken? waaraan ik zeer grootelijks twijffele. Men heeft lang geſproken van eene ſoort van een Congres in den *Haag* te hebben, waarin de Politique en Militaire Operatien zouden beſtuurd, of ten minſten overlegd worden: naderhand is daar een draai ingekomen, en ſommigen oordeelden, dat dit Congres met meer vrugt te *Londen* zou gehouden worden; en de Graaf DE MERCY hadt order derwaards te vertrekken; maar naauwlijks hier zijnde, ontfangt hij contre order, en zegt naar de Armée te zullen gaan: zoodat de Engelſche en Hollandſche Troupes nu volmaakt worden medegeſleept, zonder dat men weete, tot wat einde, of waar henen; jaa zelfs, zonder dat men weete, of het Huis van Oostenrijk de Nederlanden wil behouden, of verruilen, en zonder eenige zekerheid te hebben van een eenig point, 't welk ons in de Nederlanden interesſeert. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik ben mogelijk wat te zwaarhoofdig, maar ik kan mij niet ontdoen van het denk-

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

beeld, dat deeze ſtaat van zaaken van eene nadeelige uitkomst voor onze Republiek kan zijn, daar de winst of het verlies der Oostenrijkſche Nederlanden genoegzaam van éene Bataille afhangt; en, wanneer dezelve eens verloren wierdt, dat de vijanden dan wederom ſpoedig op onze grenzen zouden zijn, terwijl wij van 20,000 man onzer beste Troupes, en van de ſchoonſte Artillerie van Europa zouden beroofd zijn.

Het beleg van *Mentz* verlamt al de Armées, en het ſchijnt zig nog zoo ſpoedig niet te zullen termineeren; eerstdaags zullen van hier vertrekken eenige Kanonneerbooten met de noodige Equipagie, aan Zijne Pruisſiſche Majeſteit geleend, waarmede men meent de Stad te water te zullen kunnen benaauwen —— het zoude een groot point gewonnen zijn, als men de Franſchen uit Duitschland kon weg krijgen, en ze dan opſluiten in hun eigen land, daar de Anarchie en het gebrek meer zullen uitwerken dan al de Legers te zamen; want de Oorlog verſchaft aan de leégloopers, die anders geen brood zouden hebben, de kost; en het gemeene gevaar

is

is een punt van ralliement voor al de Franſchen, terwijl ze anders malkander zouden vernielen. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

De partage van *Polen*, hoe zeer de reeds gepartageerd hebbende Hoven zeggen, dat het met conſent van den Keizer is, zal inmanquabel geſchil baaren; de Keizer desavoueert dit conſent genoegzaam openlijk, en zommige der Raadslieden van het Hof van *Weenen* zouden niet vreemd vinden, om, zoo ze op eenige adſiſtentie konden ſtaat maaken, zig met geweld tegen deeze acquiſitien te oppoſeeren. —— Het is niet te zeggen, hoedanig Oostenrijk het Hof van *Londen* vleit en tragt op te winden: de onvergenoegdheid te *Weenen* is vooral tegen Rusland, om dat de laatſte zig Limitrophe gemaakt heeft met de Oostenrijkſche grenzen — ondertusſchen de mogelijkheid, dat die bom eerstdaags barsten zal, maakt de noodzaak des te grooter, om eene partij te neemen omtrent de Franſche zaaken.

Als men al deeze verwarringen inziet,

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

zou men zeggen, dat 'er wel eene tweede Vrede van *Munster* nodig was om alles te regt te brengen — het kan egter in dien ſtaat niet lang duuren, want de uitputting der Mogendheden zal 'er een einde aan maaken, en 't beste dat men 'er uit wagten kan, is, dat de onmogelijkheid van zig te roeren eenige jaaren ruste aan Europa zal laaten.

Nog eene vraag verzoek ik UH. W. G. te doen met opzigt tot den Commisſaris ROSS: die man wilde nieuwe brieven van credentie hebben, maar ik vinde eenige zwaarigheid daarin; vooreerst omtrent de form, geſupponeerd dat die credentie te *Berlijn* moet overgegeeven worden; en ten anderen omtrent de zaak zelf; want door de Admisſie voor een' Commisſaris te *Dantzig* te verzoeken van den Koning van Pruiſen, of eenig Pruiſiſch Departement, erkent men de acquiſitie, waarmede ik gaarne nog wilde ſuperſedeeren; maar misſchien zou men hem te *Berlijn* wel willen erkennen als *Conſul Generaal* in *alle* Pruiſiſche havens, met auctoriſatie

om

om Vice-Conſuls aan te ſtellen: op welke admisſie hij overal zou kunnen reſideeren. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik zal deezen langen brief eindigen met de verzekering, enz.

Aan

No. XXX.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage *den* 20 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Ik hope dat Uw H. W. G. zal ontfangen hebben mijnen confidentieelen brief van den 3 deezer, aan den Heer HASSELGREEN medegegeeven — uit de Reſolutie van H. H. M. welke Uw H. W. G. met deeze post zal geworden, zal dezelve zien, dat de onzekerheid, waarin de Republiek gehouden wordt, met opzigt tot de Politique en Militaire plans der Hoven van *Weenen* en *Berlijn*, hier begint te ſtooten: de hier reſideerende Ministers ſchijnen niet in het geheim van hunne Hoven te zijn, en wij waren in de verwagting van den Heer DE MERCY te zien arriveeren, met zulke ouvertures, als tot de conduite van eene gemeene zaak vereischt worden; indedaad, die Ambasſadeur is ook geärriveerd, met intentie (zoo gezegd wordt) om van hier naar *Londen* te gaan; maar, tot zijne groo-

te

te verwondering, vond hij een order, om in plaats van naar *Londen*, naar de Armée te gaan: hij heeft een paar maalen den Engelſchen Ambasſadeur gezien, maar van niets geſproken: hij is ook bij mij geweest geduurende een klein half uur, in præſentie van den Graaf van Starhemberg, zonder een woord van Politique zaaken te ſpreeken — de concluſie hier uit op te maaken, is, dat men de Republiek hier in het blinde wil leiden, of dezelve voor niets rekent in den tegenwoordigen Oorlog; en in beide de gevallen zoude het beter voor ons zijn, onze Troupes terug te roepen, ter dekking van onze Frontieren, en de kosten (die tegenwoordig enorm zijn) te impendeeren om den vijand afbreuk te doen in de Colonien in de West-Indiën. — Ik ben anders van opinie geweest, dat een kleine Land-Oorlog, onder zulk een' bekwaam' Meester als de Prins VAN COBURG, niet kwaad was voor onze Generaals, Officieren en Troupes, bij welke het zekerlijk meer aan practicaale kundigheden mankeert, dan aan bravoure; maar zoo als het nu gaat, kan het niet blijven: de

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

VAN DE SPIEGEL aan RIEDE.

de Troupes marcheeren, zonder dat wij weeten waarheen, en tot wat oogmerk; ondertusschen was men te *Antwerpen* afgesproken, dat de positie van onze Troupes zoodanig zou zijn, dat dezelve tot hulp van de Zeekusten kon dienen — ik ben zeer verre van operatien te berispen, welke ik moet gecenseerd worden niet te verstaan; maar dit weet ik, om dat de experientie het geleerd heeft, dat de Oostenrijkschе Nederlanden de vrugt van éene Bataille geweest zijn, en weder worden kunnen, en dat het de Republiek importeert de dispositie der verbonden Hoven te kennen, welke maatregelen dezelven in dat geval voor hebben te volgen; of dat het præferabel voor ons is, zoo verre niet van huis te gaan.

Het is onnoodig, dit voor Uw H. W. G. in 't breede te deduceeren, en dezelve gevoelt zekerlijk meêr dan ik zeggen kan. Ten opzigte van de bovengemelde Resolutie van H. H. M. moet ik Uw H. W. G. informeeren, dat dezelve ook gezonden is aan den Heer VAN KINKEL, om den Koning

ning, of zijne bijhebbende Ministers daarover te onderhouden. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

P. S. Ik kan geen de minſte tijding uit de Armées in de Nederlanden melden buiten die, welken in de Couranten ſtaan, dewijl 'er geen berigten in langen tijd zijn ingekomen, immers niet onder mijn oog gekomen: zoo 'er nog iets arriveert voor 't afgaan van de Post, zal ik het melden.

No. XXXI.

Aan den Heer VAN KINKELL, *te* Manheim, 's Hage, *den* 20 *May*, 1793.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

La réſolution de l'Etat, que vous recevrez par la poste préſente, n'a pas beſoin de Commentaire — il eſt ſans doute très-naturel, que la République, rendue à elle-même, joigne ſes forces à celles des Puiſſances Coaliſées pour combattre l'ennemi commun, mais il est tout auſſi juste, qu'y étant pour ſes frais, elle y ſoit pareillement pour la conduite des affaires.

Ce-

Vertaling van de vorige Brief.

De Reſolutie van Staat, welke gij met de Post van heden ontfangen zult, heeft geen commentarie nodig. Het is ongetwijffeld zeer natuurlijk dat de Republiek, aan zig zelve terug gegeeven, haare krachten voege bij die der gecoaliſeerde Mogendheden om den gemeenen vijand te beſtrijden, maar het is even billijk, dat zij, in de kosten deel neemende, op gelijke wijze deel hebbe in de beſtiering der zaaken.

Wij

Cependant nous ſommes déjà dans la Galére, nous voguons en pleine Mer ſans bouſſole: perſonne ne dit juſqu'où doit aller notre courſe: nous ignorons les Arrêtés, les plans, le but de nos Alliés, tant entre-eux, que relativement aux François: nous prévoyons, en calculant la marche des opérations, que la guerre ne ſera pas terminée pendant la Campagne préſente; nous mettons très en doute, ſi une troiſième Campagne des grandes Puiſſances d'Allemagne pourra avoir lieu: nous conſidérons, que les Pais-Bas ont été deux ou trois fois le fruit d'une Bataille, et qu'il est

VAN DE SPEIGEL aan VAN KINSBERGEN.

Wij zijn echter in de Galeij, wij dobberen op de volle Zee zonder compas: niemand zegt, tot hoe verre onze reis gaan moet: wij zijn onkundig van de beſluiten, de plans, het doelwit onzer Geallieerden: wij voorzien, naar de berekening van den loop der operatien, dat de Oorlog geduurende dezen veldtogt niet zal geëindigd zijn. Wij ſtellen zeer in twijffel, of een derde veldtogt der groote Mogendheden van Duitschland plaats zal kunnen hebben; wij merken op, dat de Nederlanden twee of driemaalen de vrugten van eenen veldſlag geweest zijn, en dat het zeer mogelijk is dat zij het weder worden. Wel-

Vertaling van de vorige Brief.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINSBERGEN.

est très-posſible qu'ils le redeviennent — quelle ſera alors notre poſition? nos Magazins dégarnis, nos Troupes diſperſées, peut-être anéanties, les Alliés ſe repliant ſur l'Allemagne, nous y ſerons pour payer les pots caſſés. — Voilà pourquoi nous déſirons avoir une voix au Chapitre, et nous reſerver au moins une iſſue au cas que les affaires aillent mal.

Le Cabinet de Vienne avoit fait ſemblant de ſentir la néceſſité d'un concert; il ne me paroiſſoit pas éloigné du projet d'en établir un à la *Haye*; peu après on a choiſi *Lon-*

Vertaling van de vorige Brief

ke zal dan onze toeſtand zijn? Onze Magazijnen ontbloot, onze troupes verſpreid, misſchien vernield, de Geallieerden replieerende op Duitschland, zullen wij daar zijn om de baiien te betaalen. Ziedaar om wat reden wij verlangen eene ſtem in het kapittel te hebben, en ons ten minſten eene uitkomst voor te behouden, ingeval de zaaken ten ergſten uitvallen.

Het Weener Cabinet had den ſchijn aangenomen van te gevoelen de noodzaaklijkheid van een Concert. Het ſcheen niet vreemd te zijn van het ontwerp om 'er een in den *Haag* op te rich-

Londres, et Monsieur DE MERCY devoit s'y rendre incessamment, en prenant sa route par ici: effectivement, cet Ambassadeur est arrivé, mais, *à son grand étonnement*, il a trouvé un ordre de partir pour l'Armée, afin de guider un peu le Prince DE COBOURG, dans la partie politique de ses opérations: j'ai eu l'honneur de voir Monsieur DE MERCY, mais il n'a été question entre nous que de la pluie et du beau-temps — ne diroit-on pas, que le plan est où de nous duper, ou de nous compter pour rien? mais comme ni l'un ni l'autre ne nous convient, nous pourrions fort bien, à notre tour, tirer notre

VAN DE SPIEGEL aan VAN GINKELL.

---

richten: een weinig naderhand heeft men *Londen* uitgekozen, en Mijnheer DE MERCY moest zich zonder uitstel derwaards begeeven, zijn weg over deze plaats neemende: deze Ambassadeur is indedaad gearriveerd, maar, *tot zijne grootste verwondering*, vindt hij een order om naar het Leger te vertrekken, ten einde den Prins VAN COBURG een weinig in het politiek gedeelte zijner operatien te ondersteunen. Ik heb de eer gehad Mijnheer DE MERCY te zien, maar 'er is tusschen ons beiden geen quæstie geweest, dan over het regenachtig of mooije weder — Zoude men niet zeggen dat het plan is, of om ons om den tuin re

Vertaling van de vorige Brief.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

tre épingle du jeu, et laisser la besogne à ceux, qui la dirigent à leur gré.

Voilà encore un nouveau phénomène: une puissance Maritime, mais qui ne peut pas trouver chez elle assez de marins, pour completter ses propres vaisseaux, envoye des batimens armés et bien équipés pour le siège d'une Forteresse de l'Allemagne. Le Roi vous en aura déjà parlé, et sans doute il vous consultera sur le moyen de les faire agir — Vous voilà donc l'Amiral du Rhin: cependant j'augure fort mal de cette Expedition, et je vous

---

Vertaling van de vorige Brief.

te leiden, of om ons voor niets te tellen? maar daar noch het een, noch het ander ons lijkent, zouden wij zeer wel op onze beurt uit het spel kunnen scheiden, en hetzelve overlaaten voor die geenen, die het naar hunn' zin bestuuren.

Ziedaar nog een nieuw verschijnzel: eene Zee-Mogendheid, doch die bij zichzelve geen Zeelieden genoeg vinden kan om haare eigen schepen te bemannen, zend gewapende en wel uitgerustte vaartuigen ter belegering van eene fortres in Duitschland. De Koning zal u reeds daarover gesproken, en ongetwijffeld u geraad-

vous prie de disſiper mes craintes, en m'ap- VAN DE SPIEGEL aan VAN GINKELL.
prenant ſeulement la posſibilité qu'elle parvienne jusqu'à l'endroit où on pourroit l'employer avec quelque ſuccès.

Je ſuis, &c.

---

raadpleegd hebben over het middel om dezelven te doen dienen. Ziedaar u dan tot Admiraal van den Rhijn verheven: ik voorſpel echter weinig goeds van deze expeditie, en ik bid u mijne ongerustheid uit den weg te ruimen door mij enkel de mogelijkheid te leren kennen, dat dezelve op de plaats arriveere, alwaar zij met eenig ſucses kan gebruikt worden. Vertaling van de vorige Brief.

Ik ben, enz.

No. XXXII.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 21 *Meij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Mijn laatſte aan U H. E. G. was van den 22 April, ſedert heb ik U H. E. G. onderſcheiden brieven ontfangen tot No. 12. ingeſloten — ik kan niet veel interesſants van hier melden, boven het geene de Hollandſche Couranten dagelijks bekend maaken: het getal van onze Troupes te velde kan circa 18000 man beloopen, welken omſtreeks *Doornik* liggen: eene groote trein zwaare Artillerie vertrekt naar het Leger van den Prins VAN COBURG, gelijk reeds een andere trein naar de Pruisſiſche Armée aan den Rhijn vertrokken is, en bovendien gaat deeze week eene flotille van canonneerbooten van *Amſterdam* tot ſecours in het beleg van *Mentz* — deeze onkosten, gevoegd bij de beſcherming van de Zee, zijn zeer bezwaarlijk te draagen, en vereisſchen extraordinaire efforts; nog-

thans

thans moet men zig dezelven getroosten, om dat niet wij, maar de Franschen ons den Oorlog hebben aangedaan, en dat men, om Vreede te verkrijgen, den vijand moet zoeken klein te maaken; maar H. H. M. meenen groote redenen te hebben om te insteeren op een meerder concert en communicatie der verbonden Mogendheden, zoo wel aangaande het geen onder hen reeds is besloten, als aangaande het verdere oogmerk en de conduite van deezen Oorlog; en het is zeker, dat, naarmaate de invloed van de Republiek op de tegenwoordige en toekoomende maatregelen zal zijn, ook haare Coöperatie daaraan gevenredigd zal moeten zijn: H. H. M. hebben dit van verre willen te kennen geeven in eene Resolutie den 18 deezer genomen, en aan onze Ministers te *Weenen*, *Londen* en *Berlijn* toegezonden, waarvan hier nevens eene Copie insluite tot U H. E. G. informatie. VAN DE SPIEGEL aan HOGUER.

Ik heb de eer, enz.

„ Het heeft mij verwonderd uit UEd. depêches van 14 tot 30 April te zien, dat *P. S. In Cijffer.*

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

„de Keizer gedecideerd is mede te deelen
„in den Roof van *Polen*, daar hij aan an-
„dere Hoven deeze meſure ten hoogſten
„desavoueert, en niet ontveinst zijne ver-
„koeling met *Petersburg* en *Berlijn*. Zoo
„de Oorlog met Frankrijk in deeze Cam-
„pagne niet eindigt, (gelijk waarſchijnlijk
„niet gebeuren zal zonder revolutie van
„binnen) maak ik geen ſtaat, dat 'er lust of
„harmonie genoeg zal zijn onder de Duit-
„ſche Mogendheden om eene nieuwe Cam-
„pagne te beginnen, en dan komt al de
„laſt op de Zee-Mogendheden; waar tegen
„men in tijds behoort te zorgen door het
„etablisſeeren van een goed Concert.

„De Engelſchen beginnen nu te gelooven,
„dat Rusland hen veel te ſlim is geweest,
„en het toezenden van den Franſchen Prins
„in plaats van een beloofd Corps Troupes,
„is ook eene al te groote *perſifflage* om het
„niet te bemerken — ik verzoek U. H. E.
„G. toch aan het Ruſſiſch Miniſterie niet
„te veel avances te doen van onze begeerte
„tot nieuwe of naauwere relatien: mij dunkt,
„dat de tijden wat meer opgeklaard moeten
„zijn, eer men daar aan denkt." . . .

. . . . . .

Aan

No. XXXIII.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 29 *Meij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Verzogt zijnde door, of van wegen een aantal geïnteresseerden in Negotiatien voor Poolsche rekening, te *Amsterdam* gedaan, om aan Uw H. W. G. te recommandeeren den Heer T. GULCHER, door de gemelde geïnteresseerden afgezonden, met oogmerk om met den Heer VAN HASSELGREEN voor het gemeen belang mede te werken, heb ik niet willen nalaaten aan dat verzoek te voldoen, niet twijffelende of Uw H. W. G. zal wel gelieven den gemelden Heer GULCHER in zoo verre behulpzaam te zijn, als, zonder de Ministerieele functie te compromitteeren, kan geschieden.

Hier mede, enz.

No. XXXIV.

Aan den Heer Baron RHEDE, *te* Berlijn, 's Hage, *den* 11 *Junij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Het groot belang van de Ingezetenen deezer Republiek in de Negotiatien voor de Republiek van *Polen* gedaan, en de menigvuldige aanzoeken, welken ik ontfange van aanzienlijke Huizen van Commercie, die met deeze commisſien zijn gechargeerd, noodzaakt mij wederom Uw H. W. G. daarover te onderhouden, te meer, daar het waarſchijnlijk is, dat op den aanſtaanden Poolſchen Rijksdag eene determinatie daaromtrent zal gemaakt worden.

De Geïnteresſeerden in deeze Negotiatien zouden wel begeeren, dat van wegens onzen Staat repræſentatien wierden gedaan aan de Hoven, die waarſchijnlijk op de deliberatien van den Rijksdag groote Influentie zullen hebben; maar dit zal niet kun-

kunnen geſchieden; en ondertusſchen verdient de importantie en de billijkheid van de zaak alle protectie, die met mogelijkheid daar aan te geeven is, zonder H. H. M. te compromitteeren. VAN DE SPIEGEL aan RHEDE.

Mijn verzoek is dan, dat Uw H. W. G. aan den Heer VAN GRIESHEIM gelieve te ſchrijven, dat hij de adreſſen van de Geïnteresſeerden van den Staat, welken bij den Rijksdag zullen gemaakt worden, tot ſecuriteit van de Negotiatien in Holland gedaan, allerwege kan en behoort te appuieeren, gelijk hij ook, onder de hand, doch niet officieel, aan dezelven kan behulpzaam zijn in de Sollicitatien, die zij zouden vermeenen bij de Rusſiſche en Pruisſiſche Ministers ter bevordering van hunne zaak te moeten doen.

Onder deeze Geïnteresſeerden zijn, behalven de geenen die aan Uw H. W. G. reeds bekend zijn, ook het Huis van HOGGUER en GRAND, en dat van P. DE HAEN; de laatſte verſeert in een dubbeld ongeluk, als hebbende, op auctoriſatie van de Treſorie, de penningen overgemaakt aan

den

VAN DE SPIEGEL aan DIEDE.

den Graaf POTOCKI, waardoor dezelven verſmolten zijn in het derangement van het Huis van TEPPER enz., terwijl men nu in *Polen* ſchijnt te ſustineeren, dat de geheele Negotiatie als niet gedaan moet aangemerkt worden: eene ſustenuë, die waarlijk alle goede trouw en billijkheid zou omkeeren, en waartegen de Heer VAN GRIESHEIM, voor zoo verre het den Rijksdag aangaat, zig met grond en reden kan verzetten.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XXXV.

Aan den Heer Minister VAN DER HOOP, *te* Luik, 's Hage, *den* 24 *Junij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

Ik heb de eer aan U H. E. G. te zenden de Misfive van den Groot Proost, voor welken Heer ik gaarne iets zou willen doen, maar (gelijk U H. E. G. niet zal nagelaaten hebben hem te obſerveren) onze Staat heeft geen Minister te *Rome*, en wij manqueeren derhalven de middelen om eenige intercesſie in zijn faveur te doen. VAN DE SPIEGEL aan VAN DER HOOP

Ik feliciteere U H. E. G. met den keer, welken de zaaken in het Luxemburgſche ſchijnen genomen te hebben, en waar uit anders de ernſtigſte gevolgen zouden hebben kunnen ontſtaan: het zoude evenwel kunnen gebeuren, dat U H. E. G. nodig oordeelde nu en dan een vertrouwd perſoon uit te zenden om narigten te bekomen van de ſterkte en bewegingen der Legers, en ik ben van begrip, dat zulks moet

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER HOOP

moet gelaaten worden aan de prudentie der Heeren Ministers van den Staat buiten 's lands; maar dewijl het declareeren van de kosten mogelijk remarques zou veroorzaaken, als zijnde buiten het Reglement, geloof ik best te zijn, dat U H. E. G. die kosten van drie tot drie maanden aan mij doe opgeeven, met eene enkele certificatie, dat U H. E. G. die penningen tot correspondentie ten dienste van den Lande heeft uitgegeeven, waarop ik zal tragten de betaling aanstonds te doen volgen.

Wij zijn hier genoegzaam zonder Franſche papieren, en het zou mij veel plaiſier doen, indien U H. E. G. onder de bovengemelde correspondentie-kosten, mij ook kon bezorgen *le Moniteur*, of een' anderen Franſchen Nouvellist, waarop men wat ſtaat konde maaken.

Hiermede, enz.

Aan

No. XXXVI.

Aan den Heer Baron VAN NAGELL, *te* Londen, *'s Hage, den* 25 *Junij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

De Heer VAN AYLVA heeft mij de eer aangedaan te ſchrijven over het geene het ſubject uitmaakt van Uw H. W. G. brief aan mij van den 21 dezer, en ik oordeel niet beter te kunnen beantwoorden aan het vertrouwen 't welk U H. W. G. wel in mij gelieft te ſtellen, dan door te communiceeren de reflexie, welke ik aan welgemelden Heer gemaakt heb, beſtaande hierin: dat het oogmerk van het geprojecteerd adres aan H. H. M. mij voorkwam tweeledig en zeer verſchillend van aart te zijn, naamelijk het eerſte, een verzoek om de onkosten van het Post-Comptoir maandelijks te mogen trekken, en het ander, om gededommageerd te worden wegens het verlies op den Wisſel — dat belangende het eerſte, ik geen twijffel had, of H. H. M. zouden het allezins redelijk en billijk vinden, VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAGELL.

den, dat hunne Ministers buiten 's lands geen ſchade leden wegens uitſtel van betaaling van verſchotten voor rekening van den Staat; doch dat betreffende het tweede, het mij niet voorſtondt, dat ooit de Wisſelcours verrekend is, zoo weinig, daar ze tot voordeel van een' Minister, als daar ze tot nadeel is geweest. Hoe zeer dit laatſte poinct zoude ſtaan ter examinatie van de Generaliteits Rekenkamer, met welke U H. W. G. adres waarſchijnlijk commisſoriaal zou gemaakt worden.

Hiermede, enz.

Aan

No. XXXVII.

Aan den Heer VAN DER GOES,
te Coppenhagen, 's Hage,
den 29 *Junij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN DER GOES.

Nadien de dag van Vrijdag den 5 Julij bij de Heeren Staaten deezer Provintie beſtemd is, om te treeden tot de deſignatie van een' Minister van den Staat aan het Hof van Spanje, ten einde, onder den tijtel van Extraordinair Envoyé, te remplaceeren den Ambasſadeur Graaf VAN RECHTEREN, die zijne brieven van Rappel verzogt en bekomen heeft; en het zeer apparent is, dat deeze deſignatie op U H. E. G. zal vallen, gelijk Z. H. dezelve reeds, *caſu quo*, geäggreëerd heeft, zoo heb ik de Eer U H. E. G. daarvan te prævenieeren, en bij voorraad geluk te wenſchen, teffens U H. E. G. informeerende, dat het aanvangen van die Misſie alle ſpoed vereischt, en dat U H. E. G. zal wel doen, deszelfs arrangementen zoodanig te maaken, dat deszelfs overkomst, en vertrek

VAN DE SPIEGEL AAN VAN DER GOES.

naar *Madrid* immediaat naar de benoeming kan plaats hebben. (1)

Waarmede, enz.

(1) De opvolger van den Heer VAN DER GOES, te Coppenhagen, als Minister van den Staat, is geweest de Heer JACOB FAGEL, jonger broeder van den Heer Griffier FAGEL.

XXXVIII.

Aan den Heer Baron VAN NAGELL, 's Hage, *den* 9 *Julij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Gisteren avond heb ik ontfangen U H. W. G. brief van den 5 deezer —— U H. W. G. heeft volmaakt wel geantwoord op de reflexie van Lord GRENVILLE: ik weet niet, waar zijn Lordschap gehoord of gelezen heeft, dat de voorslag van H. H. M. tot het verzamelen van een Congres, tendeerde tot het entameeren van Vredens-Negotiatien: wij zijn hier even sterk als in Engeland gepersuadeerd, dat, hoe begeerlijk de Vrede ook zij, dezelve egter tegenwoordig niet kan gemaakt worden, en dat om eene goede en secure Vrede te verkrijgen, de Oorlog dooor de Geallieerden met kragt moet voortgezet worden; maar het oogmerk van den voorslag van H. H. M. is geweest alleen, om te kennen te geeven, dat het aan de Republiek niet convenieert, in het blinde geleid te worden tot Operatien,

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

waarvan het waare doelwit niet bekend is, en waarin zij geene directie heeft —— immers heeft men in voorige Oorlogen, door vereenigde magten gevoerd, zig altoos een but voorgeſteld, men heeft zig verſtaan over de contingenten welken elk derzelve zoude furneeren, over de vergoeding van ſchade die men zoude tragten te verkrijgen. ——

De ſucceſſie-Oorlog ſtrekt, onder veele anderen, tot bewijs; maar is 'er tot nog toe eenig uitzigt, wat men van Frankrijk maaken wil? tot hoe verre men de conquesten wenscht te pouſſeeren? wat ieder Mogendheid, die conquesten maakt, zal willen of kunnen behouden? Daar zijn de objecten, onder anderen, waar over H. H. M. verlangd hadden dat præalabel was gehandeld geworden, en wij hebben 'er meer belang bij, dan ééne der andere Mogendheden — dezelve zijn meest alle limitrophe met Frankrijk, en kunnen haare dedommagementen vinden in eene uitbreiding haarer grenzen, of zijn in ſtaat om zig te indomniſeeren op de Colonien, gelijk Engeland, of hebben reeds geprofiteerd

ſiteerd van de trouble tijden, gelijk Rusland en Pruisſen; maar waar zal de Republiek het haare zoeken? nadat zij geld en Volk verſpild zal hebben om aan Oostenrijk eene ſterke Barriere tegen Frankrijk te bezorgen, zal zij zig zelf ontbloot vinden tegen Oostenrijk zelf, die door de nieuwe acquiſitien des te meer de handen ruim zal krijgen om ons te kwellen. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Deeze conſideratie raakt ons wel het naaste, maar zij raakt toch Engeland ook, welk 'er belang bij heeft, dat de Nederlanden wel blijven in het Huis van Oostenrijk, maar niet op zulk een' independenten voet, dat dit Huis de Zee-Mogendheden niet meer nodig heeft: — en, indien het Engelsch Ministerie in deeze oogmerken van H. H. M. wilde medewerken, was 'er niets gemaklijker geweest, dan dat Engeland en de Republiek met den Keizer waren overeengekomen over de forces die men zou furneeren, om den Oorlog te voeren, en de Oostenrijkſche Nederlanden te ſecureeren tegen de willekeurige invallen der Franſchen, onder beding van de reſtitutie der Limiten,

VAN DE SPIEGEL aan VAN HAGELL.

welke de Republiek ten aanzien der Nederlanden geſtipuleerd hadt bij het Tractaat van 1715, en waarvan de Keizer ons ſedert op eene arbitraire wijze gepriveerd heeft — Uw H. W. G. begrijpt wel, dat ik niet ſpreek van het Tractaat van Barriere; maar van dat van de Limiten.

Ondertusſchen zoude het de eerſte reis niet zijn, dat de Republiek dupe was van de ſchoone beloften van het Hof van Weenen, en ik herinner mij nog levendig, wat daaromtrent gepasſeerd is te *Reichenbach*, en naderhand met den Heer DE MERCY; terwijl het Oostenrijksch Gouvernement niet zoodra weder begonnen is, of de oude entraves van Commercie en Visſcherijen zijn weder geïntroduceerd, en de volſtrekte precaire ſtaat, waarin zij onze Frontieren van Braband en Vlaanderen gebragt hebben, door het reculeeren der Limiten, maakt dat wij die kleinigheden moeten verdraagen.

Deeze elucidatien was ik verpligt Uw H. W. G. mede te deelen, terwijl ik de eer heb, enz.

Aan

No. XXXIX.

Aan den Heer Baron VAN KINKELL, 's Hage, *den* 11. *Julij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Ik heb te accuſeeren den ontfang van verſcheiden uwer brieven, waarvan de laatſte zijn van 22 en 26 Junij, 3 en 6 Julij, en ik zal mijn antwoord beginnen met een poinct dat U H. W. G. in het particulier raakt, en gevolgelijk ook mij, om het belang dat ik in uwe interest neeme; dat is de declaratie van *f* 12:- daags, geduurende uw verblijf aan het Hoofdquartier: 't is waar, dat H. H. M. daartoe geen auctoriſatie gegeeven hebben, maar ik twijfele niet, of die declaratie zal redelijk en billijk gevonden worden, en ik zal nader overleggen, in welken form dat werk te gieten is; maar ik verzoek eene oſtenſible Miſsive aan den Heer Griffier, zoodanig ingerigt, dat ze in het beſogne kan gebragt worden —— ik rappelleer mij niet, en kan het nu niet nazien, op wat voet

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

U H. W. G. bij den Koning is gezonden, en aldaar geadmitteerd; en ik verzoek ook mij te melden, of het niet nodig ware geweest een' brief van credentie te geeven, of dat zulks mogelijk nog van nut kan zijn.

Ik ignoreer, of Lord BEAUCHAMP eene directe credentie heeft aan den Koning, of enkel een' ministerieelen brief, maar *ik* supponeer, dat hij reeds gearriveerd is, of binnen kort zal arriveeren: hij zal buiten twijffel confidentieel met U H. W. G. spreeken over het onderwerp zijner commissie, dewijl hij gechargeerd is, de zaaken zoo te beleggen, dat eene deur wordt opengelaaten aan de Republiek om te accedeeren, of eene particuliere conventie te maaken — ik zou denken, dat het eerste præferabel was, dewijl daaruit zou volgen eene invitatie aan de Republiek, welke dan gelegenheid zou hebben haare particuliere belangens voortedraagen.

Het Engelsch Ministerie schijnt de propositie van H. H. Mog. tot het verzamelen van een Congres verkeerdelijk opgevat te hebben in den zin, als of wij in dit moment Vrede wilden maaken — hieraan heeft

heeft niemand gedagt; maar wij hebben gezegd, dat het oogmerk en het einde van allen Oorlog moet zijn, eene voordeelige en veilige Vrede te hebben; en dat om daartoe te geraaken, men gezamentlijk de operatien van den Oorlog moet beraamen, en met malkanderen zig verſtaan over eene menigte van zaaken, waarvan de omisſie al dikwils de magtigſte Ligues op niets heeft doen uitloopen. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

De antwoorden van Weenen, Engeland en Pruiſen op deeze propoſitie zijn ingkomen, en zijn alle drie zeer *vague*, de een zig refereerende tot de ander, en het blijkt, dat men præfereert particuliere conventien, waarin juist zal uitgelaten worden het poinct dat men niet durft toucheeren. De weinige regels Cijffer zullen U. H. W. G. in 't kort expliceeren wat op deeze materie te zeggen is.

Ik heb de eer, enz.

„'t Is een bekend zeggen van SWIFT, *P. S. In*
„*l'eſprit Anglois est à la cave ou au gre-* *Cijffer.*
„*nier*, (1) en dit bewijzen zij tegenwoordig

(1) *De geest der Engelſchen zit op zolder of in de Kelder.*

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINSELL.

„ dig — weinig tijd geleden waren zij
„ geheel Anti-Oostenrijksch, en nu zouden
„ zij alles aan den Keizer toevoegen — zij
„ prætendeeren, dat men niets beters kan
„ doen dan de Oostenrijksche Nederlanden
„ een Barriere tegen Frankrijk te bezorgen,
„ en dat de Republiek haar dedommagement
„ moet vinden in die zekerheid van de na-
„ buurige Nederlanden — ik voor mij oor-
„ deele, dat Engeland wel mag zorgen, dat
„ de Nederlanden op een' veiligen en voor-
„ deeligen voet verblijven aan het Huis van
„ Oostenrijk, maar juist niet op een' voet,
„ die de belangens van die Provintien inde-
„ pendent maakt van de Zee-Mogendheden;
„ want hoe minder de Keizer te vreezen
„ heeft in zijne Nederlanden, zoo veel meer
„ kan hij de Republiek chicaneeren, gelijk
„ reeds in veele opzigten blijkt.

„ Ten aanzien van het dedommagement,
„ heb ik doen obſerveeren, dat meest alle
„ de Oorlogende Mogendheden zijn limitro-
„ phe van Frankrijk, en haar dedommage-
„ gement kunnen vinden in eene uitbreiding
„ van Limiten, of in ſtaat zijn zig te in-
„ demniſeeren in de Colonien, gelijk Enge-
land,

„ land, of reeds hebben geprofiteerd van de
„ omſtandigheden, gelijk Rusland en Pruis-
„ ſen; maar dat de Republiek met het hel-
„ pen neemen van de Franſche Frontieren,
„ en het bezorgen van de Barriere aan de
„ Oostenrijkſche Nederlanden, nog niets
„ voor haar zelve gewonnen heeft of win-
„ nen kan, en zig zelf ontbloot vindt *vis*
„ *à vis* van de Oostenrijkſche Nederlanden;
„ dat derhalven, even als bij het *groote ver-*
„ *bond voor den ſucceſſie-Oorlog* is geſti-
„ puleerd voor de Barriere, men nu ook
„ behoort te bedingen, dat naar maate de
„ Keizer zijne Nederlanden uitbreidt in
„ Frankrijk, hij ook aan den anderen kant
„ ons moet contenteeren met de reſtitutie
„ der Limiten van het Tractaat van 1715, en
„ met andere avantages, geproportioneerd
„ aan de ſucceſſen met de gemeene wape-
„ nen behaald — Dit is de text dien ik U
„ H. W. G. verzoek voor den Koning en
„ over al te prediken, dewijl voornaamelijk
„ Pruiſen het zig te laat beklaagen zal,
„ als de Keizer in de Nederlanden nie-
„ mand naar de oogen behoeft te zien."

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Aan

No. XL.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 11 *Julij*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Ik heb wel ontfangen U H. E. G. brieven, tot No. 16 ingefloten, doch No. 14 mankeert, terwijl ik niet weet of het een abuis is in de numero, dan of ik ze mede ontfangen heb, en mogelijk aan Zijne Hoogheid te leezen gegeeven heb, van waar dezelve mij niet terug gekomen is.

De antwoorden van de Hoven van *Weenen*, *Londen* en *Berlijn*, op de propofitie van H. H. M. tot het houden van een Congres zijn ingekomen, en vervat in algemeene bewoordingen: men fchijnt zig aldaar te verbeelden, dat deeze propofitie tendeert tot het doen van pogingen, om in dit moment Vrede te maaken met de Franfchen, waar aan men nogthans alhier niet gedagt heeft; maar H. H. M. begrijpen, dat evenwel het einde van den Oorlog,

log, op den een' of anderen tijd, Vrede moet zijn, en dat, om daartoe op eene ſpoedige en voordeelige wijze te geraaken, de operatien van den Oorlog in een gemeen Concert tuſſchen de verbonden Mogendheden behoren gereguleerd te worden, en dat men voorzigtig handelt, met malkanderen te verſtaan over zoodanige zaaken, waarvan de omisſie dikwijls de magtigſte ligues tegen een' gemeenen Vijand, infructueus heeft gemaakt. — De Republiek, die een Corps van 20,000 man bij de Armée heeft, en al de zwaare Artillerie, waarmede *Valenciennes* en *Condé* beſchoten wordt, gefurneerd heeft, heeft ook merite genoeg, om eene integreerende partij van dit Concert te zijn — 't is waar, dat de gelukkige Bataille bij *Maastricht*, die Stad ontzet heeft; maar 't is ook waar, dat zoo *Maastricht* en Holland zig niet zo wel gedefendeerd hadden, de Oostenrijkſche Wapenen niet ligt in de Nederlanden zouden gekomen hebben, en dat zij verder al hun ſucces te danken hebben aan de Artillerie van den Staat, waarvan de Oostenrijkſche Troupes zoo geheel onvoorzien waren, dat ze, met al haare beken-

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

VAN DE SPIEGEL AAN HOGGUER.

kende bravoure, niets hadden kunnen avanceeren.

Het staat egter tegenwoordig zoo, dat 'er geen openclijk Congres plaats zal hebben, maar dat de geïnteresseerde Mogendheden zullen tragten haare belangen bij separate Conventien te reguleeren.

Hiermede, enz.

In Cijfer. Hetzelfde Art. 't welk aan den Heer VAN KINKELL gezonden is, uitgenomen het slot, *in dato* 11 *Julij*, 1793.

No. XLI.

Aan den Heer Baron VAN NAGELL, *te* Londen, *'s Hage, den* 23 *Julij*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Uw H. W. G. brief van den 19 deezer, inhoudende verslag van de vriendelijke en cordaate wijze, waarop Lord GRENVILLE zig uitgelaaten heeft op de nadere elucidatie door Uw H. W. G. gegeeven, aangaande H. H. M. intentie in de Resolutie van 21 Meij, heb ik alleen aan Zijne Hoogheid en aan den Heer Griffier gecommuniceerd, welken met mij van gedagten zijn, dat de omstandigheden der publieke zaaken dagelijks presanter worden, om eene confidentieele explicatie en discussie van verscheiden objecten tusschen het Hof van *Londen* en de Republiek te vereisschen. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Het is niet mogelijk dit alles schriftelijk te detailleeren, maar de intentie zoude zijn, iemand van vertrouwen, onder het een of ander prætext, naar Engeland

te

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

te zenden, om afzonderlijk met Uw H. W. G., en gezamentlijk met de Ministers te ſpreeken — de perſoon die daartoe in conſideratie komt, zal Uw H. W. G. buiten twijffel aangenaam zijn, en geen het minſte ongelijk aan deszelfs ministerieele betrekkingen toebrengen.

Het is mij altoos voorgekomen, dat hoe zeer Engeland en de Republiek een gemeen belang hebben in deezen Oorlog, nevens andere Oorlogende Mogendheden, zij egter nog een bijzonder belang hebben, waarvan het object is de Oostenrijkſche Nederlanden; en dat, hoedanig de zaaken ook loopen, het altoos noodzaakelijk zal zijn zig met den Keizer over dit groot object te verſtaan, waaruit vervolgens van zelfs zal volgen de ſtipulatie van de Equivalenten, die Engeland en de Republiek moeten hebben, wanneer zij geconcurreerd zullen hebben tot de uitbreiding en verſterking der Frontieren van 's Keizers Nederlanden; even gelijk men gehandeld heeft voor het begin van den Succesſie-Oorlog in 1701. — Zoo lang een Oorlog defenſief is, zijn 'er géén of weinig ſtipulatien no-

nodig, en ijder beijvert zig maar om de attaque af te keeren; maar een' offenſiven Oorlog te voeren zonder een bepaald oogmerk, en zig te engageeren in eene entrepriſe, zonder te weeten, tot hoe verre, en tot welk nut, is niet anders als met een Schip in Zee te ſtevenen zonder compas. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

'Er zijn nog veele andere reflexien te maaken, omtrent de tegenwoordige geſteldheid en intentien van ſommige Mogendheden, welke eene mondelinge conferentie ten hoogſten noodzaakelijk maaken, waarover ik Uw H. W. G. eerſtdaags nader onderhouden zal.

Hiermede, enz.

No. XLII.

Aan den Heer VAN KINKELL,
's Hage, *den* 1 *Augustus*,
1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Ik heb wel ontfangen U H. W. G. *brief* van den 27 Julij, uit welks inhoud het mij geſurpreneerd heeft te verneemen, dat U H. W. G. den Marquis DE LUCHESINI geſondeerd heeft over de accesſie van den Staat tot de Conventie, die met Engeland in het Hoofdquartier geſloten is, gelijk mede over de form van eene directe credentie bij den Koning; en het doet mij leed, dat U H. W. G. dit gehaald heeft uit mijn ſchrijven van den 11 Julij — Ik moet mijne intentie wel zeer kwalijk uitgedrukt hebben, indien 'er uit kan afgenomen worden, dat U H. W. G. LUCHESINI daarover moest conſulteeren, daar ik niets anders heb willen zeggen, dan alleen *uwe gedagten* in te nemen, of 'er eenig nut in gelegen was, dat U H. W. nu nog met eene credentie voorzien wierd,

na-

nadat deszelfs reſidentie reeds zoo lang bij zijne Pruisſiſche Majeſteit was geadmitteerd. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Betreffende de accesſie, is het zeer zeker, dat daarvan geen quæstie kan zijn, voor dat de Conventie hier gecommuniceerd is, en misſchien zal men dan bevinden, dat zoo weinig de Koning, als de Republiek, groot belang hebben bij het al- of niet accedeeren van H. H. Mog.

Gisteren is U H. W. G. request aan H. H. Mog. gepræſenteerd, en, naar ſtijl, commisſoriaal gemaakt met den Raad en Rekenkamer: ik zal gaarne mijn best doen U H. W. G. daarin van dienst te zijn, maar ik zou niet durven aanraaden om een equipagie-geld te vraagen, waardoor misſchien het andere verzoek zou getraverſeerd worden — dat de equipagie meer geleden heeft bij het Hoofdquartier, dan elders, daar de wegen effen en gebaand zijn, wil ik gaarne gelooven, maar het is niet in den Regel, voor die meerdere ſlijtage een dedommagement te vragen.

Hiermede, enz.

No. XLIII.

Aan den Heer VAN KINKELL, 's Hage, *den* 5 *Augustus*, 1793.

MONSIEUR!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL. 't Onderhaalde was in Cijffer.

Je ne ſuis nullement ſurpris que vous n'aijez pas pu *déchiffrer le chiffre, puisqu'il n'y étoit joint que pour la forme, le reste étant du citron*, qui vous apprendra ce que peut-être vous ignoriez jusqu'à preſent — vous en trouverez pareillement *ici*, je préfère cette voye parce qu'elle est plus courte et en même tems plus ſure, et vous auriez pu vous en appercevoir, tant

---

MIJNHEER!

Vertaling van den vorigen Brief.

Ik ben in 't geheel niet verwonderd dat gij *het Cijffer niet hebt kunnen ontcijfferen, dewijl het 'er niet dan kwanswijs was bijgevoegd, het overige met citroen geſchreven zijnde*, dat u leeren zal het geen u mogelijk tot heden onbekend was. — Op gelijke wijze zult gij 'er *hier* van vinden. Ik verkies dezen weg, wijl hij veel korter en te gelijker tijd veel zekerder is, en gij zoudt zulks heb-

tant par marque convenue, que parce que je vous ai parlé dans ma lettre d'un rechaud. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Votre lettre au Greffier du 30 aura été lue au Committé ſecret: il m'étoit impoſſible d'y aller, étant depuis pluſieurs jours cloué à ma chaiſe par un accès de goutte aſſez grave, et perſonne n'étant venu me voir le matin, je ne puis dire quel en eſt le reſultat, mais je le ſuppoſe commisſorial; et la première fois que je pourrai voir le Prince, je tacherai de connoitre ſes intentions à ce ſujet.

Avanthier

---

hebben kunnen merken, zo wel door de beſtemde tekenen, als omdat ik u in mijne laatſte van een confoir geſproken heb. Vertaling van den vorigen Brief.

Uw brief aan den Griffier van den 30 moet in 't ſecreet beſogne geleezen zijn: het was mij onmogelijk hetzelve bij te woonen, zijnde zedert verſcheide dagen op mijn' ſtoel geſpijkerd door een aanval van vrij zwaare podagra, en daar niemand mij dezen morgen is komen zien, kan ik u den uitſlag daarvan niet melden; maar ik veronderſtel dat het commisſoriaal gemaakt is, en de eerſte keer dat ik den Prins zal kunnen zien, zal ik trachten zijne intentie op dat ſubject te verneemen.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Avanthier il s'est fait ici l'expérience d'une invention infernale, qui effacera un jour la gloire fatale des Allemands d'avoir inventé la poudre. — Celle-ci est d'un boulet factice composé d'une matière inflammable et inextinguible comme le feu grégois, lequel tiré d'un Canon ne manque pas d'embraser toutes les matières combustibles, qu'il touche, et même ne perd pas sa faculté incendiaire sous l'eau. On prétend que l'invention n'est pas nouvelle, et qu'elle avait été presentée à LOUIS XV par un Monsieur de Bellegarde; le Roi

---

Vertaling van den vorigen Brief.

Eergisteren heeft men hier de proef genomen van eene helsche uitvinding, die eenmaal den rampzaligen roem der Duitschers, het buskruid uitgevonden te hebben, zal uitwisschen. Deze bestaat in eene toebereiden kogel, gevuld met ontvlambaare stoffe, en onuitbluschbaar als het griekſche vuur, welke uit een kanon geschoten niet missen kan alle de brandbaare stoffen, die het aanraakt, te ontsteeken, en welke zelfs zijne ontvlambaare hoedanigheid onder water niet verliest.

Men beweert dat de uitvinding niet nieuw is, en dat dezelve aan LODEWIJK XV aangeboden was door

Roi en avoit acheté le ſecret, pour épargner à l'eſpece humaine un inſtrument de deſtruction de plus. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

J'ai l'honneur d'être, &c.

---

door een' Heer DE BELLEGARDE; de Koning had de geheimhouding daarvan gekogt, om aan het menſchelijk geſlacht een nieuw middel van vernieling te beſpaaren. Vertaling van den vorigen Brief.

„ Ik moet U confieeren, met ver- *In Cijffer.*
„ zoek om het ſecreet te houden, vooral
„ ter plaatſe daar UEd. zig bevindt, dat
„ de Griffier FAGEL eergisteren naar En-
„ geland vertrokken is, met eene Inſtruc-
„ tie, om confidentieel aan het Engelsch
„ Ministerie opening te geeven van de
„ conditien, waarop men hier den Oorlog
„ wel wil voortzetten, maar zonder wel-
„ ke men niet wil: dat is naamelijk, dat
„ wanneer de Republiek het Huis van
„ Oostenrijk helpt aan eene nieuwe Bar-
„ riere tegen Frankaijk, wij ook van on-
„ zen kant door den Keizer moeten gecon-
„ tenteerd worden, zoo wel omtrent het
„ geene ons van regtswege toekomt, als

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

„ omtrent het geene onze Convenientie
„ medebrengt, met den Souverain van de
„ Oostenrijkſche Nederlanden te arran-
„ geeren. De tweede vraag is, of Enge-
„ land, den Keizer helpende aan het uit-
„ breiden zijner Frontieren van de Ne-
„ derlanden, intentie heeft om het oude
„ Continentaal Sijſtema te doen herlee-
„ ven? en zoo jaa, als dan te beduiden,
„ dat men goede conditien vooraf moet
„ maaken.

„ Weinige Regenten weeten van die
„ zending, en de Griffier heeft tot pre-
„ text genomen eenige famielje zaaken
„ met MILADY HOLDERNESS.

Aan

No. XLIV.

Aan den Heer Baron HOP, *te* Brusſel, 's Hage, *den* 5 *Augustus*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOP.

Onlangs heb ik van den Biſchop van *Antwerpen*, met wien ik in eene ſoort van litteraire correspondentie ben, een Note ontfangen over eene moeilijkheid, welke hem bejegent in zijn Capittel, over de reparatie van een vervallen Huis in de Hoeve, Territoir van de Generaliteit, alwaar hij zelfs, ingevolge bekomen permisſie van H. H. M. nu en dan wilde komen, ter verrigting van geestelijke functien.

Ik neem de vrijheid deeze Note aan U H. E. G. te communiceeren, vooreerst tot deszelfs informatie, omdat het regardeert het Territoir van den Staat, maar voornaamelijk, om te verneemen; of U H. E. G. begrijpt, dat 'er van wegens H. H. M. iets in kan gedaan worden. — Gaarne zoude ik den Biſchop obligeeren, maar de Staat

VAN DE SPIEGEL aan HOP.

kan 'er zig niet aan waagen, en ſchoon hij wel ſpreekt van *moyens que L. H. P. ont ſi efficacement entre les mains*, (1) ben ik daarvan zoo ſterk niet geconvinceerd, en hem nader gevraagd hebbende, welke die *moyens* waren, heeft hij mij daarop niet wel voldaan; maar hij meent, dat wanneer U H. E. G. daar over wilde ſpreeken met Leden van het Gouvernement, of met hem Biſchop zelfs, het hem zeker veel desagrement en procesſen zou ſpaaren, wanneer te gelijk te kennen gegeeven wierdt, dat dit goed van de Hoeve gelegen zijnde op Staats Territoir, H. H. M. niet gaarne zouden zien, dat het Capittel oppoſitie maakte tegen eene behoorlijke operatie. Mogelijk is de Biſchop nog te *Bruſſel*, en U H. E. G. zoude, des goedvindende, breder informatie van hem kunnen bekomen.

Ik heb de eer, enz.

(1) *Kragtdaadige middelen, die H. H. Mog. in handen hebben.*

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, genomen op den 7 Augustus, 1793.

Op het geproponeerde ter Vergadering, in agting genomen zijnde, dat het den Almagtigen God, naar zijne oneindige wijsheid en goedheid, behaagd heeft het gevaar, het welk onze Republiek, en in het bijzonder deze Provintie van zo nabij gedreigd heeft, genadig af te wenden, en de wapenen van den Staat met die van deszelfs Vrienden en geällieerden, zoo merkwaardig heeft gezegend, dat de Vijand niet alleen van zijnen boozen toeleg op dit Land heeft moeten afzien, maar ook van het Territoir van den Staat en van onze nabuuren, tot over deszelfs eigen Frontieren, is verjaagd: dat deze Republiek in haare inwendige betrekkingen niet minder de bewaarende hand des Allerhoogſten heeft mogen ondervinden, daarin, dat reeds een groot gedeelte van de rijke Retouren uit de Indiën gelukkig zijn binnengekomen, en dat (zo veel tot nog toe bekend is) geen vijandelijke aanvallen op onze bezittingen in andere waereld-deelen hebben plaats gehad. — En door Hun Ed. Groot Mog. daar benevens in aandagtige overweging genomen zijnde den toeſtand, waarin de zaaken in het laatst voorjaar zijn geweest, en hoezeer die door Gods wonderbaare hulpe thans ten goede zijn veranderd, boven al wat de kloekmoedigſte en doorzigtigſte mensch zig had durven voorſtellen, ook teffens gevoelende, welke ootmoedige ſtoffe van dankbaarheid alle Ingezetenen dezes Lands, van den meesten

tot

tot den minsten, aan den Opperbeſtuurder aller dingen zijn verſchuldigd; hebben Hun Ed. Groot Mog. daarom goedgevonden, dat in den eerstkomenden ordinairen Bedeſtond, die wezen zal Woensdag den 14 dezer, op het gewoone uur, God Almagtig plegtig zal worden gedankt en geloofd voor de groote en onverdiende weldaaden aan ons lieve Vaderland, bijzonder in de opgenoemde gevallen bewezen; dat Hun Ed. Groot Mog. egter ook even hartelijk gevoelen, dat hoe groot onze ſtoffe van dankbaarheid zij, 'er geen minder ſtoffe van ootmoedige gebeden overblijft, om God den Heere vuuriglijk te ſmeeken om zijnen genadigen zegen over den tegenwoordigen toeſtand van ons lieve Vaderland, als zijnde nog in zulk een' bloedigen Oorlog gewikkeld: dat het Gode behaage de gemeene Wapenen te Water en te Lande te zegenen, en tot bereiking van een' eerlijken en ſecuuren Vrede, door het herſtel van Regt en Order in de Maatſchappij, voorſpoedig te maaken: onze Krijgslieden, die zig geſtadig met zoo veel moed in het heetſte gevaar toonen, en hunne dierbaare Bevelhebbers te blijven conſerveeren, en de Raadſlagen van de Hooge Overheid dienstbaar te maaken tot alles wat het waare geluk van dit Land bevorderen kan. —— Dat mitsdien Hun Ed. Groot Mog. begeeren, dat de Bedeſtonden, bij de Reſolutie van 19 Februarij laatstleden uitgeſchreven, bij continuatie in nedrigheid, waare boetvaardigheid, en tot openbaare ſtichting, tot de einden en oogmerken hiervooren gemeld, zullen, worden gehouden, met deze verandering alleen, dat, gelijk Hun Ed. Groot Mog. bij evengemelde Reſolutie, den

tijd

tijd van de Bedeſtonden hadden bepaald van veertien dagen tot veertien dagen, dezelve nu in het vervolg, uit hoofde van de gezegde verandering van omſtandigheden, zullen gehouden worden van vier tot vier weeken, te beginnen van den eerstkomenden Bedeſtond, op den 14 dezer.

Zullende hiervan de gewoone aanſchrijving worden gedaaan, en dezelve op den eerstkomenden Zondag van de Predikſtoelen worden afgeleezen.

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, genomen op den 8 Augustus, 1793.

De Heer VAN BOETSELAER, Heer van Kijfhoek, heeft aan Hun Ed. Groot Mog. voorgedragen, dat heden morgen een boodſchap ontfangen had van den Heer Raadpenſionaris VAN DE SPIEGEL, tot kennisgeeving, dat hij, door indiſpoſitie, buiten ſtaat was de Vergadering van Hun Ed. Groot Mog. waarteneemen, geevende vervolgens in bedenking, of niet, uit dien hoofde, een ander Heer daartoe, geduurende dezelve indiſpoſitie, zoude behooren te worden gedispicieerd.

Waarop gedelibereerd zijnde, is goedgevonden en verſtaan, den voorſz. Heere van BOETSELAER, Heere van Kijfhoek, te verzoeken om, geduurende deze indiſpoſitie van den Heere Raadpenſionaris, de Vergadering van Hun Ed. Groot Mog. waar te neemen.

Ex-

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, genomen op den 8 Auguſtus, 1793.

Is geleezen eene Misſive van de Heeren Ordinaire Gedeputeerden ter Generaliteit, geſchreven in *'s Hage* den 21 Junij laatstleden, houdende advertentien, en hebbende tot Bijlaage eene Misſive van den Heer VAN HAAFTEN, Extraordinaris Envoyé van dezen Staat aan het Hof van *Weenen*, en geſchreeven aldaar den 8 Junij, houdende kennisgeeving van eenige voorſlagen van wegens het Franſche Gouvernement, tot het entameeren van Vredes-Negotiatien op dezen voet: 1°. *dat het de Franſche Natie vrij zoude ſtaan, zodanig eene Conſtitutie van Regeering te verkiezen, als met haar belang en begeerte overeen zoude komen;* en 2°. *dat men de Duitſche Prinſen, al wat zij door de Revolutie en den Oorlog verlooren hadden, wedergeeven, en ook een middel zoeken zou, om een convenabel lot aan de Familie van Bourbon en aan de geëmigreerden te bezorgen.* Doch dat daarop van wegen het Miniſterie van Zijne Keizerlijke Majeſteit een weigerend antwoord was gegeeven, uit hoofde, *dat tegenwoordig in Frankrijk zulk eene groote verwarring was, dat men niet weeten zou, met wien men daar op eene ſecuure wijze in onderhandeling zou kunnen treeden.*

Waarop zijnde gedelibereerd, is goedgevonden en verſtaan voorgemelde Misſive met deszelfs Bijlaage aan te neemen voor notificatie.

Aan

No. XLV.

Aan den Heer Baron VAN KINKELL, 's Hage, *den* 20 *Augustus*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Een violent acces van Jicht in 't hoofd heeft mij deezer dagen zoodanig geäccableerd, dat ik mij van alle ſoort van affaires heb moeten afhouden, en dat ik nog eene andere hand moet gebruiken om te antwoorden op Uwe brieven van den 13— denzelven dag dat mij de attaque overkwam, heb ik den Heer VAN KELLER gezien, die mij onderhield over de reis van den Griffier, daarin meenende te vinden eenige vuës die zijn Hof interesſeerden, en ik heb dien Minister geäntwoord, dat het wel ongelukkig was, als men zig niet bewegen kon, zonder te doen ſoupçonneeren, dat 'er iets agter ſtak; dat mij hetzelve gebeurd was deezen Zomer, toen ik naar Spa meende te gaan, tot herſtelling van mijne gezondheid, terwijl 'er zo veel conjecturen gemaakt wierden, dat ik præ-

fe-

fereerde t'huis te blijven — dat niets eenvoudiger was dan de reis van FAGEL, die nooit Engeland gezien hebbende, wilde profiteeren van de gelegenheid die zig aanboodt, om zig door zijn' Broeder te laaten introduceeren, welke nog wel eens afscheid van zijne Engelsche vrienden wilde neemen, voor dat hij naar *Denemarken* ging. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Wijders heb ik hem gezegd, dat als het Engelsch Ministerie met den Griffier spreekt over de publieke zaaken, hij zekerlijk openleggen zal de manier van denken der voornaamste Regenten in de Republiek, naamlijk, om den Oorlog met kragt door te zetten, hoewel ze zeer zwaar drukt op onze finantien, maar teffens te declareeren, dat wij staat maaken om te participeeren in die dedommagementen, welken de Vrede, op de eene of andere wijze, zal moeten aanbrengen.

Wanneer ter plaatze daar Uw H. W. G. zig bevindt, hier van gesproken word, vinde ik geen zwarigheid om deze confidentie te doen.

Hiermede, enz.

P. S. In Cijffer. „ Ik kan nog niet geeven in *de Conventiomanie*, en dit is mijn raisonnement: „ de Conventien zijn zonder ons gemaakt, „ en zoo ze niet anders inhouden dan 't „ geen ik leeze, zullen wij ook in derzelver goed effect participeeren, ('t zij „ wij daartoe accedeeren of niet) als hebbende tot oogmerk de bevordering van „ de gemeene zaak; doch zoo ze iets anders inhouden, zoude ik liever de Republiek isoleeren, wanneer ze altoos „ meester blijft van haare eigen zaak.

„ Uw H. W. G. zou, behalven het voorige „ ostensible, aan LUCHESINI wel confidentieel „ kunnen zeggen, dat men hier attentie „ heeft op de groote uitbreidingen van „ den Keizer in de Nederlanden, en op „ het gewigt, dat die Provintien daardoor „ zullen verkrijgen; en dat men in 't generaal oordeelt, dat, zo de Keizer die „ conquesten maakt met de gecombineerde Wapenen, de Republiek dan ook regt „ heeft van *in proportie* geindemniseerd „ te worden uit die zelve Nederlanden, „ daar wij van dien kant, sedert het intrekken onzer oude limiten, maar al te

„ veel

„ veel *à la merci* van den Keizer zijn VAN DE SPIEGEL aan VAN KINSELL.
„ geworden.

„ Mogelijk zal deeze confidentie gele-
„ genheid geeven, dat zijne Excellentie
„ zig wat expectoreert. Maar ik ben ver-
„ re van U aan te raaden, in een Pruis-
„ sisch Camp het Sijstema van Koning
„ WILLEM III te prediken.

„ Zoodra ik menschen kan spreeken,
„ zal ik zien, of 'er eenigen vorm te gee-
„ ven is aan Uwe temporaire missie bij den
„ Koning, zonder de vrienden van RHEDE
„ aan mijn' hals te krijgen."

No. XLVI.

Aan den Heer VAN KINKELL,
's Hage, *den* 3 *September*,
1793.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Je ne vous écris préſentement, mon cher Baron, que pour vous raſſurer ſur le ſort de votre lettre, que j'ai reçue Dimanche après midi par Eſtafette, et dont je rembourſerai les frais ſur les ſecreete diensten au Directeur TINNE. — Vous avez parfaitement bien manœuvré, auſſi ceux à qui j'ai communiqué cette depêche, en ont marqué leur ſatisfaction.

Vos

Vertaling van den vorigen Brief.

Ik ſchrijf u heden niet, mijn waarde Baron, dan om u gerust te ſtellen over het lot van uwen brief, welken ik laatstleden Zondag na den middag per Eſtafette ontfangen heb, en waarvan ik de onkosten op de ſecreete diensten aan den Directeur TINNE zal terug betaalen. — Gij hebt volmaakt wel gemanoeuvreerd; ook hebben die geenen aan wien ik deze Depêche heb medegedeeld, hunne tevredenheid daarover te kennen gegeeven.

Uwe

Vos douze florins ſont accordés aujourd- VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.
hui, et vous allez recevoir votre nouvelle créance par un Courier Extraordinaire, qui vous ſera expédié après demain: j'eſpère que ma ſanté me permettra alors de vous écrire plus amplement, et de vous envoyer les papiers, dont vous pourrez avoir beſoin.

J'ai été très-ſérieuſement malade depuis quelques ſemaines: mon mal est toujours allé en augmentant: les Experts prétendent que c'est la goutte ou la ſcatique dans la tête, mal très-douloureux et qui me rend in-

---

Uwe twaalf guldens zijn heden toegeſtaan, en gij zult uwe nieuwe credentie-brieven ontfangen door een' Extraordinairen Courier, die u overmorgen zal geëxpedieerd worden. Ik hoop dat mijne gezondheid mij alsdan toe zal laaten u breedvoeriger te ſchrijven, en u de papieren, welken gij zoudt kunnen nodig hebben, te zenden. Vertaling van den vorigen Brief

Ik ben zedert eenige weeken zeer ernſtig ziek geweest; mijne kwaal ging altijd erger: de Artſen beweeren dat het de Jicht in het hoofd is, eene zeer ſmartelijke kwaal, en die mij tot alle applicatie onbekwaam maakt: in deze laatſte dagen heb ik eenige tusſchenpozing gehad, maar ik

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

incapable de toute application: j'ai eu ces derniers jours quelque relâche, mais je crains beaucoup les ſymtômes d'une recidive, et Dieu ſait ce qui en arrivera —— deux Medecins ont épuiſé leur Art ſur mon foible individu; l'un de ces Mesſieurs dit blanc, l'autre noir: ainſi je me ſuis trouvé entre l'enclume et le marteau. Entretems ils ne m'ont poinct épargné les *ſaignare*, *purgare*, *reſaignare*, &c. et tout ce que MOLIERE dit ſi plaiſamment conſtituer la ſcience de la faculté.

J'ai de bonnes nouvelles du Greffier, que je reſerve pour le Courier ſusdit — on man-

---

Vertaling van den vorigen Brief.

vrees ſterk de ſymptomata eener weder inſtorting, en God weet wat daarvan komen mag. — Twee Geneesmeesters hebben hunne kunst op mijn zwak individuuitgeput: een dezer zegt wit, de ander zegt zwart. Op die wijs heb ik mij tusſchen den hamer en het aanbeeld bevonden. Inmiddels hebben zij niet geſpaard het *ſaignare*, *purgare* en *reſaignare*, enz., en al wat MOLIERE met zo veel ſcherts zegt uittemaaken de wetenſchap der faculteit.

Ik heb goede tijdingen van den Griffier, welken ik voor gemelden Courier bewaare. Men meld van

mande de *Vienne* que l'Electeur vient d'assembler les Etats de Bavière pour leur déclarer qu'il n'a jamais penſé, et que lui ni ſon ſucceſſeur ne conſentiront jamais à un échange de ce païs pour quelque autre domaine que ce ſoit: que cette déclaration a été reçue avec transport de joye, et que ſur cela les Etats ont fourni au dela du neceſſaire pour le completement des Troupes, afin de guarantir le Païs contre toute Invaſion. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Adieu, &c.

---

van *Weenen* dat de Keurvorst de Staaten van *Beyeren* heeft doen bijeen vergaderen om hun te declareeren, dat hij nooit gedacht heeft, en dat hij noch zijn opvolger nooit toeſtemmen zullen tot eene ruiling van dat Land, voor welk ander Domein het mogte zijn: dat deze declaratie met de grootſte vreugdebewijzen ontfangen is, en dat daarop de Staaten gefurneerd hebben boven het noodzaaklijke ter aanvulling der Troupes, ten einde het Land tegen allen aanval te guarandeeren. Vertaling van den vorigen Brief.

Adieu, enz.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Het geen ik hier boven zeide van de *f* 12:- en de Credentie, is nog al met haaken en oogen: ik had gedagt dat het nu ſtrijk en zet zou zijn, daar de Prins zelf in 't Beſogne is geweest, maar LYNDEN zend mij deezen avond dit briefje — zo ik voor de post iets naders hoore, zal ik het melden.

N. B. Bij een nadere P. S. gemeld dat de Rapporten op de Credentie-Brieven en de *f* 12:- geconcludeerd zijn.

Aan

No. LXVII.

Aan den Heer VAN KINKELL,
's Hage *den* 4 *September*,
1793. Verzonden per Couvert.

HOOG WELGEBOREN HEER!

Haar H. Mog. goedgevonden hebbende U H. W. G. te voorzien van een Credentiaal als Minister Plenipotentiaris bij zijne Pruisſiſche Majeſteit, hope ik hetzelve als aangenaam zal worden opgenomen, en dat U H. W. G. daardoor de gelegenheid zal hebben, om een' meer officieelen invloed te verkrijgen in de onderhandelingen der Ministers, die zig thans bij hooggemelden Koning bevinden, en welke U H. W. G. tot heden tot met zoo veel beleid als naauwkeurigheid, ſchoon zonder publiek character, heeft gevolgd. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Ten einde U H. W. G. eene volledige kennis te doen hebben van 't geen door den Heer Griffier, geduurende zijn aanwezen in Engeland, is verrigt, met betrekking tot het verlangen van de Re-

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINSBERGEN.

publiek, om niet ter zijde gesteld te worden in de dedommagementen, welken de vereenigde Mogendheden zig bij het einde van den Oorlog zouden tragten te doen toeleggen, zende ik hier nevens de Copien, 1°. van de Misive welke de Griffier aan Lord GRENVILLE geschreven heeft, 2°. van deszelfs antwoord daarop gegeeven, 3°. van mijn laatste schrijven aan den Griffier, 4°. van de Misive die ik op hetzelve subject aan den Heer VAN HAAFTEN heb gedepêcheerd: deeze stukken vertrouwe ik dat U H. W. G. beter in staat zullen stellen, om zig het ganssche beloop deezer zaak te vertegenwoordigen, dan ik in een' langen brief zou kunnen doen, en dezelve zullen te gelijk de materie opleveren, om aan het Ministerie van Zijne Pruisische Majesteit compleete opening te geeven van de dispositie alhier, welke opening ik egter niet nodig heb te zeggen, dat zoodanig behoort ingerigt te zijn, dat daardoor geen ombrage kan opgevat worden, alsof wij ons bij præferentie eerst aan Engeland hadden geaddresseerd, of minder vertrouwen hadden op het goed appui van Pruisen dan van Engeland.

Het

Het is wel te denken, dat men U H. W. G. ook ſpreeken zal van particuliere Conventien, gelijk de andere verbonden Mogendheden met malkander hebben aangegaan, doch men kan hier geen nut zien van zulke Conventien, en het zou ook bezwaarlijk zijn dezelven bij de Provintien door te krijgen, omdat men hier zig niet wil nog kan engageeren tot eene onbepaalde continuatie van den Oorlog, hoewel men anders wel genegen is om de gemeene zaak met alle vigueur te helpen doorzetten, zoo lang de Finantien het permitteeren, en wanneer men eenig uitzigt heeft op eene billijke indemniſatie. VAN DE SPEIGEL aan VAN KINKELL.

Het ware ondertusſchen zeer te wenſchen, niet alleen voor ons, maar ook voor de andere Vereenigde Magten, dat 'er een middel kon gevonden worden, om deezenGeld- en Volk-verſlindenden Oorlog, zoo al niet te doen eindigen, ten minſten binnen eenige grenzen te bepaalen — het denkbeeld om naar *Parijs* te marcheeren, en gewapender hand de order in Frankrijk te herſtellen, zal de ondervinding nu geleerd hebben, dat zoo gemak-

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

makkelijk niet is uittevoeren, maar wanneer de Geallieerden zig meester zullen gemaakt hebben van de voornaamſte ſterke plaatzen op de Frontieren, en (om zoo te zeggen) de Volcans zullen geſtopt hebben, door welken de Franſchen hunne eruptien doen, dan komt het mij niet onmogelijk voor, zonder verdere offenſive operatien, de Republikeinen zoodanig in te ſluiten, dat ze malkander vernielen, tot dat 'er eene partij opſtaat, die raiſonnabel genoeg is om het ſoutien der Vereenigde Mogendheden te meriteeren.

Nopens het geene gedebiteerd wordt, aangaande het ſentiment van Engeland op de acquiſitien in *Polen*, meen ik wel verzekerd te zijn, dat het gemelde Hof zig in 't minſte niet uitgelaaten heeft, noch op eenige andere ſchikking in Duitschland: men præfereert aldaar de zaaken draagende te houden tot na den Oorlog, indien het maar mogelijk is, dat de andere groote Mogendheden, die meer direct daarbij geïnteresſeerd zijn, dezelve moderatie kunnen bewaaren. — Met opzigt tot de ruiling van *Beijeren* en de Nederlanden zijn 'er

'er door het Hof van *Weenen* geen andere dan mondelinge verzekeringen gegeeven, dat aan die zaak niet gedagt wordt, en voor zoo veel ik weet, is die declaratie tot nog toe met ſchijn van weinig interest aangenomen —— in de daad alles is tegenwoordig zoo onzeker, en de Coalitie der Mogendheden hangt zoo los aan malkander, dat het niet voorzigtig ſchijnt, tegenwoordig zig op eene partij te decideeren, waarvan men naderhand zou wenſchen terug te komen.

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Ik heb de eer, enz.

Aan

No. XLVIII.

Aan den Heer Baron HOP, *te* Brusſel, 's Hage, *den* 16 *September*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan HOP.

Ik ben U H. E. G. ten hoogſten verpligt, voor de vriendelijke communicatie der *procedures*, door den Graaf VAN DER NÓOT aangelegd tegen den Drukker van het bekende *tableau de la dilapidation*, en van de ſententie van den Raad van *Braband*: ik zal het altoos aanmerken als een blijk van vriendſchap, dat U H. E. G. mij wederom heeft willen aanmoedigen om dat voorbeeld te volgen, ten einde de ſatisfactie te verkrijgen van den laster welken dat blad op mij heeft getragt te werpen; doch ik kan niet van mij verkrijgen, om eenige procedures daarover te beginnen: ik oordeele ſatisfactie genoeg te hebben in de demarche die ik bij mijn' eigen ſouverain gedaan heb, en wanneer ik eenmaal een' anderen weg inſloeg om mij in mijn particulier voor het publiek te zuiveren,

zou-

zoude ik hetzelve moeten doen bij iedere leugen en laster dien een blaauw-boekjes Schrijver goedvondt van mij te vertellen — behalven deeze rede, heb ik altoos zeer geäpprobeerd het antwoord van MONTESQUIEU, die in een gelijk geval gepresseerd wordende om zijne eer te vindiceeren, zeide: *Mon principe a toujours été de ne point me mettre sur les rangs avec des gens méprisables.* VAN DE SPIEGEL aan HOP.

Ik heb de eer U H. E. G. de bovengenoemde stukken terug te zenden, en met de meeste hoogagting te zijn, enz.

Aan

No. LXIX.

Aan den Heer HOGGUER, *te* Petersburg, 's Hage, *den* 19 *September*, 1793.

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Gepasseerden Zondag den 15 deezer was men hier zeer geällarmeerd door de mondelinge berigten, (want schriftelijke rapporten waren nog niet ingekomen) dat de Armée van den Staat in *Vlaanderen* totaal geslagen was, eene menigte Officieren gesneuveld, alles verloren, de Franschen In het hart van *Vlaanderen* gedrongen, en dat Prins FREDERIK van Orange gekwetst naar den *Haag* wierdt getransporteerd — het laatste gebeurde ook dien avond, en Zijne Hoogheid arriveerde in een beurtschip van *Sluis in Vlaanderen* op *Rotterdam*, doch gelukkig heeft men de wonde, die aan den Schouder is, niet gevaarlijk gevonden, hoewel zeer pijnelijk, door de geduurige insnijdingen die men verpligt is te doen — sedert dien tijd is men van den eersten schrik terug gekomen, door de rapporten van den Erfprins, dat schoon de Lijsten nog niet kun-

kunnen opgemaakt worden, het verlies nogthans aan manſchap en aan Artillerie op verre na zoo groot niet is, als men het zig verbeeld heeft. VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

Men heeft, volgens het oordeel der verſtandigſte Militairen, de taak die aan onze Troupes opgelegd was, om het geheel Frontier van *Vlaanderen* te dekken, altoos te uitgeſtrekt geöordeeld voor derzelver getal, en naarmaate van de magt des Vijands, die genoegzaam in haare præſentie lag, en door welke zij dag op dag werden geättaqueerd; maar na dat de Franſchen al hunne forces aan dien kant bijeen gebragt hadden, het beleg van *Duinkerken* hadden doen opbreeken, en de Hanoverſche Armée geſlagen, werdt de poſitie van de onzen zeer gevaarlijk, en de Erfprins van Orange, voorziende dat hij met alle magt zou aangetast worden, en het in die poſitie niet houden kon, hadt reeds de bagage en het Hospitaal agteruit gezonden, en maakte zig gereed om eenigzints terug te trekken, doch op de ſterke inſtantien van den Prins VAN COBURG, en op deszelfs beloften van de Hol-

VAN DE SPIEGEL DER HOOGER.

landſche Armée te zullen renforceeren door het Corps onder den Generaal BEAULIEU, heeft de Erfprins zijne poſitie blijven houden. Hierop is gevolgd de ongelukkige dag van den 13 September, daar onze Troupes zijn geattaqueerd, niet alleen door eene geweldige overmagt van den Vijand, maar die continueel door verſche Troupes werd aangevuld: de onzen hebben vijf uuren lang ſtand gehouden met eene onvoorbeeldige fermeteit en bravoure, en eene groote, maar onnutte ſlagting onder den Vijand gemaakt, welke in zulk eene menigte was, dat al zag men halve gelederen vallen, de opening ſtraks weder vervuld was: eindelijk gebeurde het ongeluk, dat twee EscadronsCavallerie, door het mislukken van eene manœuvre van attaque, overhoop geworpen, op een gedeelte Infanterie viel, en dezelve mede culbuteerde; Prins FREDERIK gekwetst, de Generaal van 's GRAVENMOER gevallen en voor dood gehouden; liep het één en ander te ſaamen om desorder in het Corps te brengen, en de retraite noodzaakelijk te maaken; doch de Troupes, haare retraite op *Meenen* neemende, bevonden, dat

de

Franſchen meester van die Stad waren geworden, en uit dezelve op de onzen vuurden, waardoor het vlugten van dat gedeelte algemeen werdt; doch de Erfprins heeft de volgende nagt te *Harlebeek*, niet verre van *Meenen*, onder de Wapenen doorgebragt, met circa 8 of 10,000 man, is van daar geretireerd agter de Schelde bij *Gend*, daar hij de Bagage vondt, en de verſtrooide Troupes rallieerde, welken van dag tot dag aankomen; morgen gaat Zijne Hoogheid de Prins Erfſtadhouder derwaards om alles in oogenſchijn te neemen, en na Hoogstdeszelfs retour zal 'er betere gelegenheid zijn om gedetailleerde narigten van deezen bloedigen dag te kunnen geeven. VAN DE SPIEGEL aan HOGUER.

Het komt onbegrijpelijk voor, dat de Generaal BEAULIEU, die in de nabijheid van *Meenen* ſtondt, en eene brug van communicatie hadt met onze Troupes over het Riviertje, 't welk de beide Corpſen ſepareerde, niet tot ſecours is toegeſchoten, ſchoon hij door verſcheiden boodſchappen, geduurende het gevegt, van ons gevaar verwittigd was: men moet

VAN DE SPIEGEL aan HOGGUER.

zijn oordeel daar omtrent opschorten, tot dat men weet, welke verhindering die Generaal gehadt heeft; doch den volgenden dag na onze retraite is hij opgekomen, gelijk ook de Hertog VAN YORK, om *Meenen* te herneemen.

Ik heb noodig geoordeeld U H. E. G. deeze voorloopige informatien te moeten toeschikken, om dezelve in staat te *stellen* de waare toedragt der zaaken, daar het nodig is, te doen kennen.

Ik voeg 'er nog bij, dat de Prins VAN COBURG, in eene Misive op dit subject, den grootsten lof geeft aan onze Troupes, en dat dezelven ook, niettegenstaande deeze nederlaag, alle moed behouden, om op nieuw den Vijand onder de oogen te zien.

Hiermede, enz.

Aan

No. L.

Aan den Heer VAN KINKELL, 's Hage, *den* 19 *September*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Deezen morgen is de Courier terug gekoomen, die mij U H. W. G. beide brieven heeft medegebragt, waarvan ik den grootſten dadelijk aan Zijne Hoogheid heb gecommuniceerd, doch, wegens de drukte van deezen tijd, nog niet terug ontfangen — het geene ik in mijne privaate Misſive gemeld heb van tijding aangaande *Beijeren*, door den Heer VAN HAAFTEN geſchreven, was niet om U H. W. G. iets nieuws te leeren, 't geene een Minister van den Staat aan 't Hof van *Munchen* niet wist, of niet reeds gemeld hadt, maar alleen om te kennen te geeven, dat men te *Weenen*, zelfs in 't publiek, dezelve informatie bekomen hadt.

Ik verheug mij uit U H. W. G. brief te zien, dat 'er hope is, dat de verſtandhouding tuſschen de twee groote Duitſche Ho-

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

ven, ten aanzien van de Krijgsoperatien voor het overige van deze Campagne, zoo cordaat zal zijn als nodig is om die machine met vereenigde kragten te doen werken: het gebrek aan een generaal overleg heeft zig reeds ten ſterkſten doen gevoelen bij de Legers in *Vlaanderen*, ſedert dat de Engelſche en Hanoverſche Armée zig van den Prins VAN COBURG heeft geſepareerd om het beleg van *Duinkerken* te onderneemen, en het Pruisſiſche Corps terug getrokken is, waardoor de onzen den last van het wijd uitgeſtrekte Frontier te moeten dekken alleen op den hals gekregen hebben, en daardoor in eene poſitie gebragt zijn, waarin het bijna onmogelijk was zig te maintineeren.

Voorts gerelateerd het voorgevallene in Vlaanderen, *op den* 13 *September*, *in dezelve bewoording als aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, *in dato* 19 *September*.

Hier mede, enz.

Aan

Extract uit de Reſolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, genomen op den 25 September, 1793.

Op het geproponeerde van den Raadpenſionaris in agting genomen zijnde, dat wegens de Generaliteit, den Raad van Staaten, en Gecommitteerde Raaden in hunner Edele Groot Mogenden abſentie, dagelijks naar den toeſtand der wonde van Zijne Hoogheid WILLEM GEORGE FREDERIK van Orange is geinformeerd, en dat Hun Ed. Groot Mog. als nu vergaderd zijn.

Is na voorgaande deliberatie goedgevonden en verſtaan, den Secretaris ROYER bij dezen te committeeren, om dagelijks uit naam van Hun Ed. Groot Mog. naar den toeſtand van Zijne Hoogheid, den Heere WILLEM GEORGE FREDERIK van Orange, te verneemen, en daarvan rapport te doen.

No. LI.

Aan den Heer VAN KINKELL,
'sHage, *den* 14 *October*, 1793.

HOOG EDEL GESTRENGE HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELL.

Hoewel ik thans niets bijzonders te ſchrijven heb, verbeelde ik mij egter, dat het U H. E. G. aangenaam is, brieven te ontvangen, die zeggen, dat 'er niets kwaads is: en dit is waarlijk de beste tijding in een' tijd, zoo vol van verwarring en desordre als deeze.

De laatſte berigten uit ons Corps d'Armée voor *Maubeuge* zijn zeer voldoende, en de Troupes zijn vol moed: ons Corps is gelegerd benoorden de *Sambre*; maar het geretrancheerd Camp der Franſchen is bezuiden: de Vijand verzamelt al wat mogelijk is onder het Commando van JOURDAN, om het beleg op te ſlaan, zoo dat men dagelijks in de verwagting is van eene bloedige Bataille, die veel decideeren zal.

De wonden van Prins FREDERIK ſtaan

vrij

vrij wel, doch hij ondergaat, van tijd tot tijd, zeer pijnelijke inſnijdingen, waarvan 'er eene deezen morgen geweest is, die zeer violent was — hij ſtaat ze door, met eene onbegrijpelijke fermeteit, zoo dat de Chirurgijns en derzelver helpers veel meer ſchijnen aangedaan dan hij zelf — men vreest, dat hij niet al het gebruik van den arm zal hebben als te vooren. VAN DE SPIEGEL aan VAN KINKELLI

Ondertusſchen, het is bijna niet mogelijk meer algemeen bemind te zijn bij menſchen van allerlei ſtand, dan deeze jonge Prins het is.

De Engelſche Vloot onder Lord HOWE loopt uit en in, en men kan geen idée maaken van deeze Operatien, ten waare het oogmerk zij om eene Vloot bij de hand te hebben, ingeval 'er iets voorvalt in Frankrijk, dat een immediaat ſoutien requireert, en men meent zeker te zijn, dat 'er intelligentie plaats heeft tusſchen het Engelsch Miniſterie en ſommige Zee-Steden in Frankrijk.

Hiermede, enz.

P. S. In Cijffer. „ Uwe laatſte Misſiven met de Note van „ LUCHESINI omtrent het vertrek van den „ Koning, is commisſoriaal gemaakt — „ men begrijpt hier vrij algemeen dat „ Uwe zending daardoor ophoudt, en „ dat het zelfs niet decent zou zijn U H. „ E. G. bij de Armée bleef in abſentie „ des Konings — dit doet mij leed om „ meer dan ééne reden, en onder ande- „ ren, dat dit geval aan Uwe Finan*tien* „ nadeelig is, ten ware U H. E. G. zig „ weder naar *Manheim* begeeven wilde — „ dit object van de Finantien is niet in „ mijn vermogen om te verbeteren, of „ op een' anderen voet te ſtellen; het „ eenige dat ik mogelijk zou kunnen uit- „ werken, is eene ſoort van Equipagie- „ geld, en ik zal mijn best doen om U „ H. E. G. dit te bezorgen, als men het „ kan overeenbrengen met het Regle- „ ment.

„ Het antwoord van *Weenen* op de Se- „ creete Negotiatie is volgens onze ver- „ wagting, dat is 1°. dat zij vreemd vin- „ den, dat wij een dedommagement vraa- „ gen, 't welk niet de Vijand, maar de

„ Sou-

„ Souverain van de Nederlanden zou moe- VAN DE
„ ten betaalen, en 2°. dat het Arrondis- SPIEGEL
„ sement legaal onmogelijk is, wegens aan VAN
„ den tegenstand, welken het in 't Rijk ont- KINKELL.
„ moeten zoude — geduurende den Win-
„ ter, wanneer onze Troupes t'huis zijn,
„ zal 'er gelegenheid zijn om een woordje
„ te repliceeren."

Aan

No. LII.

Aan den Heer Envoyé VAN NAGELL, 's Hage, *den* 22 *October*, 1793.

HOOG WELGEBOREN HEER!

VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Ik heb de eer te accuſeeren den ontfang van Uw H. W. G. brief van den 15 *deezer*, betrekkelijk tot de gedagten van Lord GRENVILLE over de bewuste Secreete Negotiatie, waarop de Heer Griffier Uw H. W. G. zal antwoorden, en, indien het mogelijk, is de Reſolutie van H. H. Mog. toezenden.

Ik zal alleen obſerveeren, dat 'er hier geen voornemen is geweest, om deeze Negotiatie te *Bruſſel* aantevangen, en dat ook waarſchijnlijk de reize van Zijne Keizerlijke Majeſteit naar de Nederlanden ſlegts een uitſtrooiſel is, zonder eenigen grond —— het is buiten twijfel, dat 'er zeer juiste aanmerkingen te maaken zijn op het antwoord aan den Heer VAN HAAFTEN te *Weenen* gegeeven, maar men inclineert hier,

hier, om met de Replique nog eenigen tijd te wagten, tot dat men ziet, welken keer deeze Campagne op het laatſte neemen zal, dewijl de zaaken op de Frontieren van *Henegouwen* en *Vlaanderen* reeds zoodanig van natuur veranderd zijn, dat de Gecombineerde Armée, in plaats van den Offenſiven Oorlog tegen de Franſchen te vervolgen, zig genoodzaakt vind defenſief te ageeren. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Belangende de opinie van Lord GRENVILLE, dat men in de Republiek onderſcheiden projecten zou dienen te maaken van het dedommagement, in betrekking tot de Frontieren van den Staat, komt het mij voor, dat die projecten alleen onderſcheiden kunnen zijn in het meerdere en het mindere, maar dat 'er in den grond geen ander ſoort van dedommagement kan worden uitgedagt, dan 't geene wij gezegd hebben te verlangen.

Met de Paquetboot van heden zal naar Engeland vertrekken de Colonel D'ANGELY, gewezen Officier onder het Legioen van MAILLEBOIS, welke zig bij U H. W. G. zal

VAN DE SPIEGEL aan VAN MAGELL.

zal addresseeren, en communicatie geeven van de reis, die hij gedaan heeft naar *Bourdeaux*; en van de Renseignementen die hij aldaar geacquireerd heeft, aangaande de Fransche zaaken, en bijzonder aangaande het Leger in de *Vendée*: het geene hij daaromtrent medegebragt heeft, kwam mij voor de attentie van het Engelsch Ministerie te verdienen, weshalven ik hem weder afgezonden heb, om behalven zijn schriftelijk rapport, ook de nodige mondelinge elucidatien te kunnen geeven; ik weet niet, of de persoon Uw H. W. G. bekend is, maar aan mij komt hij voor, als een man van groote talenten en beleid, zoo wel in diergelijke missien, waartoe hij geëmploijeerd is, als in 't Militaire.

Hy heeft zijn leven doorgebragt in Franschen, Hollandschen, Rusisischen en Pruisisischen dienst; jaa zelfs in America, zoo dat men van hem zeggen kan, met het Hollandsch spreekwoord, dat hij van alle markten weêrgekomen is: voor 't overige kenne ik hem niet genoeg, om te durven bepaalen den graad van vertrouwen dien hij verdient, maar in allen gevallen kan men zijne

zijne rapporten aanhooren, zonder hem onze desseinen te communiceeren. VAN DE SPIEGEL aan VAN NAGELL.

Hij is niet vrij van het Caracter van zijne Natie, hoewel hij zegt derzelver Moreele en Politique grondbeginselen te detesteeren, en ik heb veel moeite gehadt om hem te beduiden, dat hij niet naar Engeland gezonden wordt als Negotiateur, maar alleen om informatie te geeven. —— Ik hope maar, dat men hem in Engeland niet langer ophouden zal dan nodig is, ten einde geen onnutte kosten te maaken.

Ik heb de eer, enz.

AAN DEN LEEZER.

Reeds waren de vier eerſte bladen van dit Deel afgedrukt, toen wij in handen kregen twee Staats-Stukken, die tot het geheele Werk eene te nauwe betrekking, naar ons inzien, hebben, om niet in hetzelve geplaatst te worden. Wij hebben best geoordeeld, deze twee Stukken, die hier volgen, als een AANHANGZEL *agter dit Deel te doen drukken, den Leezer verzoekende, om die in hun verband te leezen, en het daarvoor te houden als of dezelven op bladzijden* 32 *en* 52 *reſpectivelijk waren ingevlochten. Deze uitlatingen zullen in het vervolg niet weder plaats hebben.*

Niettegenſtaande alle aangewende moeite, zijn 'er eenige weinige zinſtorende drukfeilen overgebleven: zo ſtaat op bladz. 253: *Miſſive van Hamburg*, moet zijn: *Miſſie van Hamburg*.

Extract uit de Secreete Reſolutien van de Staaten van Holland en West-Friesland, genomen op Woensdag, den 2 Januarij, 1793.

In deliberatie gelegd zijnde het Rapport den 21 December laatstleden ter Vergadering uitgebragt, tot voldoening aan de Reſolutie commisſoriaal van den 16 te voren, over de extraordinaris middelen, die zouden kunnen en behoren te worden geconſenteerd en in train gebragt, tot verval der lasten van dit jaar, dewelken uit de ordinaris middelen niet gevonden zullen kunnen worden; voor zo verre hetzelve Rapport tendeert tot eene qualificatie op de Heeren Gecommitteerde Raaden in de beide quartieren, om bij wege van eene Negotiatie van penningen op de minst bezwaarende conditien, die in deze omſtandigheden zullen kunnen gemaakt worden, de Provintiaale Kas van de nodige penningen te voorzien, tot goedmaaking der uitgaaven van dit jaar, daaronder begrepen de vervulling der behoefte van de Oost-Indiſche Compagnie.

En in agting genomen zijnde, dat het nu het belangrijk tijdſtip is, om met 'er daad te præſteeren het op den 15 November plegtig aangegaan engagement, om door de meest geſchikte temporaire middelen te voorzien in het geen nodig zoude mogen bevonden worden, om de Kas van het Land volkomen ſufficient te doen zijn voor de uitgaven welken zullen worden vereischt; is onverminderd de deliberatien over de extraordinaris middelen van 100 en 200 Penningen, en

andere belastingen, zoo en in dier voege, als dezelve in den jaare 1792 zijn geheven geweest, goedgevonden en verstaan, de Heeren Gecommitteerde Raaden in de beide quartieren te auctoriseeren, om bij wege van Negotiatie van Penningen op de minst bezwarende condition, die in deze omstandigheden zullen kunnen gemaakt worden, de Kas van de Provintie van zo veel penningen te voorzien, als nodig zal bevonden worden tot goedmaking der uitgaven, welken in dit jaar uit enigerhande hoofde zouden kunnen worden gerequireerd.

En voorts Heeren Gecommitteerde Raaden te verzoeken, om zoo spoedig mogelijk hunne gedagten te laaten gaan over een fonds, tot betaaling der Interessen, en zelfs tot tijdelijke aflossing der voorsz. Negotiatie, en hetzelve aan Hun Ed. Groot Mog. voor te draagen, wordende welgemelde Heeren wijders verzogt, om, wanneer zij zich op de hoeveelheid der penningen, welken voor de uitgaven nodig zouden kunnen worden bevonden, finaal zullen hebben bepaald, daarvan aan Hun Ed. Groot Mog. kennis te geven.

En voorts geconsidereerd zijnde, dat deze Resolutie een doorslaand bewijs uitlevert van de intentie van Hun Ed. Groot Mog. om niets onbeproefd te laaten, om de Republiek bij haar vrijheid, neutraliteit en onafhangelijkheid te bewaaren, en om, wanneer dezelve onverhoopt in moeijelijkheden mogt worden ingewikkeld, alle efforts in 't werk te stellen, om de gevaaren, waarmede zij alsdan zoude worden gedreigd,

man-

manmoedig onder den zegen van God Almagtig af te weeren; en het dienhalven te wenschen is, dat ook de respective Bondgenooten, welken waarschijnlijk eerder, als deze Provintie, aan de gevolgen daarvan zouden wezen blootgesteld, niet minder ijverig zullen worden bevonden, om gelijke efficacieuse middelen daar te stellen, ten einde den gemeenen last met eenparige schouders te helpen draagen; is al verder goedgevonden en verstaan, de Heeren Gedeputeerden ter Generaliteit te qualificeeren, om bij de meest gepaste gelegenheid te declareeren, dat Hun Edele Groot Mogenden vast voorneemen is, om de Republiek bij haare vrijheid, neutraliteit en onafhangelijkheid te bewaaren, om, wanneer deze Staat in moeijelijkheden mogt worden ingewikkeld, dezelve zodanig te voeren, dat de Republiek zich moge vleijen, om zodanig onrechtvaardig geweld met behulp van God Almagtig af te weeren; dat zij daartoe reeds in den haare alle convenable maatregelen hebben genomen, en dat zij dien volgende ook van de overige Bondgenooten vertrouwen, dat dezelven, voor wien het gevaar vooral niet geringer zoude zijn dan voor deze Provintie, bereid zullen worden gevonden, om in het onverhoopte geval niet alleen zoodanige cordate besluiten te helpen neemen, als de omstandigheden van de Republiek zullen komen te vorderen, maar om die besluiten op de meest mogelijke wijze vrugtbaar te doen zijn.

Missive van de Heeren Staaten Generaal, aan de Heeren Staaten der bijzondere Provincien, in date 's Hage den 29 Januarij, 1793.

EDELE MOGENDE HEEREN!

Op den 25 dezer loopende maand heeft Lord AUCKLAND, extraordinaris Ambassadeur en Plenipotentiaris van Zijne Majesteit den Koning van Groot-Brittannien, aan ons gepresenteerd eene Memorie, daarbij op expresse last van Hoogstgedagte *Zijne Majesteit* onder ons oog brengende, Copien van de Stukken, sedert den 27 December laatstleden, tot op den 20 dezer loopende maand, tusschen Lord GRENVILLE, Secretaris van Staat van Hoogstgedagte Zijne Majesteit, en den Heer CHAUVELIN gewisseld; wordende daarbij bijzonder verslag gedaan van het gedrag door Groot-Brittannien tot nog toe gehouden; met bijvoeging, dat Hoogstgemelde Zijne Majesteit niet twijffelde, of zoude in de tegenwoordige crisis eene volmaakte conformiteit van principes en gedrag bij aanhoudendheid van den kant van deze Republiek blijven ondervinden.

Wij hebben de voorsz. Memorie en Bijlagen laaten drukken, en zenden een exemplaar daarvan hiernevens aan Uw Ed. Mog. — Die Stukken door ons ten zelven dage gesteld zijnde in handen van de Heeren onze Gedeputeerden tot de Buitenlandsche Zaaken, om te visiteeren, examineeren, en daarop in te neemen de consideratien en het hoogwijs advis van Zijn Hoogheid, zo

is

is daarvan op heden aan ons rapport gedaan, en wij hebben dienvolgende gereſolveerd, aan gemelden Lord AUCKLAND, extraordinaris Ambasſadeur en Plenipotentiaris van Zijne Groot-Brittanniſche Majeſteit, tot antwoord op de voorſz. Memorie en bijgevoegde Stukken, te kennen te geeven, dat wij Zijne Majeſteit bedankende voor de communicatie van alle de Stukken, welke ſedert den 27 December laatſtleden tot den 20 dezer maand, tusſchen Lord GRENVILLE, Zijner Majeſteits Secretaris van Staat, en den Heer CHAUVELIN zijn gewisſeld, daarin hebben erkend de volmaakte eenſtemmigheid van grondbeginzels en conduite, welke de twee naauwverbonden Staaten, van het begin der exiſteerende onlusten in Europa toe heden toe, heeft gedirigeerd, en welke wij wenſchen beſtendig te kunnen aankleeven.

Dat nogthans de gecommuniceerde Stukken eenige bijzondere pointen behelzen, welken van dien aart zijn, dat wij volgens de Conſtitutie dezer Regeering gemeend hebben, dezelven ten eerſten aan de Heeren Staaten der reſpective Provintien te moeten zenden, met verzoek, om daarop ten ſpoedigſten te reſolveeren, waarvan wij dadelijk het reſultaat zouden brengen ter kennis van Zijn Groot-Brittanniſche Majeſteit.

Dat wij ondertusſchen Zijne Majeſteit kunnen verzekeren, dat niets verzuimd wordt, om de Republiek door vermeerdering van haare Land- en Zeemagt in ſtaat te ſtellen om, in gemeenſchap met Zijne Majeſteit, de maatregelen, die

tot gemeene defensie zullen nodig geoordeeld worden, met kragt te executeeren.

Wij hebben vervolgens niet willen afzijn de voorgemelde Memorie en annexe Stukken, zonder uitstel, te brengen ter kennis van Uw Ed. Mog. en van de overige Bondgenooten, ten einde zo als voren gemeld; doch wij kunnen niet nalaaten daarbij te voegen de aanmerkingen, welken wij op de lecture van deze Stukken gemaakt hebben. Voor eerst is het zeker, dat Uw Ed. Mog. en de Heeren Staaten van de overige Provintien, om zeer wijze redenen, zich verklaard hebben voor het sijstema van stricte Neutraliteit, en ingevolge van dien, is hetzelve, in gemeenschap met Zijne Groot-Brittannische Majesteit, als het sijstema van dezen Staat aangenomen; het oogmerk van dit besluit is geweest, de Republiek te bewaaren bij het genot van inwendige rust, en van dien voorspoed, die onder Gods zegen zo zigtbaar in dezelve bespeurd wordt: ook is de Vrede en de Neutraliteit tusschen de Oorlogende Mogendheden waarlijk een staat, welke de Republiek in allen opzigten convenieert, zo lang zij denzelven behouden kan met haare eer, veiligheid en regten te conserveeren; doch wanneer wij het oog vestigen op de gebeurtenissen, die sedert eenigen tijd zijn voorgevallen, kunnen wij ons niet ontdoen van de apprehensie, dat de tegenwoordige Neutraliteit van de Republiek een zeer precaire staat is, indien zo niet gepaard gaat met kragt en standvastigheid, om de ondernemingen van de Vijanden onzer rust af te keeren.

Het

Het is aan Uw Ed. Mog. en aan de overige Bondgenooten, elk in den zijnen, maar al te veel bekend, welke woelingen van vreemden en van kwalijkgezinde Ingezetenen 'er plaats hebben, om de nieuwerwetsche hersenschimmen van hervorming, of liever van vernieling van allen Godsdienst, en order in de Maatschappij, in deze landen in te dringen: het is ook niet minder bekend, aan welke kleinigheden de Staat zig reeds dikwils heeft geëxponeerd gevonden, door ondernemingen tegen haare territoriaale regten getenteerd, of (ondanks haare protestatien) geëxecuteerd: daarbij dient ook in acht genomen te worden, hoe critiek de zaaken in onze nabuurschap staan, daar de Republiek van de Legers der Oorlogende Mogendheden omringd is, en daar geen mensch van den eenen dag tot den anderen kan voorzien, welke de gevolgen van de algemeene verwarring zullen zijn.

Wij kunnen derhalven Uw Ed. Mogenden en de Heeren Staaten van de andere Provintien niet genoeg exhorteeren, om te continueeren in dien ijver, welken zij reeds getoond hebben, om de kragtdadigste middelen uit den boezem van de Republiek in het werk te stellen, tot bescherming der dierbaare voorrechten van dit gezegende Land, tegen alle ondernemingen van buiten en van binnen; maar ook om te blijven medewerken met Zijne Groot-Brittannische Majesteit in vereenigde mesures, door welken voor het toekomende meerder zekerheid voor de regten en tranquilliteit van den Staat en van haare Geallieerde kan verkregen worden, en zonder welke com-

pleete overeenſtemming van principes en conduite, het te vreezen is, dat deze Staat, aan haare eige defenſie overgelaaten, zig altoos in eene onzekere geſteldheid zal bevinden, en vroeg of laat geattaqueerd wordende, mogelijk de kragten zal ontbreeken, om alle haare openliggende Frontieren behoorlijk te defendeeren, of haare kostelijke Colonien en Commercie te beveiligen.

Waarmede eindigende, enz.

(*Getekend.*)
F. H. SLOET VAN WARMELO Vc.
(*Lager ſtond*)
Ter Ordonnantie van dezelve.
(*Getekend*)
H. FAGEL.

INHOUD

DER

STUKKEN,

IN DIT DEEL VOORKOMENDE.

Bladz.

No. I. *Misfive aan den Heer Baron* RHEDE *te* Berlijn, 's Hage, *den* 24 *December*, 1792. . . 1.

No. II. *Misfive aan den Heer Baron* VAN HAAFTEN *te* Weenen, 's Hage, *den* 31 *December*, 1792. . . 8.

L^a. A. *Extract uit het Register der Raadsbefluiten van den Provifioneelen Uitvoerenden Raad der Franfche Republiek*, 16 *November*, 1792. . . 12.

L^a. B. *Nota van den Franfchen Minister* CHAUVELIN *te Londen, aan Lord* GRENVILLE, 27 *December*, 1792. . 15.

L^a. C. *Rapport van den Franfchen Minister van Buitenlandfche Zaken,* LE BRUN, *aan de Nationale Conventie*, 20 *December*, 1792. . . 21.

No. III. *Misfive aan den Heer Enyoyé* VAN NAGELL *te* Londen, 's Hage, *den* 31 *December*, 1792. . . 29.

Extract uit de Secrete Refolutien der Staten van Holland en West-Friesland, van 2 *Januarij*, 1793. *Zie het Aanh.* . 367.

No. IV. *Misfive aan den Heer Baron* RHEDE *te* Berlijn, 14 *Januarij*, 1793. . 33.

Bladz.

No. V. *Misfive aan den Heer Envoyé* VAN NAGELL, *te* Londen, 15 *Januarij*, 1793. 38.

No. VI. *Misfive aan den Heer* VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 25 *Januarij*, 1793. . . . 41.

No. VII. *Misfive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, 27 *Januarij*, 1793. 45.

Memorie van Mylord AUCKLAND, *aan H. H. M. in dato* 25 *Januarij*, 1793. . 47.

Misfive van H. H. M. aan de Staten der respective Provincien, in dato 29 *Januarij* 1793. *Zie het Aanh.* . 370.

Rapport van den Burger BRISSOT, *aan de Nationale Conventie van Frankrijk*, 1 *Februarij* 1793, *en Decreet van de Conventie, van denzelfden dag, waarbij zij den Oorlog verklaart aan den Koning van Engeland, en den Stadhouder der Vereenigde Nederlanden.* . . 53.

Misfive van H. H. M. aan de Staaten van de respective Provintien, den 10 *Februarij* 1793. . . . 63.

Extract uit de Secreete Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, 2 *Januarij*, 1793. . . 71.

5 *Januarij*, 1793. . . 75.

Extract uit de ordinaris Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, 10 *Januarij*, 1793. . 77.

28 *Januarij*, 1793. 78.

Pre-

Bladz.

Propositie der Heeren Gedeputeerden van Middelburg ter Staatsvergadering van Zeeland gedaan, 11 *Februarij*, 1793. . 79.

Missive der Staaten van Zeeland, aan den Prins Erfstadhouder, 14 *Februarij*, 1793. 82.

Publicatie der Staten van Holland en West-Vriesland, van 14 *Februarij*, 1793, *over de inundatien*, ... 88.

Extract uit de Secreete Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, van 14 *Februarij*, 1793, *rakende Engelsche voorslagen omtrent de Kaap*. . 92.

No. VIII. *Missive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, 18 *Februarij*, 1793. 96.

Extract uit een discours van Mylord GRENVILLE, *Minister der Buitenl. Zaaken, gehouden in de Zitting van het Parlement van* 12 *Febr.* 1793. . . . 99.

Extract uit de Resolutien van de Staaten van Zeeland, 18 *Februarij*, 1793. 102.

Extract uit de Memorien van den Generaal DUMOURIER. . . . 105.

Vertrek van MAULDE, *van* MARET *en van den Generaal* DUMOURIER. . 114.

Vrugtelooze Onderhandelingen, Oorlogsverklaring. . . . . 118.

No. IX. *Missive aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, 18 *Februarij*, 1793. . 125.

Extract uit de Registers der Deliberatien van den Provisioneelen Uitvoerenden Raad der Fransche Republiek, van 18 *Febr.* 1793, *rakende het Embargo op de Schepen van Hollandsche Patriotten*. . 127.

Bladz.

No. X. *Misfive aan den Heer Envoyé* VAN NAGELL, *te* Londen, 19 *Febr.* 1793. 128.
Publicatie der Staaten van Holland en West-Vriesland, van 19 *Febr.* 1793. *tot het houden van Bedeftonden.* . 131.
Manifest van de Staaten Generaal der Vereenigde Nederlanden, 20 *Febr.* 1793, *over de Proclamatie van den Generaal* DUMOURIER. . . . 132.
Proclamatie van den Generaal DUMOURIER *aan de Bataven.* . . *ald.*
Antwoord van den Prins Erfftadhouder aan de Staaten van Zeeland, 22 *Febr.* 1793. 146.
Publicatie van de Staaten van Holland en West-Vriesland, van 22 *Febr.* 1793. 149.
Circulaire Misfive van den Franfchen Minister der Buitenl. Zaken LE BRUN, *aan de Uitgewekene Bataven,* 24 *Febr.* 1793. 152.
No. XI. *Misfive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, 25 *Febr.* 1793. . 156.
Extract uit de Mémoires du Général DUMOURIER. . . . 157.
No. XII. *Misfive aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, 28 *Februarij,* 1793. 162.
No. XIII. *Misfive aan den Heer* VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 25 *Febr.* 1793. *ald.*
Extract uit de Refolutien der Staaten van Zeeland, van 28 *Februarij,* 1793. . 163.
Misfive van de Staaten van Zeeland aan den Prins Erfftadhouder, in dato Middelburg, 28 *Febr.* 1793, *concernerende de middelen van defenfie dier Provincie.* 164.

Ex-

Bladz.

Extract uit de Resolutien der Staaten van Zeeland, van 28 Febr. 1793, over het aangekondigd Engelsch Secours. . 169.

Propositie van den Prins Erfstadhouder, ter Vergadering van H. H. Mog. 28 Febr. 1793. . . . . 172.

Extract uit het Register der Resolutien van H. H. Mog. van 28 Febr. 1793. . 176.

Extract uit de Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, in dato 1 Maart, 1793, over 't recht der Patenten geduurende den Oorlog. . 177.

Extract uit de Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, van 1 Maart, 1793. . . . . 178.

Extract uit de Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, van 2 Maart, 1793. . . . . 179.

Extract uit de Resolutien der Staaten van Holland en West-Vriesland, van 4 Maart, 1793. . . . . *ald.*

Rapport door CAMBON *in de Nationale Conventie van Frankrijk gedaan 2 Maart 1793, en Decreet, daarop bij die Vergadering genomen den 7 Maart 1793, rakende het gedrag door de Fransche Generaals te houden bij de expeditie tegen Holland.* . . . . 180.

Artijkelen door het Comité voorgedragen, doch gerenvoijeerd tot een nader onderzoek van het Comité. . . . 205.

Voorgestelde additionele artijkelen, die aan het Comité gezonden zijn. . 206.

Mis-

Bladz.

Misfive van den Engelfchen Ambasfadeur in 's Hage, *Mylord* AUCKLAND, *aan den Heer Griffier* FAGEL, *in dato 5 Maart*, 1793. . . . 207.

No. XIV. *Misfive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, *van 5 Maart*, 1793. 210.

Extract uit de Refolutien der H. H. Staaten van Holland en West-Vriesland, van 7 Maart, 1793, *rakende het Commandement over de Troepen aan den Erfprins, en dat der flottille aan den Admiraal* VAN KINSBERGEN *door den Prins Erfftadhouder opgedragen* . 213.

No. XV. *Misfive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, 11 *Maart*, 1793. 215.

No. XVI. *Misfive aan den Heer* VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 11 *Maart*, 1793. 218.

No. XVII. *Misfive aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, 11 *Maart*, 1793. . *ald.*

Extract uit de Refolutien van de H. H. Staaten van Holland en West-Vriesland, van 14 *Maart*, 1793, *rakende het leveren van Gefchut aan Zijne Pruisfifche Majefteit.* . . . 219.

Extract uit de Refolutien van de H. H. Staaten van Zeeland, van 14 *Maart*, 1793, *rakende het door de Engelfchen aangeboden Secours voor de* Kaap. . 220.

Memorie van den Engelfchen Ambasfadeur Mylord AUCKLAND, *aan H. H. Mog. in dato 's* Hage, 18 *Maart*, 1793. . 222.

And.

Bladz.

Antwoord van H. H. Mog. in dato 20 *Maart*, 1793, *op de voorenſtaande Memorie van den Engelſchen Gezant.* . . 226.

Nota van de Miniſters der Hoven van Weenen en Berlijn, aan den Heer Griffier FAGEL *briefsgewijze ter hand geſteld, in dato 's Hage*, 24 *Maart*, 1793. . 228.

Extract uit de Reſolutien van de H. H. Staaten van Zeeland, van 28 *Maart*, 1793, *rakende het meergemelde Engelſche Secours voor de* Kaap. . 231.

No. XVIII. *Misſive aan den Heer* VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, 29 *Maart*, 1793. 233.

No. XIX. *Misſive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, 29 *Maart*, 1793. 237.

No. XX. *Misſive aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, *van* 29 *Maart*, 1793. *ald.*

No. XXI. *Misſive aan den Heer Envoyé* VAN HAAFTEN, *te* Weenen, *van* 1 *April*, 1793. 238.

No. XXII. *Misſive aan den Commisſaris* ROSS, *te* Dantzig, 3 *April*, 1793. . 242.

Extract uit de Reſolutien der H. H. Staaten van Zeeland, van 4 *April*, 1793, *rakende de Marsch der Engelſche en Hanoverſche Troepen naar Staats-Braband.* 245.

No. XXIII. *Misſive aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, *van* 4 *April*, 1793. 247.

No. XXIV. *Misſive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, *van* 4 *April*, 1793. 250.

No. XXV. *Misſive aan den Heer* VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, *van* 4 *April*, 1793. . . . 253

Bladz.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, van 5 *April*, 1793. *over het houden van een Dankuur.* . . 255.

Memorie door de Engelsche en Weener Gezanten in 's Hage, *Mylord* AUCKLAND, *en Grave van* STAHREMBERG, *aan H. H. Mog. overgegeven den* 5 *April* 1793. . 258.

Resolutie van H. H. Mog. van 16 *April*, 1793, *op vorenstaande Memorie.* . 260.

No. XXVI. *Missive aan den Heer* HOGGUER, *te* Petersburg, *van* 22 *April*, 1793. 262.

Extract uit de Resolutien van de H. H. Staaten van Zeeland, in dato 25 *April*, 1793, *bevattende den voorslag tot het entameeren van Negotiatien met het Hof van Weenen, over de limieten op de Schelde en in Vlaanderen.* . . 265.

No. XXVII. *Missive aan den Heer Baron* RHEDE, *te* Berlijn, *van* 25 *April*, 1793. 269.

Extract uit de Resolutien van de H. H. Staaten van Zeeland, van 29 *April*, 1793. . . . 273.

Extract uit de Resolutien van de H. H. Staaten van Zeeland, van 2 *Meij*, 1793. *houdende détails van het misnoegen van 't Hof van Weenen over 't gedrag van den Prins van* COBURG . . . 274.

No. XXVIII. *Missive aan den Heer Baron* RHEDE, *te Berlijn, van* 2 *Meij*, 1793. 276.

No. XXIX. *Missive aan denzelfden, van* 3 *Meij*, 1793. . . . 277.

No. XXX. *Missive aan denzelfden, van* 20 *Meij*, 1793. . . 284.

No. XXXI.

Bladz.

No. XXXI. *Misfive aan den Heer Baron* VAN KINKELL, *te* Manheim, *van* 20 *Meij* 1793, *in 't Fransch geschreven.* 288.
De Hollandsche Vertaling van denzelfden brief, in de Noot.
No. XXII. *Misfive aan den Heer* HOGGUER, *te* St. Petersburg, *van* 21 *Meij*, 1793. 294.
No. XXXIII. *Misfive aan den Heer Baron* RUEDE, *te* Berlijn, *van* 29 *Meij*, 1793. 297.
No. XXXIV. *Misfive aan denzelfden, van* 11 *Junij*, 1793. 298.
No. XXXV. *Misfive aan den Heer Minister* VAN DER HOOP, *te* Luik, *van* 24 *Junij*, 1793. 301.
No. XXXVI. *Misfive aan den Heer Baron* VAN NAGELL, *te* Londen, *van* 25 *Junij*, 1793. 303.
No. XXXVII. *Misfive aan den Heer* VAN DER GOES, *te* Coppenhagen, *in dato* 's Hage *den* 29 *Junij*, 1793. 303.
No. XXXVIII. *Misfive aan den Heer Envoyé* VAN NAGELL, *te* Londen, *in dato* 's Hage *den* 9 *Julij*, 1793. 305.
No. XXXIX. *Misfive aan den Heer Baron* VAN KINKELL, (*in het Hoofdquartier van Zijne Pruisfische Majesteit te* Bodenheim, *bij de belegering van Mentz,*) *in dato* 's Hage *den* 11 *Julij*, 1793. 309.
No. LX. *Misfive aan den Heer* HOGGUER, *te* St. Petersburg, *in dato* 's Hage *den* 11 *Julij*, 1793. 314.
No. XLI. *Misfive aan den Heer Envoyé* VAN NAGELL *te Londen, in dato* 's Hage *den* 23 *Julij*, 1793. 317.

Bladz.

No. XLII. *Missive aan den Heer Baron* VAN KINBELL, *in date* 's Hage 1 *Augustus*, 1793. . . . 320

No. XLIII. *Missive aan denzelven, in date* 's Hage 5 *Augusus*, 1793. . . 322.

De Hollandsche Vertaaling van denzelfden brief in de Noot.

No. XLIV. *Missive aan den Heer Baron* HOP, *te* Brussel, *in date* 's Hage 5 *Augustus*, 1793. . . . 327.

Extract uit de Resolutien van de Staaten van Holland en West-Vriesland, in date 7 Augustus, 1793, *concerneerende het houden van Maandelijksche in plaats van Veertiendaagsche Bidestonden.* . 329.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, in date 8 *Augustus* 1793, *concerneerende de indispositie van den Heer Raadpensionaris* VAN DE SPIEGEL. . 332.

Extract uit de Resolutien van de Heeren Staaten van Zeeland, in date 8 *Augustus*, 1793, *houdende informatie van ouverturas tot Vrede, van de Fransche zijde te* Weenen *gedaan* . . 333.

No. XLV. *Missive aan den Heer Baron* VAN KINBELL, *in date* 's Hage 20 *Augustus*, 1793. . . . 334.

No. XLVI. *Missive aan denzelven, in date* 's Hage 3 *September*, 1793. . 338.

De Hollandsche Vertaling van denzelven brief in de Noot.

No. XLVII. *Missive aan denzelven, in date* 's Hage 4 *September*, 1793. . 343.

Bladz.

No. XLVIII. *Misfive aan den Heer Baron* HOP, *Minister van den Staat te* Brusfel, *in dato* 's Hage *den* 16 *September*, 1793. 348.

No. XLIX. *Misfive aan den Heer* HOGGUER, *te* St. Petersburg, *in dato* 's Hage, 19 *September*, 1793. . 350.

No. L. *Misfive aan den Heer Baron* VAN KINKELL, *van denzelfden datum.* . 355.

Extract uit de Refolutien van de Heeren Staaten van Holland en West-Vriesland, van 25 *September* 1793. *concerneerende de wonde van Prins* FREDERIK *van Oranje.* 357.

No. LI. *Misfive aan den Heer Baron* VAN KINKELL, *in dato* 's Hage, 14 *October*, 1793. . . 358.

No. LII. *Misfive aan den Heer Envoyé* VAN NAGELL *te* Londen, *in dato* 's Hage, *den* 22 *October*, 1793. . 362.

Einde der Stukken, voorkomende in het Eerfte Deel.

1921